Freeware csokor: 13 nagyszerű ingyenes program

2 CD-ROM!

MAGYAR PC MAGAZIN

1190 Ft • Előfizetéssel 833 Ft

I. évfolyam, 1. szám • 2002. október

Netscape 7.0 • Borland Kylix 3 Open Edition • 2002/10. CD 1. G.F.H. Kft. • Ariadnet, a metakereső • Freeware csokor • Honosító Műhely: programok magyarul • Mozilla 1.1 • Microsoft Internet Explorer biztonsági javítások • Játékdemók: Hitman 2 • Stronghold: Crusader • No One Lives Forever 2: Ohio • Kaspersky Anti-Virus Lite

A CHIP jövője?

Fénypontjaink

nethelye:
www.theater.hu •
www.garfield.com

DVD-je:
A gyűrűk ura

játékai:
Industry Giant II •
MotoGP

Ingyenes, profi grabbelőprogram: CDex
Win32-es vírusok
Registry-trükkök
Windows 2000/XP-hez
Corel Graphics Suite 11
Szoftmodemek Linux alatt
Nyílt forráskód Európában
Internet Protocol v6
Autonóm számítógépek

TESZTEK

13 memóriás és merevlemezes MP3-lejátszó

10 GeForce4 Titanium 4200-as kártya

9 tizenhét colos rácsmaszkos monitor

6 kombinált DVD-olvasó/CD-újraíró

3 videotömörítő kodek: DivX 3, DivX 5, XviD

Építsünk gépet!
AMD processzorral

Vissza a természet(es)hez
Adobe Photoshop 7

Az Ati hadat üzen az Nvidiának
Ati R300 és RV250

A PC Magazinnak ebben a számában két CD található. Ha hiányoznának belőle, kérje az eladótól!

Kedves Olvasóink!

Új lapot indítani manapság merész vállalkozás. Szerencsére nem az alapoktól kezdjük az építkezést. Annak a közösségnek az alkotásai, amely évek hosszú során át a CHIP Magazint készítette, ettől a hónaptól kezdve a Magyar PC Magazin oldalain és lemezmellékletein jelennek meg. Más a lap címe, és néhány részlet megformálása is módosult, de aki figyelmesen olvassa ezt az új szakmai magazint, annak nemcsak a szerzők neve lesz ismerős. Ugyanabból a szellemi műhelyből kerülnek ki cikkeink, híreink, tesztjeink és más anyagaink.

Ismerőseink és barátaink számára aligha meglepő, ami történt. Az elmúlt másfél évben kiadónk – a Vogel Publishing Kft. – többségi tulajdonosánál jelentős szervezeti és személyi változások történtek. Az új vezetés a korábbitól eltérő üzleti stratégiával kívánta biztosítani és megerősíteni az általunk készített lapok piacvezető szerepét. Elképzelésük része volt a különböző országokban megjelenő lapokra alkalmazandó egységes szerkezet, stílus és szakmai etika – Münchentől Bangkokig, Varsótól Isztambulig, Jakartától Bukarestig. Kiadónk szerkesztőségei az elmúlt tíz év alatt megszerzett tapasztalataik alapján ezzel nem értettek egyet, mert továbbra is a magyar piac sajátosságait, az itteni olvasók igényeit szem előtt tartva kívánják készíteni a lapokat, figyelemmel kísérve és tudósítva a nemzetközi tendenciákról, hírekről és újdonságokról.

Fentiek miatt a szakítás elkerülhetetlenné vált, de a szerkesztőségek továbbra is a 12 éves hagyományt folytatva készítik a lapokat a megszokott tartalommal, az eddiginél felszabadultabban, még magasabb színvonalon tájékoztatva olvasóikat. Továbbiakban tehát új nevek – Magyar PC Magazin, Guru Gamer, Magyar Műszaki Magazin, Multiplay Magazin – fémjelzik munkánkat.

Bizonyára sok olvasónk emlékszik a magyar CHIP Magazin 1989. évi indulására. Akkortájt robbant a PC-s piac Magyarországon, a home computereket – C64-eket, ZX Spectrumokat és társaikat – mind több helyen cserélték le XT-kre, 286-os AT-kre, és a standokon egyre több ezekkel foglalkozó lappal lehetett találkozni.

Kezdetben a Németországban kiadott CHIP Magazin magyar változatát készítettük. Nagyon izgalmas, reményteli időszak volt. Eleinte itthoni hírek és javarészt a „nagy testvértől” átvett cikkek adták a lap tartalmát. Ahogy növekedett a szakmabeliek és a számítástechnika iránt érdeklődők száma, úgy erősödött olvasóink igénye a mélyebb gyakorlati ismeretek, elemzések, összehasonlító tesztek és az – akkoriban még csodás újdonságnak számító – CD-n elérhető szoftverek iránt. Újra meg újra bővítettük témáink körét, a lap terjedelmét, és mind több szakújságíró lett szerkesztőségünk állandó tagja. Az induláskor maroknyi szerkesztőség pár év alatt közel százfős csapattá bővült, és a kiadó kiadványai ma felölelik a mindennapi számítástechnika főbb területeit. E szerkezeti és létszámbeli bővülés közben fokozatosan elszakadtunk a német CHIP tartalmától. Az utolsó onnan átvett – és átdolgozott – anyag 1999. szeptemberi számunkban jelent meg. Függetlenné válásunk tehát akkor zárult le, és többéves folyamat eredménye volt – a mostani változás csak az utolsó mozzanata ennek.

Mégsem könnyű szívvel tesszük meg ezt a kényszerű lépést, hiszen mi is nehezen válunk meg újságunk nevétől – miként feltehetően törzsolvasóink is. Megnyugtató azonban, hogy minden munkatársunk úgy gondolta, ezzel ugyan lezárult egy korszak az életünkben, de az új kihívásokat tartogató jövő lehetőségeit az új keretek között továbbra is együtt munkálkodva tudjuk kiaknázni – reményeink szerint olvasóink megelégedésére.

Bérces László főszerkesztő

**Olvasóink leveleire Nagy Zoltán válaszol,
a leveleket [...] módon jelölt kihagyásokkal, feladóik nevét megadva idézzük.**

Akadt egy hatalmas nagy problémám, melyre ez idáig még senki sem tudott választ adni. Kérem segítsen! [...] A VGA kártyán gyárilag található S-Video bemenet átalakítható RCA csatlakozóvá. Erre szeretném rákötni az LG AC480Y típusú 4 fejes videomagnómat, melyről a jeleket EuroScart csatlakozón keresztül kapom. A Scart elágazik 3 kábelre, melyből értelemszerűen a „video" feliratos RCA-t rákötöm a VGA S-Video IN csatlakozójára (persze átalakítóval). A hangot pedig, mely bal és jobb oldalra oszlik, egy közös RCA → 3,5-es sztereo Jack dugóval az SB Live 5.1 hangkártya vonalbemenetére, a csatlakozó színe kék. Amint bekapcsolom a számítógépet (a video standby módban van), abban a pillanatban leüti a hálózati áramot. A biztosíték 15 A-os, de 6 A-val és 10 A-val is ezt a jelenséget tapasztalom. Kicseréltem már a EuroScart kábelt vadonatújra. Megfigyeltem, hogy a kép külön szépen átjön, a probléma csak akkor keletkezik, ha a hang is rá van dugva a hangkártyára.

1 hangkártyát, 1 VGA kártyát már eltett láb alól a PC és a videó is, sőt az alaplapi hangkártyám is ugrott. Szerencsére garanciális termékekről van szó, így anyagi károm nem keletkezett.

Gondolván, hogy a videó a rossz, szervizbe vittem, ahol nem találtak hibát. Mellékesen megjegyzem, a Philips TV-mmel együtt Scarton keresztül és 75 Ohm-os TV antennán keresztül is szép a kép és a hang is. Érdekes.

Vettem egy Samsung HT-DL100 típusú DVD-s házimozi erősítőt 160 000 Ft-os áron, ami nem kevés. Ott van egy S-Video kimenet – 4 tüskés –, egy RCA kimenet és egy EuroScart kimenet. A EuroScart kimeneten ugyanaz a felállás, mint a videóval, 1 videojel, 2 audiojel. VGA és hangkártya megfelelő helyeire bedugva, majd bekapcsolva, a biztosítékot levágja. Ugyanezt csinálja, ha az S-Videón hozom ki a jelet és a Scart hangját kötöm a hangkártyámra. Ám, ha az RCA-n keresztül jön ki a kép és a készülék előlapján levő fejhallgató-kimenetről jön a jel a hangkártyába, minden jól működik, csak éppen én nem hallom a hangot.

A DVD-n elszállt a hangbemenet. Ez is érdekes – hogy hogyan történt, azt nem tudom. Most garanciális szervizben van, de lehet, hogy fizetős lesz a javíttatás, mert szakszerűtlenül kezeltem? Akkor viszont bíróság, fogyasztóvédelem... stb. lesz belőle. Mert én úgy érzem, nem tettem semmi szakszerűtlent.

A falban levő hálózati dugók nem földeltek, mivel egy 25 éve épült – tégla – társasházban lakom. Minden készülék egy konnektorról megy, egy elosztóból, mely ugyan földelt, de így nincs szerepe. Minden készülék önállóan üzemképes és hibátlanul megy. A DVD is megy a TV-vel. Minden gond a PC és a videó, DVD összekötésénél adódik. A VGA RCA kimenetéről és az SB Live hangkimenetéről a kép + hang a TV-re kötve ugyanezt a hibát eredményezi.

Ha tud, kérem, adjon tanácsot, megoldást.

Szám Attila

Javaslom, húzza ki a kábeltévé antennáját az összes készülékből, és úgy próbálja meg a csatlakoztatást. Előfordul, hogy a kábeltévé kábelének testjén feszültség van, ami megzavarhatja egyes készülékek működését.

Levelezésünk során kiderült, hogy valóban ez okozza a problémát. Nem egyedi az eset, hiszen személy szerint nálam is ráz az antennakábel. Ez azonban felvet egy másik kérdést: vajon a szolgáltatót rá lehet-e bírni az okozott kár megtérítésére? A kérdésre még visszatérünk.

Abban kérném a segítségét, hogy az ingyenes azaz free programok (pl.: FTP Commander) cégek számára (kft) is használhatók-e hivatalosan?

Nagyon fontos lenne, mivel a céget hamarosan ellenőrzik (és mi jóhiszeműen használjuk a free programokat), nem szeretnénk, ha ezen programok miatt jogi vagy bármilyen negatív vonzatai lennének a dolognak.

Ha kérhetem a mielőbbi válaszukat, amit előre is köszönök.

Tisztelettel: egy hű olvasójuk

Általánosságban nem lehet egyértelmű választ adni. Az ingyenes programok többségének is van egy licencleírása, amelyben a szerzőik részletesen leírják, milyen feltételek mellett használható a programjuk. Azt általában külön ki szokták emelni, nemcsak a licencben, hanem a program rövid jellemzésében is (például a nethelyen), ha az adott alkalmazás csak magáncélú felhasználásra ingyenes. Ha a programhoz mellékelt dokumentációkban, leírásokban bármilyen utalás van regisztrálásra, vagy valamilyen árra, akkor az nagy valószínűséggel üzleti célokra nem ingyenes. Ugyanígy nem (volna) szabad használni a shareware programokat a kipróbálási idő lejárta után.

Szerény véleményem szerint egyébként az ilyen jellegű vizsgálatok másik irányból vizsgálódnak – konkrét cégek nagy értékű alkalmazásainak jogtisztaságát ellenőrzik.

A GeForce2 MX 400-zal olyan probléma van WinXP alatt, hogy bármilyen videofile lejátszásakor kissé furcsa a kép, olyan, mintha rendesen menne a videó, de előtte piros színű háló lenne. Olyasmi, mintha hibás lenne a RAM a kártyán,

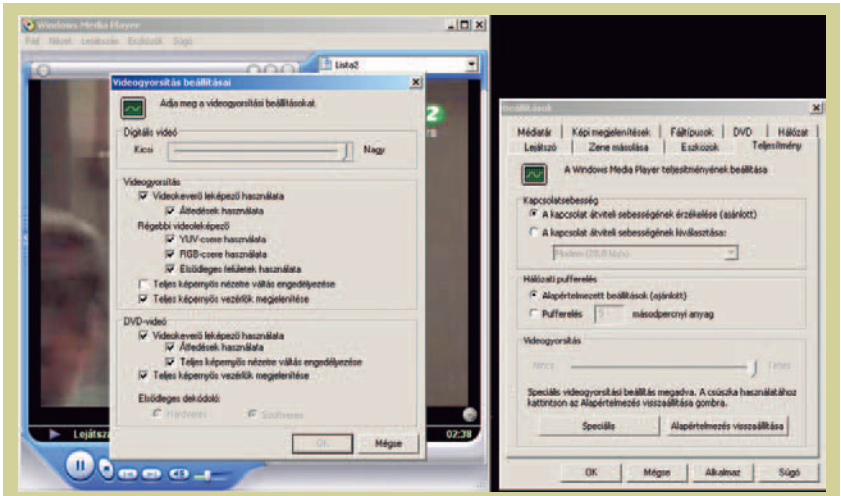

A Windows Media Player beállítása

de azt nem hinném. Kodekekkel nem lehet gond, még a sima MPEG is ilyen. Próbáltam különböző driverekkel, de semmi. Ezenkívül minden megy rendesen, játékoknál semmi gond. Valami overlay hiba lehet? Mintha régebben láttam volna az Nvidia driverben az overlay beállításoknál olyat, hogy „ikszelje be, ha problémák vannak a lejátszással" vagy valami hasonló. De most nem látom.

Alaplap: Asus TUSL2-C

Mi lehet a gond?

Köszönettel: Lorke

A videokártya beállításainál külön lehet állítani a videó overlay ablak paramétereit (fényerő, kontraszt stb.). Ha ezek nem segítenek, akkor meg lehet próbálni

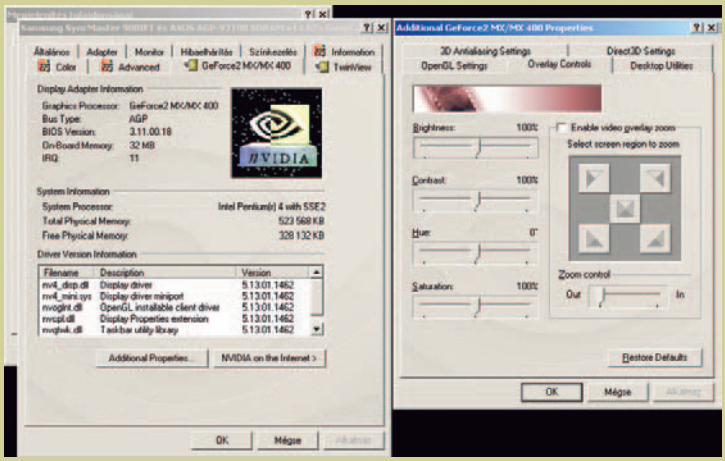

A videó overlay beállításai

a Windows Media Playerben csökkenteni vagy kikapcsolni a videogyorsítást (Eszközök → Beállítások → Teljesítmény). Ha ekkor sem változik a helyzet, érdemes visszavinni a kártyát a forgalmazóhoz és a hibára hivatkozva garanciális cserét kérni.

T. CHIP Magazin!

Gyermekeimmel közösen használom az otthoni számítógépemet (PC). A gyakori játék-, zenei és egyéb programok föl-le installálása igen-igen összekuszálja a Windows-t (amely egyébként is hajlamos az „őrülésre"). Éppen ezért az az ötletem támadt, hogy – mivel több partícióra osztott a HDD-m – két különböző partícióra két Windows-t telepítenék – boot manager alkalmazásával. Egyik Windows alatt futnának az én felhasználói programjaim, a másikon pedig szabadon garázdálkodhatnának a kölykök. Az a kérdésem, hogy jó ötletnek tartják-e, illetve mindez hogyan valósítható meg a gyakorlatban, és biztonságosan működtethető-e? De minden egyéb más megoldás is érdekel. Előre is köszönöm a válaszukat. Tisztelettel:

B. Ferenc Antal

Az ötlet jó, a probléma vele az, hogy a Windows csak az első merevlemez elsődleges partíciójáról, vagyis a C: meghajtóról hajlandó bootolni. Ahhoz, hogy egy másik Windowst lehessen bootolni, el kell rejteni a fő Windowst tartalmazó partíciót – ezt csinálják a bootkezelő programok is. Ilyen például System Commander nevű bootkezelő – tökéletesen el tudja látni ezt a feladatot, sőt egy partíción belül több Windows-változatot lehet futtatni a segítségével. Az egyetlen probléma vele, hogy kereskedelmi szoftver.

Másik megoldás lehet, ha a BIOS-ban meg lehet cserélni a merevlemezek sorrendjét – de ehhez mindenképpen két merevlemezre van szükség.

➲ www.v-com.com/product/sc7_ind.html

Tisztelt szerkesztőség!

[...]

A gépem rendszeresen lefagy, ha filmet (asf, avi, mpg, stb.) próbálok nézni. Teljesen mindegy, milyen formátumban van a lejátszandó film, biztos hogy kifagy, változó idő után (valamikor 4-5, máskor 15-20 perc múltán).

[...] Nem vagyok nagy játékos, de felraktam néhány olyan játékot, ami igénybe veszi a monitorvezérlő-kártyát is. Csak azért, hogy lássam, erre mit reagál. Semmi, minden gond nélkül lehet játszani.

A következő konfigurációt használom: Abit KT7A alaplap, 950 MHz-es Thunderbird proci, TNT2 Ultra 32MB videokártya (igaz, valami Xentor nevezetű a gyártó), 256 MB 133 MHz-es SDRAM [...]. A filmek lejátszásához Windows Media Playert, vagy MicroDVD 1.1-et használok. Évek óta a Windows 98-at (angol) használom op'rendszerként. Eddig semmilyen problémám nem volt a filmek lejátszásával. Utoljára a VGA kártya került be a gépbe, kb. innentől tapasztalom a fagyásokat. A videokártyát más gépbe pakolva is tapasztalható a probléma.

DE: beraktam a gépembe egy másik (ezeréves, 1 MB-os) videokártyát és a probléma továbbra is jelentkezik, pedig azt hittem, a VGA kártya a hibás. Úgy is próbáltam, hogy egyszerre mindkét kártya a gépben, és a régi kártyával másik desktopon futtattam a filmlejátszást, de úgy sem működött (ekkor egyéb hibákat is találtam, de ez valószínűleg kis utánajárással korrigálható lett volna).

Ezek után végképp nem tudom, melyik alkatrészre gyanakodjam. Még egy valamiben reménykedem, de eddig még időm nem engedte ennek kipróbálását: Win XP alatt kipróbálni a dolgot. Csak azért reménykedem ebben, mert haveromnak 98 alatt volt problémája a videokártyájával, de ez XP alatt megszűnt. (Talán a HAL-nak – Hardware Abstraction Layer – köszönhető.)

Nos, nagyjából ennyi. Arra kérném Önöket, ha a fent leírt adatok és tünetek alapján valami megoldást tudnak, írják meg nekem.

Segítségüket előre is nagyon-nagyon köszönöm! :)

Tisztelettel: Marján Tamás

A videolejátszás a legtöbb esetben overlay módon történik. Ez annyit jelent, hogy a (most az érthetőség kedvéért) grafikus kártya csak helyet biztosít a lejátszáshoz, vagyis létrehoz neki egy üres ablakot, ahová más nem kerül, illetve kitakarja a mögötte lévő dolgokat. A képet a processzor közvetlenül, a grafikus chip megkerülésével írja a videomemóriába, ahonnan az már a teljes grafikus felület részeként kerül megjelenítésre. Valami ezzel az overlay megoldással hibádzik a szóban forgó esetben, ilyenkor ugyanis két különböző órajellel működő rendszer, a grafikus chip és a processzor működését kell összehangolni, hogy a grafikus memóriába írjanak. Ha játékot futtat, akkor csak a grafikus chip foglalkozik a grafikus memóriával, így ilyenkor nem jelentkezik a probléma. Ennek megfelelően én a grafikus kártyára gyanakszom. A régi kártya hibás működése fakadhat ugyanebből a hibából, hiszen azon még jóval lassabb a memóriakezelés.

TARTALOM

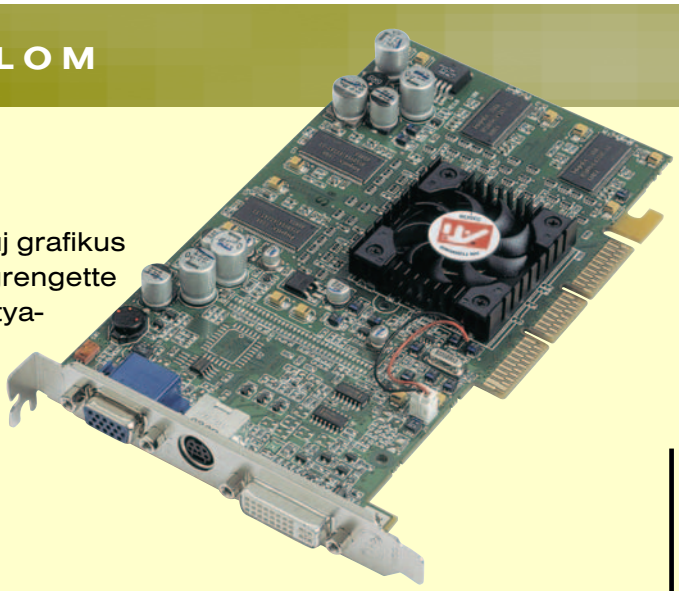

Atom Ati

Az Ati két új grafikus chipje megrengette a videokártya-világot...

54

Liliputi hangszerek

Milyen előnyei vannak a memóriás és a merevlemezes MP3-lejátszóknak? 13 készüléket teszteltünk

70

Lapzárta után

10 Lapzárta után
Intel: processzorok 2,8 GHz-en ● **Logitech:** fókuszban a jövő ● **ICP:** napelemek kézieszközökhöz ● **Caldera:** az SCO-csoport ● **BSA Magyarország:** tűzszünet Baranya megyében ● **Data Access Worldwide:** DataFlex 3.2 Linuxra ● **Canon:** színesben másként fest ● **Dray-Tek:** disztributori konferencia ● **U.S. Blaster:** multimédiás hangszórók ● **Kodak:** a digitális fényképezőgépek újabb nemzedéke ● **NJSZT:** díjátadás ● **Ramiris:** Asus alaplap 8x AGP-támogatással; grafikus erőfölény ● **Oki:** gyarapodott a LED nyomtatók családja ● **Tyco Electronics Hungary:** átfogó hálózatfelügyelet ● **Executive Software:** törölt file-ok helyreállítása ● **Freeweb.hu:** ingyen net mindenkinek, minden időben!

Lemezszemle

16 Böngészőszüret
Ahogy beköszöntött az ősz, ötödik sebességbe kapcsoltak a fejlesztők. Ennek eredménye részben CD-nkre került.

18 Tiszta haszon
Egy számítógép lehet gyors, „nagy” vagy jó, de tökéletes sohasem. Freeware-ekkel azonban mindig csiszolhatunk rajta.

22 Iskola helyett...
...két játékdemó: Hitman 2 és Stronghold: Crusader.

24 Minden ami magyar
A Honosító Műhely munkáiból: MP3Gain 0.9.5 Beta, Jingle Keyboard 2.3, Funny Ball 2.2, Style XP, A magyar helyesírás szabályai.

26 SAC, 2002. október
Advanced Attachments Processor 1.2 ● Black Widow 4.16 ● CommView 3.4 ● Windows Standard Serial Comm Lib for C/C++ 3.2 ● Electricity Lab 3.0 ● AVD ImageLine 5.0 ● AVIcodec 0.8 ● WizFlow Flowcharter 4.1 ● ArcDiff 1.4 ● SimplyZip 1.1b9 ● KillPro 1.1 ● MultiEdit 9

30 Bővülő kínálat
Az idei nyár jóneháány újdonságot hozott az OS/2 és az eComStation használóinak.

31 A Linux és a magja
A Linux stabil, 2.4-es ágának megjelent a következő, 2.4.19-es verziója – hibajavításokkal és új eszközmeghajtókkal.

32 Új vas a nap alatt!
A francia Thendic cég elkezdte a Pegasos alaplapok szállítását, egyelőre a bétatesztelőknek.

Magazin

34 Tároló kibertér
Az Internet Protocol új, 6-os verzióját a következő generációs internet alapjaként emlegetik – nem véletlenül.

36 Autonóm számítógépek
Az IBM azt kutatja, hogyan hozhatók létre olyan rendszerek, amelyek folyamatosan alkalmazkodnak a változó körülményekhez.

Hardver

40 Látóhatár
Ali: fürge képolvasás ● **AMD:** kis feszültség az AMD-nél ● **AMD:** újdonságok sebességmegszállottaknak ● **AMD:** AMD-HP egybekelés ● **Via, Sis:** párosban szép az élet ● **AMD:** kétmotoros linuxos gépezet ● **Intel:** tánclépések ● **Intel:** nem várt váltás? ● **ETRI:** notebook/2 ● **DVD+RW szövetség:** a „+”-osok kicsinye ● **Seagate:** a Seagate a csúcsra tör ● **Harc...:** ...a CD-robbanások ellen ● **Intel, Via, Sis:** áreső a nagyoknál ● **Visiontek:** az ajtók záródnak? ● **Prolink Microsystems:** kétfunkciós ● **Infineon:** teljesítménynövelés – rétegezéssel

44 Hírek
Sun Microsystems: Intel-alapú linuxos szerver ● **IBM:** moduláris szerver középvállalatoknak ● **Apple:** konfigurációk nagyobb képernyővel; kétprocesszoros Power Mac G4 ● **ViPower:** hordozható házak belső meghajtókhoz ● **Minolta:** takarékos nyomdász ● **Hercules:** a „legtérbelibb” hangkártya ● **Via:** Éden-2 ● **Iomega:** az új Zipzár ● **HP:** mindent a fotósoknak

48 Hardverkirakat
Az egerem hullámhosszán: Genius rádiós egerek ● **Megállja a helyét:** Portocom Multistand LCD PC ● **Visszaváltás:** Abit KX7-333 ● **Nem fahangú fadoboz:** Genius DHT 510 ● **Képosztó központ:** HP PhotoSmart 720 ● **Kezdők szerencséje:** Canon S330 Photo ● **Éles Xablyák:** ECS AGP200 és Club3D Xabre 400

54 Atom Ati
Az Ati két új grafikus chipje megrengette a videokártya-világot...

58 Gyorsulás két G-vel
Egymással szemben két i845G-s alaplap: Asus P4B533-V a Gigabyte GA-8IGX ellen.

60 4K2 akcióban
Az Nvidia GeForce4 Titanium 4200 chipkészlettel már elérhető árú kártyák készülnek. Belőlük mértünk össze tíz típust.

66 Rácsok mögött
A teszt mezőnyében kilenc 17 colos rácsmaszkos monitor verseng.

70 Liliputi hangszerek
Milyen előnyei vannak a memóriás és a merevlemezes MP3-lejátszóknak? 13 készüléket teszteltünk.

79 Egységbe forrva
Egy készülék – két felhasználási mód: DVD-olvasó és CD-újraíró egybeépítve. 6 kombó meghajtót teszteltünk.

84 A rendszer lelke
Hogyan állítsunk össze számítógépet? A munka legfontosabb fázisa a tervezés és a részegységek összeválogatása.

86 Melyiket szeressem?
Konfigurációk a munka jegyében: azaz összeállítottunk két munkagépet...

Szoftver

90 Látóhatár
Serenity Systems: kis változás, nagy változás ● **Opera Software:** gyorsítunk! ● **On2 Technologies, Xiph.Org Foundation:** közös gyermek ● **Microsoft:** a kíváncsiság nagy úr ● **M. Peters:** hőguta ● **Sun:** totyogás ● **FreeOS/2, osFree:** irány a nyílt forrás! ● **Amiga Inc.:** élet a másvilágon

92 Hírek
UnitedLinux: megjelent a béta verzió ● **Symantec:** két új ESM-modul ● **Novell:** levelezőrendszer kisvállalatoknak

94 Híres vírusok
Sok tanulsággal szolgál a híres vírusok története.

95 Szoftverkirakat
Mindent látok!: Paragon NTFS for Win98 ● **Titokban tartott Windows:** WinAbility.com Folder Guard ● **Skizofrén gépezet:** ThinSoft Buddy B-680

97 Vissza a természet(es)hez
Az új Photoshop ismét könnyít valamicskét a grafikusok életén.

99 Sok kicsi 11-re megy
A Corel nyár elején tett ígéretéhez híven július második felében bemutatta a Corel Graphics Suite 11-et.

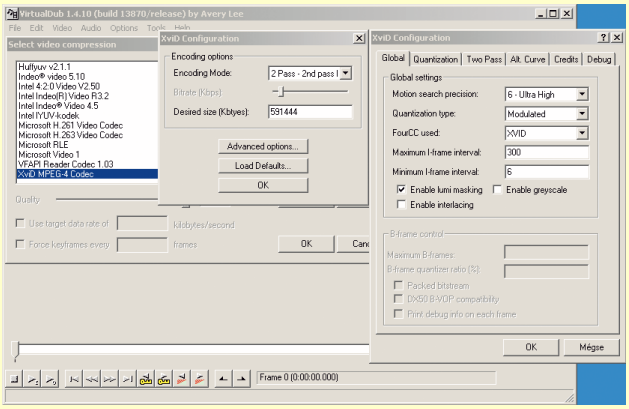

102

A DivX és tükörképe

DivX 3, DivX 5 vagy XviD? Tesztünkben ezt próbáljuk eldönteni

102 A DivX és tükörképe
DivX 3, DivX 5 vagy XviD? Tesztünkben ezt próbáljuk eldönteni.

106 Pitekből bitekbe
GPL licencű, profi grabbelőprogram: CDex.

107 Win32-es vírusok
A Win32-es vírusok valójában 32 bites windowsos programok, ezáltal működési lehetőségeik szinte beláthatatlanok.

109 Ikszpés tippcsokor
Néhány hasznos registry-beállítás Windows 2000-hez és XP-hez a több ezer lehetségesből...

111 Kerülőutakon járva
Hogyan tudunk tetszőleges darabszámú kördiagramot legyezőszerűen kinyitni?

Linux

114 Linux-böngésző
UHU-Linux: magyarul huhog ● **Xbox Linux Project:** sínen van... ● **Gobe Software:** nyílt forrású iroda ● **Lotus:** integrált kommunikáció

115 Szoftmodem összefoglaló
A szoftmodemek telepítése néha nehézségekbe ütközik Linux alatt.

Kommunikáció

118 Látóhatár
Fele sem igaz: a net jobbik feléről ● **Playboy.com:** plasztikai beavatkozás ● **Microsoft:** társalkodónő ● **AOpen, GMCorporation:** adjunk a külsőre! ● **Netscape:** még egy nekifutás ● **Yankee Group, KaZaA, Morpheus:** 2005-ös csúcs ● **Microsoft:** bétadömping ● **Macromedia:** lyukas Flash Player ● **FBI:** de ki figyeli a figyelőket?

120 Hírek
P-Sat Hungary: digitális műholdvevő PC-be ● **Oracle:** Oracle 9i netes tartalomkezelés ● **Meteotargetálás:** időjárásra érzékeny bannerek ● **Accent Communications:** GPS vevők kéziszámítógépekhez ● **BEA, Borland:** erőösszevonás ● **Freestart:** ingyenes internet országszerte ● **Conceptronic:** USB ISDN zsebadapter ● **Objection:** magyar e-útikönyv sikere a nagyvilágban ● **Symantec:** integrált biztonsági csomag a kliensek védelmére ● **KJK-Kerszöv:** közös könyvesbolt a hálón

124 Színház az egész világ(háló)
Kellemes színházi esték lehetősége: www.theater.hu.

125 Képtelen képregény
Ugye, ennek a helynek a főszereplőjét mindenki ismeri?! www.garfield.com.

126 Kommunikációs kirakat
Statisztikus hálóval: NetGird 2.1.0.0 ● **Hadd lássuk!:** Dial-Up Monitor 3.0 ● **Egyszerű weblapkészítés a neten:** Minilap.hu

128 Internetbővítés
Az Antenna Hungária jóvoltából mikrohullámon is elérhető az internet.

129 A következő fokozat
Megújult a Lotus nagyvállalati irodai szoftvercsomag, amely Lotus R Next néven jött ki.

130 Adataink állandó testőre
Szüksége van-e adatainknak állandó testőrre? És ha igen, hol szerezzük be a védőrőt?

132 Frissítések aranykora
Néhány aranyszabály a szoftverek frissítéséről.

Mobil

134 Látóhatár
Palm: felesleges izgalom? ● **Hantro:** mobil videokamera ● **Palm:** egyik nem, másik igen ● **European Journal of Cancer Prevention:** jogos a félelem? ● **Sony:** össztűz ● **mBrain Software:** hordozható gép, hordozható dokumentum ● **Adobe:** még egy tenyeres PDF ● **Ericsson:** aprócska zeneláda ● **Insignia Solutions:** ha a hegy nem megy...

136 Hírek
Nokia, Pannon GSM: MMS megoldás szállítása ● **Nokia:** fejlesztőkészlet MMS alkalmazásokhoz ● **Sony Ericsson:** alkalmazásfejlesztő verseny ● **Westel:** számlafizetés a neten

137 A noteszgépek limuzinjai
Az IBM ThinkPadeket csupán erős odafigyeléssel lehet megkülönböztetni a régebbiektől – de ez csak a külső.

140 Ezüstös csillogás
Azért, mert egy számítógép nagy teljesítményű, még nem kell hatalmasnak lennie. Ezt igazolja a Gericom Silver Seraph.

Szakma

142 Látóhatár
Toshiba: hőguta ● NEC, **Toshiba:** hadd nőjön a zűrzavar! ● **Apple:** több fényévnyi előny ● **Borland:** visszatérés ● **Samsung:** behozzuk a lemaradást!

143 Hírek
Epson: akcióprogram Kelet-Európában ● **eTel Magyarország, PanTel:** perindítás a HDB ellen ● **Flag:** tanúsított minőség ● **Fujitsu Siemens Computers, T-Systems Unisoftware:** négyszáz PC a BKV-nek ● **Hungexpo:** őszi trendek ● **Panasonic – LUMIX 2002:** digitális fotópályázat és kiállítás

146 Nyílt forráskód Európában
Miért döntenek nyílt forráskódú szoftver használata mellett az európai vállalatok? A Berlecon Research felmérése.

Korongok és kötetek

148 DVD-kirakat
A vonal két oldala: Kiképzés ● **Danny hősei:** Ocean's Eleven – Tripla vagy semmi ● **Se vele, se nélküle:** Tom és Jerry: A varázsgyűrű ● **Ijedős szörnyek:** Szörny Rt.

150 Egy Korong mind fölött...
„Egy Gyűrű mind fölött, Egy Gyűrű kegyetlen, Egy a sötétbe zár, bilincs az Egyetlen..." A gyűrűk ura – DVD-n.

152 Alapítva: 1900-ban
Korunk játéka: Industry Giant II.

153 Száguldás két keréken
Régi hiányt pótol a Climax Motorsports és a THQ játéka, a MotoGP.

154 CD-kirakat
Pinokkió & Co.: A bábok világa ● **Milyen mély az idő kútja?:** Egyetemes történelmi kronológia – A kezdetektől napjainkig ● **Ismeretlenek a homályban:** Matematika – Felvételi és érettségi előkészítő

156 Játszani muszáj
Minden, amit a játékokról tudni érdemes: Játékvilág Magyarországon CD-ROM.

158 Könyvek
Pintér Miklós: AutoCAD tankönyv és példatár – 2. Térbeli ábrázolás ● **Nancy Ann Lynch:** Osztott algoritmusok ● **Móricz Attila:** Windows-tippek újratelepítéshez

Szerkesztőségi rovatok

3 Agóra
5 Index
160 Impresszum
160 Hirdetőink
162 Előzetes

CÉG- ÉS TERMÉKINDEX

Az indexben megtalálható a szerkesztőségi anyagokban fellelhető összes termék- és cégnév. A terjedelem és az áttekinthetőség miatt minden név egyetlen alakját (lehetőség szerint a legteljesebbet) használjuk. Ha egy cikk egy termékcsalád és az abba tartozó konkrét termék nevét is tartalmazza, mindkettőt feltüntettük. Például nagyon gyakran utalnak az egyes cikkek a Windowsra, de ha a szerző a Windows 3.0-ról vagy 3.1-ről ír, akkor az indexből ezek is visszakereshetők.

2xExplorer 1.3.1.12 20
3D Subwoofer System 14
3D Traceroute 1.6.35:83 18
3DLabs 10
A4 WOP-35 86–88
Abit 49–50
Abit KX7-333 49–50
Abit Siluro GeForce2 MX400 86–88
Abit Siluro GF4 Ti 4200 64 MB 60–65
Abit VH6T 86–88
AC'97 48
Accent Communications 120
Acid Xpress 44–45
ACM 20
Acomp 140
Acrobat 100
Acrobat Reader 135
Adobe 46,
Adobe Acrobat 4.x 135
Adobe Acrobat Reader 5.05 99
Adobe PDF 135
Adobe Photoshop 7.0 97–98
Adobe Premiere 111–113
Advanced Attachments Processor 1.2 26
Adverticum Rt. 122
Agere Systems 137–138
AGP 3.0 10
AGP Fastwrite 30
Ahead NeroMix 73
AHI 32
AirPort 46
Aix 32
Akadémiai Kiadó 120
Ali M5625 40
Alien Computers 86–88
AlphaSonic Kft. 47,70–76
AMD 10,40–41,84–85
AMD Opteron 41
AMD Thoroughbred 49–50
AMD-8000 41
Amiga 32
AmigaOS 32
AmigaOS 4 91
Amithlon 32
AMP Netconnect 15
Amptrac 15
Antenna Hungária 128
Antenna Mikró 128
AOpen 118
AOpen Aeolus Ti 4200 60–65
Apache 92,146–147
Apple 42,91,142
Apple eMac 46
Apple Hungary IMC (HDSys Kft.) 46
Apple iDVD 46
Apple iMac 46,118
Apple iMovie 46
Apple iPhoto 46
Apple iPod 70–76
Apple MacOS X 91
Apple MacOS X 10.2 142
Apple Power Mac G4 46
Apple Pro 46
ArcDiff 1.4.1 28
Areco Systems Kft. 13
Ariadnet 16
ARM 7 15
ARM 9 15
ARM Ltd. 142
ArtPro 32
Asbis Hungary 60–65
Asus 65
Asus A7V8X 10
Asus P4B533-V 58–59
Asus P4T533-C 86–88
Asus V8420 Deluxe 60–65
Ati 30,51–52,54–56
Ati Catalyst 02.2 54–56
Ati Mobility Radeon 48
Ati R300 54–56
Ati Radeon 7500 54–56
Ati Radeon 8500LE 54–56
Ati Radeon 9000 Pro 46,54–56
Ati RV250 54–56
ATX 2.01 49–50
AutoCAD 2002 158
AVD ImageLine 5.0 27
AVIcodec 0.8 27
B2C2 122
Barcode Wizard 99
Barracuda 41
Basic 32
BattPak 12
Be Inc. 114
BEA 120
BEA WebLogic Platform 7.0 120
BEA WebLogic Server 120
BEA WebLogic Workshop 120
BeOS 16
BeOS 5.0 114
Berlecon Research 146–147
BeTwin 96
Bitstream Font Navigator 99
BKV Rt. 143
Black Widow 4.21 26
BlizzardPPC 91
Bluefish Computers 86–88
Borland 16,120,142
Business Software Alliance Magyarország 12
C nyelv 32
C# 142
C/C++ 16
Caldera International 13,92
Caldera Open Unix 13
Caldera OpenLinux 13
Canon 13
Capitalism 2 150
CDex 1.50 beta 7 106
CDRWin 3.9a 26
CERN 35
Chaintech A-GT21 Special Edition 60–65
Checkpoint 92
CHS 58–59,70–76,75
Cirrus Logic CS4624 44–45
Clean 114
Climax Motorsports 151
Club3D GeForce4 Ti 4200 128 MB 60–65
Club3D Xabre 400 51–52
Cobalt LX50 44
Code Red 121
Codegen 86–88
Codegen 6016 86–88
CommView 3.4 26
Compaq Evo D315 41
ComputerBooks 158
Conceptronic 123
Conectiva S.A. 92
Conexant 60–65
CopyWave 30
Core Hopping 40
Corel 99
Corel Lumiere 111–113
Corel Photo-Paint 99
Corel R.A.V.E. 99
CorelDraw 11 111–113
CorelDraw Graphics Suite 11 99–100
Crazy Browser 18
Creative Nomad Jukebox 3 70–76
Creative Playcenter3 75
CyberStormPPC 91
CygnusEd 32
Data Access Worldwide 13
Data Guard 120
Data Guard Broker 120
DataFlex 13
DataFlex 3.2 for Linux 13
debis IT Services Unisoftware Kft. 143
Dell Computer 41–42
Dell P793 66–69
Delphi 142
Delta Elektronik Kft. 13
Demo Stúdió 86–88
Designer 100
Desktop On-Call 5.0 30
Detonator 29.42 54–56
DFSee 5.0 30
Dial-Up Monitor 3.0 126
Diamond Mako 135
Digitáltechnika Kft. 13
Directory Opus 32
DirectX 8.1 51–52
DirectX 9.0 54–56,91
Diva MP3016W 70–76
DivX 3 102–104
DivX 5 102–104
Dolby Digital EX 7.1 44–45
Dominica 18
Doom III 54–56
Downloader for X 31
DrayTek Corporation 15
DVD2AVI 103
E3 22,54–56
EA Sports Superbike 151
Easy CD Creator 5 Basic 80
eComStation 1.0 90
eComStation 1.10 30
ECS AGP200 51–52
ECTS 22
eEye Digital Security 119
Elbatex – Hun Kft. 52
Electricity Lab 3.0 26
Electronics and Telecommunications Research Institute 41
eLiza 36–37
Encore!! UNCO-99 70–76
Enterprise Java Engine 120
Enterprise Security Manager 5.5 92
Epson Deutschland 143
Epson EDG 25 143
Epson Stylus C42 143
Epson Stylus C62 143
Ericsson 12,134–135
Ericsson mc218 135
eServer x440 44
ESM for AntiVirus 1.0 92
ESM for Firewalls 2.0 92
ESM for Web Servers 2.0 92
eTel Magyarország 143
EtronTech 51–52
Eudora 92
European Journal of Cancer Prevention 135
EuroWeb 122
Exact Audio Copy 20
Executive Software 46
Expert Computer Kft. 60–65
Explorer 2002 v2.0 18
Fan IT Kft. 48,50
Fargo 134
FBI 119
Feurio 20
Fiery Scan 13
Flag Informatikai Rt. 144
Flash 4 119
FlexBank 40
Flextronics 143
FreeDOS 91
FreeOS/2 91
FreeStart 122
Fujitsu Siemens Computers Kft. 143
Funny Ball 2.2 24
Gainward GeForce4 PowerPack! Ultra/650 TV Golden Sample 60–65
Galileo 142
GamaxNet Kft. 15
Gamesurround Fortissimo III 44–45
Gecko 16
Geek.com 134
GeForce4 Go 140
GeForce3 Titanium 200 51–52,54–56
GeForce4 Go 142
GeForce4 MX440 54–56
Genius 48
Genius Comfy KB-06 86–88
Genius DHT 510 50
Genius G-06 86–88
Genius PowerScroll Wireless 2.4G. Az 48
Genius Wireless Optical 48
Gericom Silver Seraph 140
Gigabit LAN 10
Gigabyte Ati Radeon 8500 LE 86–88
Gigabyte GA-8IGX 58–59
Globalwin FOP-68 hűtő 86–88
GMCorporation 118
Gnome 1.4 114
Gnome2 114
Gobe 114
Gobe Software 114
gobeProductive for Linux 114
GoldEd 32
GoldEd Aix 32
Golden Code Development 30
Gordian Knot 103
GP500 151
Gphone 1.61 18
GPS Companion 120
GPSoftware 32
Grand Prix 151
Gtony, Inc. 18
Handspring 120
Hantro 134
Harmonic Trans-End 128
Hc Computer 86–88
HDSYS 70–76
Heat Assisted Magnetic Recording 41
Hercules 44–45
Hercules MediaStation II 44–45
Herta Kereskedelmi Kft. 52,60–65
Hewlett-Packard (HP) 41–42,45,50–51
Hitachi 42
Hitman 2 22
Honosító Műhely 24
HP Deskjet 3325 45
HP Instant Share 50–51
HP PhotoREt IV 45
HP Photosmart 230 45
HP PhotoSmart 720 50–51
HP Photosmart 850 45
HPM-10 134
Hungary Network 16
Hungexpo Rt. 144
Hyperion 91
Hírközlési Döntőbizottság 143
IBM 30,41,44,91,119
IBM Aix 114
IBM Director 44
IBM eLiza 44
IBM Enterprise X-Architecture 44
IBM Magyarországi Kft. 44
IBM MicroDrive 45
IBM OS/2 90
IBM OS/2 Warp 4 Convenience Package 4.52 30
IBM ThinkPad R32 137–138
IBM ThinkPad T30 137–138
IBM ThinkPad X30 137–138
IBM Web Browser 119
IBM XceL4 Server Accelerator 44
ICP 12
id 54–56
IDC 44
Ilyama HM704UTc 66–69
Ilyama LM704UT – Vision Master Pro 1413 Neso HD786G 66–69
IMSI Lumiere Studio 111–113
Industry Giant 150
Infineon 41
INFOmarket 144
Informania Digitalmedia Kft. 154
INFOtrend 144
Inno3D Tornado GeForce4 Ti 4200 128 MB 60–65
Insignia Solutions 134
InstantCD/DVD 80
Intel 10,30,40–42,44,142
Intel 845GE 42
Intel 850 48
Intel Almador i830MG 137–138
Intel Brookdale 845D 137–138,140
Intel Magyarország 65
Interbase 147
Internet Architecture Board 35
Internet Engineering Steering Group 35
Internet Explorer 16,119
Internet Explorer 5.5 18
Internet Protocol v6 34–35
Internet Society 35
Intervideo WinDVD 80
Iomega 44
iPlanet 92
iRC 624 13
iSun 12
iTracs 15
iTunes 46,75
Jaguar 46
Java 16,30,90,134
Java 2 Micro Edition 134
Java 2 Standard Edition (J2SE) release 1.4 for OS/2 30
Java Virtuális Gép 1.3.1 30
Java Web Services 120
JavaScript 21
JBuilder WebLogic Edition 120
jDictionary 1.8 16
Jingle Keyboard 2.3 24
JoWooD 150
Juventus Team 14,66–69
JVM 1.1.5 119
Kana Reminder 1.5.0 (Build 58) 19
KaZaA 119
KDE 114
KDE 3 114
Kelly-Tech 60–65
Kiev Elephant 30
KillPro 1.1 28
Kiskapu 14 158
KJK-Kerszöv Jogi és Üzleti Kiadó 120
Klez 121
Kodak EasyShare CX4200 13
Kodak EasyShare CX4230 13
Kodak EasyShare CX4330 13
Kodak EasyShare DX4900 13
Kodak EasyShare LS420 13
KOffice 114
Konqueror 119
Kylix 3 Open Edition 16
képkonverter, az 32
Lame 106
Leadtek WinFast A250LE TD MyVivo 64 MB 60–65
LG DRD-8160B 86–88
LG GCC-4120B 66–69
LG GCE-8320B 86–88
LGeneral 31
L18nux 92
LimeWire 119
Linux 13,16,31,44,48,91,115–117, 119,130–131,146–147
Linux General 31
Linux Standard Base 92
LinuxWorld 41
LiveUpdate 121
Logical Standby 120
Logitech 10
Logitech Deluxe Access 86–88
Lord Computer 86–88
Lotus 114
Lotus Domino Server RC 114
LSI 142
m100 134
Mac OS X 10.2 46
Mac O 114,118
Macroda 66–69
Macromedia 119
Macromedia Flash 119
Macromedia Flash Player 119
Macworld Expo 99
Magellan 120
Magicomp 86–88
Magyar Elektronikus Könyvtár 25
Mail Express 2002 v3.0 26
MAME 30
Matrox 30
Matshita UJDA710 DVD/CD-RW 140
Matáv 143
Maxtor 6L040J2 86–88
Maxtor 6L080J4 86–88
mBrain Software 135
Media Markt 70–76
Metroworks CodeWarrior 136
MGI VideoWave 10
microATX 46–47
microgafx 100
Microprose 151
Microsoft 16,42,95,114,118,134
Microsoft .NET 134
Microsoft Intellimouse Explorer Optical 3.0 86–88
Microsoft Office 114,120
Microsoft Smartphone 2002 134
Microsoft VBA Web Service References Tool 99
Microsoft Windows 2000 Datacenter Server 44
Mikland 86–88
Minilap.hu 126
Minolta DiAlta Di200 46
Minolta Magyarország Kft. 46
Minolta MicroFine 46
Mistral Computerworld 86–88
MK Trading 123
Mobile Internet Toolkit 3.1 136
Morpheus 119
MorphOS 32
Motherboard Monitor 21
MotoGP 151
Motorola 680x0 91
Mozilla 119
Mozilla 1.0.1 16
Mozilla 1.1 16
MP Man MP-F35T3 70–76
MP3 Manager 75
MP3 Manager2 73
mp3DirectCut 1.25 19–20
MP3Gain 0.9.5 Beta 24
mplayer 114
MPMan 73
MrProject 114
MS DOS 91
MSI G4TI4200-TD 128 MB 60–65
MT-RJ 15
Multi-Edit 9 28
MultiStand LCD PC 48
MusicLoader 73
MusicMatch 80
Mycom 49–50,60–65
MySQL 147
Napfény 79–82
Nav-Companion 120
NEC 42,142
NeoPhone VPN 122
Nero Burning Rom 5.5 80
Neso Pomona FD797P 66–69
netBook 135
NetCaptor 18
NetGird 2.1.0.0 126
NetMail XE 92
NetMail XE 3.1 92
netPad 135
NetPiac Kft. 148–149
Netscape 92
Netscape 7 16,118
Netscape Communicator 4.8 119
Neumann János Számítógép-tudományi Társaság 12
Newisys 41
NFL Fever 118
Nike Psa|Play 120 70–76
Nike RioPort Audio Manager 73
Noblesse 118
Nokia 134–136
Nokia 7650 134
Nokia Mobile Browser 3.0.1 136
Nokia Multimedia Messaging Services 136
Nordic Mobile Telephone 135
Normalize 30
Novell 92
Novell Magyarország 92
Novell NetWare 13
Nvidia 42,54–56
Nvidia GeForce2 Go 142
Nvidia nForce 42
Nvidia Vanta 96
Objection Kft. 123
Objection PDAVacation 123
Odin 90
Ogg Theora 90
Ogg Vorbis 1.0 90
Oki C9300 14
Oki C9500 14
Oki Systems (Magyarország) Kft. 14
On2 Technologies 90
OpenOffice.org 114
OpenOffice.org 1.01 91
OpenServer 13
Opera 16,119
Opera 6.x 91
Opera 7 91
Opera Software 91
Oracle 92,120
Oracle Streams 120
Oracle9i Release 2 120
OS/2 91
OS/400 114
osFree 91
Oslo 134
Outlook 92
P-Sat Hungary Kft. 122
P-Trade 66–69
Paint Shop Pro 111–113
Palm 120,134
PalmOS 92,135
PalmOS 4.1 134
PalmOS 5 134
Panasonic Lumix 144
Panasonic Magyarország 70–76,144
Panasonic SV-SD80 70–76
Pannon GSM 136
PanTel 143
Panzer General 31
Paragon NTFS for Win98 95
Paris Cityguide 123
Pascal 32
PC DOS 91
PDA 92
PDA Buzz 134
PDF 1.3 135
PdfPrinter 135
Pegasos 32
Pegasus Mail 4.02 26
Perl 146–147
Philips 42,60–65
Philips Brillance 107P203 66–69
Philips RWDV1610 79–82
Philips RWDV2010 79–82
Photo-Paint 111–113
Photoshop 111–113
PhotoSmart 720 50–51
Photosmart 7550 tintasugaras 45
PhotoSuite 10
PHP 146–147
PillarSoft 30
PingWINet HSS 130–131
Pioneer 40,42
Pixel Multimedia 66–76
PixelView GeForce4 Ti 4200 128 MB 60–65
Playboy 118
Plextools 80
Plextor 40
Plextor PX-320A 79–82
Pocket 128 Kbps USB ISDN 123
Pocket PC 135
PocketGphone 18
PocketPC 92
Portocom Rt. 48
PostgreSQL 147
PowerDVD 51–52
PowerDVD 3.0 80
PowerDVD XP 4.0 80
PowerDVD XP Pro EX 44–45
Powerstrip 51–52
Presto 91
Project Petunia 91
Prolink 42
Promise 10
Psion 5mx 135
Psion 5mx Pro 135
Psion Revo 135
Psion Series 7 135
Pulsar Hungary Kft. 60–65,70–76
Python 146–147
QNX 30
Quake III 42
Quakecon 42
QuakeCon 2002 54–56
QueenCy 0.1.1i 30
QuickCam Pro 4000 10
QuickCam Zoom 10
QuickInfo 32
QuickTime 5 99
Radeon 9000 Pro 54–56
Radeon 9700 54–56
Radeon 9700 Pro 54–56
Railroad Tycoon 150
Ramirés Rubin Rt. 10,58–69,79–82
RCE Kft. 60–65
Re-Vol 118
ReactOS 91
RealJukebox 73,75
RealNetworks 90
RealOne 73
Realtek RTL8139 10/100 140
Red Hat Linux Advanced Server 44
Registrar Lite 2.00 20
Resplendence Software Project 20
RioPort Audio Manager 73
RSJ 4.05 30
RTN Informatikai Kft. 96
S3 30
Samsung 42,65,86–88,122,134,142
Samsung SM-316B 79–82
Samtron 56E 86–88
Samurize Pro 0.63c Beta 21
SAP-DB 147
SAS/C 32
Satellite 5005-S504 142
Satellite 5005-S507 142
Saturn 150 42
Scansoft OmniPage SE 99
SciTech Display Doctor 30
SciTech Nucleus Technology 30
SciTech Software 30
SCO Group 13
SCO Linux 13
SCO Linux powered by United Linux 13
SCO OpenServer 13
SCO UnixWare 13
SCOX 13
Seagate 41
Serenity Systems 90
Serial ATA 10
SGS 144
ShutDownPro 1.1.131 21
Silicon Bridge 60–65
Silicon Image 60–65
Silicon Integrated Systems 51–52
Sim City 150
SimplyZip 1.1b10 28
SiS 42
SiS655 42
Skicc Bt. 154,156
SkyStar2 122
Smart 47
Smart Link 56K 140
Smartphone 2002 134
SmartRipper 103
SmartShuttle 47
Snap Graphics 30
Solaris 44,114
Solid Liquid Interdiffusion 41
SonicBlue Rio 600 70–76
SonicBlue Rio 800 70–76
SonicBlue RioRiot 70–76
Sony 42,86–88,135
Sony Clié 135
Sony E230 66–69,86–88
Sony Ericsson 136
Sony Ericsson Developer World 136
Sony G220 66–69
Sony Memory Stick 45
Spire EasyStream 86–88
Squid 146–147
StarOffice 6 for MacOS X 91
StormC 32
Stronghold: Crusader 22
Style XP 25
Sun 91
Sun Linux 5.0 44
Sun Microsystems 44
Sun ONE 44
Sun StarOffice 91
SuperDrive 46
SuSE 16
SuSE Linux 8.0 44
SuSE Linux AG 92
Sushi 32
Sved Rt. 14
Symantec 92,121
Symantec AntiVirus Corporate Edition 92
Symantec Client Security 121
Symantec ESM 92
Symantec ESM for Databases 3.0 92
Symantec ESM for Firewalls 2.0 92
Symbian 7.0 136
Symbian OS 135
Symbian OS ER5 135
Symbian OS V6 135
Symbian OS V7 135
Szerviz-Trade 86–88
T-Systems Unisoftware Kft. 143
TagScanner 4.5 build 456 20
Tainet Computer Corporation 15
Teac 40,86–88
Teac MP-5000 70–76
Technisat 122
Texas Instruments 142
Texas Instruments OMAP 1510 134
Thendic 32
ThinSoft Buddy B-680 96
Thompson Lyra PDP2201 70–76
Thompson Lyra PDP2800 70–76
THQ 151
Tick 1.11 beta 19
Toshiba 142
Toshiba MK3017GAP 140
Toshiba SD-M1612 86–88
Toshiba SD-R1202 79–82
Tungsten T 134
Turbolinux, Inc. 92
Tyco Electronics 15
Tyco Electronics Hungary – AMP Netconnect 15
U.S. Blaster 14
UAE 32
UHU-Linux 1.0 RC1 114
Undelete 3.0 14
UnitedLinux 13,92
Unix 13,44,46,91,130–131
UPC Direct 122
vbcc 32
VBScript 21
VCool 1.7.2 90
Velocity Engine 46
Via 42,49–50
Via Eden 46–47
Via KT133 90
Via KT333 49–50
Via KT400 10,42
Via P4X600 42
ViewSonic PF775 66–69
Vigor2300 15
Vigor2600 15
ViPower 47
Virtual PC 90
Vision Computer 86–88
Visiontek 42
Vison Computer 79–82
Visual Basic for Applications 6.3 99
Visual Studio .Net 142
VMWare 31
VNCom LLC 18
VP-10xx 47
VP-7010 47
WAP 2.0 136
Warp3D 32,91
WarpIN 30
WarpVision GUI 30
WarpZip 3.6 30
WaveCut beta 7 30
WebStripper 2.19 19
Wentiltech 70–76
Westel 136
WildCat VP 10
Win Computer 12,60–65
Win16 90
WinAbility.com Folder Guard 95
Winamp 21
Windows Media Player 9 Series 119
Windows Standard Serial Comm Lib for C/C++ 3.2 26
Windows XP 109–110
WinDVD 51–52
WINE 31
Winwall 1.91 21
WinZip 30
WizFlow Flowcharter 4.1 27
Wonderline Rt. 126
Working Overloaded Linux Kernels 31
Xbox 114
Xbox Linux 0.1 114
Xbox Linux Project 114
Xbox Live 118
Xiph.Org Foundation 90
XviD 102–104
XWorkplace 30
Yankee Group 119
Zip 44,47

Ramiris

Asus alaplap 8x AGP-támogatással

Az Asus legújabb alaplapja, az A7V8X modell AMD processzorokhoz készült, Via KT400 chipkészlettel.

Mint nevéből is kiderül, 8x AGP-támogatással rendelkezik, egyúttal teljesíti az AGP 3.0 szabványt is, amelynek maximális adatátviteli sebessége akár a 2,12 Gbyte/s-ot is elérheti.

Az alaplapra integrált IEEE-1394-es vezérlő használatával könnyedén csatlakoztathatók hozzá DV eszközök.

Az alaplap további újításai közé tartozik a DDR 400-as (PC3200) memóriák használata, a Serial ATA csatolójú merevlemezek kezelése (Promise vezérlővel 150 Mbyte/s átviteli sebességet ér el), valamint a Gigabit LAN.

Az A7V8X természetesen támogatja a korábbi PC2100-as és PC2700-as memóriákat is.

Grafikus erőfölény

Megérkezett Magyarországra a 3DLabs június végén bejelentett programozható grafikus gyorsítókártya-családja, a WildCat VP, amely a gyártó Vizuális Feldolgozó Architektúrájára (VPA) épül.

Ez lehetővé teszi akár 200 darab, 32 bites processzor összekapcsolását egyetlen grafikus feldolgozóegységgé (VPU), ami döbbenetes, 170 Gflop és 1,2 TeraOp programozható teljesítményt eredményez.

A két monitorkimenetet kínáló WildCat VP támogatja a legújabb OpenGL és Direct3D API funkciókat, processzora teljesen programozható és 16 Gbyte memóriát képes megcímezni – ezzel lehetővé téve, hogy a kártyán lévő memória nagy másodszintű cache-ként működjön, az éppen nem használt hatalmas mennyiségű adatot pedig a rendszer memóriája tárolja a felhasználásukig.

- Ramiris Rubin Rt. ☎ 412-4300
- www.ramiris.hu
- www.asus.com
- www.3dlabs.com

Logitech

Fókuszban a jövő

A Logitech bemutatta QuickCam Pro 4000 és a QuickCam Zoom webkameráját.

Legszembetűnőbb újdonságuk a digitális zoom.

A QuickCam Pro 4000 VGA CCD szenzorával 1,3 megapixeles állóképek és 640x480-as felbontású videofelvétel rögzítésére képes.

Szoftveres digitális zoomja lehetőséget ad a kép pásztázására, forgatására, emellett a kép 5-szörösére nagyítható vele.

Csuklós talapzatán tetszés szerinti szögbe állítható, beépített mikrofonnal és kényelmes exponáló- gombbal is rendelkezik.

A csomag része a stúdióminőségű PC-s video- és állóképszerkesztést lehetővé tévő MGI VideoWave és a PhotoSuite szoftver is.

A QuickCam Pro 4000 kompatibilis a Windows 98 (vagy újabb) és Mac OS 9 operációs rendszerrel.

A teljesen megújult külsejű QuickCam Zoom kamerával 640x480 képpontos állóképek és videofelvételek készíthetők, és szintén van digitális zoomja. Beépített mikrofonjának köszönhetően egyszerűvé válik a hang hozzáadása az azonnali üzenetküldéskor és videoklipek készítésekor. A QuickCam Zoom Windows 98 és újabb Windowsok alatt működik.

Mind a QuickCam Pro 4000, mind a QuickCam Zoom csomagja tartalmazza a Logitech ImageStudio szoftverét. A programmal egy kattintással létrehozható videós e-mail, „time-lapse” (időosztásos) és „stop-motion” (kockánkénti) animációs mozgóképek készíthetők vele, emellett videoközvetítő, webalbumkészítő és mozgásérzékelő képességgel is felvértezték.

A QuickCam Pro 4000 és a QuickCam Zoom szeptembertől kapható a nagyobb viszonteladóknál és a Logitech webhelyén keresztül.

QuickCam Pro 4000: digitális zoommal

QuickCam Zoom: szolgáltatásgazdag szoftvercsomaggal

- www.logitech.com

Intel

Processzorok 2,8 GHz-en

Az Intel Pentium 4 processzorcsaládjának legfrissebb tagjai 2,8 GHz-es órajelükkel jelenleg a leggyorsabbak az asztali gépekbe szánt CPU-k kategóriájában.

Pentium 4: a leggyorsabb processzor asztali gépekbe

Teljesítményük egyaránt élvezetesebbé teszi a szélessávú audio- és videotartalom letöltését, a számítógépes játékokat, a zenehallgatást, a fényképek kezelését és filmek lejátszását – azaz a digitális életmód minden aspektusát.

Az új Pentium 4 processzorok 512 Kbyte-os másodszintű gyorsítótárat kapnak, 400 vagy 533 MHz-es (választható) rendszersínnel működnek, és az Intel iparágvezető 0,13 mikronos eljárásával készülnek.

A 2,8 GHz-es Pentium 4 bejelentésekor a világ legjobb windowsos asztali processzorteljesítményét kínálja, a SPEC CPU 2000 tesztben 976 SPECint_base2000 valamint 916 SPECfp_base2000, pontot ért el.

Az Intel dobozolt kiszerelésben is szállítja az új processzorokat a hivatalos disztributoroknak és a rendszerintegrátoroknak világszerte.

- Intel Hungary Ltd. ☎ 327-4585
- informacio@intel.hu
- www.intel.hu

NJSZT

Díjátadás

A több évtizedes hagyománynak megfelelően az idén is átadták a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság (NJSZT) által alapított díjakat.

Az elismeréseket a Debrecenben megrendezett Informatika a felsőoktatásban című konferencia keretében dr. Bakonyi Pétertől, az Informatikai és Hírközlési Minisztérium (IHM) helyettes államtitkárától, az NJSZT elnökétől vehették át a kitüntetettek.

Az idei évben Neumann-díjban részesült Boda Miklós, az Ericsson Magyarország Kft. vezérigazgató-helyettese és dr. Kozma László, az Eötvös Loránd Tudományegyetem docense, az Általános Számítástechnikai Tanszék tanszékvezetője és a Természettudományi Kar gazdasági-műszaki dékánhelyettese.

Kalmár-díjat kapott Arató András (KFKI RMKI, tudományos osztályvezető), Mérő László (Eötvös Loránd Tudományegyetem, egyetemi docens) és Vaspőri Teréz (KFKI, programozó).

Tarján-emlékérmet vehetett át dr. Csőke Lajos (Eszterházy Károly Főiskola Információs Technológiai Tanszék, tanszékvezető), Halmi László (Zrínyi Miklós Gimnázium, levelező tagozat vezetője, középiskolai tanár), Kiss Zsolt (Zrínyi Miklós Gimnázium, informatikai munkaközösség vezetője, középiskolai tanár) és Németh László (Zrínyi Miklós Gimnázium, igazgatóhelyettes, középiskolai tanár).

A Neumann-díjjal azok tevékenységét ismeri el a társaság, akik a számítástechnikai kultúra kialakításában, a társadalom informatizálásában értek el jelentős eredményeket, és az NJSZT-ben is eredményesen tevékenykedtek.

A Kalmár-díjat a számítástudományban, illetve a számítástechnika alkalmazásában kimagasló eredményeket elérő szakemberek, a Tarján-emlékérmet pedig a számítástechnika oktatásában, népszerűsítésében érdemeket szerző személyek vehetik át 1976, utóbbi esetében 1987 óta minden esztendőben.

- Neumann János Számítógép-tudományi Társaság
  ☎ 472-2720
- njszt.titkarsag@njszt.hun
- www.njszt.hu

ICP

Napelemek kézieszközökhöz

Az iSun, a napelemek gyártására szakosodott kanadai ICP terméke Magyarországon is kapható.

A tenyérnyi méretű, hordozható napelemes áramforrás jó szolgálatot tesz, ha nincs kéznél a mobiltelefon, noteszgép, kéziszámítógép, GPS vagy akár a discman töltője, és hálózati áramforrás sincs a közelben.

iSun Sport: zsebben hordható környezetbarát energiaforrás

A mintegy 2,2 watt teljesítményt nyújtó iSun a legtöbb kis háztartási és informatikai eszközt képes üzemeltetni, de szükség esetén több darab összekapcsolható belőle, így növelhető a teljesítménye.

BattPak: az iSunra is csatlakoztatható elemtöltő

Ezüstszínű, elegáns és egy sárga, sportos kivitelben készül – ezek műszaki tartalmukat illetően megegyeznek.

Mindkét modell fogyasztói ára is azonos, bruttó 19 990 Ft.

Külön megvásárolható kiegészítőjük a BattPak elemtöltő, amely akár 10 darab ceruza- vagy mikroakkumulátort is képes 4–5 óra alatt feltölteni.

A készülék sokoldalúan használható, mert az iSun mellett 220 V-os hálózati és 12 V-os egyenáramú áramforrásról is üzemeltethető. A diitális fényképezőgépek tulajdonosai például környezetbarát módon, könnyen és olcsón csillapíthatják vele eleméhségüket.

- Win Computer
  ☎ 353-4304
- www.win.hu/solar
- www.isunpower.com

BSA Magyarország

Tűzszünet Baranya megyében

A BSA (Business Software Alliance) Magyarország szeptember hónapban Baranya megyében hirdetett „tűzszünet” kampányt, amely e sorok közzétételét követően még mintegy másfél hétig érvényben lesz. A 30 napos türelmi időszak alatt, 2002. szeptember 1. és 30. között a BSA lehetőséget ad minden vállalkozás számára, hogy rendbe tegye szoftvernyilvántartását, és rendezze az esetlegesen illegálisan használt szoftvereinek helyzetét. A BSA sem büntető-, sem egyéb peres eljárást nem kezdeményez a megyében e 30 nap alatt illegális szoftverhasználat miatt, illetve szerzői jogok megsértésének gyanújával. A határidő letelte után, 2002. október 1-től azonban a BSA jelentős számú büntető feljelentést tesz a megye gazdasági társaságainál tapasztalható illegális szoftverhasználat visszaszorítása és az elkövetők büntetőjogi felelősségre vonása céljából a Btk. 329/A paragrafusa alapján.

A BSA közleménye arra is kitér, hogy az előző két tűzszünet kampány során – Győr-Moson-Sopron és Fejér megyében – a vállalkozások pozitívan reagáltak kiküldött leveleikre, és a visszajelző vállalatok kérésére meghosszabbította a türelmi időszakot. Ennek letelte után a BSA több tucat feljelentést tett a két megyében.

- www.bsa.hu
- www.bsa.org

Data Access Worldwide

DataFlex 3.2 Linuxra

Linuxos szervereken futtatva a DataFlex alkalmazásokat nagyon kedvező ár–teljesítmény arány érhető el üzemeltetésükben, és jól kihasználható a nyílt forráskódú operációs rendszer támogatottsága. A Linux kompatibilis a korábbi fejlesztésű egyéb Unix rendszerekkel, ezért az ilyen platformokra fejlesztett DataFlex alkalmazások könnyen átvihetők a Linuxokra.

Az áttérés elsősorban a különféle Unixokat használók esetében kézenfekvő, de érdemes elgondolkodniuk rajta a karakteres megjelenítésű, DOS-os verziót használóknak is, akik eddig mondjuk Windows-ablakból futtatták alkalmazásaikat, ugyanis a migráció során az adatbázisforma nem változik, a meglévő fileok egyszerűen átmenthetők.

A DataFlex alkalmazások szállítója, a Data Access Worldwide 2002. november 30-ig tartó akciója keretében – a korábbi verzió függvényében – 30–60%-os kedvezmény mellett nyújt lehetőséget a DataFlex 3.2 for Linuxra való áttérésre, de az új licencet vásárlók is kedvezményes áron juthatnak hozzá az alkalmazáshoz.

- www.nextsoftware.hu
- nextsw@nextsw.hu

Caldera

Az SCO csoport

A Caldera International a részvényesek jóváhagyásával *SCO Group*ra változtatta nevét.

Az új név a cég legismertebb márkanevei, az OpenServer és az SCO UnixWare termékvonal kivívott rangját hangsúlyozza.

Emellett lehetővé teszi a megoldásszállítóknak, hogy az SCO márkanevet használhassák a linuxos megoldások értékesítésekor, például az év végén megjelenő United-Linux-alapú SCO Linux termékek esetében.

A névmódosítás a jelenlegi Caldera márkanevű megoldásokat a következőképpen érinti: a Caldera OpenLinux új neve SCO Linux powered by United Linux, a Caldera Open Unixé SCO UnixWare, a Caldera Partner Program a TeamSCO nevet kapja, a Caldera Global Services pedig SCO Global Services lesz ezentúl.

Az SCO OpenServer neve nem változik. Várható továbbá, hogy a cég átveszi a SCOX nevet, mint új kereskedelmi szimbólumot a közös raktárkészleteihez.

- Areco Systems Kft.
  ☎ 464-7500
- info@areco.hu
- www.areco.hu

Kodak

Digitális fényképezőgépek újabb nemzedéke

A Kodak bemutatta EasyShare digitális fényképezőgépeinek legújabb modelljeit, amelyek már nemcsak a felvétel elkészítését teszik egyszerűvé, hanem a képek nyomtatását és e-mailben történő továbbítását is.

A korábbi típusok közül csak a zászlóshajó, a 4 megapixeles DX4900 marad forgalomban.

Mellette négy új modell – a CX4200, a CX4230, a CX4330 és az LS420 – jelent meg a Kodak kínálatában, és további kettő bemutatása várható.

A gépek közül kettő már Magyarországon is kapható, a teljes sorozat szeptember-októberben kerül az üzletekbe.

Általában mindegyik EasyShare típusra jellemző, hogy MMC/SD kártyával működik, a belső memória a legtöbb modell esetében 16 Mbyte-ra, a 2-szeres optikai zoom pedig több gép esetében 3-szorosra nőtt. Mindegyikük a Kodak színkezelési technológiáját alkalmazza.

Az LS sorozatnál alaptartozéknak – a többinél opcionálisnak – számító dokkolóállomás egyszerűvé teszi a fényképezőgép és a számítógép közötti kapcsolatteremtést, a képek automatikus átmozgatását és az akkumulátor feltöltését.

Az EasyShare gépek különleges szolgáltatásai közé tartozik az állóképek automatikus elforgatása és a *Share* gomb, amellyel a fényképezőgépen kijelölhető, hogy az adott kép feltöltését követően a PC milyen műveleteket hajtson rajta végre: tegye a kedvencek közé, nyomtassa ki vagy csatolja e-mailhez.

Egyes modelleknél (például a CX4330-nál) új külső beltéri kijelző biztosítja a képek jól látható megjelenítését akár napsütésben is, más típusokkal hangos videofelvétel is készíthető és visszajátszható.

- Digiáltechnika Kft.
  ☎ 221-6779
- www.dit.hu
- www.kodak.com

Canon

Színesben másként fest

A Canon moduláris felépítésű másoló-nyomtatója, az iRC 624 a nyomtatási feladatok bonyolultságának függvényében bővíthető automatikus dokumentumadagolóval, duplex egységgel és hétrekeszes lapszétválogatóval. Nyomtatóműve 600x600 dpi felbontással, alapszínenként 256 árnyalattal másol és nyomtat, sebessége 24 lap/perc fekete, illetve 6 lap/perc színes üzemmódban. Legnagyobb nyomatmérete A/3, illetve A/3+, papírkapacitása 3100 lapig növelhető.

A nyomtatás minőségéről új fejlesztésű, viasztartalmú toner festék gondoskodik.

Az iRC 624 továbbfejlesztett meghajtóprogramja az összes elterjedt operációs rendszerrel (Windows NT/98/2000/XP, Linux, Novell NetWare stb.) együttműködik. A másoló-nyomtató Ethernet felületen, TCP/IP és IPX protokollon keresztül kommunikál hálózati környezetben, és weben keresztül távolról felügyelhető. Az opcionálisan rendelhető Fiery Scan szoftverrel hálózati szkennernek is használható.

Az iRC 624 gyors színes nyomtató irodák részére, jól terhelhető fekete-fehér nyomtatási feladatokkal is

- Delta Elektronik Kft.
  ☎ 437-5200
- info@delta.hu
- www.delta.hu

Oki

Gyarapodott a LED nyomtatók családja

Az Oki új termékeinek európai debütálását követően, – e sorok közzétételével egy időben, a magyarországi értékesítési csatornákon is forgalomba kerülnek a harmadik generációs színes LED technológiás nyomtatók.

Az A/4-es C7100, C7300 és C7500 típusú gépek nyomtatási sebessége 30 lap/perc színes, illetve 37 lap/perc fekete-fehér üzemmódban, az A/3-as C9300 és C9500 modelleké 16 lap/perc színesben, 20 lap/perc fekete-fehérben.

Használatukat segédszoftverek sora és olyan szolgáltatások teszik egyszerűvé, mint az automatikus papírtípus-felismerés és színegyensúly-beállítás.

A C7000-es sorozatot három új modellel bővítették

- Oki Systems (Magyarország) Kft. ✆ 327-4070
- www.okihu.hu
- Sved Rt. ✆ 469-8000
- www.sved.hu

Executive Software

Törölt file-ok helyreállítása

Az Executive Software adathelyreállító programja, az Undelete 3.0 lehetővé teszi a véletlenül – vagy károkozás szándékával – törölt file-ok helyreállítását a merevlemezen, illetve a vállalati hálózat más pontjain.

A szoftver „fordítva” is működik, a kritikus adatok véglegesen eltüntethetők vele a számítógépről, így azok törlésüket követően később sem kerülhetnek avatatlan kezekbe.

A program szolgáltatásai közé tartozik az *Emergency Undelete*, amely a szoftver telepítése előtt törölt file-ok helyreállítására is képes, valamint az *Undelete from Disk*, amely – miként neve utal rá – a merevlemezről végzi a helyreállítást. Az Undelete 3.0-val emellett az is megállapítható, hogy a hálózat melyik felhasználójának a hozzáférését használták a file törlésére, és a tömörített file-ok helyreállítása sem okoz gondot. A *SecureDelete* szolgáltatás felülírja a törölt file-okat, így azokat később nem lehet visszaállítani és elolvasni tartalmukat.

Az Undelete 3.0 Windows NT/2000/XP alatt futtatható, szerver, munkaállomás és otthoni változatban szerezhető be szeptembertől az Executive Software honlapján keresztül. A letölthető – CD-n nem forgalmazott – otthoni változat ára 20,28 font, a professzionálisé 36,56 font.

Undelete 3.0: a kritikus információt tartalmazó file-ok végleges eltüntetésére is alkalmas

- www.execsw.co.uk

Freeweb.hu

Ingyen net mindenkinek, minden időben!

Immár országszerte, a nap 24 órájában elérhető a Freeweb.hu ingyenes netszolgáltatása, amelynek technikai hátterét az EnterNet biztosítja.

Ennek köszönhetően az ország bármelyik területéről bárki, bármikor felcsatlakozhat az internetre, ott tetszőleges ideig internetezhet, és csupán a telefonszámlát kell fizetnie, amelynek díjazása az adott szolgáltató 51-es (internet) körzetre érvényes tarifái szerint alakul.

A szolgáltatást regisztráció nélkül, közös login névvel és jelszóval is igénybe lehet venni, de a felhasználók saját, egyedi belépőazonosítót is használhatnak hozzá, amit a FreeWeb.hu oldalon kell regisztrálniuk.

Ennek előnye, hogy a regisztrált felhasználók SMTP-, POP3- és tárhelyszolgáltatásokat is igénybe vehetnek, hátránya pedig, hogy az időről, amit az interneten töltenek, a későbbiekben online statisztika készül.

A nethozzáférés hagyományos modemes és ISDN kapcsolattal vehető igénybe, utóbbi esetén akár multilink (128 kbit/s-os) csatlakozás is használható.

- http://freeweb.hu/freenet.fw

U.S. Blaster

Multimédiás hangszórók

A U.S. Blaster mikrofonok és fejhallgatók mellett hangfalak széles palettáját gyártja multimédia alkalmazásokhoz, ezekre 2 év garanciát vállal. A kínálatban többféle mélynyomós rendszer is szerepel, míg a két alaptípust (MM-140, MM-180) azoknak tervezték, akik irodai vagy otthoni számítógépük mellé keresnek kis helyigényű hangszórókat.

Nagyobb teljesítményt nyújtanak a 2+1-es (mélynyomó + 2 szatellit) összeállítások, például a klasszikus formatervű MM-500 modell. Ugyancsak három hangszórós rendszer a 750 watt P.M.P.O. teljesítményű 3D Subwoofer System, amely technikai paraméterei mellett ezüstszínű megjelenésével is kitűnik.

A két lapos magassugárzóval bővített 4.1 Dolby Surround System pedig már valódi térhatású hangzást nyújt.

A gyártó csúcsterméke a DTS, THX és AC-3 támogatással rendelkező 5.1 Digital Home Theatre System, amelynek mélynyomója és 5 szatellit hangfala 2000 wattos P.M.P.O. teljesítményre képes.

- Juventus Team ✆ 469-5847
- www.juventus-team.hu
- info@usblaster.com
- www.usblaster.com

Tyco Electronics Hungary

Átfogó hálózatfelügyelet

Magyarországon is kapható a Tyco Electronics szoftverkész, strukturált Amptrac összekapcsolhatóság-felügyeleti rendszere, amellyel automatizálható a hálózatok fizikai rétegének felügyelete.

A rendszert a gyártó AMP Netconnect kábelezési termékei, saját kapcsolótáblái, érzékelői és elemzői, továbbá mindazok a kellékek alkotják, amelyek szükségesek az iTracs valós idejű hálózati megfigyelőszoftver telepítéséhez.

Ez a felügyelhető LAN-megoldás Category 5E, Category 6 és MT-RJ optikai kábelezéshez is rendelkezésre áll, meglévő és telepítés előtt álló hálózatokhoz egyaránt.

Az iTracs szoftverével együtt telepítve az Amptrac kábelezési rendszer a hálózat nagyobb rendelkezésre állását biztosítja, miközben tehermentesíti a vállalati rendszergazdákat, és egyszerűvé teszi az újabb elemek hozzáadását az infrastruktúrához.

- Tyco Electronics Hungary – AMP Netconnect
  ✆ 289-1007
- www.ampnetconnect.hu

DrayTek

Disztributori konferencia

A DrayTek Corporation 2002. évi disztributori konferenciáján bejelentette, hogy új Vigor2600-as termékcsaládját hamarosan a 2600X (ISDN backup), 2600W (ISDN backup + wireless AP) és a 2600We (wireless AP) routerrel bővíti.

A Vigor2600 router több magyarországi szolgáltatónál is sikeresen vizsgázott a tesztelés során, különböző gyártók DSLAM-jeihez csatlakoztatva.

A Vigor2300 routerről szintén jó véleménnyel vannak a tesztelők.

Ezt indokolhatja a 2200-as sorozat ARM 7 processzorához képest háromszoros teljesítményt nyújtó ARM 9, amely lehetővé tette az egyidejű VPN (IPSec DES és 3 DES, PPTP, L2TP) csatornák számának emelését az eddigi nyolcról tizenhatra, valamint egy ATM hálózati nyomtató csatlakoztatását is párhuzamos porton.

●

A GamaxNet arról is hírt adott, hogy a Tainet Computer Corporation rövidesen szintén két újabb termékkel jelenik meg: a 8/16 portos ADSL/G.SHDSL DSLAM-mel, valamint a TN7500 kompakt SDH egységgel, amely 8/16/63 E1 csatlakozással rendelkezik.

- GamaxNet Kft.
  ✆ 372-7180
- www.gamaxnet.hu
- www.draytek.com.tw
- www.tainet.net

Böngészőszüret

Ahogy beköszöntött az ősz, ötödik sebességbe kapcsoltak a fejlesztők. Az első nagyobb mozgolódás a webböngészők piacán kezdődött, de várható, hogy hamarosan megújulnak a segédprogramok és a multimédia alkalmazások is.

PC Magazin

A sorban első az Opera. Kicsit lépett csak előrébb a verziószáma, mert alapvetően hibajavításokat tartalmaz a magyarul még nem tudó új csomag. Korongjainkon most csak a windowsos változatai fértek el – a \SAC\COMM mappában megtalálható a javás és Java nélküli is. A fejlesztőinek bejelentése szerint a hatos szériát még jó ideig tovább gyúrják, ugyanis az új, „minden site-tal kompatibilis" 7-es engine fejlesztésébe még csak most fognak bele.

Netscape 7

Az egykori király koronájának fénye az elmúlt évek során alaposan megkopott. A 4.x-es szériát követő hatos sorozat lassúsága és megbízhatatlansága miatt sok korábbi Netscape-rajongó állt át más böngészőkre. Nem csoda hát, hogy a fejlesztői kiadták egy kis tuningra a motort, amit aztán a Mozilla.org-on több éven keresztül polírozott a sok-sok lelkes önkéntes.

Minden egy helyen – ez a Netscape 7

A Mozilla 1.0.1-ből származó Gecko motor köré épített új csomag – böngésző, levelező, AOL/ICQ üzenetküldő kliens, HTML-szerkesztő – már kezd a régi fényében ragyogni. A sok apró új kényelmi szolgáltatás mellett pár szó a fontosabb újdonságokról:

- Gyorsbetöltő modul a rendszer indulásakor;
- MDI-s felület, azaz egyetlen ablakba töltődik be az összes kért oldal, a felül levő „fülekkel" választhatunk köztük;
- végre itt is elérhető a „teljes képernyős" üzemmód;
- beépített letöltéskezelő;
- teljes weboldalak egyszerű lementése képekkel együtt;
- leveleink szűrhetők, a levelesláda kényelmesebben kezelhető, a program a telepítésekor felajánlja egy ingyenes levelesláda nyitását a netscape.net-en.

CD-mellékletünkre az angol nyelvű linuxos és windowsos telepítő került fel. Várhatólag egy hónapon belül elkészül a magyarítás is.

Mozilla 1.1

A Mozillát is megújították. Az 1.1-es verziója sok kisebb-nagyobb hibajavítást, nagyon sok kényelmi fejlesztést – például Linux alatt is működik a teljes képernyős mód ([F11]) – tartalmaz a teljesítmény és a kompatibilitás fokozása mellett. CD-nkre a magyar nyelvű linuxos és windowsos mellett az angol BeOS-es és OS/2-es változat is felkerült a külső magyarító csomaggal egyetemben.

Javítások az Internet Explorerhez

Bár gőzerővel folyik a hatos Internet Explorer első szervizcsomagjának fejlesztése – ami teljesen megújított kiadást tartalmaz a Microsoft szóhasználata szerint –, most csak egy újabb biztonsági hibajavítás került ki a netre. Az ötös és hatos verziók javítótapaszainak magyar és angol változatát tettük fel korongunkra.

Ariadnet – magyar metakereső

A Hungary Network által készített első magyar metakereső, az Ariadnet vezérfonalával biztosan lehet tájékozódni. Az új szolgáltatás a magyar és nemzetközi weboldalak tartalmában egyedülálló módon, az összes fontosabb, ismert kereső együttes használatával tud keresni, így a legpontosabban és a leggyorsabban találhat rá mindenki az őt érdeklő információkra. A metakereső felülkeres – összesít és fontossági sorrendben újrakeres a megadott szóra, szavakra. A kereső az interneten a www.ariadnet.hu címen érhető el, de a CD-nkre került kliensoldali, javás, azaz rendszerfüggetlen változata a felhasználó saját gépére is telepíthető.

jDictionary 1.8

Egy hónapon belül verziót ugrott a többplatformos, Java-alapú többnyelvű szótárprogram, a jDictionary is. Sok apró javítgatás mellett már HTTP proxy és Socks támogatás is van benne. További újdonság, hogy minden valószínűség szerint a következő SuSE disztribúcióba hivatalosan is be fog kerülni a jDictionary az összes szótárcsomaggal. Így elkészült a kimondottan SuSE Linux részére is egy változata. Aki a jDictionary 1.6-os vagy újabb verzióját használja, a programablakon az *Upgrade Agent* gombra kattintva automatikusan frissítheti a szótárprogramot.

➪ SuSE Linuxos változat + szótármodulok: www.suselinux.hu /~kovacs/jDictionary/

Kylix 3 Open Edition

Sok linuxos fejlesztő álma valósult meg, amikor a Borland beépítette a C/C++ támogatást is az eddig csak „delphiül" értő Kylixba. Mint a korábbi verzióknál, a hármasból is készült ingyenes, Open Edition változat. A CD-nkre került OE változat telepítéséhez először regisztrálni kell a www.borland.com-on – erről a CD-n írunk még pár szót –, majd kezdődhet is a fejlesztés.

Legfontosabb eltérései az Enterprise és a Professional Editiontól az, hogy az Open Editionnel nem készíthetünk kereskedelmi terméket, csak GNU GPL alá esőt, hiányoznak a webes alkalmazások és adatbázismotorok használatához való komponensek, valamint a projekt-import (GNU make) és a hibakeresési lehetőségek is szerényebbek a kereskedelmi változatokéhoz képest. Mindezek mellett tanulásra és grafikus alkalmazások írására kiválóan alkalmas környezet a Kylix 3 OE.

Tiszta haszon

Az ember számítógépe lehet gyors, „nagy” vagy egyszerűen csak jó, de soha nem lehet tökéletes. Ha már minden vasunk a csúcson jár, akkor is van még mit csiszolni a szoftvereken.

Herczeg József Tamás

Virtuális környezetünket kényelmesebbé, kellemesebbé vagy egyszerűen csak hatékonyabbá tehetjük néhány jól megválasztott programmal. Kis gyűjteményünkben az interneten legjobban keresett freeware programok közül válogattunk.

3D Traceroute 1.6.35:83

Térbeli ábrázolással vagy szöveges megjelenítéssel figyelhetjük a netes tevékenységet. A grafikonja forgatható, nagyítható, egyéb opciókkal testre szabható. Az egyes nyomkövetésekről alapos vizsgálat céljából felvételt készíthetünk, amit vissza is játszhatunk. A minimális, maximális, átlagos, szabványos eltérésről statisztikát vezet. Az előzményablakban a célpingelési idő is látható. Az éjjel-nappali nyomkövetés rendszergazdák kedvenc játéka lehet. A whois kiszolgálókhoz csatlakozással információhoz juthatunk tartománynevekről vagy IP-címekről. Különlegessége, hogy a hasonló tartományneveket is megkeresi. Portvizsgálója 3612 jól ismert portot ellenőriz, egy másik eszközzel megfigyelés alatt tartja az IP-tartományokat. Tartozéka még egy

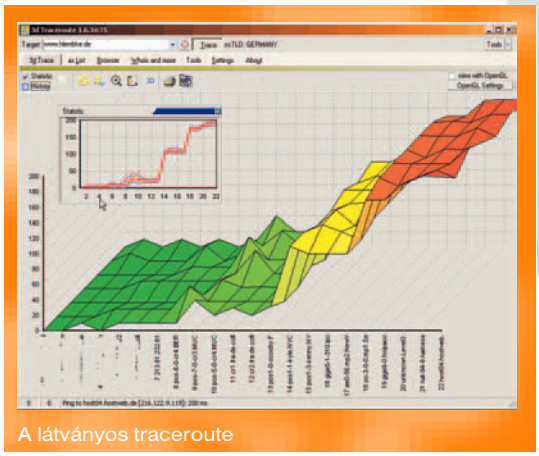

A látványos traceroute

Telnet-kliens és egy HTTP-kiszolgáló kém, és van benne ping-/HTTP-monitor is. Az elektronikus levelek fejléceinek elemzésével ellenőrzi a „valós idejű feketelyuklisták” értékeit. Ezek a listák IP-címeket gyűjtenek, amik a „jól ismert” spamküldők forrásai. Ha a feladó IP-címe szerepel ebben a listában, akkor nagyon valószínű, hogy nemkívánatos reklámlevelet kaptunk.

Jó tudni az alkalmazásról, hogy minimális a processzorigénye.

➪ Fejlesztő: Holger Lembke www.hlembke.de/prod/3dtraceroute/

Explorer 2002 v2.0

Újabb webböngésző a láthatáron! A nemrég még netszolgáltatással foglalkozó VNCom LLC böngészője is az

Lehet egy böngészővel több?

Internet Explorer motorjára épül, de már az 5.5-ös vagy újabb verziót igényli. Bár IE-alapú böngésző jó néhány – és nagyon jó – létezik (NetCaptor, Crazy Browser, Dominica...), az Explorer 2002 azért érdemel figyelmet, mert a webböngészést integrálták a képnézegetéssel. Ez meg is látszik az arculatán, mert az eszköztára, menüsora, állapotsora minimális helyet vesz el a látványtól.

A világhálót és a képeket úgy kapcsolták össze, hogy egyetlen gombnyomással listára vehetjük az éppen aktív weboldal képeit, és ezekből a képekből újabb gombnyomással diavetítést indíthatunk. Másik gombnyomással a jelenlegi oldal képekre mutató hivatkozásait listázhatjuk ki, és ily módon nézegethetjük a webhely képeit. A megjelenítés sorrendjét beállíthatjuk, az összeállított listát file-ba menthetjük. A képek letöltése egyébként automatizálható. Legfeljebb 8 képet tud letölteni egyszerre, ha kell, akkor a háttérben és több webhelyről. Azt ezek után talán már mondani sem kell, hogy a saját gépünk, vagy helyi hálózat esetén az állomás megosztott képeiből is rendezhetünk diabemutatót.

Ha webes kalandozásaink eszközéül használjuk, akkor egyetlen ablakban füleken nyithatunk meg több oldalt, és gondoskodik az előugró reklámablakok bezárásáról is. Befejezéskor kiüríti az ideiglenes netfile-okat, a begépelt webcímeket, az előzményeket és a cookie-kat. Az Internet Explorerben összegyűjtött kedvenceinktől való elköszönéstől sem kell tartanunk, mert importálja azokat, az előzményekkel együtt.

➪ Fejlesztő: VNCom LLC – www.vncom.com/e2/default.htm

Gphone 1.61

A japán Gtony, Inc. netes telefonjában szinte a nullával sikerült egyenlővé tenniük a fejlesztőknek a hangátvitel késleltetését. Aki unja már a szöveges társalgást, vagy lassan gépel, nos annak itt egy kiváló alternatíva két számítógép közt létesíthető hangkapcsolatra, arról nem is szólva, hogy megtakaríthatjuk a vezetékes telefon nemzetközi vagy távolsági tarifáit.

Hangsugárzó már van a legtöbb rendszerben, ezért aki szeretné kipróbálni ezt az IP-telefont, annak már csak mikrofonra vagy headsetre van szüksége. Első használatakor regisztrálnunk kell magunkat a Gphone közösségében. A kapcsolat létesítéséhez mindössze a hívott fél IP-címét kell

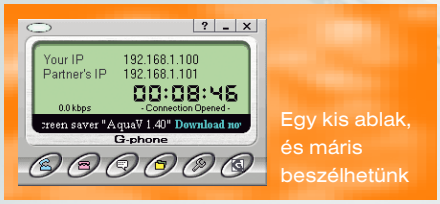

Egy kis ablak, és máris beszélhetünk

megadnunk, tehát itt a statikus IP-cím előnyt jelent. A programmal beszélgetés közben file-okat is küldhetünk a hívott félnek, vagy ha úgy tetszik jobban, cseveghetünk írásban.

A Gphone jelenleg csak 2 partner közti kommunikációt tesz lehetővé, több

résztvevős konferenciabeszélgetésre még nem használható. Legalább 56K-s modemmel vagy gyorsabb kapcsolattal érdemes kipróbálni, ugyanis a hangátvitel nagy mennyiségű adat továbbítását igényli, és ha lassul a sebesség, zajossá vagy akadozóvá válhat a beszélgetés. Az útválasztó (Linksys) megfelelő konfigurálásával nagyobb helyi hálózatban is használhatjuk. Elkészítették a kézi-számítógépes változatát is: a PocketGphone-nal mobiltelefonná alakíthatjuk a PDA-t (MS Win CE), ha tudunk vele az internethez kapcsolódni.

➪ Fejlesztő: Gtony, Inc. – www.gtony.com/

Tick 1.11 beta

A Tick kiegészíti a telefonos hálózat működését a Windowsban. Kapcsolatot létesíteni nem tud, de nem is azzal

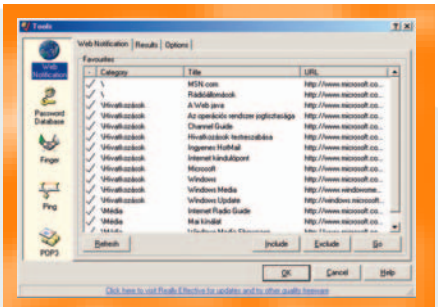

Minden rendben, kedvenc címeink még „élnek"!

a szándékkal készítették, hiszen az operációs rendszerben ezt remekül megoldották. A létrehozott telefonos kapcsolatokat automatikusan felismeri, és a kapcsolat létrejötte után a képernyő bal felső sarkában digitálisan kijelzi az adatforgalmat, és a beállított díjzónák alapján kiszámított költséget. Az időtávok meghatározásakor beállíthatunk minimális/maximális díjszabást. Az anyagi ráfordításról és a hívásokról naplót vezet, így nem kell nekünk kézzel írogatni, hogy hány órakor kapcsolódtunk a hálóra, mikor bontottuk a vonalat, hány byte érkezett be, és hány távozott el a gépünkről. A kapcsolat létesítésekor elindítja, vonalbontáskor bezárja a megadott alkalmazásokat. Ha több nethozzáférésünk van, mindegyikhez külön-külön beállításokat alkalmazhatunk. Szörfözésünk kényelmesebbé tételéhez további eszközöket kínál. Figyeli, hogy az Internet Explorerben összegyűjtött kedvenc webcímeink közül melyik helyen történt változás, és erről értesít minket. Rábízhatjuk a netes felhasználói fiókokhoz (fórumok, webalapú e-mail stb.) szükséges jelszavaink tárolását, valamint a POP3-as e-mail fiókjainkba érkező küldemények figyelését. A fingereléssel további adatokat kereshetünk a megadott e-mail címekről, a pingeléssel pedig megtudhatjuk, hogy egy bizonyos IP-címen lakozó egyén szintén a világhálón szörfözik-e.

A Windows Telefonos Hálózat 1.3-as verziója szükséges a használatához. A béta változat előtt telepítsük fel a korábbi, végleges verziót!

➪ Fejlesztő: Paul McKnight – www.reallyeffective.co.uk /tick_features.html

WebStripper 2.19

Offline böngészőből gazdag a kínálat, ám többségük tartós használatáért meg kell fizetnünk a licencdíjat. A WebStripper csak személyes használatra ingyenes, és bele kell még nyugodnunk abba is, hogy futtatása közben reklámképeket nézegetünk. Ennyit még el tud viselni az ember, hiszen a modemes netezés ára jócskán megugrott kis hazánkban, a WebStripperrel pedig ebből a költségből faraghat le a használója, mert a program netkapcsolat nélkül teszi megtekinthetővé a letöltött webhelyeket.

Új feladat hozzáadását varázsló könnyíti meg, ám arra is van mód, hogy

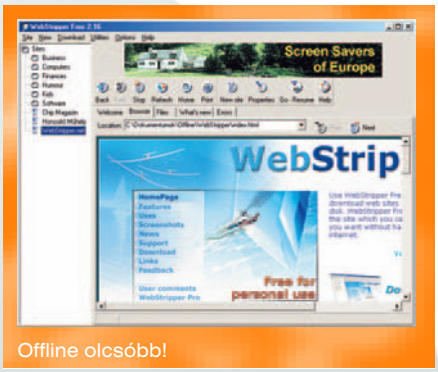

Offline olcsóbb!

egy másik offline böngésző által letöltött webhely file-jait importáljuk. Beállíthatjuk, milyen mélységig töltse le az oldalakat, felkeressen-e másik kiszolgálókat. Bejelölhetjük azt is, letöltse-e a grafikákat és multimédiás file-okat. Megszabhatjuk a legkisebb és a legnagyobb letöltendő file-ok méretét. Tetszés szerinti számú webhely letöltését kezdhetjük meg, a WebStripper pedig létrehoz egy szálhalmazt, és az egyes szálakat lefoglalja a webhelyeknek, ahol vannak letöltésre váró file-ok. A letöltést szüneteltethetjük, és későbbi időpontban ott folytathatjuk, ahol abbahagytuk. A letöltött helyek másolatát frissíthetjük is – ilyenkor csak a teljesen új vagy frissített file-okat hozza le nekünk.

Aki többre vágyik – vagy nem magánfelhasználó –, az kipróbálhatja a feladatütemezővel kiegészített WebStripper Pro kiadást. Ebben további szűrőkkel finomíthatjuk a letöltéseket, egy-egy webhelyre több szűrőt is alkalmazhatunk. Az automatikus frissítéssel bizonyos időközönként tölthetjük le az új vagy a megváltozott file-okat. Ezért a többletért 39,95 USD-t kell fizetnünk.

➪ Fejlesztő: Mike Sutton – http://webstripper.net

Kana Reminder 1.5.0 (Build 58)

A program – nevéhez híven – adott időpontban figyelmeztet minket arra a feladatra, amit beírtunk. Eseti vagy különféle időközönként ismétlődő

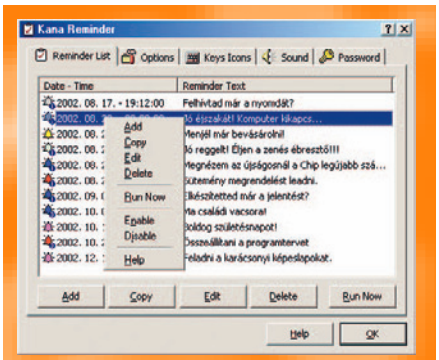

Úgy látszik, valamit elfelejtettem...

emlékeztetőkről lehet szó. A beütemezett időpont esedékességét a színkódolásnak köszönhetően szemrevételezéssel is megállapíthatjuk. Amikor elérkezik az időpont, elkezd villogni az ikonja a tálcán, vagy megszólaltat valamilyen hangot. Azt is beállíthatjuk, hogy az ablak milyen hosszú ideig legyen látható, hogy aztán automatikusan becsukódjon. Ha a figyelmeztetés még nem aktuális, akkor a megjelenő ablakban megadhatunk egy későbbi időpontot. Ilyenkor módosíthatunk a szövegen is, vagy törölhetjük a feladatot. Az emlékeztető ablakhoz való hozzáférést jelszóval védhetjük, így avatatlan szemek tudtunk nélkül nem olvashatják el a szöveget. Ha a szöveg netes parancsikont tartalmaz és fut a böngészőnk, akkor betölti azt a weboldalt.

A fejlesztőcég feladatütemezéssel kombinálta az alapfunkciót. Így a beállított időpontban paraméterezhetően alkalmazást indíthatunk vagy megnyithatunk dokumentumot. Sőt, az aktív felhasználó kijelentkezhet, illetve kikapcsolhatjuk vagy újraindíthatjuk a számítógépet.

➪ Fejlesztő: Kana Solution – www.kana.homeip.net/reminder /index.html

mp3DirectCut 1.25

E kis, különleges hangszerkesztővel MPEG hangfile-okban jelölhetünk be részeket kivágásra vagy a hangerő

módosítására, mint a hagyományos hangszerkesztőkben – de ez a program visszakódolás nélkül hajtja végre a műveleteket! Így kevesebb időre és lemezterületre van szükség, a hangminőség sem romlik. A kijelölt rész normalizálására is alkalmas, valamint meg tudja állapítani a szüneteket is a megadott küszöbérték alapján. Láthatóvá teszi számunkra a file-tulajdonságokat és az ID3 tag-et, a v1 formátumú tag-adatokat pedig szerkeszthetjük is vele. Rendelkezik Cue sheet támogatással (ahogy az Exact Audio Copy és a Feurio használja).

Az MP3 file lejátszásra történő visszakódolásához az MP3 ACM kodek vagy a program honlapjáról beszerezhető MPGLIB.DLL file szükséges. Honlapján hozzáférhető továbbá egy mintaprojekt, ami bemutatja, hogyan dolgozzunk a vágásokkal és a projektfile-okkal.

➪ Fejlesztő: Martin Pesch – www.rz.uni-frankfurt.de/~pesch/

TagScanner 4.5 build 456

E többcélú MP3-kezelő segédeszközt Oroszországban fejlesztik. Csoportos átnevezőjében az új név képzése paraméterek alapján történik, választható írásmóddal. ID3 tag-szerkesztője kezeli az ID3v1 és a fejlesztés alatt álló ID3v2 (a tömörítettet is!) formátumú tag-eket, valamint beszúrhatunk képet (például CD-borítót) és dalszöveget is a tag-be. Hasznát vehetjük csoportos tag-kitöltéshez, és összeállíthatjuk vele az M3U és PLS formátumba menthető műsort. A lista exportálására is gondolt a szerzője: HTML, XLS vagy CSV formátum közül választhatunk. Xaudio motorra épülő lejátszójával munka közben zenét hallgathatunk. Jó, ha futtatásakor bőségesen van RAM a rendszerünkben.

➪ Fejlesztő: Szergej Szerkov – http://xdev.narod.ru/tagscan_e.htm

2xExplorer 1.3.1.12 és 1.4.1.8 beta

Aki el szokott látogatni a netes szoftverarchívumokba, az talán már felfigyelt erre a remek Windows Intéző-helyettesítőre, hiszen szerzője 1999 óta jegyzi a copyrightját. Itt az ideje hát, hogy mi is bemutassuk.

Funkcióit egyetlen programfile-ba sűrítette bele a szerzője. Nem éri el még a 600 Kbyte-ot sem, viszont alaposan továbbfejleszti az Intéző szolgáltatásait. A műveleteket – à la Windows Commander – két panel között végezhetjük, viszont kialakíthatunk Intéző-szerű elrendezést is. Három elrendezést el is menthetünk, hat kedvenc mappához könyvjelzőt tehetünk. Szűrőkkel szabályozhatjuk a megjeleníteni kívánt file-okat, kinyomtathatjuk a file-listát. Egyedi képessége a tükörtallózás – ha a *Mark → Advanced → Mirror browsing* menüpontban engedélyeztük, az inaktív panel nyomon fogja követni az aktív panelban a navigálásunkat, ha azon a meghajtón létezik azonos nevű mappa ugyanazon a szinten, így aztán gyerekjáték a mappák szinkronizálása.

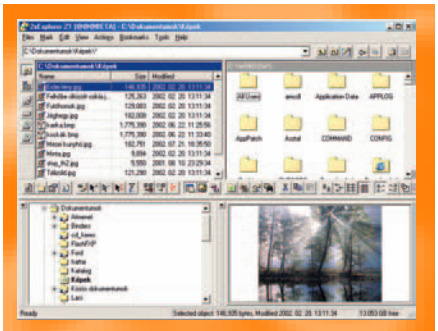

2xExplorer, az Intéző-Parancsnok

A többcélú címsorba nemcsak útvonalat, hanem szűrőket is (vagy mindkettőt) beírhatunk. A címsort parancssornak is használhatjuk, ami akkor lehet igazán fontos, ha argumentumokkal szeretnénk futtatni egy programot. A '$' karakterrel DOS-parancsokat, a '>' karakterrel 32 bites Windows-parancsokat adhatunk ki.

A file-kezelők elmaradhatatlan kelléke a nézőke. A 2xExplorerben beágyazva találjuk ezt meg, bár szerzője Editor2 néven külön is kiadott hasonló, szintén freeware file-szerkesztőt. Ez a kis kellék túllépi a Jegyzettömb 32 Kbyte-os file-méret korlátját, a bináris file-okat hexadecimális formában jeleníti meg, csak olvasásra megnyitja az RTF file-okat is. Az *AutoText* megkönnyíti nyitó/záró HTML-kódok és más szövegelemek beszúrását.

A 2xExplorer legutóbbi béta verziójával már file-okat darabolhatunk és egyesíthetünk, helyreállíthatatlanul törölhetjük azokat. További különleges beállításokkal bővült a keresője. A találatokat kötegelt parancsfile-ba (batch) menthetjük.

➪ Fejlesztő: Nikos Bozinis – www.netez.com/2xExplorer/

Registrar Lite 2.00

Felmerül az emberben a kérdés, vajon érdemes-e az operációs rendszer kellékéről, a Regeditről erre az új generációs registryszerkesztőre váltani?

Képességei meggyőzőek: rendkívül praktikus, hogy bármelyik kulcshoz, értékhez hozzáfűzhetjük saját megjegyzéseinket. Ez a későbbiek folyamán segítségünkre lehet a keresésben, ami teljesen eltér a Regeditben megszokottól. Ha valamelyest ismerjük a rendszerleíró adatbázis felépítését, akkor meggyorsíthatjuk az amúgy is gyors keresést azzal, hogy kiválasztjuk a kulcsmappát. A találatokat táblázatba foglalva tekinthetjük meg, és arra rákattintva a szerkezetben elfoglalt helyére ugorhatunk a főablakban. Az értékek az adatszerkesztőben módosíthatók, legyen az akár többsoros karakterlánc vagy bináris érték. Az adatbázis elemei közti navigálás a webböngészőkhöz hasonlóan történik. A gyakrabban használt kulcsokat felvehetjük a kedvencek közé, és ha sok összegyűlt azokból, kategóriákba rendezhetjük kedvenceinket. A rendszerleíró file-ok importálására és a kulcsok exportálására is van mód a Lite kiadásban: a normál és a Unicode-os *.reg file-ok és a *.hiv file-ok egyaránt számításba jöhetnek.

Windows NT/2000/XP alatt engedélyek hozzárendelésével szabályozhatjuk a hozzáférést a kulcsokhoz, a műveleteket auditálhatjuk. Valamelyik kulcs saját tulajdonba vétele utolsó mentsvár lehet a rendszergazda számára a hozzáférésben. A Registrar Lite-ban

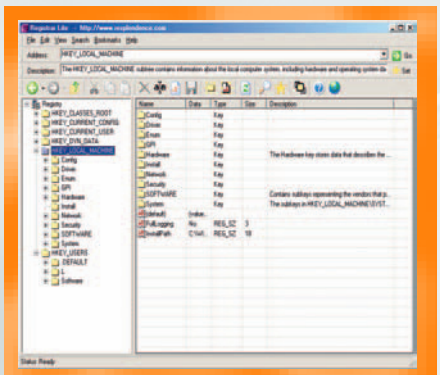

Registrar, a Windows-buherátorok álma

erre is van mód. A magánfelhasználásra ingyenes Lite változat nagyobb tudású testvére, a Registrar Pro megoldást kínál a biztonsági mentésre és a visszaállításra is. Ha rosszul változtattunk valamit az egyik értéken, segítségünkre jöhet a többszintű visszavonás. NT/2000/XP alatt további szerszámokat használhatunk.

A töredezettségmentesítésen kívül megfigyelés alá vonhatjuk a rendszerleíró adatbázist, ugyanis naplózza a külső programok vagy biztonsági szerkesztők által végrehajtott módosításokat. Ezeket a többlet-képességeket 21 napig tesztelhetjük, aminek letelte után 44,95 USD-ért

szerezhetjük be a licenckulcsot, ha továbbra is szeretnénk használni.

➪ Fejlesztő: Resplendence Software Project – www.resplendence .com/reglite/

Samurize Pro 0.63c Beta

Az augusztusi CHIP Magazinban mutattuk be a WinBar programot. Alighogy megjelent az a lapszám, figyeltünk fel erre a Svédországból származó rendszermonitorozóra. E jelenleg béta állapotú segédeszköz kizárólag Windows 2000 és XP alatt működik. Teljesen különválasztották a konfigurálását az ügyfélrésztől, hogy futtatásakor a lehető legkevesebb rendszererőforrást kösse le (600 MHz-es Celeronon kevesebb mint 1%-ot). A program és az NT PerfMon (amiből van pár száz) közti integráció példátlan rugalmasságot nyújt a széles körű rendszerinformációk megjelenítésében. Korlátlan számú mérőt helyezhetünk el a rendelkezésre álló felületen. Ez lehet grafikon, szöveg, hisztogram vagy folyamatsáv. Háttérnek színt vagy képet választhatunk. Megfigyelés alá vehetjük a helyi és hálózati meghajtókat, a memóriákat. Rápillanthatunk az üzemidőre, noteszgép esetén az akkumulátor töltöttségére. Kezelhetjük a Winampban a lejátszást, és értesítést kérhetünk a POP3-as e-mail fiókjainkba érkező küldeményekről. Ha feltelepítettük a Motherboard Monitort, akkor támogatja annak bármelyik szenzorát.

Aki jártas a JavaScript/VBScript programozásban, elkészítheti saját mérőit, azonban érdemes betérni a honlapjára is, mert már több kategóriában találhatunk parancsfile-okat, konfigurációs file-okat és más kiegészítőket (például időjárás, hírek, tévéműsor).

➪ Fejlesztői: Gustav & Oscar Lundh – www.samurize.com/

ShutDownPro 1.131

Ágyban, párnák közt nyugodtan elaludhatunk – mondjuk DVD-nézés vagy zenehallgatás közben –, ha fut a ShutDownPro, mert ki tudja kapcsolni a számítógépünket. Persze ez csak a modernebb rendszereknél lehetséges.

Indítása után piros, kikapcsolást jelző ikon jelenik meg az óra környékén, a Tálcán. Ez néhány egérkattintás megtakarítását jelentheti számunkra a műveletek végrehajtásában. Milyen műveletek jöhetnek számításba? A rendszer leállítása bizonyos idő elteltével, adott időpontban vagy valamelyik napon – ezek kézenfekvő funkciók. A készenlét, a gyors vagy normál újraindítás, a kijelentkezés, a hibernálás is elvárható ilyen programtól. A ShutDownPro a helyi hálózat állomásainak kikapcsolására is alkalmas, és van még néhány különleges

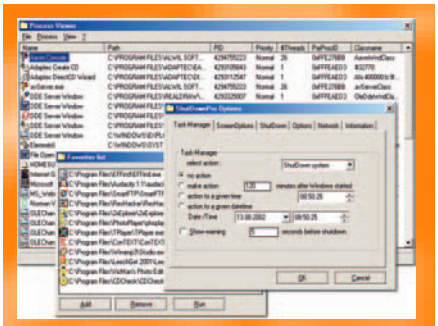

A ShutDown Pro – nevével ellentétben – egy Windows-mindenes

képessége. Többek között frissíthetjük vele az Asztalt, az ablakokat teljes méretűre nyithatjuk vagy kisméretűre zárhatjuk. Leegyszerűsíti a képernyőfelbontások közti átváltást is. Folyamatfigyelője megmutatja számunkra a futó programokat – amire nincs szükségünk, azt le is állíthatjuk. A gyakrabban használt alkalmazásokat felvehetjük a kedvencek listájára, és onnan is indíthatjuk őket.

➪ Fejlesztő: Kurt Zimmermann – www.zsoftware.de /shutdownpro_e.htm

Winwall 1.91

E munkaasztalunk tapétáit csereberélgető segédeszköz BMP, GIF, JPEG és PNG formátumú képekkel dolgozik. Merevlemezünkön meg tudja keresni ezeket a file-okat, és felveszi a listájára. Ha állandó netkapcsolatunk van, a világhálón fellelhető kép webcímét is megadhatjuk, és annak látványában gyönyörködhetünk a saját gépünkön. A háttérképet rendszerindításkor, adott időközönként vagy véletlenszerűen cseréli, a képeket sorban vagy összevissza választja ki. A megjelenített kép kilencféle pozícióba helyezhető – ennek az eredeti méretű képnél és a nyújtott módnál van jelentősége. Ennél sokkal izgalmasabb, hogy némi grafikai műveletekre is képes: a képeket vízszintesen vagy függőlegesen tükrözhetjük, és/vagy effektusokkal módosíthatjuk. A tapétára feliratot tehetünk, ami lehet file-név, dátum, a Winwall verziószáma. A felirat betűtípusát, színét, méretét, helyét mi szabhatjuk meg. Tálcán elhelyezkedő ikonja mindig kéznél van, így egy vagy két kattintással is válthatunk tapétát.

➪ Fejlesztő: Christian Rothholz – www.net-session.com/

Iskola helyett...

Az ősz beköszöntét többen szomorúan veszik tudomásul, holott semmi okuk a szomorkodásra. Igaz, újra be kell ülnünk az iskolapadba, ismét munkába állunk stb., de Angliában ebben az évszakban kerül megrendezésre a szokásos ECTS játékkiállítás.

Erdős Márton (martinm@ipma.hu)

Csakúgy, mint az E3-nak, ennek a rendezvénynek a kapcsán is rengeteg játszható demót adnak ki a fejlesztőcégek. Októberi számunkba már ezek közül válogathattunk, méghozzá nem is akármilyen játékkínálatból!

Hitman 2

Az első része különleges játékmenetével tűnt ki a nagy átlagból. Követőkamerás lövöldözős játék volt már akkor is, kerülve az esztelen öldöklést. A második részben sincs semmi misztikus – itt a csendes, elegáns és legfőképpen gyors gyilkoláson van a hangsúly. A főszereplő tükörsima, kopasz feje már ismerős lehet az első részből; igen, újra körünkben köszönthetjük Mr. 47-et. Vagy inkább csak 47-et? Nem tudni, hiszen roppant titokzatos úriemberrel van dolgunk. 47 személyében egy felbérelt orgyilkost üdvözölhetünk, olyan valakit, akit nem szeretnénk a hátunk mögött tudni. Nem csak azért, mert arzenálja még a nagy kaliberek kedvelői számára is riasztó, sokkal inkább stílusa miatt. Erről elég annyit szólni, hogy az ő praxisában a pácienstől nem hallani olyat, hogy „Segítség! Kérlek, ne ölj meg!”, esetleg olyat, hogy „Au, ez nagyon fájt!”. 47 mindig csendben és könyörtelenül dolgozik. Ezt munkaadói meg is követelik, és roppant komoly összegekkel hálálják meg 47 ténykedését.

A Hitman második részének gyönyörű grafikát, tökéletes hanghatásokat és hibátlan fizikát kölcsönöz a programozói által készített fejlett motor. Az első rész gyengébb grafikája a múlté, ez a kipróbálható verzióból is látható. Érdes felületeket, természetes hatású fényforrásokat, nagy felbontású textúrákat és még rengeteg mást kapunk. Nem maradhatott ki az EAX térhangzás sem, ami nagyban megkönnyítheti feladataink elvégzését. A rázósabb kérdések a küldetések és térképek felépítése, valamint a mesterséges intelligencia. A küldetések kialakításánál a készítői több játékos stílusát is elemezték, és a térképekkel együtt úgy alakították ki ezeket, hogy többféleképpen is megoldhatók legyenek. A demóban játszható egyetlen

Hoppá, a fegyvereket magamnál felejtettem!

küldetésben például elegáns megoldás, ha a kisdolgát végző virágfutárt elcsöndesítjük, majd átöltözve és a testét elrejtve emelt fővel sétálunk be az erődként őrzött kastélyba. Aki inkább a hentes változatot kedveli, előkaphatja hangtompítós vagy anélküli fegyverét, és mindenkit halomra lőve verekedheti át magát a célhoz.

A mesterséges intelligenciát soha nem látott profizmussal készítették el. Például ha sikerül egy őrt eliminálnunk, és a gúnyáját felöltenünk, nyugodtan sétálgathatunk bármerre, ahol lehetőleg minél kevesebb őr járkál. De ha sokáig időzünk egyikük-másikuk társaságában, gyanút fognak, hogy talán nem is vagyunk mi igazi őrök. Esetleg ha sokáig rohangálunk arrafelé, amerre nem kéne őrnek lennie, ugyancsak gyanakodni kezdenek.

Stronghold: Crusader

E havi másik játékunk ugyancsak mestermű, a kevésbé véres stílusból. A Stronghold: Crusader mögött Simon Bradbury áll, olyan régebbi alkotások mestere, mint a Caesar vagy a Pharoah.

Ebben a játékban egy királyság felépítésébe és felvirágoztatásába kóstolhatunk bele, annak minden szépségével és buktatójával együtt. A királyok között köszönthetjük Rat (Patkány?) királyt, a középkor gengszterét és a népszerű Oroszlánszívű Richardot is. Rajtuk kívül még számos király birodalmának építésébe foghatunk bele, és a játék megjelenése után várható még három kiegészítés is ezen a téren. A cél könnyen kitalálható: építs egy királyságot, az működjön tökéletesen, toborozz hadsereget, méghozzá nagyot és ütőképeset, majd igázz le minden más királyságot.

A palota építése különösen izgalmas feladat, mindegyik királynak különleges

Egyelőre családias a légkör

építési technikái vannak az ellenség megfékezésére. Van, aki dupla fallal veszi körül magát, de akad olyan is, aki különleges lyukakat hagy meg (ki más lenne, mint Patkány király!), hogy ezeken kirohanva tudjon védekezni a támadók ellen. Prérin kell megvívnunk csatáinkat, ezért a víz és az oázisok kulcsszerepet játszanak a játékban. A legnagyobb ellenség mindenki számára a tűz – a szárazság miatt, hiszen a méregdrága vizet nem szabad csak úgy ellocsolni.

A demóban bemelegítő küldetést is találunk, így nem lesz gondunk az irányítással és a játékmenettel. Az izometrikus grafika szép, és mivel nem igényel 3D-gyorsító kártyát, a Stronghold: Crusader lassabb gépen is kiválóan elfut.

Info

- Hitman 2: www.hitman2.com
- Stronghold: Crusader: www.fireflyworlds.com /stronghold_frameset.htm

Minden, ami magyar

A számítástechnika nyelve az angol. Erre a mondatra kíván rácáfolni a Honosító Műhely, ahol minden program magyarul szól hozzánk.

Dvorák Bence (rigor@ipma.hu)

A Honosító Műhelyből kikerülve napról napra gyarapszik azon programok száma, amelyek anyanyelvünkön szólnak hozzánk. CD-mellékletünkön közzétesszük az újdonságokat, frissítéseket. Az alábbi kedvcsinálóban az újdonságok közül szemezgettünk.

MP3Gain 0.9.5 Beta

Ha gyakran kell a hangerőszabályzóhoz nyúlnunk, mert MP3-gyűjteményünk darabjai különböző hangerőn szólnak, egyenesen kötelező beszereznünk az MP3Gain nevű programot. Ez a program úgy teszi rendbe a file-ok különböző hangerőszintjeit, hogy az ne okozzon semmilyen minőségromlást. Közvetlenül a file-okon, visszafejtés és újrakódolás nélkül végzi el az igazítást.

Először elemzi az MP3 file-t, hogy megállapítsa, milyen erejű a hangja az emberi fül számára. A program rádió és album módban működhet. Rádió módban a file-okat egyenként vizsgálja meg és korrigálja. Be kell állítanunk, milyen hangerőszintet szeretnénk, a program utána mindegyik szám hangerejét ehhez a szinthez igazítja. Album módban a teljes kollekciót egyszerre vizsgálja. Itt is megadunk egy elérendő hangerőt, csakhogy itt nem egyetlen számra, hanem a teljes album egészére vonatkozik az átlag. Így a számok egymáshoz viszonyított hangereje nem változik.

Az MP3Gain teljesen ingyenes, Windows 9x/Me/NT/2000/XP alatt működik.

➪ \honosito\audio\MP3GainFULLinstall_0.9.5.exe

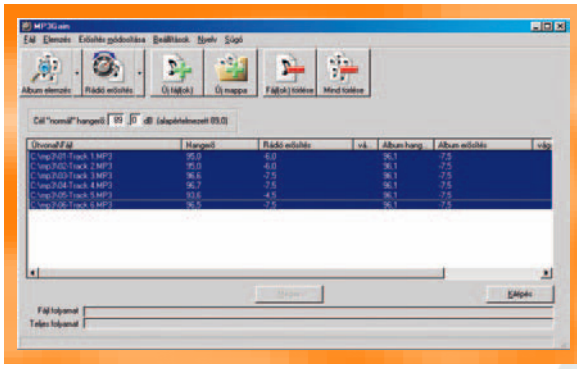

Csak a hangerő változik – a minőség nem romlik!

Jingle Keyboard 2.3

A számítógép billentyűzete a régi írógépekkel ellentétben egészen halk gépelés közben, nem különösebben zavarja a környezetünket. Ha azonban szeretnénk, hogy gépelésünk ne csak látható, hanem jól hallható is legyen, telepítsük fel a Jingle Keyboard programot.

Indítását követően lecseréli netes kezdőlapunkat a sajátjára – bár ingyenes alkalmazás, ezzel az aprósággal megadóztat minket. Futása közben az óra mellé ül a tálcára, ahol elnémíthatjuk, illetve előhívhatjuk a beállításait. Alaphelyzetben három különböző hangsémát találunk – az első egy mechanikus írógép hangját kölcsönzi billentyűzetünknek, a második hangsémát választva lövések és robbanások kísérhetik munkánkat, míg a harmadik „kellemes” madárcsicsergést hallat. Saját hangsémákat is összeállíthatunk. A betűbillentyűkön kívül a funkcióbillentyűkhöz, a [szóköz]-höz, az [Enter]-hez és az egérgombokhoz is külön hangokat – tetszőleges WAV file-okat – rendelhetünk.

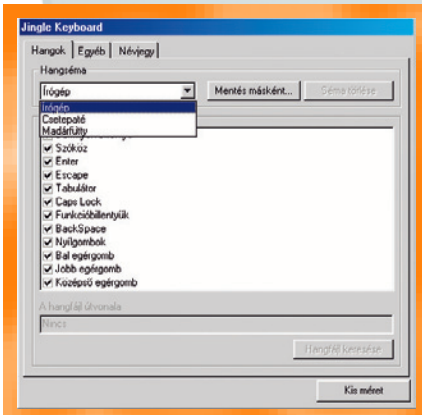

Kattogás-csattogás, mint a régi szép időkben

A Jingle Keyboard 2.3 Windows 9x/Me/NT/2000/XP alatt működik. A program ingyenes, viszont cserébe minden indításakor átírja webböngészőnk kezdőlapját a saját oldalára.

➪ \honosito\jatek\jinglekeys.zip

Funny Ball 2.2

A manapság divatos csillogó-villogó 3D-s akciójátékok mellett reneszánszukat élik az elgondolkodtató logikai programok. Ilyen a Funny Ball is. Műfaja a Lemmingsre emlékeztet. A cél, hogy egy kis sétáló labdával a pályán elhelyezett összes tallért begyűjtsük. Eközben a környezetet is alakíthatjuk. A pályán ellenséges elemek is lesnek kis labdánkra. Egyes elemek pedig elmozgathatók vízszintesen és függőlegesen, hogy labdánk könnyebben elérje célját. A veszélyek leküzdéséhez alkalmanként apróbb segítséget is kapunk, például figuránkat léggömbhöz terelve repkedhetünk is. A Funny Ball 2.2 Windows 9x/Me/NT/2000/XP alatt működik, és még a súgóját is magyarították.

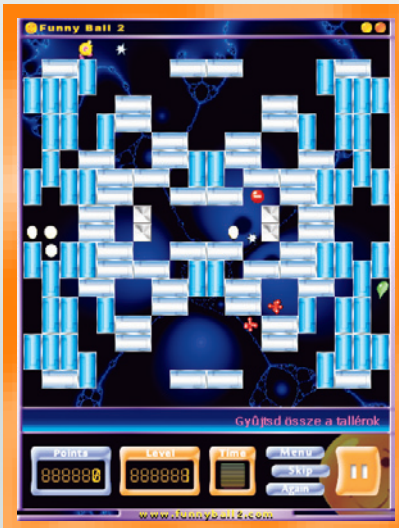

Jobban jár, aki előre gondolkodik

A CD-mellékletünkön szereplő telepítője a netes shareware-hez képest extra felszíneket tartalmaz. A programot

sajnos így is csak 10 napig használhatjuk ingyen, ezt követően regisztrálnunk kell, amivel új objektumokat és szinteket kapunk, illetve megszabadulunk a figyelmeztető képernyőtől.
➪ \honosito\jatek\fb2_install.exe

Style XP

A Windows kezelőfelülete hamar unalmassá válik. Bár számtalan bőröző programot készítettek a Windowshoz, ezek többnyire visszafogják a rendszer sebességét. A Windows XP-be már gyárilag beépítettek ilyen szépészeti lehetőséget, ám annak meg a beállítási lehetőségei kiforratlanok. És ekkor jön a Style XP – nem egy újabb Windows-bőröző, ugyanis a Windows beépített színsémamotorjára épül. Használatával egyszerűbbé és áttekinthetőbbé válik a színsémák, témák, bejelentkező képernyők és tapéták hozzáadása a rendszerhez. Indítását követően apró ikon formájában a Tálcára ül. Kizárólag Windows XP alatt működik. Regisztráció nélkül csupán 30 napig használhatjuk jogszerűen.
➪ \honosito\jatek \StyleXPInstall_1_0_1k.zip

Csicsázzunk kényelmesen!

A magyar helyesírás szabályai

Bár nem program, mégis a Honosító Műhelyben a helye annak a HLP (Windows súgó) formátumú file-nek, amely a Magyar Tudományos Akadémia helyesírási szabályzatának 11. kiadását tartalmazza elektronikus formában. A szöveg felépítése az eredeti nyomtatott változatét követi, de nyújtja a digitális formátum minden előnyét. Például a tárgymutató elemei a szabályokat ismertető rész megfelelő pontjaira és alpontjaira mutatnak. Ez a Magyar Elektronikus Könyvtárból származó (➪ www.mek.iif.hu) elektronikus változat az eredeti könyvben található helyesírási szótárt nem tartalmazza, viszont nem kereskedelmi célú használatra ingyenes.
➪ \honosito\oktaktas\mhsz11_h.zip

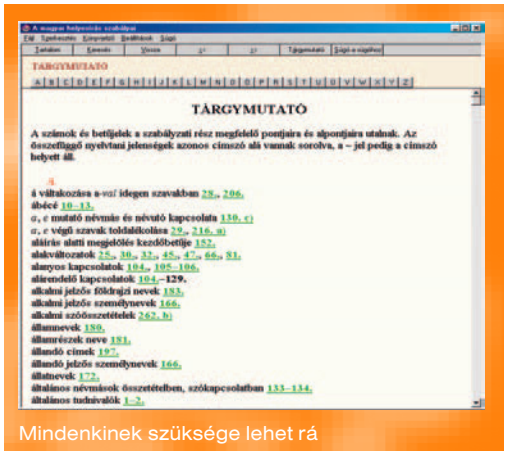
Mindenkinek szüksége lehet rá

SAC, 2002. október

Az őszi szezon sok újdonságot és még annál is több frissített verziót hozott a SAC könyvtáraiba. Az év egyik legbővebb termése jutott októberre, így volt miből válogatnunk.

Sponga Tamás

Elsőként nézzünk át néhány olyan alkalmazást, aminek frissített verziója jelent meg! A 0809-es buildje telepíthető a saját SMTP-t használó Mail Express 2002 v3.0-nak (\SAC\COMM\ME2002); az ingyenes Pegasus Mail használói frissíthetnek a 4.02-es (windowsos) verzióra (\SAC\COMM\PGW32402.EXE); szintén frissíthető a CDRWin, amelynek a 3.9a verziója jelent meg (\SAC\UTILDISK\CDR39A-E.EXE).

● *Advanced Attachments Processor 1.2:* \SAC\COMM\AAP.ZIP.
Az elektronikus levelezés az egyik legnépszerűbb hálózati szolgáltatás. Leveleket írunk, kapunk – és gyakran file-okat küldözgetünk egymásnak levélmellékletben. Ezek egy részét az elolvasás/megtekintés után rögtön töröljük, de lehetnek olyanok, amiket szeretnénk megőrizni.

Az Advanced Attachments Processorral sokféle szempont szerint archiválhatjuk a levélmellékleteket. Válogatási szempontok lehetnek a következők: a levél feladója, meghatározott időintervallum, a levél tárgya. A program a népszerű levelezőkliensek mindegyikével együttműködik: Microsoft Outlook, Outlook Express 5, Netscape Messenger, The Bat!, Qualcomm Eudora, Incredi Mail stb. Regisztrálás nélkül 15 napig használható, 40 dolláros shareware.

● *Black Widow 4.21:* \SAC\COMM\BLKWD421.ZIP.
A keményen netezőknek a 40 órás kedvezményes elérés édeskevés. Az idő pedig pénz – a 40 órán túl különösen sok pénz. A meglévő időt azonban ki lehet használni jobban is, ha olyan programot telepítünk, mint a Black Widow. Segítségével lementhetjük a meglátogatott site-ot tetszőleges mélységig, hogy később offline nézegethessük. Nemcsak a csupasz weboldalakat, hanem azok minden sallangját (képek, ikonok, scriptek stb.) letölti. Ismeri a HTTP, az SSL (HTTPS) és az FTP protokollt is. Az oldalakról külön listába gyűjthetők a linkek, az e-mail címek, a „döglött” linkek, azok az oldalak, ahová nem mehetünk be (forbidden) stb. Shareware. Ha 30 nap után is szeretnénk használni, 40 USD-t kell érte fizetnünk.

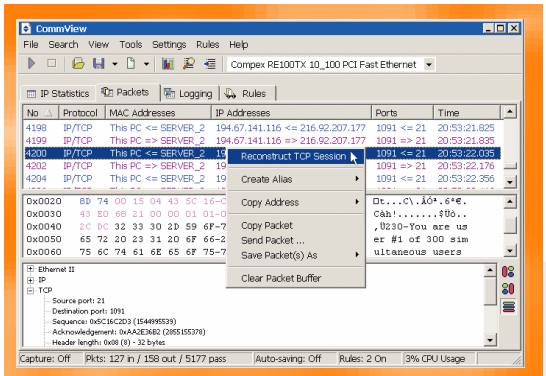
CommView, a hálózati felügyelő

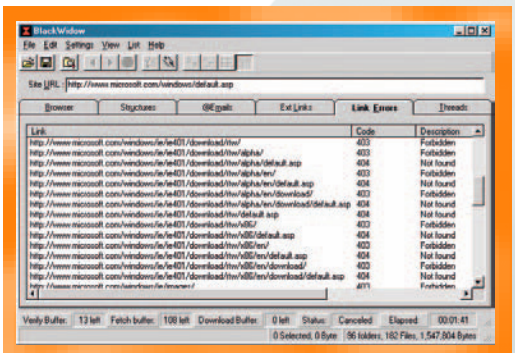
Black Widow – a „döglött” linkek is kigyűjthetők vele

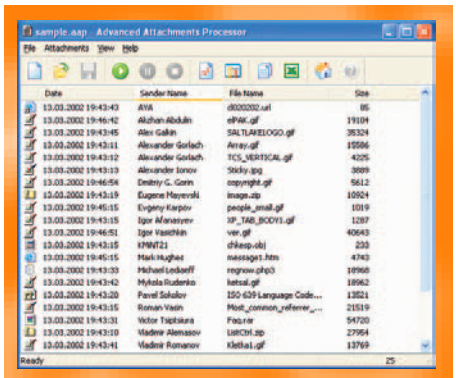
Advanced Attachments Processor: archiválja az e-mailek mellékleteit

● *CommView 3.4:* \SAC\COMM\COMMVIEW.ZIP.
Ma, amikor lassan nem létezik egymás mellett két számítógép úgy, hogy ne lennének hálózatba kötve, nem árt, ha van egy-két olyan segédprogram kéznél, amivel a hálózatról lehet információkat megtudni. A CommView kilistázza a hálózati kapcsolatokat, a gépek IP-címét, az útban lévő csomagok irányát. Grafikonon mutatja a csomagok sebességét és méretét. Ezeket az adatokat naplózza is. Az elterjedt és a kevésbé elterjedt protokollokat is ismeri – ARP, BCAST, BGP, BMP, CDP, DHCP, DIAG, DNS, EIGRP, FTP, GRE, HTTP, ICMP, ICQ, IGMP, IGRP, IPsec, IPv4, IPv6, IPX stb. Ára tudásához mérhető: a regisztrációért 99 USD-t kell fizetni.

● *Windows Standard Serial Comm Lib for C/C++ 3.2:* \SAC\COMM\WSC4C32.ZIP.
Fejlesztők hasznosíthatják e soros kommunikációs könyvtárat. Telepítése után 28 funkcióval bővül a modemellenőrzés, az ANSI-emuláció és az ASCII/XMODEM/YMODEM protokoll. A csomagban 16 példaprogram is található. A 16 és 32 bites DLL-eket Microsoft, Borland, Watcom, Lcc-Win32 programozási környezetben lehet felhasználni.

Szintén soros kommunikációhoz készült, csak PowerBasic-hez a másik csomag (\SAC\COMM\WSC4PB32 .ZIP). E shareware-rel készített alkalmazások nem terjeszthetők, csak a regisztrálttal készítettek.

● *Electricity Lab 3.0:* \SAC\EDUCULT\PELAB.ZIP.
Gondolom, sokan emlékeznek még arra szép nagy állványra, amit fizikaórákra

begurítottak, és legószerűen lehetett rajta különböző áramköröket összeállítani. Persze általában mindig eggyel kevesebb banándugós vezeték volt, mint amennyire szükség lett volna.

Nos, a Jhksoft elektronikai készletéhez mindössze egy számítógép kell – plusz valamilyen kivetítő, ha prezentációs céllal használjuk. Nagyon látványosan lehet áramköröket összeállítani úgy, hogy azok egyes részei ugyanúgy mozognak, forognak, mint az eredeti. A program példáiban van váltóáramú generátor, és a generátor forgórésze valóban forog; változtatható ellenállású áramkör izzóval és áramforrással, itt tologathatjuk a csúszkát, és az izzó annak megfelelő erősséggel világít; tekercs vasmaggal, ahol a vasmagot tologathatjuk a tekercsben; egyenáramú villanymotor forgó tekerccsel; áramkörbe helyezett csengő, ahol a kapcsoló ekapcsolásakor csengőszó hallatszik; alternatív kapcsolás, ahol a két kapcsolóval ki-be kapcsolgathatjuk az izzót stb. A saját áramkör összeállításához is sokféle összetevőt kapunk: különböző áramforrásokat, ellenállásokat, mérőműszereket, kapcsolókat, fogyasztókat, indukciós áramforrásokat, vezetékeket stb. Az áramkörökhöz készíthetünk jegyzeteket, lehet az alkatrészeket javítani és még számos olyan lehetőség van, ami tökéletesen modellezi az igazit.
A képernyő tetszőleges része kinagyítható külön ablakban.
Az összeállításról diagramot készíthetünk, bejelölhetjük az áram „folyásának” irányát stb.

Nagyon jó program, nemcsak a tanuláshoz, hanem kikapcsolódáshoz is alkalmas. Mindezekhez nagyon jó HTML formátumú leírás tartozik.
A regisztrálatlan verzióban néhány funkció nem működik, illetve a program állandóan figyelmeztet a regisztrációra. Hogy ezeket kiiktassuk, 30 USD-t kell fizetnünk, de ez egy iskolának bőven megéri a sohasem működő kísérleti tábla helyett...

● *AVD ImageLine 5.0:* \SAC\GRAPH\ADIL.ZIP. Aki rendszeresen foglalkozik képek átalakításával, feldolgozásával, valószínűleg már régen megtalálta kedvenc képmanipuláló, -szerkesztő programját. Az AVD ImageLine tudásával kiemelkedik az ilyen jellegű programok mezőnyéből. A jellemzői felsorolás-szerűen: beolvassa a népszerű file-formátumokat, és menteni is tud ezekbe; TWAIN felületen képes kommunikálni szkennerekkel; állítgatható benne a kontraszt; minden alakítás, effektus hatása megtekinthető a véglegesítés előtt egy előnézeti ablakban; a betöltött képek tetszőleges szögben elforgathatók, tükrözhetők, átméretezhetők.
A programban rajzeszközöket is találunk. Többféle effektust lehet használni – bump, lens, wave stb. Tetszőlegesen kiválasztott területre alkalmazhatjuk az átméretezést és az elmozgatást. AVI file-okból importálhatunk képeket, illetve exportálhatunk is AVI-ba. Shareware, regisztrációs díja 30 USD.

● *AVIcodec 0.8:* \SAC\GRAPH\AVICOD08.ZIP. A multimédia virágkorát éljük. A multimédia file-ok kezelését azonban megnehezíti a rengeteg szabvány. Sokszor nem győzzük letölteni az újabb és újabb kodekeket, frissíteni a régieket. Így aztán gyakorta előfordul, hogy a lejátszani kíván film nem megy, nincs hangja, csúnyák a színei vagy... Az AVIcodec megpróbál irányt mutatni a kodekek és azok változatainak, paraméterezéseinek útvesztőiben. Nincs más dolgunk, csak kiválasztani a kívánt AVI file-t, a program pedig kiírja róla az összes elérhető információt: a file neve, mérete, típusa, minősége, a benne alkalmazott video-kodek és audiokodek neve, képváltási sebesség, felbontás stb. Megtudhatjuk, mekkora a video- és a hangfile, milyen a hang mintavételezési frekvenciája, és hány hangcsatorna van benne. Ezen adatok birtokában könnyebb megkeresni a lejátszónkhoz hiányzó kodeket. Freeware.

● *WizFlow Flowcharter 4.1:* \SAC\GRAPH\WIZFLW41.ZIP.

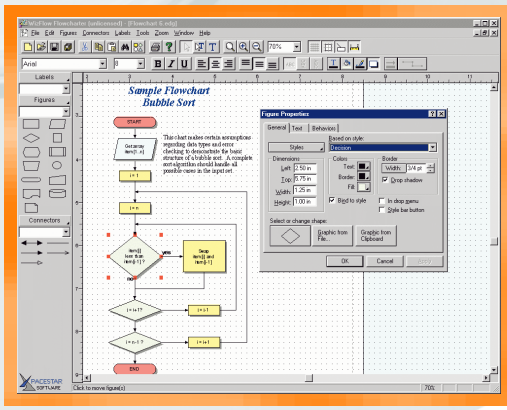

Flowcharter 4.1: profi folyamatábra-szerkesztő

Egy program népszerűségéhez jelentősen hozzájárul, ha kezelése gyorsan megtanulható, és egyszerűen lehet vele produktív munkát végezni. A WizFlow Flowcharter diagram- és folyamatábra-szerkesztő pontosan ilyen.

Első indításakor áttekinthető kezelőfelület fogad bennünket. A legtöbb ikon jelentése azonnal kitalálható. Ennek ellenére az ábrák elkészítéséhez beépített varázslót is segítségül hívhatunk. Hasonlóan használhatunk stílusokat – akár sajátokat is –, mint egy szövegszerkesztőben. Több mint 100 előre definiált alakzatot használhatunk, a munkafelület teljes terjedelmében zoomolható, a pontos szerkesztéshez rácsot helyezhetünk az ablakra. Több lapból álló képet – plakátot – is készíthetünk, és még számtalan lehetőséget zsúfoltak fejlesztői a Flowcharterbe.

Az új, 4.1-es verzió újdonságai: újraírt varázsló; keresztezhető folyamatábra-kapcsok; az ábrákat összekötő kapcsolatok követik az odébbhúzott mezőket. Megújultak a folyamatábra-címkék, előre definiált „yes" és „no" feliratokat használhatunk az elágazásokhoz, egyszerűen átszerkeszthetők az alakzatok és a csoportokba fogható részek. A program bőven megéri a 30 USD regisztrációs díjat.

● *ArcDiff 1.4.1:* \SAC\PACK\ARCDF141.ZIP. Bár óriási háttértárak állnak rendelkezésünkre, és hihetetlenül olcsó az írható CD, mind a mai napig lelkesen tömörítünk. Sokféle archiválóprogram létezik, ezek közül mindenkinek van egy-két kedvence. A tömörített file-oknak azonban van néhány hátrányuk, például nehezebb összehasonlítani a tartalmukat – különösen a különböző tömörítőkkel készített archívumokat. Ebben segít az ArcDiff. Ismeri a ZIP, az LZH, a CAB, a RAR és a TAR formátumot, az ilyen archívumok tartalmát képes úgy összehasonlítani, hogy nem kell azokat kibontani. Ritkán lehet rá szükség, de ha kell, nagyon gyorsan eredményt ad. Shareware, regisztrációs díja 11 USD.

● *SimplyZip 1.1b10:* \SAC\PACK\SMPZIPSE.EXE. A file-ok tömörítéséhez és kibontásához sokféle archiváló közül választhatunk. Találunk köztük fizetőseket és ingyeneseket egyaránt. A SimplyZip az utóbbiak közé tartozik. 1.1b10-es verzióját teljesen újraírták az előző kiadása óta. A felülete erősen hasonlít a mindenki által ismert WinZipére. Ingyenessége mellett nagy előnye, hogy sok archív formátumot képes megnyitni: ZIP, ACE, CAB, RAR, TAR, GZIP, LZH, BZ2, UUE, XXE, Base64 és ZIP-SFX, RAR-SFX, ACE-SFX. Menteni a következő formátumokban képes: ZIP, CAB, LHA, TAR, TGZ, UUE, XXE, Base64. Az önkibontók közül a következőkbe menthetünk vele: ZIP-SFX, LHA-SFX, R AR-SFX.

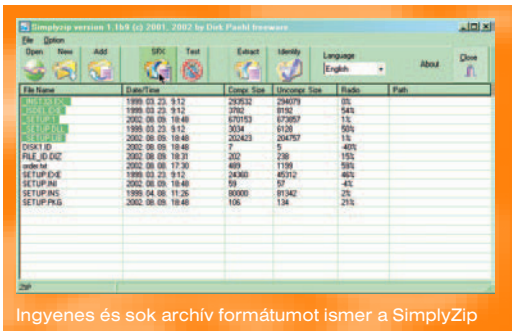
Ingyenes és sok archív formátumot ismer a SimplyZip

● *KillPro 1.1:*\SAC \UTILTASK\KILLPR11.ZIP. Csak Windows 95/98 alá telepíthető a KillPro. A háttérben fut, és ha kell, bármikor leállíthatjuk vele (durvábban: legyilkolhatjuk) bármelyik futó alkalmazást. A program *Favorites* listájába felvehetünk programokat, amiket a megadott időben fog kilőni. A program listázza a futó processz nevét, prioritását, a lefoglalt szálak (thread) számát és az alkalmazás teljes elérési útját. CD-mellékletünkre a 30 napig használható, teljes képességű változata került.

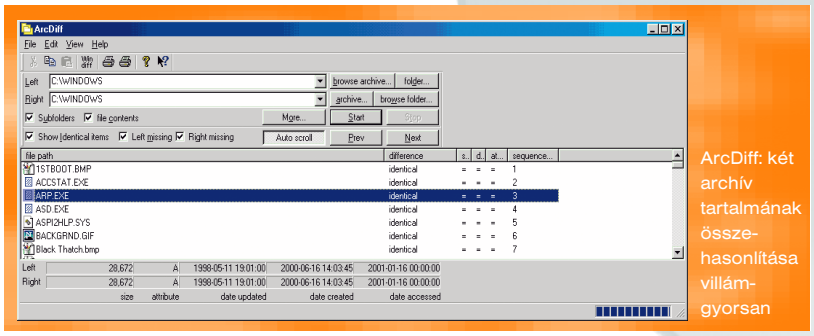
ArcDiff: két archív tartalmának össze-hasonlítása villám-gyorsan

● *Multi-Edit 9:* \SAC\UTILTEXT \M9EVAL.ZIP. A Multi-Edit története kissé hasonló, mint a Paint Shop Próé: a kicsi, egyszerű szövegszerkesztőből néhány év alatt profi programozói alkalmazás lett. Nemrégiben elkészült a 9-es verziója. Továbbfejlesztették a HTML-es képességeit: kibővítették a tag-adatbázisát, Miva, ColdFusion és JSP tag-adatbázist építettek be, megújult a HTML reference guide, kibővítették a tag-szerkesztési lehetőségeket, CSE HTML Validatort építettek a programba, javítottak a tag-szintaktikai kiemelésen. Az új verzió automatikusan felismeri a hiperlink típusokat. Kibővítették azon eszközök körét, amelyekkel a Multi-Edit szorosan együttműködhet: Microsoft Visual Studio, Oracle SQL, Macromedia ColdFusion Studio és Homesite. A kezelőfelületén teljesen átalakították a *File → Open/Save* ablakot, kibővítették a keresési ablak lehetőségeit. Új előnézeti ablakot is kapott. Többfiókossá vált a vágólapja, új metaparancsokkal bővítették a fejlesztők eszköztárát. A program teljes mértékben támogatja az alábbi nyelveket: SQL, PL/SQL, TCL, Rebol, ColdFusion, Python, VHDL, Verilog, C#, Matlab, Scilab, Progress, AutoLisp, HTMLScript.

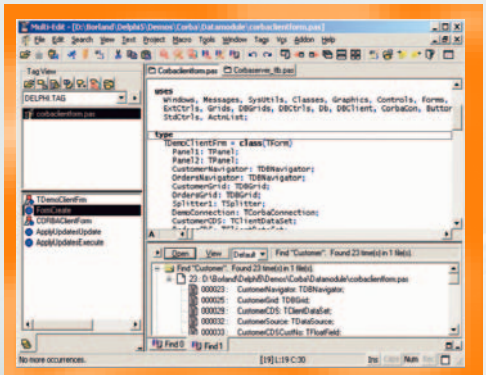
Multi-Edit 9: profi szerkesztő programozóknak

Fejlesztői tudják, hogy ütős alkalmazást készítettek, és ennek megfelelően szabták meg munkájuk árát: a Multi-Edit 9 teljes verziójáért 199 USD-t, az előző verzióról való frissítésért 99 USD-t kell fizetni. Ezekhez persze jár a terjedelmes leírás nyomtatott formában is. CD-nkre a teljes képességű, ám időkorlátos változata került fel.

Bővülő kínálat

Az idei nyár jó néhány újdonságot hozott az OS/2 és eComStation használóinak, és az ősszel is várhatók kellemes percek, ahogy ezt a fejlesztők kezei közül kikerülő előzetes verziók sejtetik.

Sponga Tamás (stamas@linuxfreemail.com)

A legnagyobb izgalmat az eComStation 1.10 fejlesztéséről érkező hírek okozzák. Miközben az új operációs rendszeren hét csapat dolgozik, csendben megjelent az IBM OS/2 Warp 4 Convenience Package 4.52. Egetrengető újdonságok nem kerültek bele – az elmúlt pár hónap eszközmeghajtó-frissítései és hibajavítások találhatók az operációs rendszerben.

Az OS/2-n a legfrissebb Java Virtuális Gép eddig az 1.3.1-es volt. A Golden Code Development bejelentette, hogy elkészült a Java 2 Standard Edition (J2SE) platform, release 1.4 for OS/2-vel.

A nyár közepén a Warpstock.cz, október 5–6-án a „nagy" Warpstock a texasi Austinban, majd november 8–10. között az európai Warpstock a hollandiai Arnhemben ad lehetőséget a nagyobb és kisebb cégeknek, egyéni fejlesztőknek az élő bemutatkozásra, előadásokra. A http://warpstock.os2.org helyen lehet információkat olvasni a bemutatókkal kapcsolatban, illetve belépőt rendelni.

Néhány fontosabb frissítés:

● A Kiev Elephant hihetetlen intenzitással fejleszti a WarpVision GUI-t. Az utóbbi hetekben egy-két naponta jelentek meg újabb buildjei, a szokásos hibajavításokon kívül bőven tartalmaznak újdonságokat. Az utóbbiak: OSD (On Screen Display) DIVE, illetve HWVIDEO módban, új gyorsbillentyűk, szélesvásznú filmek képméretének átalakítása 4:3-as tévéméretre, új skinek stb.

● A PillarSoft a jól ismert WinZipet vette mintának a WarpZip megalkotásakor. Új, 3.6-os verziója a ZIP, RAR, ARJ, LZH, TGZ, GZ, WPI és az OS/2-es „Packed" file-ok becsomagolására és kibontására képes.

● Az OS/2 grafikus kezelőfelületének legismertebb kiegészítő alkalmazása az XWorkplace, most új verziója jelent meg. Ahogy már megszokhattuk, párhuzamosan a WarpIN univerzális telepítőt is frissítette a fejlesztője.

● A legismertebb arcade játékemulátor a MAME. Néhány évvel ezelőtt egy másik projekt is elindult, aminek kézzelfogható eredménye a Retrocade emulátor lett. Hosszabb pihenő után most újra nekifogtak a fejlesztői a kód gyúrogatásának.

● Megjelent az RSJ CD-író szoftver 4.05-ös verziója, amiben néhány hibát kijavítottak az előző, 4.04-eshez képest.

● Az IBM kiadta a Desktop On-Call 5.0-t, telepítése után bárhonnan távirányítható egy Java-képes böngészővel.

QueenCy 0.1.1i

A QueenCynek eddig csak japán változata készült, a két utóbbi verziója azonban már angol felülettel jelent meg.

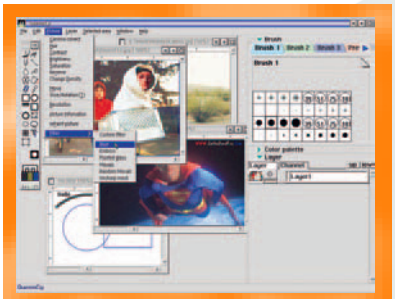

QueenCy – hamarosan a királynő lehet a grafikus programok között

Ha ilyen tempóban fejlődik tovább e rajzoló- és festőprogram, hamarosan ütőképes grafikus alkalmazássá válhat. Nagyon sok rajzoló- és festőeszköz, rétegek használata, tablettámogatás, TWAIN scanner-támogatás jellemzi. Főbb rajzoló- és festőeszközeit úszómenün kínálja, a segédeszközöket – ecsetméret, kitöltőminták, színpaletták, textúrák, rétegkezelés – az ablak jobb oldalán, előcsúszó ablakban. Freeware.

SciTech Snap Graphics

A SciTech Software fejlesztésében jelent meg a SciTech Display Doctor (SDD), ezzel az univerzális videomeghajtóval az elterjedt – és kevésbé elterjedt – videokártyákat lehet meghajtani.

Az SDD-re rámondhatjuk, hogy igazi „plug and play" – videokártya-váltásnál semmi dolgunk nincs a két hardver kicserélésén kívül, az újraindítás után szinte észre sem lehet venni, hogy teljesen más kártyát tettünk a gépbe. A SciTech új programja, a Snap Graphics az SDD egyenesági leszármazottja. A SciTech Nucleus Technologyra épülő szoftver jó néhány újdonsággal büszkélkedhet: Dual-Head-támogatás az erre felkészített Matrox kártyáknál, zoomolási lehetőség – több grafikus chipnél (Matrox, Ati, Intel, S3) –, különböző custom módok, AGP Fastwrite-támogatás, 16:9-es képméret támogatása. A Snap Graphics 2.0 már RC2-es állapotú, végleges verziója e sorok megjelenésekor már elérhető lesz. Az OS/2-n kívül DOS-ra és QNX-re fejlesztik.

DFSee 5.0

A „merevlemez svájcibicskája" jelzővel illetik a DFSee-t már jó ideje. Sok-sok 4.xx-es verziója után megjelent az 5.0-s. Az OS/2-es mellett windowsos és DOS-os változatban is készülő alkalmazással a merevlemez minden porcikája kielemezhető, változtatható. Az FDISK és az LVM összes lehetőségét ismeri és képes azokat alkalmazni FAT, VFAT, FAT32, HPFS file-rendszerű partíciókon, és a legtöbbet NTFS-en és JFS-en is. HPFS és NTFS file-rendszereknél használhatók a DELFIND, DELSHOW, UNDELETE, RECOVER parancsok a törölt file-ok keresésére, listázására, visszaállítására.

Az új, 5.0-s csomag újdonságai: korlátozás nélküli, teljes képességű DOS-os DFSEE, FIXBOOT (matatás az OS/2-es, MS-DOS-os, IBM DOS-os bootszektorban), COMP parancs (partíciók összehasonlítása), CHECK parancs (LVM-mel kialakított kötetek összehasonlítása), emellett jó néhány hiba javítása.

WaveCut beta 7

A rádióból, CD-ről, egyéb forrásból felvett hangfile-ok mérete gyorsan dagad, kezelésük egyre nehézkesebb. A WaveCuttal a WAV file-okat lehet meghallgatni és tetszőleges szeletekre darabolni. Az új béta beépített támogatást tartalmaz a Normalize és a CopyWave programhoz, illetve támogatja az RSJ CD-írót is. Freeware.

A Linux és a magja

Minden Linux rendszer legfontosabb eleme a kernel, azaz az operációs rendszer magja. Augusztusban több olyan fejlesztés is történt, amely szót érdemel.

Horváth Zsolt

A stabil, 2.4-es ágnak megjelent a következő 2.4.19-es verziója. Ez a kiadás több „pre” változat után látott napvilágot. A változásokat tekintve hibajavításokat és új eszközmeghajtókat tartalmaz.
A vélemények erősen megoszlanak róla, mint azt a linuxos levelezőlistákon lehet tapasztalni.

A fejlesztői ág havonta hozza gyümölcsét, nem egyszer egy hónap alatt két patchlevelt is ugrik a verziószám. Kísérletező kedvű olvasóink kedvéért ez is megtalálható CD-nken.

A /linux/kernel könyvtárban van még egy finom csemege: a WOLK patch. E betűszó a Working Overloaded Linux Kernels rövidítése. Használatával olyan Linux kernelhez jutunk, amelyben sok új képesség és hibajavítás található.
Az ehhez szükséges nem kevés patch jelentős része évek óta stabil, rengetegen használják is, ám a kernel stabil ágába különböző okok miatt mégsem kerültek be. A WOLK projekt ezt a durván 450 patch-et fogja össze, és egyetlen nagy, összehangolt patch formájában teszi elérhetővé.

Linux General

A Linux nem csak szervernek jó, amit az is bizonyít, hogy egyre több játék átirata jelenik meg rá – és ekkor már

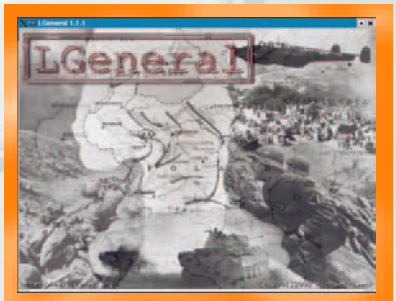

Indul a Linux General!

nincs szükség olyan trükkre, amilyet a VMWare vagy a WINE biztosít.

Kétségtelen, hogy a Panzer General nem éppen mai játék, de átirata, az LGeneral is jelzi ezt a tendenciát. Alapvetően három csomagból áll: a programcsomagból, a játék adatait tartalmazó csomagból, a harmadikban pedig az segédprogram kapott helyet, amellyel a Panzer Generalhoz készített pályákat és küldetéseket tudjuk az LGeneral számára elérhetővé tenni.

Hova lépjek a tankokkal?

Az LGeneral fordulókra osztott stratégiai játék: minden egyes fordulóban minden egyes csapatunkkal léphetünk, és ha ellenséges csapat közelébe érünk, harcolhatunk is.
A csatába viszont már nincsen beleszólásunk – a számítógép számítja ki a kimenetelét, figyelembe véve a csapatok létszámát, fegyverzetét, páncélzatát, tapasztalati pontjait, a terepviszonyokat – hogy csak a fontosabb összetevőket említsem.
No persze azzal, hogy mekkora csapatot küldünk a csatába, hogy a csapat tagjai újoncok vagy veteránok, jelentősen befolyásolhatjuk a harc kimenetét.
A játékban több küldetés közül választhatunk: lehetünk az új birodalom hadvezéreinek egyike, de megjelenhetünk, mint a szövetségesek egyik tábornoka is – és az időpontot is kiválaszthatjuk: még a kezdetek kezdetén beszállunk a küzdelembe, vagy csupán a háború vége felé erősítjük jelenlétünkkel valamelyik felet.
Az állások elmenthetők és betölthetők, választhatunk, hogy gépi ellenfelet akarunk-e, vagy hús-vér embert.
Sajnos a játék jellegéből adódóan a több résztvevős mód is csupán két játékost jelent.

A program használatához szükségünk van – az X felület mellett – a Simple Direct Media Layer legalább 1.1-es verziójára, a hanghatások élvezetéhez pedig egy jól belőtt hangkártyára.
A játék menüi az egér jobb fülének megnyomására nyílnak fel, és helyzetérzékenyek – ennek megfelelően más és más menüt kapunk, ha még nem kezdtük el a játékot, játék közben, vagy ha konkrét egységen kattintunk.
A görgetés megvalósítása kissé nehézkes – néhányszor előfordult, hogy scrollozni akartam és nem sikerült, de volt olyan is, hogy már rég a KDE menüjénél jártam, és az LGeneral még mindig nyomta arrébb a térképet. Szerencsére ez az apró bug ritkán jött elő, így a játék élvezetét alig csökkentette.

Downloader for X, a netes (le)töltögető

Az interneten rengeteg anyag van – köztük olyanok is, amelyeket szeretnénk saját gépünkön is viszontlátni.
A webböngészők ugyan lehetővé teszik ezek letöltését, de az erre szakosodott célprogramokkal nem tudják felvenni a versenyt.

Bár a Downloader for X-et a CHIP Magazinban már bemutattuk, érdemes visszatérni rá, azóta ugyanis sokat fejlődött. Pintér Sándornak köszönhetően már ismeri a magyar nyelvet is – ám míg e cikk írásakor a webhelyről letölthető RPM csomag már tartalmazza a magyarítást, addig a forráskódú csomag nem, ezért aki nem RPM alapú disztribúciót használ, annak magának kell „bebarkácsolnia” a magyarítást – vagy ellátogatni a fejlesztő weboldalára (➪ www.krasu.ru/soft/chuchelo), remélve, hogy a legfrissebb forrásverzióba már bekerült a magyar nyelvi támogatás.

Visszatérve a program fő feladatára, a következőkre képes:
– letöltési listák készítése, kezelése;
– többszálú letöltés;
– megszakadt letöltés folytatása;
– letöltési sebesség beállítása: itt alapvetően sebességcsökkentésről van szó, hogy modemes kapcsolat esetén a letöltés ne vigye el az egész sávszélességet, mellette tovább böngészhessünk, cseveghessünk stb.

Új vas a nap alatt!

A francia Thendic cég elkezdte a Pegasos alaplapok szállítását, egyelőre a bétatesztereknek. Szerintük a MorphOS – amely a klasszikus AmigaOS-t emulálja ezen a hardveren – az átlagos felhasználó számára még nem elég jó.

Nagy Lajos (louise@louise.amiga.hu)

A problémák elkerülése végett egy bétatesztelői program keretében elsősorban fejlesztőknek, 1000 euróért komplett csomagot kínálnak, beleértve a teljes kiépítettségű hardvert és a MorphOS legfrissebb verzióját is. Reméljük, ezzel nem azt akarják palástolni, hogy nem tudnak elegendő alaplapot gyártani...

GoldEd Aix

A CygnusEd mellett a legnépszerűbb amigás szövegszerkesztő, a GoldEd folyamatos fejlesztés alatt áll. Az Amineten fellelhető több száz kiegészítője mellett most kiadásra került egy hivatalos csomag is, Aix jelöléssel. A csomagban webszerkesztő és helyesírás-ellenőrző található, magas szintű integráció C fordítókhoz (SAS/C, StormC, vbcc), szintaxiskiemelés számtalan programnyelvhez, szabadon definiálható billentyűzetparancsok,

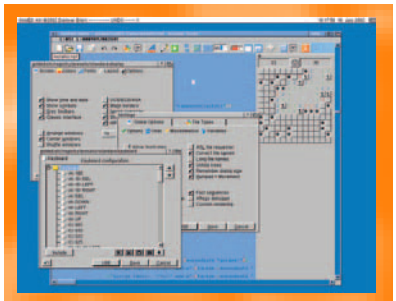

Szövegszerkesztő, főleg nem titkárnőknek

lokalizáció több nyelvre stb. A GoldEdet elsősorban fejlesztőknek ajánlják, ezért rengeteg munkát fektettek a programozást megkönnyítő részleteinek kidolgozására. Ilyen például a forrásszintű debugger a StormC-hez, előre definiálható helyek az include file-okhoz és forrásfile-okhoz az automatikus projektgenerátor számára, *QuickInfo* a súgókban való keresés meggyorsítására (minden kulcsszóról kattintás nélkül segítséget nyújt, elég rávinni a kurzort a forrásban, vagy beírni paraméterek nélkül), a C nyelvű kapcsoszárójel-párok megjelenítése, beépített „grep" a file- és adatkeresésekhez, illetve RCS (Revision Control System) támogatás.

A CD-mellékletünkön található verzió a szövegszerkesztőn kívül tartalmaz egy ingyenes C fordítót (vbcc), egy Basic interpretert – amelyet a GoldEdet kiadó cég készített –, és az AmigaOS 3.9 teljes fejlesztői dokumentációját (NDUK) is. Ez trial verzió, ezért korlátozták benne az elmenthető file-ok méretét – csak 100 Kbyte-nál kisebb file-okkal dolgozhatunk...

➪ /amiga/util/golded-trial.lzx

A változékony Directory Opus

A lengyel csapat villámgyorsan reagált a GPSoftware által 1999-ben közreadott GPL-es kódra, és azóta is gőzerővel fejleszti a programot. Szerencsére – egy-két béta verziótól eltekintve – a program stabilitása és sebessége mit sem változott az utolsó, 1994-es hivatalos kiadáshoz képest, viszont számtalan újdonsággal bővítették, az eltelt 8 év alatt igencsak megváltozott számítástechnikához igazodva. A jelenlegi bétában (4.17pre14) a legnagyobb újítás a *ReName* műveletbe épített többszörös maszkolási lehetőség. A csomagba bekerült egy debug változat is a programból és a libraryből egyaránt, amely Sushit használva képes az esetleges hibákat alacsony szinten debuggolni, és hibajelentést készíteni róluk.

➪ /amiga/util/DOpus417pre14.lzx

Egy elfeledett képkonverter

Nemrégiben kezem ügyébe került egy régi, 1998. szeptemberi kis program. Valami oknál fogva a feledés homályába merült, noha nem szolgált rá. A szerzőjével folytatott levélváltás eredményeképpen hozzájutottam a program utolsó verziójához, és most közzé is tesszük. Az ArtPro képkonverter, az összes jelenleg használatos képformátumot ismeri, és tudása az AmigaOS datatype-jaival egyszerűen kiegészíthető további formátumokkal. Felülete egyszerű, és teljes egészében kezelhető billentyűzetről is. Minden színmélységben képes dolgozni, azokat konvertálni, renderelni a forrástól eltérő formátumba. A weboldalakhoz automatikusan tud nyomógombokat gyártani, és a kész képhez akár assembly, C, Pascal, E vagy Basic nyelvű betöltőforrást generálni, például demókhoz. Mindezekhez komoly sebesség társul, és – képméretől függően – szerény a memóriaigénye.

➪ /amiga/util/ArtPRO-120b.lzx

Hírek az Amiga fejlesztői site-ról

Nemrégiben említést tettünk a hazai fejlesztésű és karbantartású amigás fejlesztői site létrejöttéről. Azóta történt egy-két fontosabb esemény. Egyrészt beillesztették a hazai amiga.hu domainbe is (➪ http://dev.amiga.hu), köszönet érte a domain bejegyzőinek, illetve karbantartóinak. Rajnai Álmosnak köszönhetően két új csoport is bekerült a rendszerbe, a Warp3D – mint a PowerPC-s Amigák első számú kernele – és az AHI, mint az egyetlen széles körben elfogadott amigás hardverfüggetlen hangrendszer. Mindkét csoport a fejlesztéshez szükséges összes információt tartalmazza.

A fejlesztői site-ot új résszel is bővítették – file-archívumot kapott, ahol a programozáshoz kapcsolódó anyagok kapnak helyet: fordítók, interpreterek, debuggerek, GUI-szerkesztők, editorok, teljes dokumentációk és hardfile-ok. Utóbbiból az 1.5-ös is kiadásra került, megkönnyítendő az UAE-n vagy Amithlonon fejlesztők dolgát. E hardfile letöltésével minden olyan programhoz hozzájuthat a fejleszteni vágyó amigás, amivel fordíthat, debuggolhat, szerkeszthet, konvertálhat – emellett teljes fejlesztői dokumentáció és Posix környezet is segíti az indulásban. Jelenleg az assemblyben és C-ben fejlesztők élvezhetik, de a rendkívül aktív D-s community unszolására hamarosan ez a D fordító is belekerül a csomagba.

➪ http://dev.amiga.hu

Táguló kibertér

Az Internet Protocol új, 6-os verziója nagyságrendekkel nagyobb címtartományt kínál, mint a jelenleg használatban levő 4-es verzió immár szűkös, becslések szerint 2005-re kimerülő készlete. Az IPv6-ot azonban nem emlegetnék a következő generációs internet alapjaként, azaz IPng-ként, ha a fejlesztők nem fogalmazzák újra teljes egészében a protokollt.

Kis Endre

A 4-es verzió ugyanis a hetvenes években, jóval a világháló forradalma előtt született, amikor még senki sem láthatta előre az internet robbanásszerű elterjedését. A protokoll kidolgozásakor a fejlesztők a korabeli hardverkorlátokra való tekintettel 32 bitet választottak az IP-címek kifejezésére, ezért az IPv4 címtartományát 2^{32}, azaz mai szemmel nézve már csekélynek számító 4,2 milliárd IP-cím alkotja.

Így eleve kevesebb IP-cím áll rendelkezésre, mint ahány potenciális végfelhasználó él a Földön – a legtöbb címet igénylő kormányzati és vállalati szféra szereplőiről nem is szólva –, de nem ez az egyetlen körülmény súlyosbítja a hiányt. Egyrészt az IPv4-es címek kiosztása szélsőséges – bár történeti szempontból érthető okokra visszavezethető – aránytalanságot mutat: a címtartomány nem kevesebb mint 74%-át észak-amerikai szervezetek birtokolják (15%-át az Egyesült Államok kormánya egyedül), a kaliforniai Stanford és a Massachusetts állambeli MIT egyetem pedig külön-külön több IP-címet mondhat magáénak, mint Kína. Másrészt a vezeték nélküli technológia, a mobil eszközök – noteszgépek, PDA-k, kommunikátorok, GPRS telefonok – és az állandó netkapcsolatot feltételező alkalmazások mind szélesebb körű térhódítása meghatványozza az IP-címek iránti keresletet.

Kellő méretű IP-címtartomány hiányában ezeknek az alkalmazásoknak be kell érniük a netkapcsolat idejére hozzájuk rendelt ideiglenes IP-címmel, és olyan mechanizmusokkal kénytelenek együttműködni, mint a helyi hálózatokban a belső és a külső használatra szánt címkészletek között fordító NAT (Network Address Translation) eszközök. Ezek az áthidaló megoldások azonban a végponttól végpontig terjedő funkcionalitást és az internet általános teljesítményét egyaránt korlátozzák. Míg egy NAT eszköz mögött elhelyezkedő kliens az interneten lévő szervereket gond nélkül eléri a kliens–szerver típusú kommunikáció során, addig ugyanennek a kliensnek nem szavatolható az elérhetősége, ha külső eszköz – peer-to-peer kommunikáció keretében – keresi vele a kapcsolatot. Ez pedig aligha egyeztethető össze azzal a jövőképpel, amelyet a fejlesztők, a szállítók és a szolgáltatók az adatot, hangot és képet mindenütt és mindenkor elérhetővé tevő IP-alapú kommunikációról kialakítottak.

Több helyet a hálón!

Az Internet Architecture Board, az Internet Society (www.isoc.org) szabványosítási folyamatokat felügyelő tanácsadó testülete tíz évvel ezelőtt – még Internet Activities Board néven – látott hozzá az internet növekedését kísérő jelenségek tanulmányozásához, és megpróbálta felbecsülni, mennyi IP-címre lehet majd szükség a világháló korában. Tim Berners-Lee, a genfi székhelyű CERN európai atomkutató központ munkatársa ugyanis 1991-ben készítette el az első webklienst és -szervert, amelyek megjelenése végképp új irányt szabott az internet további fejlődésének. Nem férhetett hozzá kétség, hogy a hálóra csatlakozó számítógépek száma folyamatosan nőni fog, pár évvel később pedig már az is nyilvánvalóvá vált, hogy a következő IP-verzióba a címtartomány kiterjesztésénél sokkal többnek is bele kell férnie.

Az Ericsson Realtime Router RXI 820, az IP-alapú vezeték nélküli hálózatok útválasztója az IPv4-et és az IPv6-ot egyaránt támogatja

A munka az IP új nemzedékének kidolgozásával megbízott Internet Engineering Steering Group (www.ietf.org/iesg.html) égisze alatt több csoportban folyt, amelyek a címtartomány definiálása mellett olyan kérdésekkel foglalkoztak, mint a TCP (Transport Control Protocol) továbbfejlesztése és a más protokollokkal (például az IPX-szel) való kompatibilitás. Az első javaslatokat 1994-ben nyújtották be véleményezésre – az internet fejlesztésének folyamatában rendszeresült dokumentumok, azaz RFC-k (request for comments) formájában. Ezek véglegesítése egy évet vett igénybe, a részletesen kidolgozott javaslatok közzétételére pedig 1996-ban került sor. Az öt dokumentum – RFC1883-1886 és 1933 – az IPv6 alapprotokoll, a címspecifikáció, az ellenőrző (ICMP) protokoll, a továbbfejlesztett DNS (Domain Name Service), valamint az átállás mechanizmusának leírását tartalmazza.

Az IP továbbfejlesztésének elsődleges – bár nem kizárólagos – célja tehát az IPv4 kinőtt címtartományának a kibővítése volt. Az IPv6 ennek megfelelően 128 bites címeket használ, ami 2^{128}, azaz több mint *4 milliárdx4 milliárdx4 milliárdx4 milliárd* IP-címet jelent. A hierarchikus címkiosztás következtében ez a nem emberi léptékű címtartomány ugyan zsugorodni fog valamelyest, de még így is felvetődik a kérdés, hogy a fejlesztők nem lőttek-e túl a célon. A nagyvonalúság azonban korántsem öncélú, mert erőforrások tekintetében szinte semmibe sem kerül, ugyanakkor kellő teret biztosít a routolás

elegáns megvalósításához. A címbőség ugyanis megengedi a címkiosztás többszintű hierarchiájának kialakítását, ami kisebb és egyszerűbb útválasztó algoritmusok és táblázatok használatát teszi lehetővé. Ezzel pedig nemcsak a csomagok célba juttatása válik könnyebbé az interneten, hanem a routerek automatikus konfigurálása is. A dotkom lufi kipukkanása után, a technológiai ágazatot és a gazdaság egészét sújtó recesszió idején meglehet, kissé távolinak tűnik a jövő, amelyben minden mosógépnek és hűtőszekrénynek IP-címe lesz, de a fejlődés iránya elég egyértelmű. Az internet növekedése előbb-utóbb ismét látványos szakaszához érkezik, és akkor nem csupán kellő kiterjedésű címtartományra lesz majd szükség. A két végpontot összekötő lehetséges kapcsolatok száma az internetre csatlakozó eszközök között ugrásszerűen növekszik, a két végpont közé eső routerek száma pedig még ennél is sokkal nagyobb. Az IPv6-nak tehát az IP-címek iránt mutatkozó kereslet kiszolgálása mellett a jelenlegi méreteihez képest sokszorosára növő internet működőképességét is fenn kell tartania hosszú távon.

Következő generációs internet

Az IPv4-es címeket decimális alakjukban – négy szám 0 és 256 között, pontokkal elválasztva – a rendszergazda akár emlékezetből is begépelhette a konfigurálás során. Ha az IPv6 128 bites címeit ugyanebben a formában fejeznénk ki, az címenként 16 számot eredményezne, aminek nemhogy a megjegyzése, hanem a kézi bevitele is túl nagy hibaszázalékot rejt. Az új címformátum ezért hexadecimális számokat használ, kettőspontokkal elválasztva, a nullák pedig rövidítéssel – és bizonyos megkötések mellett – elhagyhatók belőle. Ennek köszönhetően az IPv4-es címek is egyszerű módon kifejezhetők az új formátumban: az eredeti cím változatlan, pontokkal elválasztott alakjában adja az utolsó négy számot, a fennmaradó helyet pedig kettőspontokkal elválasztott nullákkal kell feltölteni, amelyek lerövidíthetők dupla kettősponttal.

Az IPv4 egyik hátrányaként az adatcsomagok címzésére szolgáló tízmezős fejlécek bonyolultságát és opciók nélkül is 20 byte-nyi méretét róják fel. Az IPv6 fejlesztői ezért moduláris kialakítással éltek, lehetővé téve több fejléc összekapcsolását. A mezők számát hatra csökkentették, ezek csak a küldő és a címzett 128 bites címét, valamint a csomag leírásához szükséges minimális információt tartalmazzák. Minden további – például biztonságra, kézbesítésre stb. vonatkozó – opcionális meghatározás egy következő fejlécbe vagy ilyen fejlécek láncolatába kerül, amire az eredeti fejlécben csak utalás történik. Az IPv6 fejlécének mérete így mindössze 40 byte, az IPv4-ének a kétszerese, noha négyszer akkora címeket tartalmaz, mint a korábbi verzió.

A távközlési cégek első IPv6-telepítései közül több a Nokia IP650 hálózati alkalmazásplatformjára épült

Az IPv6 emellett önkonfigurációs képességekkel ruházza fel az internetre csatlakozó számítógépeket, lehetővé téve számukra, hogy emberi beavatkozás nélkül megszerezzenek minden információt, ami a kapcsolat felépítéséhez szükséges. A gépnek ehhez csupán egy egyedi IP-címet kell létrehoznia, és legalább egy router címét felkutatnia. Teljesen automatikus üzemmódban – amely különösen a rendszergazdát nem foglalkoztató kisvállalatok és a végfelhasználók érdeklődésére tarthat számot – először a helyi hálózaton érvényes címet generál, amelyhez hozzáadja például az Ethernet kártya fizikai címét, a két szám közötti részt pedig kitölti nullákkal. Ezt követően a gép kiküld egy üzenetet, amellyel ellenőrzi, hogy az általa választott cím ténylegesen szabad-e. Ha nem, akkor újabb számjegyet ad hozzá, és addig próbálkozik, amíg sikerrel nem jár. Összetettebb környezetben, ahol router is található a számítógép és a külvilág között, az első lépés e router megszólítása. Megfelelő kérésre a router nemcsak azonosítja magát, hanem azt is közli a géppel, hogy tovább kell folytatnia az önkonfigurálást, vagy DHCP (Dynamic Host Configuration Protocol) szervert kell keresnie, és azt hol találja meg. Ha önmagát kell konfigurálnia, akkor ehhez a router címét is fel fogja használni. Az IPv6-os routerek azonban kérdezés nélkül is tájékoztatják a hálózatukon levő gépeket arról, hogy mely szabad IP-címekkel rendelkeznek. A rendszergazdának így még akkor sem kell saját kezűleg átkonfigurálnia a gépeket, ha a vállalat nem használ DHCP szervert és például netszolgáltatót vált.

Nem utolsósorban az IPv6 a sávszélesség hatékonyabb kihasználását is lehetővé teszi, ugyanis a csomagok fejlécében részletes utasítás adható a kézbesítés prioritására vonatkozóan. Netes sportközvetítés során például a tartalomszolgáltató ezáltal elsőbbséget biztosíthat a gyengébb minőségű képet és hangot hordozó csomagoknak a nagy felbontású videóval és sztereó audióval szemben. Így a hálózati forgalom torlódása esetén a minőségi csomagokat ejtik a routerek, viszont a kép és a hang egyaránt megszakítás nélkül eljut minden felhasználóhoz. Hasonló módon a vállalat intranetjének a használata is messzemenően ésszerűsíthető – mindez alapvető a jövőbeni netes szolgáltatások szempontjából.

A nagy protokollváltás

Az IPv6 esetében nem beszélhetünk átállásról abban az értelemben, ahogyan azt a Y2K-s visszaszámlálás során tettük. A protokoll új nemzedékének bevezetése éppen csak megkezdődött, és várhatóan évekbe telik, amíg világszerte túlsúlyba kerül az IPv4-gyel szemben. Mindez persze semmilyen fennakadást nem okozhat az internet működésében, és az IPv6-os hálózatok – a protokoll fejlesztőinek szándéka szerint – a meglévő IPv4-es hálózatokkal és rajtuk keresztül egymással is képesek kommunikálni.

Az új generációs internet iránt jelenleg a Távol-Keleten tapasztalható a legnagyobb érdeklődés, ami egyrészt azzal magyarázható, hogy az észak-amerikai vállalatok az internet konjunktúrája idején túl sokat költöttek IPv4-es eszközökre, másrészt őket fenyegeti a legkevésbé az IPv4-es címek hiánya. Japán elsőként jelentette be, hogy 2005-re úgy a vállalati, mint a közszférában működő hálózatait teljesen az IPv6 alapjaira helyezi. A japán kormány arra számít, hogy ez a program hozzájárulhat a szigetország oly régóta gyengélkedő gazdaságának talpra állításához. A példát Dél-Korea és Tajvan is követte, sőt a kérdést illetően Kína is konzultációba kezdett szomszédaival, a Cisco Systems pedig bejelentette, hogy IPv6-os eszközeinek első nagy szállítmányait a Távol-Keletre indítja.

Az Európai Unió tavaly külön bizottságot (www.IPv6-TaskForce.org) alakított a legjelentősebb gyártók és szakmai szervezetek bevonásával, amely az IPv6 bevezetését hivatott felgyorsítani a térségben.

Mint ismeretes, az EU 2010-re a legversenyképesebb tudásalapú gazdasággá kíván válni, és a bizottság rámutat, hogy az IPv6 milyen jelentős szerepet játszhat a cél elérésében, új távlatokat nyitva a vezeték nélküli kommunikáció terén szerzett európai szakértelem további érvényesülése előtt.

Autonóm számítógépek

Az IBM szerint az egyre összetettebbé váló információtechnológiai infrastruktúra felügyeletéhez szükséges emberi erőforrás hiánya a további fejlődés fő kerékkötőjévé válhat. A cég kutatói ezért olyan rendszerekben látják a jövőt, amelyek az élőlények mintájára tudatában vannak önmaguknak és környezetüknek, és intelligenciájuknak köszönhetően folyamatosan alkalmazkodnak a változó körülményekhez – más szóval képesek működésük önálló fenntartására, a túlélésre.

Kis Endre

Egymilliárd ember és több millió vállalat internetkapcsolatának a kiszolgálásához a becslések alapján valamivel több mint 200 millió informatikai szakember munkája szükséges. Míg a felhasználók tábora éveken belül ekkorára nőhet, az már kevésbé egyértelmű, honnét kerül majd annyi rendszergazda, ahány lakos az Egyesült Államokban él. Ezen mit sem változtat, hogy – a gazdaság jelenlegi bizonytalansága ellenére – az elemzők a képzett munkaerő iránti kereslet több mint 100%-os növekedését jósolják az ágazatban.

Ráadásul nem pusztán létszám kérdése a dolog. Az egyre bonyolultabb infrastruktúra, az elburjánzó csatlakozások és tartozékok, az egymás közt kommunikáló alkalmazások felügyelete olyan válaszidőket követel, amelyeknek az ember rövidesen képtelen lesz megfelelni – a meghibásodások okát mind nehezebb feltárni, arról nem is szólva, hogy a rendszereket szerencsés lenne mindig a lehető leghatékonyabban működtetni. És itt nem PC-ről van szó, a megmagyarázhatatlan problémákat is többnyire azonnal megoldó újraindítás kizárt.

IBM eServer pSeries: a legfejlettebb önfelügyeleti képességekkel felvértezve

Az IBM ezért eLiza projektjének keretében új megközelítésmódot keresett, és látszólag ellentmondásos felismerésre jutott: ha a rendszerek összetettsége aláásha a fejlődést, építsünk még bonyolultabb rendszereket! Olyanokat, amelyek emberi közreműködés nélkül is eleget tesznek a folyamatos rendelkezésre állás követelményeinek, a meghibásodásoknak elejét veszik, ha azok mégis bekövetkeznek, zavartalan működés mellett helyreállítják magukat, sőt a rájuk bízott feladat függvényében erőforrásaikat is átcsoportosítják a legjobb teljesítmény érdekében. Olyan rendszereket tehát, amelyek az életfunkciókat felügyelő autonóm idegrendszer képességeivel bírnak.

Egy hüllő eszével

Az IBM termékfejlesztési stratégiája innovatív technológia, rugalmas alkalmazások és új eszközök létrehozására irányul. Az autonóm rendszerek – ezekről Paul Horn, a vállalat alelnöke és kutatási ágazatának vezetője tavaly márciusban a Harvard egyetemen beszélt első ízben – az új eszközök osztályában a fejlődés jelenlegi csúcsát képviselik. Az IBM szervercsoportja 2001 áprilisában jelentette be ilyen rendszerek fejlesztését célzó kezdeményezését, az eLiza projektet, amely csakhamar a vállalat egészére kiterjedt. Júniusban IBM-es csúcstalálkozó foglalkozott a témával, az autonóm számítógépek kérdése elsődleges prioritást kapott, és Paul Horn pontosan egy évvel ezelőtt, az arizonai Scottsdale-ben 2001 októberében megrendezett Agenda-konferencián ismertette az Autonomic Computing programot.

Figyelemre méltó maga az asszociációs lánc is, amelynek eredményeként az autonóm rendszerek alapprojektje gyíkról (lizard) kapta a nevét. Pügmalión görög szobrász történetét – aki beleszeretett saját alkotásába, amelyet kérésére Aphrodité életre keltett – George Bernard Shaw ültette át a modern korba. A színdarabból még híresebb musical és film készült 1964-ben, amelyben Henry Higgins nyelvészprofesszor Eliza Doolittle-ből, a raccsoló virágáruslányból a társasági élet sziporkázó királynőjét faragja. Körülbelül ugyanebben az időben, a hatvanas évek derekán az Eliza nevet kapta az a program – egy beszédalapú kezelőfelület – is, amely elsőként tett kísérletet a számítógépek intelligenciával való felruházására. Ez az Eliza ihlette meg később a PC Therapist fejlesztőit, és ez lett az első mesterséges-intelligencia-program, amely sikerrel kiállta a Turing-teszt próbáját. A Deep Blue, az IBM szuperszámítógépe 1997 májusában emlékezetes módon legyőzte Gary Kaszparov sakkvilágbajnokot. Ray Kurzweil, a mesterségesintelligencia-kutatás egyik vezéregyéniségének a feltételezéseiből kiindulva az IBM kutatói ekkor kiszámították, hogy a Deep Blue teljesítménye egy gyíkagy képességeinek felel meg. Az összehasonlítás és a névválasztás tanulsága az autonóm rendszerekre nézve tehát az, hogy a túlélés, a sikeres önfelügyelet rendkívül összetett feladata akkora intelligenciát követel,

amely egyetlen célra összpontosítva a sakkvilágbajnok legyőzéséhez is elegendő.

Az autonóm számítógépek holisztikus szemléletmódot képviselnek, amely a rendszer egészét, és környezetével való dinamikus kapcsolatát egyaránt felöleli – ez különbözteti meg őket a rendszer azon elemeitől, amelyeken a fejlesztők már korábban megvalósították az önfelügyelet bizonyos szintjét. Rendszer alatt itt egymással összekapcsolt számítógépes erőforrások csoportját értjük, amely meghatározott feladatokat lát el. Ebben az értelemben egy különálló szerver és egy chip is alkothat rendszert. Ezek az alacsony szintű rendszerek magasabb szinten nagyobb rendszerekbe rendezhetők: több chip építhető a szerverekbe, amelyekhez tárolóeszközök és kliensek, illetve további szerverek csatlakoztathatók, helyi vagy világméretű hálózatok alakíthatók ki. Mindegyik rendszer képes bizonyos mértékű önfelügyeletre, de az autonóm rendszerek legmeghatározóbb ismérvei általában magasabb szinteken bontakoznak ki. Mintául az önrendelkezésnek az a hierarchiája szolgált, amely az élőlényeknél alakult ki a sejttől a szerven át az olyan szervrendszerekig, amilyen maga az autonóm idegrendszer is. Mindegyik szint bizonyos fokú függetlenséget élvez, miközben része egy magasabb szintű szerveződésnek, és ez a felépítés végül az élő szervezetben – ha tetszik, bennünk – teljesedik ki. Így időnk java részében megengedhető, hogy tudomást se vegyünk róla, milyen bonyolult felügyeletet igényel a zavartalan működésünk – ez az, amit az IBM az autonóm rendszereknél meg szeretne valósítani.

A változások tengere

Az emberi közreműködést nem igénylő, önfelügyelő számítógéprendszerek jövőképe utópisztikusnak – vagy akár ijesztőnek is – tűnhet, a megvalósításához szükséges technológiák közül azonban már számos megtalálható az IBM legújabb szervereiben: a belépő szintű, Intel-processzoros eServer xSeries kiszolgálóktól a zSeries nagygépekig. Az eLiza projekt keretében fejlesztett eszközök leggazdagabb palettáját az eServer iSeries integrált alkalmazásszerverek vonultatják fel, a legfejlettebb önfelügyeleti képességekkel pedig a pSeries Unix-alapú kiszolgálók rendelkeznek.

Az IBM eServerek önfelügyeleti képességei az önkonfigurálásra, -gyógyításra, -védelemre és -optimalizálásra terjednek ki, amit többek között dinamikus fürtözés és particionálás, memóriatükrözés, automatizált telepítés és frissítés, címtárintegráció és felhasználóazonosítás, valamint vállalati szintű, heterogén terhelésfelügyelet útján érnek el.

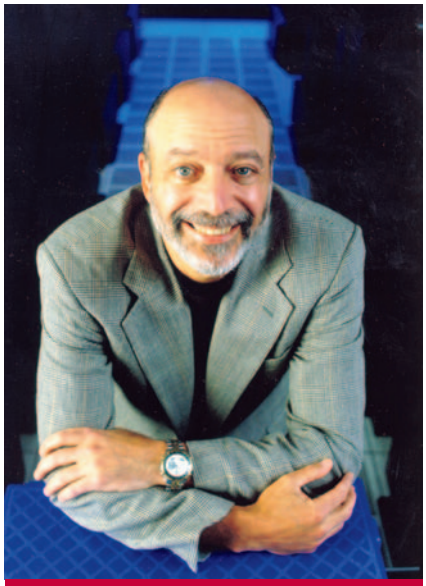

Paul Horn alelnök, az IBM Research vezérigazgatója

Az önkonfigurálás azt jelenti, hogy a szerver futtában meg tudja határozni magát, így a vállalati infrastruktúra a szolgáltatások felfüggesztése nélkül újabb hardverrel és szoftverrel bővíthető. Az öngyógyítás képességének köszönhetően a szerverek észlelik és elszigetelik a meghibásodott elemet vagy alkatrészt, ha tudják, kijavítják, ha nem – mert fizikai beavatkozás szükséges – megvárják a cserét, és az immár működő elemet-alkatrészt ismét üzembe helyezik, miközben az alkalmazás futása pillanatra sem szünetel. Az önvédelem négy alapfeladata az eLiza projekt meghatározása szerint az erőforrásokhoz való hozzáférés jogosultságainak a kiosztása és felügyelete, a jogosulatlan hozzáférések megakadályozása, a behatolások észlelése és jelentése, valamint a biztonsági mentés és a helyreállítás képessége. E technológiák közül több is működik az IBM forgalomban levő rendszereiben, például az LDAP (Lightweight Directory Access Protocol), a Kerberos, az SSL (Secured Sockets Layer) és a hardveres titkosítás. A lehető leghatékonyabb üzemelés érdekében az eLiza erőforrás-kiosztó és terhelésfelügyeleti szolgáltatásai pedig a vállalati infrastruktúra egészét átfogva mindig arra a pontra irányítják a munkafeladatokat, ahol a legmegfelelőbb körülmények között hajthatók végre.

Jóllehet az eLiza az autonóm rendszerek fejlesztésében a legjelentősebb projekt, a kutatómunka ennél sokkal kiterjedtebb, az IBM szoftver- és szolgáltatási ágazata is részt vesz benne, sőt a cég kezdeményezéséhez az akadémiai és a kormányzati szféra intézményei is csatlakoztak. Így olyan projektek is feltűntek a láthatáron, mint az Oceano és a Globus – utóbbinak az eredménye a már több mint határozott körvonalakat öltött Grid.

Az Oceano célja önmagát rugalmasan méretező infrastruktúra kidolgozása nagyon sok felhasználó által igénybe vett szolgáltatásokhoz. Olyan szerverfarmnak lehet elképzelni, amely érzékeli a terhelés változásait, és szükség esetén emberi közreműködés nélkül képes szabad kapacitással rendelkező szervereket felkutatni az interneten és azokat átmenetileg bekapcsolni a szolgáltatásba.

Az 1995-ben indított Globus projekt pedig a Grid létrehozásával új hálózati koncepciót dolgozott ki, amelyben az információk megosztásán túl azok feldolgozása is összehangolt, átlátható és biztonságos módon osztható szét a földrajzilag szétszórt információtechnológiai eszközök között. A Grid technológia fejlesztésén az Egyesült Államoktól kezdve Európán át Ázsiáig egyre több kutatócsoport dolgozik. A várakozások szerint a Grid segítségével számos, az emberiség számára különösen fontos, nagy kihívást jelentő tudományos probléma nyerhet megoldást például a csillagászat, a rákkutatás, az emberi gének feltérképezése, az agykutatás és a részecskefizika területén, amihez a legnagyobb szuperszámítógépek teljesítménye is kevésnek bizonyult mindeddig.

A Gridnek a többéves munka ellenére még nincs valódi globális hálózata, részrendszerek azonban – például a legnagyobb európai Globus projektnek számító DataGrid – már működnek. Magyarországon a SZTAKI mind a nemzetközi, mind a magyar Grid-kutatásokban élenjáró szerepet játszik. A DataGrid projektben az alkalmazások teljesítménymonitorozásán és vizualizációján dolgozik, két további európai projektben (GridLab és APART-2) pedig a Grid alkalmazások monitorozásának és teljesítményelemzésének megvalósítását irányítja. Annak idején a SZTAKI vezette az első magyar Grid projektet, és részt vesz a jelenleg futó két magyar Grid projekt (DemoGrid és SzuperGrid) munkájában is.

Szeptember 2–5. között az IBM támogatása mellett Piliscsabán rendezték meg az 5. európai DataGrid tanácskozást, ahol a résztvevők a projekt eddig elért eredményeit ismertették, és megvitatták a továbblépéshez szükséges feladatokat. A konferencia ideje alatt a SZTAKI az Országos Meteorológiai Szolgálattal közösen bemutatta az első magyar Grid rendszert, amely az ultrarövidtávú időjárás-előrejelzésben játszik fontos szerepet.

Az IBM részéről Andreas Kerstan a Grid kereskedelmi felhasználásairól tartott előadást – hangsúlyozva, hogy ezek a jövőt idéző törekvések és technológiák már napjaink szerves részét alkotják.

Erdős Márton, Sponga Tamás

Harc a CD-robbanások ellen

CD-problémák

Sokszor hallhattunk már használat közben felrobbant CD-ről. A gyors CD-meghajtók az extrém olvasási sebességeket a lemez „őrületbe pörgetésével" érik el. Nehéz tökéletesen kör alakú és hibátlanul kiegyensúlyozott CD-t gyártani, emiatt a rendkívüli fordulatszám halálos is lehet. Ekkor fülszaggató hangok jelzik a lemez széttörését és a meghajtó végleges rongálódását. A szilánkokra tört lemez a lézert, a teljes mechanikát és sokszor még az elektronikát is tönkreteszi.

Ez a jelenség a 40-szeres sebességhatár felett figyelhető meg. A nevesebb gyártók (Plextor, Teac, Pioneer stb.) termékeit megfigyelve láthatjuk, hogy a mai napig nem találunk 40-szeresnél gyorsabban olvasó meghajtót kínálatukban. Azonban ez változni látszik, hiszen haladni kell a korral. Most megjelenő 48-szoros meghajtóik azonban gyárilag visszafogott, 40-szeres sebességen fognak üzemelni, és csak a kiadógomb hosszas nyomva tartása után gyorsulnak fel 48-szoros csúcssebességükre.

Egy szakember megelégelte a gyártók sebességőrültét, és az interneten közzétette tesztjét, amelyben erre a sebességproblémára keres megoldást. Az egyszeres sebességű meghajtók 200–530/perces fordulatszámmal pörgetik a lemezeket. A legtöbb gyártó a CLV-t (konstans lineáris sebességű meghajtási mód) használja, azaz a lemez külső széle felé egyenletesen csökkenti a lemez pörgési sebességét. Elméletben egy 64-szeres csúcssebességű meghajtó így belső olvasásnál percenként 33 920 fordulattal pörgetné a lemezt. Ez 213 m/s-os sebességnek felel meg – valamivel többnek, mint a hangsebesség fele –, ehhez társul a 45 N/mm²-es tangenciális erő, amely a körtől kicsit is eltérő alakú lemezt apró darabokra lenne képes szétrobbantani. A kereskedelemben jelenleg is kapható egyik 52-szeres meghajtó 27 500/perces fordulatszámú, így egyedüli megoldásnak a kevlárszálakkal megerősített lemezt találta a szakember.

Azért ez túlzás

Újdonságok sebességmegszállottaknak

AMD

Az AMD a rengeteg pletyka és fals hír után hivatalosan bejelentette, megváltoztatja processzorainak sebességmutatóját. Úgy tűnik azonban, továbbra sem az órajelet használják a rengeteget kritizált rendszer helyett, hanem egy átgondoltabb sebességviszonyítást. A nemrég megjelent 2400+ és 2600+ típusjelű CPU-k neve azonban még a régi jelölésen alapszik. E két új és egyben leggyorsabb AMD processzort már Thoroughbred 0,13 mikronos gyártástechnológiával készítik. A 2600+ órajele 2,13 GHz-es, 1,65 voltos működési feszültségen 68,3 watt a legnagyobb teljesítményfelvétele. A 84 mm²-es magban összesen 384 Kbyte cache-t találhatunk – 128 Kbyte elsődleges és 256 Kbyte másodlagos gyorsítótárat. Az AMD hivatalos álláspontja szerint év végéig a 2600+ jelű változat lesz a cég zászlóshajója, ám az Intel sebességfokozása miatt valószínűleg még karácsony előtt kapható lesz az Athlon 2800+ is.

Élesedik a verseny!

Fürge képolvasás

Ali

Az Ali új, M5625-ös típusjelű vezérlőchipjével a szkennerek nagyobb sebességbe kapcsolhatnak.

A chip támogatja az USB 2.0-s csatlakozást, ténylegesen 16 bites lapolvasó technológiával rendelkezik, és támogatja a belső szoftver későbbi frissítését. Az M5625 mindemellett olcsó is, így a vele szerelt lapolvasók tömege talán még idén a boltokba kerülhet.

Kis feszültség az AMD-nél

AMD

Noha flash memóriáiról kevésbé ismerik a céget, a nem felejtő memóriamodulok piacán az egyik legnagyobb gyártó az AMD. Legújabb chipjei 64 Mbitesek és kivételesen alacsony feszültséggel is beérik. Ez a fejlesztés főleg a kéziszámítógépek és az újabb generációs mobiltelefonok piacán jelenthet nagy előnyt. Az új flash memóriachip gyors FlexBank architektúrát használ, amelynek 1,8 V szükséges a tökéletes működéshez. Képes szinkron írás/olvasásra 13,5 ns maximális szinkron elérési idővel. A chipeket 0,17 mikronos gyártástechnológiával készítik, 80 érintkezős, FBGA tokozással, alacsony áron. A mobiltelefonokba 8 és 16 Mbyte-os kiszerelésben gyártja a chipeket a cég, ezáltal a telefonokba még több igazán hasznos képességet (játékok, zenék, képek kezelése) zsúfolhatnak a gyártók.

Tánclépések

Intel

Az Intel olyan technológiák fejlesztésén dolgozik, melyekkel csökkenthetné processzorainak viszonylag magas teljesítményfelvételét. A munka egyik gyümölcse a nemrég bejelentett Core Hopping (magugrás) technológia, amely az architektúra szintjén próbálja csökkenteni a mag teljesítményfelvételét. Igyekszik lelassítani a mikroprocesszorok által igényelt áramsűrűség növekedését a MHz-ek (GHz-ek) függvényében. Ehhez új alapanyagokat használ fel, amelyek csökkentik a tranzisztorok áramszivárgását.

A Core Hopping főleg a több magot tartalmazó szimpla chipekben fejt ki áldásos hatást. Utasítássorozat érkezésekor az egyik mag teljes erőbedobással kezd bele a feldolgozásba, ami maximális hőleadással jár. Ha még egy folyam érkezik, abba másik mag kezd bele teljes kihasználtsággal, ezzel extrém hőmérsékletet előidézve. (Egy mostani 2 GHz-es Pentium 4 CPU 46 W-ot ad le cm²-enként, míg egy 50 MHz-es 80486-os mag ennek a hetedével „beérte".) Ha több 2 GHz-es magot építenénk egybe, az értelmetlenül megnövelné a hűtésre fordítandó összegeket, nem beszélve a csíkszélesség szükséges csökkentéséről.

A magugrás révén azonban egyetlen folyamatot egyszerre több mag is elkezd feldolgozni párhuzamosan, miután egy előfeldolgozó egység azt egyszerűbb, könnyen elkülöníthető folyamokra bontotta. Az ezután következő folyamatot ismét szét lehet osztani kisebb részekre, ezzel egységes terhelésen működtetve mindegyik magot és elfogadható szinten tartva a teljes processzor hőleadását.

AMD–HP egybekelés

AMD

Az AMD – elnyerve a HP bizalmát – a jövőben Athlon XP 2000+ processzorokat szállít a cég Compaq Evo D315 gépeibe. Az irodai gépek piacán uralkodó három óriáscég, a HP, az IBM és a Dell Computer közül a HP az első, amelyik ebbe a szegmensbe belépett AMD Athlon processzoros gépekkel. A HP nem tervezi ajánlani legnagyobb vásárlóinak az Evo D315-öt – de mivel a siker a legfontosabb, ez is megtörténhet.

A 650 dolláros D315 az XP 2000+ processzor mellett 128 Mbyte memóriát, 20 Gbyte-os merevlemezt és CD-olvasót tartalmaz, alaplapnak Nvidia nForce chipkészletes típust választottak. Az IBM és a Gateway látva, hogy immár a Dell és a HP is gyárt ilyen gépeket, talán szintén elgondolkozik AMD-s gép építésén. Erre szüksége is lenne az AMD-nek, mert az Intel legújabb Pentium 4 processzorai és ezekhez való chipkészletei nagyon népszerűek minden szegmensben.

Athlon XP – méltó környezetben

Kétmotoros linuxos gépezet

AMD

Az augusztusban megrendezett LinuxWorld kiállításon az AMD is képviseltette magát. A Newisys színeiben megjelent, rackbe illeszkedő szerverben ugyanis két 64 bites Opteron ketyegett, 512 Gbyte memória társaságában, AMD-8000 chipkészletű alaplapon. A működés közben látható gépben Gigabit Ethernet vezérlő és PCI-X kártyahely is volt az alaplapon.

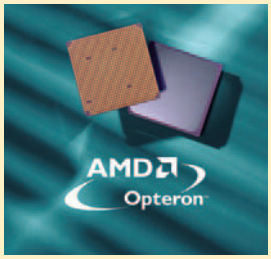

AMD Opteron – csak győzzük kivárni!

Ez volt az első hivatalos AMD Opteron-bemutató, a kiállított szerver várhatóan a jövő év elején jelenik meg. A Newisysnek azért adatott meg a kivételes lehetőség, hogy működő szervert üzemeltethetett, mert az AMD már a cég megalakulásakor részt vásárolt belőle.

Notebook/2

ETRI

Az ETRI (Electronics and Telecommunications Research Institute) által kifejlesztett, nagy hatásfokú chip drasztikusan lecsökkentheti a mobiltelefonok és noteszgépek méretét. A DC/DC átalakító adapterchip része a mobil eszközökbe szánt tápellátásnak. A varázslat az, hogy a kimenő feszültséget egyúttal bemenő, töltő feszültségként is hasznosítja a táp. A hihetetlen és nyakatekert technológia életképességét mi sem jelzi jobban, mint az, hogy a fejlesztők már el is juttatták a terveket cégeknek, amelyek hamarosan megkezdik a sorozatgyártást.

Teljesítménynövelés – rétegezéssel

Infineon

Az Infineon olyan új technológiát fejleszt, amelynek alkalmazásával növelhető a chipek teljesítménye, azok gyártási költségeinek csökkentése mellett. A Solid Liquid Interdiffusion nevű eljárás alkalmazásával egy tokon belül több chip is helyet kaphat, mégpedig egymás fölé helyezett rétegekben – egymástól mindössze 3 mikrométernyi távolságra. Ezzel minimálisra csökken a chipek közötti távolság, gyorsabb lesz a többchipes rendszer, és az előállítási költségeket az előzetes becslések szerint akár 30%-kal visszaszoríthatják. A cég szerint az új többrétegű chipek nem lesznek nagyobbak mai társaiknál. Az esetleges hűtési problémákról még nem esett szó...

A Seagate a csúcsra tör

Seagate

A Seagate nem ül a sikeres Barracuda sorozatának babérjain, gőzerővel fejleszt, aminek eredménye a HAMR technológia – a név az angol kalapács szóra hasonlít, de a Heat Assisted Magnetic Recording, azaz hővel segített mágneses adatrögzítés rövidítése.

A kutatók szerint a meglévő technológiával pár év múlva már nem lehet tartani a kapacitásnövelés jelenlegi ütemét. Az adatsűrűség további növelésével az „áthallás" egyre nő az egyes cellák között, amit ellensúlyozhatnának különleges hordozóanyagokkal, ám az író-olvasó fejeket már nem lehet az ehhez szükséges pontossággal pozicionálni. Ezért a Seagate a hőt hívja segítségül. Az írandó cellát a meghajtó – akárcsak a magnetooptikai meghajtók – lézerrel előmelegíti, majd mágnesesen rögzíti az adatot. A lemez frissen írt része továbbpörögve lehűl, ezzel az adat rögzül. Ezután a visszaolvasás már a megszokott módon, mágneses fejjel, lézer alkalmazása nélkül történik. Az így elérhető 50 Tbit/négyzetcolos adatsűrűség garantálja, hogy még hosszú ideig a mágneses tárolók maradnak a számítógépek fő adattárolói. A Seagate-nek több kutatóközpont is a segítségére volt, és az Amerikai Kereskedelmi Minisztérium 10 millió dollárja is sokat lendített a fejlesztéseken.

Nem várt váltás?

Intel

Az Intel váratlan és sokak számára szomorú bejelentést tett. Az Intel Pentium 4 architektúra még idén eléri a lélektani határnak is remek 3 GHz-et – ami szép és jó, ám ezek a processzorok különleges áramellátást igényelnek. A jelenlegi alaplapok legfeljebb 60 wattos Pentium 4 processzorokat képesek kezelni, háromlépcsős feszültséggel. A 3 GHz-es modellnél az alaplapgyártóknak nem az alaplapi chipkészlettel lesz problémájuk, hanem az alaplapokon található PWN (Pulse Width Modulation – impulzusszélesség modulátor) chippel. Ez jelenleg három fázisban dolgozik, ám az új processzor négy fázist igényel, 70 wattos áramfelvétellel.

A gyártók átlagosan nagyjából 2 dolláros áremelkedéssel kalkulálnak, mert az új processzorokhoz az alaplapok nyákrajzát is át kell alakítani. A legtöbb cég már elkészült az új tervekkel, ám akadnak olyanok is, amelyek a kisebb költségvetésű vásárlókra gondolva tovább gyártják még a háromfázisú IC-kkel szerelt alaplapokat.

Párosan szép az élet

Via, SiS

A tajvani számítógép-tervezők már elkészültek a kétcsatornás memóriavezérlőkkel szerelt alaplapjaikkal. A várhatóan tömeghisztériát előidéző chipkészletek is készen állnak már a sorozatgyártásra, mind a SiS, mind a Via istállójában. A SiS a SiS655, a Via pedig a P4X600 chipkészlettel nevez majd be a versenybe. A memória szabványa továbbra is a DDR333 lesz, mivel a legtöbb gyártó belátta, hogy a DDR400 még nem kapható, és nem eléggé stabil. Erre legjobb példa a Viának a Quakecon rendezvényen bemutatásra került KT400-as rendszere – a bemutató alatt a rendszer többször belefagyott a Quake III futtatásába. A DDR333-as szabvánnyal elméletben 5,3 Gbyte/s-os sebességű adatáramlás valósítható meg, ami elegendő lesz a Pentium 4 Netburst architektúrájának teljes kiaknázására. Erre az Intel is készül, saját kétcsatornás alaplapi chipkészletével és Springdale fedőnevű, 667 MHz-es PSB-n ketyegő Pentium 4 processzorával.

A legújabb és leggyorsabb SiS

Az Nvidia nForce alaplapja már jó ideje a piacon van, mint az egyetlen kétcsatornás memóriavezérlővel szerelt alaplap. A SiS emellett már megjelent R658 chipkészletével, amely a leggyorsabb, PC1066-os Rambus RDRAM-ot támogatja.

A „+”-osok kicsinye

DVD+RW-szövetség

A DVD+RW szövetség (például Dell, Microsoft, Philips, Sony, HP) két fontos bejelentést is tett a közelmúltban. Az eddig 2,4-szeres sebességgel író és újraíró technológia 4-szeres tempóra gyorsul, elérve az 5,5 Mbyte/s-os adatátvitelt.

A konkurens DVD-R/RW-t támogató szövetség (Apple, Hitachi, NEC, Pioneer, Samsung stb.) ugyan már régebben jelen van a piacon, ám meghajtóik csupán a 2-szeres sebességnél tartanak. Persze ezen a fronton is várható gyorsulás a közeljövőben.

A „+”-os technológia 4-szeres sebessége egyelőre csupán a DVD+R, azaz egyszer írható médiumokra fog kiterjedni, vagyis ezen a területen is megjelenik a CD-újraíróknál megismert sebességkülönbség az egyszer és többször írható lemezek között. Karácsonykor akár már ilyen DVD-újraírót is kérhetünk a fa alá.

Ma még 2,4-szeresen

A szövetség másik újdonsága a 8 cm-es DVD+R/RW lemezek megjelenése, amelyek kapacitása egyoldalas, egyrétegű felépítés esetén 1,46 Gbyte. Talán már a jövő év első felében találkozhatunk erre épülő digitális kamerákkal, MP3-lejátszókkal és még ki tudja, milyen csodás kütyüvel.

Áreső a nagyoknál

Intel, Via, SiS

Az Intel bejelentette Pentium 4 processzoraihoz tartozó chipkészleteinek árcsökkentését. Ez érthető, hiszen hamarosan megérkezik az Intel 845PE és 845GE chipkészlet – ezek végre hivatalosan is támogatják a DDR333-as memóriamodulokat.

A hírre azonnal reagált a két konkurens, a még mindig illegalitásban lévő (az Intelnek licencdíjat továbbra sem fizető) Via, és a roppant olcsó és megbízható Pentium 4-es chipkészleteiről ismert SiS. Az árcsökkentés mindkét cégnél az Intel által diktált 2-3 dollár.

Az ajtók záródnak?

Visiontek

Hazánkban kevésbé ismert cég a Visiontek, Amerikában és Nyugat-Európában azonban nagy hírnévnek örvend. Különlegesen gyors és minőségi videokártyáit kivétel nélkül Nvidia chipekre építi. Vagy csak építette? A cég körül egyre több felszámolási biztos legyeskedett a közelmúltban, mert az nagy veszteségeket ért el az elmúlt időkben és helyzete javulására semmi esély nem látszott. Már a csődeljárásról is felröppentek hírek, egészen addig, amíg a cég médiafelelőse végre hivatalosan is nyilatkozott. Szerinte vitathatatlan tény, hogy a cég komoly anyagi gondokkal küzd, ám egyelőre nem szüntetik be a gyártást, sőt néhány hónappal ezelőtt bővítették gyártósoraikat. A cégnél egy külső megfigyelő és tanácsadó kezdte meg munkáját, hogy minimálisra csökkentse a kiadásokat és optimalizálja a munkafolyamatokat. A szakértők elsőként a kudarcba fulladt európai megjelenést fújták le, mert az rengeteg felesleges kiadással járt, ám ha nem találnak megoldást bevételeik növelésére, talán valóban csődeljárás indul a Visiontek ellen.

Az utolsó Visiontek portéka?

Kétfunkciós

Prolink Microsystems

Nagyon sokan használják tévénézésre is monitorukat – ehhez nem szükséges más, mint egy tévévevő kártya. Azonban ha valaki szert tesz a Prolink hamarosan megjelenő Saturn 150 névre keresztelt LCD kijelzőjére, nem lesz szüksége tévékártyára, mert az új folyadékkristályos kijelzőt monitornak és televíziónak is lehet használni.

No azért nem a spórolás a fő cél... Ha a 15 colos képátlójú készülék televízióként üzemel, 125 műsorhelye programozható, támogatja a kép a képben (Picture in Picture, PiP), Closed Caption, V-Chip technológiákat és a maximális kényelem érdekében távirányítót is mellékelnek hozzá.

Az LCD tévé/monitoron 3 hangszóró található – egyikük mélynyomó. A Saturn 150 tervezett ára az igazi meglepetés: csupán 280 dollár.

Sun Microsystems

Intel-alapú linuxos szerver

A Sun Microsystems bemutatta új, Intel-alapú, általános célú linuxos kiszolgálóját, a Cobalt LX50-et, amely kuriózum a saját hardverének és szoftverének forgalmazásáról ismert gyártó kínálatában.

Az új szervert Linux vagy x86-os Solaris operációs rendszerrel elsősorban infrastruktúra típusú környezetekbe szánja a vállalat, például webszervernek, tűzfalnak, virtuális magánhálózatokhoz, továbbá digitális tartalom megjelenítésére szolgáló megoldásnak.

Cobalt LX50: egy vagy két 1,4 GHz-es Pentium 4-gyel

A Cobalt LX50 forgalomba hozatalával a Sun a Linux dinamikus terjedésére reagál, amelynek hátterében a cég szerint elsősorban a felhasználók – például kisvállalatok, magánszemélyek, egyetemi műhelyek – költségérzékenysége, illetve az olyan felhasználási területek megjelenése áll, mint a Grid, ahol fontos a vertikális skálázhatóság.

A Cobalt LX50 rackbe szerelhető szerver egy vagy két 1,4 GHz-es Intel Pentium 4 processzort tartalmazó konfigurációban kapható.

Az Egyesült Államokban mindössze 2795 dolláros kezdőáron forgalomba hozott egyprocesszoros változatban 512 Mbyte memória és 36 Gbyte-os SCSI merevlemez van.

Az új rendszer számos nyílt forráskódú Sun szoftver mellett tartalmazza a Sun ONE szoftverportfóliójának nagy részét, és a felhasználók szabadon választhatnak a Sun új, vállalati szintű Linux vagy Solaris operációs rendszerei közül. A Sun Linux 5.0 kifejezetten a gyártó 32 bites x86-os szerverére optimalizált operációs rendszer, a szabványos, 2.4-es verziójú Linux kernelre épül.

A Linux terjedésének üteme felülmúlta a várakozásokat: az elemzők 2002–2003-ra várták, hogy átveszi a második helyet az operációs rendszerek piacán, de ez már 1999-ben megtörtént. 1999-ben 25%-kal, 2000-ben 27%-kal növekedett a Linux-piac, amelynek értéke az IDC szerint a 2001-es 80 millió dollárról 2006-ra – évi átlag 28%-os növekedéssel – elérheti a 280 millió dollárt. A piackutató cég 2001-ben, 800 észak-amerikai és nyugat-európai cég körében készített felmérése szerint a válaszadók 40%-a használ vagy tesztel Linuxot cégénél. A kutatás rámutatott, hogy a Linux kétszer olyan gyorsan terjed, mint a Unix.

A Linux magyarországi elterjedtsége a nemzetközi növekedéssel párhuzamos ütemben folyt az elmúlt időszakban. A piac az IDC adatai alapján 2001-ben az előző évhez képest több mint duplájára nőtt az eladott rendszerek értéke alapján.

A hazai felhasználók körét elsősorban a netszolgáltatók és a kis- és közepes vállalatok alkotják, amelyek internetes megoldásaikat működtetik ezen a platformon.

A hazai Linux-alapú rendszerek piacán a Sun Microsystems a jelenlegi, alig több mint 0%-os piaci részesedését 1 éven belül 10%-ra kívánja növelni.

- Sun Magyarország ☎ 489-8900
- www.sun.hu
- www.sun.com/servers/entry/lx50/

IBM

Moduláris szerver középvállalatoknak

Az IBM jól skálázható rendszerrel bővítette moduláris felépítésű Intel-alapú szerverarchitektúráját. Az eServer x440 család két- vagy négyprocesszoros, belépő szintű x440 modellje azon középvállalatok számára is elérhetővé teszi az IBM Enterprise X-Architecture technológiáját, amelyek növekedésükkel szinkronban kívánják bővíteni technológiai infrastruktúrájukat.

eServer x440: a belépő szintű szerver 16 processzorig bővíthető

A rugalmas felépítésének köszönhetően egy, két vagy négy 2,4 GHz-es Intel Xeon processzort tartalmazó x440 szerver megvásárlása után 8 vagy akár 16 processzorosra is bővíthető, amihez a Xeon processzorokat Xeon MP processzorokra kell cserélni.

Az x440 az IBM eLiza projektjéből átvett önfelügyeleti megoldásokat – Software Rejuvenation (szoftvermegújítás), Active PCI Manager (aktív PCI-kezelő), Rack Manager (rackkezelő) technológia – is tartalmaz. Alapkiépítésben megtalálható benne az IBM XceL4 Server Accelerator gyorsítótár-, valamint a távoli I/O technológia, a memóriatükrözés, az üzem közbeni cserélhető lemezek és az IBM Director felügyeleti szoftver. A belépő szintű x440 szerver támogatja a Microsoft Windows 2000 Datacenter Servert, a Red Hat Linux Advanced Servert és a SuSE Linux 8.0-t.

- IBM Magyarországi Kft. kékszáma ☎ 06-40-200-156
- www.ibm.hu
- www.ibm.com/eserver

Iomega

Az új Zipzár

Az Iomega legsikeresebb termékét, a Zip meghajtócsaládot alapos ráncfelvarrásnak vetette alá, és létrehozta harmadik generációját, amely még a CD-újraírókat is maga mögé utasítja. A 750 Mbyte-os, 12 dolláros lemezekkel üzemelő, USB 2.0 csatolójú meghajtó 7,6 Mbyte/s-os átlagos sebességgel írja és olvassa a lemezeket, ezáltal minden tekintetben vetekszik az 50-szeres sebességű CD-újraírókkal. Az új Zip visszafelé kompatibilis a régebbi lemezekkel – de sajnos nem teljesen, ugyanis a régebbi, 100 Mbyte-os lemezeket csupán olvasni képes a meghajtó. A cég még ősszel piacra dobja a külső, FireWire és a belső, IDE-csatolású változatokat. A meghajtó hazai ára várhatóan 51 ezer forint körül lesz.

- www.iomega.com

Hercules

A „legtérbelibb” hangkártya

A Dolby Digital EX 7.1-es hangzás ugyan a mozi és házimozi iparágában már régóta ismert és használt szabvány, a PC-ket a mai napig nem érte el ez a hullám. A Hercules kínálatában azonban már felbukkant a Fortissimo hangkártya legújabb, III-as jelölésű tagja.

A Gamesurround Fortissimo III hét effekt- és egy mélycsatornát képes meghajtani, beépített hardveres dekódere hivatalosan is Dolby Digital EX-kompatibilis. A kedvező, körülbelül 20 ezer fo-

Gamesurround Fortissimo III: már csak néhány hangszóró hiányzik

HP

Mindent a fotósoknak

A HP számos újdonság bejelentésével kezdte az őszi idényt. Ilyen az új, közvetlen fényképnyomtatásra képes Photosmart 7550 tintasugaras nyomtató is, amely hétféle tintát használ, akár egyszerre, akár szükség szerint váltogatva a pigmentalapú fekete, a hagyományos színes (ciánkék, bíbor, sárga) és a fotótinta (világos ciánkék, világos bíbor és festékalapú fekete) patronokat.

A HP PhotoREt IV precíziós technológiát használva képpontokként 1,2 millió szín előállítására képes.

A Photosmart 7550-nel PC közbeiktatása nélkül, közvetlenül nyomtathatók digitális fényképek, mert külön kiegészítő nélkül olvasni tudja a Compact Flash Type I és II, IBM MicroDrive, Smart Media, Secure Digital, Multi Media és Sony Memory Stick adathordozókat.

A HP legújabb digitális fényképezőgépeiről pedig USB-n keresztül képes közvetlenül kinyomtatni a fotókat.

A képek a nyomtató színes LCD kijelzőjén megtekinthetők, szerkeszthetők.

További újdonság a családi és kezdő felhasználók részére tervezett HP Deskjet 3325 tintasugaras nyomtató. Felbontása fotónyomtatás esetén 1200 dpi, szöveg papírra vitelekor 600 dpi.

Kezelése mindössze egy gombbal, no meg a meghajtóprogrammal történik. Utóbbi figyeli a tintaszintet, és automatikusan riaszt, még mielőtt a patroncsere esedékessé válna.

A HP Photosmart 230 elsősorban otthoni felhasználásra szánt tintasugaras nyomtató, a digitális fényképezőgépet használó amatőr fotósok igényeihez tervezték.

Szintén közvetlenül nyomtathatunk vele a HP fényképezőgépeiről USB-n keresztül, vagy a felvételeket tartalmazó memóriakártyáról.

Nyomtatás előtt a képek 45 mm képátlójú LCD képernyőn tekinthetők meg, illetve szerkeszthetők. A nyomtató mindössze 22 cm széles és 1,3 kg tömegű, felbontása 4800x1200 dpi.

A fényképezőgépek palettáján új a HP Photosmart 850. 4,14 megapixeles képfelbontása, nagy lencséje, manuális beállítási lehetőségei ellenére is csupán 700 eurós áron került forgalomba.

A készülék 8-szoros optikai és 7-szeres digitális zoomolásra képes, a képeket 16 Mbyte-os SD kártyára menti.

A fényképek mellett akár 60 másodperces hangos videofelvételt is készíthetünk vele.

A rögzített fotók azonnal visszanézhetők az 5 cm átlójú LCD kijelzőn.

A készülék tulajdonságainál fogva a kreatív és a hobbifotósok igényeinek egyaránt megfelel.

HP Magyarország
☎ 382-1111
www.hp.hu

rintos árat a Cirrus Logic CS4624 típusú DSP használatával éri el. A csatornák hangminőségének szigorú minőségi követelményeknek is meg kellett felelniük, ezért 20 bites kódolást használnak a rendszerben.

A kártya az összes ismert 3D-s hangszabványt kezeli (kivéve az EAX Advanced HD-t). A kártyához kapunk még optikai S/PDIF kimenetet és – külön hátlapon – játékvezérlő csatlakozót is. Gyártója a PowerDVD XP Pro EX, az Acid Xpress és a Hercules MediaStation II szoftvert is mellékeli a hangkártyához.

www.hercules.com

Apple

Konfigurációk nagyobb képernyővel

Az Apple új modellekkel bővítette eMac és iMac asztali gépeinek sorozatát. Az eMac most két változatban kapható, az egyik kombinált DVD-olvasó/CD-újraíró meghajtóval, a másik az Apple CD- és DVD-író SuperDrive meghajtójával, mindkettő az iskolaév kezdetétől érvényes kedvező áron egy olyan akció keretében, amely a hasonló meghajtóval felszerelt iMac modellekre is kiterjed.

Az eMac és az iMac gépek 700 és 800 MHz-es PowerPC G4 processzorral 17 és 15 colos sík, illetve LCD képernyővel egyaránt kaphatók, és mindegyikre előre telepítik az Apple iPhoto, iMovie és iTunes alkalmazását, amelyekkel a felhasználók digitális képeiket és videofelvételeiket szerkeszthetik, illetve rendszerezhetik, valamint zenefile-jaikat CD-re írhatják, a SuperDrive meghajtóval is rendelkező modelleken pedig az iDVD program is használható.

eMac: a 17 colos képernyő ellenére 8 mm-rel csökkentették a gép mélységét a korábbi modellhez képest

A gépeken található öt USB és két FireWire port plug-and-play lehetőségeket kínál a népszerű perifériák csatlakoztatásához.

A konfigurációk nagyobb memóriával, Apple Pro hangszórókkal és AirPort vezeték nélküli hálózati csatlakozással is rendelhetők.

Az eMac további különleges konfigurációkban is rendelkezésre áll, kifejezetten oktatási intézmények számára. Mindegyik új modell szeptembertől kapható.

Kétprocesszoros Power Mac G4

Az Apple új Power Mac G4 sorozatának mindegyik modellje két PowerPC G4 processzort tartalmaz.

Az 1,25 és 1 GHz-es, illetve 867 MHz-es PowerPC G4 processzorpárokkal, nagy teljesítményű Xserve alaplapi architektúrájukkal – ez akár 333 MHz-es, 2 Gbyte-nyi DDR memóriát is képes kezelni –, Ati Radeon 9000 Pro videokártyájukkal és közel fél terabyte-nyi tárkapacitásukkal az új Power Mac G4-ek rendkívül gyors asztali számítógépek, melyeket a kreatív professzionális felhasználóknak szánnak.

Power Mac G4: két processzorral és közel fél terabyte tárhellyel

A kétprocesszoros sorozat gépeire már a Mac OS X 10.2-es Jaguar verzióját telepítik, amely több mint 150 új szolgáltatást nyújt.

Unix-alapú architektúráját és a szimmetrikus többprocesszoros adatfeldolgozást kihasználva a Power Mac G4 sorozat 18 gigaflopnál nagyobb teljesítményre képes, és minden eddiginél gyorsabban futtatja az Adobe alkalmazásait.

Az 1,25 GHz-es szupergyors modellen kívül az új sorozatban kaphatók 1 GHz-es, illetve 867 MHz-es processzorral szerelt konfigurációk is.

Mindegyikben van Velocity Engine vektoraritmetikai egység, és akár 2 Mbyte processzoronkénti harmadszintű cache is fokozhatja teljesítményüket.

Minden Power Mac G4 modellt egy-egy ADC és DVI csatlakozóval szereltek fel, így a felhasználók egyszerre két digitális monitort is csatlakoztathatnak hozzájuk.

Továbbfejlesztették a Power Mac G4 sorozat formatervezett és könnyen kezelhető készülékházát is, amely most már 4, egyenként akár 120 Gbyte kapacitású ATA/100-as meghajtó, azaz összesen közel fél terabyte számára biztosít helyet, és 2 optikai meghajtó – CD-újraíró, kombó meghajtó vagy SuperDrive – is beleépíthető.

- Apple Hungary IMC (HDSys Kft.) ☎ 250-3260
- www.apple.hu

Minolta

Takarékos nyomdász

A Minolta forgalomba hozta eddigi legtakarékosabb másoló-nyomtató rendszerét, a DiAlta Di200-at, amelynek nyomtatási költsége az irodai lézernyomtatókénak csak mintegy a feleharmada. E digitális másoló, nyomtató és szkenner hálózati környezetbe is beleszthető, nyomtatási sebessége 20 lap/perc. Legnagyobb nyomatmérete A/3, és a laprendezési lehetőségek sorát nyújtja. Nyomtatási minőségét elsősorban a finom szemcseszerkezetű Minolta MicroFine festékező használatának köszönheti. Digitális fénymásolóként 20 A/4-es vagy 12 A/3-as oldalt másol percenként. Vállalati archiválási rendszernek is használható, maximum 70 oldal automatikus adagolására képes, szkennelési sebessége 35 lap/perc. A dokumentumokat PDF vagy TIFF formátumba olvassa, de azok közvetlenül e-mailben is elküldhetők. A kétoldalas másolás és a másolatelrendező képességek sora mellett a Di200-at költségfigyelő rendszerrel is ellátták, amely 100 különböző költséghelyet tartalmazhat. Ezek mindegyike külön másolatszámra korlátozható, így a kellékek költsége könnyedén felosztható a felhasználók között.

DiAlta Di200: költségfigyelő rendszerrel

- Minolta Magyarország Kft. ☎ 206-2266
- www.minolta.hu

Via

Éden-2

A Via Eden rendszerének első kiadása hamar népszerűvé vált a kisebb, olcsóbb gépek világában.

A microATX-nél is kisebb mini-ITX szabványa nagyjából 17x17 cm-es alaplapot jelent, amin szinte az összes működéshez szükséges alkat-

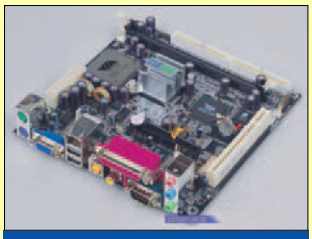

Kicsi a bors. De elég erős-e DivX-lejátszáshoz?

ViPower

Hordozható házak belső meghajtókhoz

A mobil fiókjairól ismert távol-keleti ViPower új Smart termékcsaládját egyrészt olyan külső perifériaházak alkotják, amelyek 3,5 colos merevlemezt, Zip meghajtót, CD-/DVD-olvasót stb. fogadhatnak, másrészt a házak és a számítógép közötti kapcsolathoz szükséges kábelek is megtalálhatók benne.

VP-9008 USB-kábel...

A formatervezett külső házak révén a számítógépbe építhető meghajtókból külső egységeket lehet varázsolni.

A házakban biztonságosan szállíthatók és üzemeltethetők a nagy értékű készülékek, ráadásul a termékcsaládon belül az eszközök és kábelek tetszőlegesen felcserélhetők egymással.

A házakon található csatlakozóhoz jelenleg négyfajta kábel kapcsolható: USB 1.1, USB 2.0, FireWire IEEE 1394 és CardBus.

...és a Smart VP-9054v – 3,5 colos külső perifériaház

A Smart eszközök használhatóságának csupán az a feltétele, hogy a négyből legalább egyfajta csatlakozó megtalálható legyen a számítógépen.

A ViPower gondolt régi vásárlóira is.

A VP-10xx és a VP-7010 mobil fiókok tulajdonosai a SmartShuttle külső IDE vezérlő és egy Smart kábel segítségével meglévő hordozható rackjeiket is használhatják külső perifériaházként.

- AlphaSonic Kft.
  ☎ 231-2040
- www.alphasonic.hu
- www.vipower.com.tw

rész és periféria helyet kapott – a meghajtók kivételével.

Az újabb kiadású Eden alaplapon már CL266 északi és VT8235-ös déli híd dolgozik, és integrálták rá a video-, a hangkártya- és a merevlemez-vezérlőt, valamint az USB 2.0-t és a 10/100 Mbit/s-os hálózati vezérlőt is.

A memóriaalrendszert lecserélték DDR266-osra.

A videovezérlő belső AGP 8x buszon csatlakozik a rendszerhez, és alapszintű 3D-s képességei mellett teljes MPEG-2-gyorsítást is nyújt.

Alapkiépítésben a felhasználó egyetlen PCI kártyahelyet használhat a legalább 800 MHz-es, 133 MHz-es FSB-vel üzemelő C3 processzorral szerelt rendszerhez.

- www.via.com.tw

Genius rádiós egerek

Az egerem hullámhosszán

Győri Ferenc

Rövid és vértelen rágcsálóinvázió vette kezdetét néhány hete szerkesztőségünkben, ennek során három Genius egér is igyekezett bizonyítani, mennyire kellemes a kötetlen munkavégzés számítógépen. A Genius Wireless PowerScroll a támadóék legkisebb tagja, rögtön a szívembe zártam a vevőegység farkincaként kiálló antennája miatt, amihez már csak néhány szál műbajusz hiányzott. A 27 MHz-en működő, egyállású adóval minden könnyedén és simán ment a továbbiakban. Az egér maga a szokott PowerScroll: kellemes, kétkezes, középmagas felépítés, 2+1 gomb, görgő.

Genius Wireless Optical – nincs több félelem a porcicáktól...

A Genius PowerScroll Wireless 2.4G-vel messzire elér a kezünk!

Remek párosítás, csupán 7038 forintért.

Következő a sorban a Genius PowerScroll Wireless 2.4G. Az egérnek csupán a festése változott, ám a jelentősen megnövekedett vevőegységből – no meg a névből – sejthető némi minőségbeli fejlődés. Az adó-vevő egység jóval magasabb frekvencián, 2,4 GHz-en üzemel, ezzel a hatótávolsága is jelentősen megnőtt – hivatalosan 4 méterre a másfélről, a gyakorlatban ennél is jobban. Az összeakadások kikerülésére pedig a vevőegységen lehet kapcsolókat tologatni négy állásban, így összesen 16 egér dolgozhat egyazon szobában, egerenként (vevőegységgel együtt) bruttó 19 225 forintért.

A legnagyobb tiszteletnek és doboznak örvendő Genius Wireless Optical zárja a sort. Az USB-s vagy PS/2-es felületre is illeszthető vevőegység közepes méretű, mivel „csak" 27 MHz-en működik, és jobban odafigyeltek a külsejére. Ezek után nyilvánvaló, a különlegesség az egérben található. Méghozzá két 800 dpi-s optikai szenzor képében, ami nagy precizitást biztosít a rágcsálónak. Az egér domború kialakítása kifejezetten kellemes a kéznek, azonban ezt ezúttal csak a jobbkezesek élvezhetik – főképpen amiatt, mert csak ők érhetik el hüvelykujjukkal az oldalsó két gombot az ötből. A Wireless Optical remek egér, könnyű (bár kuriózumként hagyományos ceruzaelemmel működik), precíz és kényelmes. Így megéri bruttó 14 463 Ft-os árát. Mindhárom asztali rágcsálóra 1 év garancia vonatkozik.

- Fan IT Kft. ☎ 239-7020
- www.genius.hu
- www.geniusnet.-com.tw/product/mouse/rf_w_powerscroll.htm
- www.geniusnet.-com.tw/product/mouse/w_24g_powerscroll.htm
- www.geniusnet.com.tw/product/mouse/w_optical.htm

Portocom Multistand LCD PC

Megállja a helyét

Nagy Zoltán

A Portocom második LCD PC-je került a piacra. Az LCD PC különleges géptípus: LCD monitor köré (pontosabban alá) épített asztali PC. Meghatározó eleme a 17 colos, 1280x1024 képpontos képernyő. Ennek masszív, de nem túl nagy talapzatában kapott helyet a számítógép legtöbb eleme.

Kiépítése hasonlít a noteszgépekéhez, csak az akkumulátoros üzemhez szükséges kellékek hiányoznak belőle.

A legújabb Pentium 4-eket vagy Celeronokat lehet beleépíteni.

A processzort PC800-as RDRAM memória támogatja (az általunk tesztelt gépben éppen fél Gbyte-nyi).

Az Intel 850 chipkészlet mellé Ati Mobility Radeon grafikus chipet integráltak az alaplapra, 64 Mbyte DDR SGRAM memóriával. A chipkészlet tartalmazza az AC'97-es hangvezérlőt, a 4x-es AGP-t, az USB vezérlőt és egyebeket. A helyszűke miatt a meghajtók is noteszgépekhez való típusok, mind a merevlemez, mind az optikai eszközök (CD-, DVD-meghajtó). Ezekből kettő lehet, mondjuk egy DVD-meghajtó meg egy CD-író vagy floppy-meghajtó.

Az általunk tesztelt gépben DVD/CD-RW kombó kapott helyet.

Nem áll rosszul csatlakozási lehetőségek dolgában a gép.

Van négy USB és egy IEEE-1394-es portja, az S/PDIF hangkimenetén keresztül például házimozi-erősítőt lehet meghajtani, sőt van egy videobemenete, amivel külső videoforrás képét lehet megjeleníteni a monitoron – például különálló tévétunerét, videomagnóét vagy játékkonzolét.

A géphez második monitort is illeszthetünk, akár tükrözve, akár kibővítve az operációs rendszer munkaasztalát.

A monitor a felhasználó ülésmagasságához igazítható-an dönthető.

Az oldalán levő két PC Card foglalatba két Type II-es vagy egy Type III-as kártyát dughatunk. A gépnek saját hangszórója van a talapzatban, de van fejhallgató-kimenete is, valamint mikrofon- és vonalbemenete. A hangerőt potméterrel közvetlenül is szabályozhatjuk.

A gép billentyűzete drót nélküli, infravörös kapcsolatot használ.

Az infraérzékelő a monitor alatt található, működéséhez nem igényli az operációs rendszer támogatását. Ezáltal DOS vagy Linux alatt is működik – a rendszer számára olyan, mintha hagyományos billentyűzetporton csatlakozna.

Ez persze azt is jelenti, hogy nincs a gépben hagyományos értelemben vett IrDA port, de talán nem is hiányzik. Ehhez képest egészen „hétköznapi" az USB porton csatlakozó optikai egér.

Bár nagyon praktikus az infravörös billentyűzet, a gombok gyenge minősége miatt érdemes más klaviatúrát kérni hozzá.

Alacsony helyigény, magas teljesítmény

A MultiStand LCD PC ára 1,6 GHz-es Pentium 4 processzorral, kombinált DVD-olvasó/CD-újraíró meghajtóval és 60 Gbyte-os merevlemezzel bruttó 722 500 Ft, a garancia 1 év.

- Portocom Rt. ☎ 203-9269
- www.portocom.hu

Mérési eredmények

Irodai munka: 145 pont
Grafikai munka és internet: 306 pont
3DMark 2001: 2186 3D mark

Abit KX7-333

Visszaváltás

Rixer György

A CHIP Magazin júliusi számának alaplapteszt-jéből (333: a fele sem tréfa – CHIP, 2002/7/56) hiányzott az Abit „hagyományos”, PS/2-es portokkal is ellátott, Via KT333 chipkészletes alaplapja, a KX7-333.

Az alaplapnak van RAID-es verziója is – hiszen az Abitról beszélünk itt –, ám mi az ezt nélkülöző vál-tozatot kaptuk meg tesztelésre.

A Socket A foglalatos, 200/266 MHz-es EV6 buszt támogató termék AMD Duron, Athlon, Athlon XP processzort fogad (és feltehetően BIOS-frissítés után a Thoroughbredeket is támogatja).

A teljesen normális ATX méretkategóriájú (305x245 mm) alaplap ATX 2.01 szabványú tápegységet kíván.

Az egy AGP 4x és hat PCI bővítőrést tartalmazó lap négy DIMM foglalatába maximálisan 3 Gbyte-nyi normál, vagy 3,5 Gbyte-nyi ECC-s DDR SDRAM (legfeljebb PC2700-as) pakolható. Más kérdés, hogy aki 3,5 gigányi ECC-s memóriát vesz, az feltehetően nem az Abit Via chipkészletes lapjába teszi... Szokásos jellemző, ám a teljesség kedvéért meg kell említeni a két UDMA/100-as IDE csatornát és a négy USB 1.1-es portot.

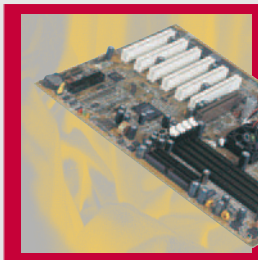

Abit KX7-333: kísérleti nyúl

Mérési eredmények

Gyártó, típus	Abit KX7-333
3DMark 2000 v1.1 – 640x480/16 bit	12703 3D mark
3DMark 2001 SE 330 – default futás	10797 3D mark
Vulpine GLMark 1.1p – 640x480/16 bit, Low Detail	142,4 képkocka/s
Quake III Team Arena 1.27h, mpdemo1 – 640x480/16 bit, Fastest grafika	206,5 képkocka/s
Sysmark 2001, patch3 – Official Run	172 pont
– Internet Content Creation	175 pont
– Office Productivity	169 pont

Tesztkonfiguráció: AMD Athlon XP 1900+ processzor; Coolink Cool 122+ CPU-hűtő; 256 Mbyte KingMax DDR333 memória; Asus V8460U Deluxe videokártya; Seagate Barracuda III merevlemez; Teac CD-W58E CD-olvasó; angol Windows 98SE; DirectX 8.1a; Via 4-in-1 4.38V; Detonator 29.42; BIOS verziója: 9K.

Két fontos motívum mutatja meg a lap irányultságát. Egyrészt elsődleges jegyként a nagyon részletes tuningszekció a BIOS-ban, kismillió állítási lehetőséggel, illetve másodlagos jegyként az alaplapi hangvezérlő teljes hiánya. Tuti tuningdeszka. A beállításokkal meglehetősen sokat lehet játszani, és feltehetőleg el is lehet tolni dolgokat, mindenesetre az én legjobb szándékom szerinti, legmagasabb teljesítményre hangolt beállításokkal a lap nem döntögetett sebességrekordokat. Könnyen elképzelhető, hogy nem a megfelelő helyre csaptam a kalapáccsal... További adalék a tuninghajlamhoz az északi hídon elhelyezkedő aktív hűtő.

A termék kézikönyve jó, hozza az abitos formát, a szoftverkörítés pedig kiváló, sőt a csomagolt – igaz, elég régi verziójú – WinDVD szoftver unikumnak számít ebben a kategóriában. Az Abit alaplapja sikeresen teljesítette a 20 órás stabilitástesztünket.

Az Abit KX7-333 tehát azokra vár, akiknek nálam sokkal több ideje van arra, hogy egy adott alaplappal órákat, napokat szórakozzanak némi extra teljesítmény reményében. Az eszköz a maga kallantyúival és kapcsolóival várja a szerencsét próbáló lovagokat, potom 29 150 Ft-os bruttó ajánlott végfelhasználói áron, 2 év garanciával.

- Mycom (nagykereskedő) ☎ 204-5464
- www.mycom.hu
- www.abit.com.tw/abitweb/webjsp/english/pt_main_back.jsp?pPRODUCT_TYPE=MotherBoard&pMODEL_NAME=KX7-333

Genius DHT 510

Nem fahangú fadoboz

Nagy Zoltán

A PC-s házimozizás a hangot illetően sok esetben kompromisszummal jár. Még ha van is megfelelő sokcsatornás hangkártyánk, a megszólaltatáshoz megfelelő hangdobozokra is szükségünk van. Erre a célra megfelelő eszköz a Genius DHT 510 típusú 5.1 csatornás hangszórórendszere. E külsőre is jól mutató rendszer nemcsak számítógéphez, hanem beépített dekóderrel ellátott DVD-lejátszóhoz is kiválóan alkalmazható. A basszusreflex mélysugárzóban található erősítőnek három sztereó és egy 5.1 csatornás bemenete van, az előlapon lévő rádiógombokkal választhatunk közöttük. Sajnos ezek vezérlése hiányzik a távirányítóról, az csak a jókora hangerőszabályzót vezérli – motorral. A hangerőről a forgatógombon lévő zöld LED ad visszajelzést. Az 5.1 csatornás bemenet külön RCA aljzatként és kombinált csoportos aljzatként is helyet kapott a mélynyomó hátulján, ami megkönnyíti a rendszerbe illesztést. Érdekes, hogy a center sugárzó nagyobb (teljesítményben is), mint a frontsugárzók, még reflexlyuk is van a rajta. Ennek oka az lehet, hogy a sztereó jel megszólaltatásában is részt vesz, a jelek szerint állandó Dolby ProLogic dekóder segítségével. A center, a mélynyomó és a háttérsugárzók hangerejét külön lehet csökkenteni vagy növelni potméterekkel.

Genius DHT 510: nemcsak a formája, a hangja is esztétikus

A hangszórók mellé annyi kábelt mellékelnek, amennyivel egy kisebb szobában a fal mellett vezetve is el lehet helyezni a szatelliteket. Mindegyik hangsugárzó mágnesesen árnyékolt, így akár monitor mellé vagy tévé tetejére (center) is elhelyezhetők.

A rendszer hangminősége nem okozott csalódást. Lehet vele hallgatni könnyűzenét és komolyzenét egyaránt. Nincs hallható hiány a hangképben. Vokális zene, fúvós együttesek, nagyzenekarok megszólaltatásában is otthon van, és persze a rockzenére sem lehet panasz. Komoly hangerőt tud produkálni torzítás nélkül. DVD-t nézve hasonlóan jó tapasztalatokat szereztünk, gond nélkül ki tudja szolgálni a DVD nagyobb dinamikatartományát. A mély hanghatások jól érzékelhetők, nem torzak. A mélysugárzó egyébként a zenei anyagokat is jól alátámasztja nem tolakodó, de jól érezhető basszussal.

Nemcsak PC mellett, hanem mondjuk a házi sztereó lánc utolsó szemeként vagy akár házimozis erősítő után aktív hangsugárzóként is megállja a helyét. A készlet ára 53 600 Ft, a garancia 1 év.

- Fan IT Kft. ☎ 239-7020
- www.genius.hu

HP PhotoSmart 720

Képosztó központ

Csábi József

A HP PhotoSmart 720 digitális fényképezőgép a kompakt kategóriába tartozik, tervezőinek szeme előtt a lehető legegyszerűbb kezelhetőség lebegett. Objektívjének gyújtótávolság-tartománya (35 mm-es formátumra átszámítva) 34–102 mm-nek felel meg, amihez f/2,6–f/4,8-es fényerő társul. Az optika megfelel az általános felhasználási igényeknek. A PhotoSmart 720 képalkotó eszköze 1/1,8 colos, 3,15 megapixel (2048 x1536 képpont) effektív felbontású CCD. Ennek érzékenysége ISO 100 és ISO 400 között változtatható, illetve beállítható az is, hogy a fényképezőgép automatikusan válassza ki a szerinte optimális érzékenységet a pillanatnyi fényviszonyok függvényében. A képadatok feldolgozása 30 biten, színcsatornánként 10 biten történik.

A PhotoSmart 720 automata gép, így a zársebesség és a rekesz nem állítható manuálisan, ezeket minden esetben a beépített automatika szabályozza. A zársebesség az átlagosnak mondható 1/1000–2 másodperc intervallumon belül változhat. Ha a gép hosszú expozíciós időt használ, és az LCD monitor be van kapcsolva, akkor „Hold steady" (Tartsd stabilan) felirat megjelenítésével figyelmeztet a bemozdulás veszélyére. Az expozíciókorrekció terén a szokottnál kissé szűkebbek a lehetőségeink, csak a +/- 1,5 Fé tartományban ügyködhetünk, és csak 1/2 Fé lépésenként. A fénymérési mód nem állítható, a fehéregyensúly viszont igen – az automata mód mellett öt, előre rögzített érték közül választhatunk. Háromféle képminőséget használhatunk, ebből kettőnél 2048x1536 képpont a felbontás – két különböző JPEG tömörítéssel –, míg a har-

HP PhotoSmart 720: 3 megapixel, egyszerű kezelhetőség – mi kell még?

madik esetében 640x480-as fotókat kapunk. A fentiekből látható, hogy veszteségmentes mód nincs, de ez nem is jellemző ebben a kategóriában. Szintén nem szokványos (még), hogy a képekhez hangos jegyzet rögzíthető – fotónként legfeljebb 4 perc terjedelemben. Másik érdekes és hasznos újítás, hogy a mozgókép rögzítése külön kameragombbal vezérelhető, így ehhez nem kell a menüben kotorászni vagy módot váltani.

A PhotoSmart 720-ban 16 Mbyte beépített memória van, de memóriakártyát is tud fogadni. Ez viszont nem a szokásosnak számító CF vagy SmartMedia, hanem az újabb fejlesztésű SD (Secure Digital) kártya (a hasonló paraméterekkel rendelkező MMC-t nem kezeli), amelyből legfeljebb 256 Mbyte-os példányt tolhatunk a memóriafoglalatba. A számítógépes kapcsolat USB porton keresztül valósul meg. Érdekes módon beállíthatjuk, hogy 720-asunk fényképezőgépként vagy lemezmeghajtóként azonosítsa magát az operációs rendszer felé. A gép fontos tulajdonsága, hogy tartalmazza a HP Instant Share technológiát. Ennek lényege röviden úgy foglalható össze, hogy jelentősen megkönnyíti a fotók nyomtatását (megfelelő nyomtatóval akár PC közbeiktatása nélkül is) és e-mailben történő továbbítását.

A tesztképeken csak minimális mértékű kromatikus aberrációval találkoztunk, a képzaj pedig lényegében elhanyagolható. A teljességhez viszont hozzátartozik, hogy a gép eléggé nagyvonalúan kezeli a legapróbb képrészleteket, hajlamos elsimítani azokat. Talán ez volt a kis képzaj ára... A dinamika átlagos, a próbálgatás során néha előfordult, hogy a napfénnyel közvetlenül megvilágított képek helyenként beégtek. A fotók színei szépek, és bár nem tökéletesen élethűek, az eltérés az elfogadható mértéken belül marad. A HP PhotoSmart 720 bruttó kiskereskedelmi ára 109 900 Ft, a garancia 1 év.

- Hewlett-Packard Magyarország Vevőszolgálat ☎ 382-1111
- www.hp.hu
- www.hpshop.hu/product.my?idt=971&cdt=103
- HP Buda Szakáruház ☎ 381-0750
- Tesztképek a CD-mellékletünk \CIKKEK könyvtárában.

ECS AGP200 és Club3D Xabre 400

Éles Xablyák

Rixer György

Habár a Silicon Integrated Systems (ismertebb nevén SiS) nem tartozik a vezető gyártók közé a grafikus chipkészletek területén, mégis ez a cég dobta tömegben piacra a világ első, AGP 8x-kompatibilis 3D-gyorsító chipkészletét, a Xabre-ét. A 256 bites Xabre egyelőre háromféle változatban létezik, a 80-as a belépő szint (a GeForce4 MX420 kategóriája). A másik kettő, a 200-as és a 400-as változat tesztlaborunkat is megjárta kártyára integrálva. A 600-as változat kicsit később érkezik, specifikációiról egyelőre semmi hivatalosat nem tudunk. A Xabre-ék nagyon jó tulajdonsága, hogy a DirectX 8.1-gyel funkcionálisan kompatibilisek, tehát szolgáltatások szempontjából jó a SiS grafikus zászlóshajója. A legfontosabb kérdés természetesen egy ilyen jellegű chip esetében a 3D-s teljesítmény.

A Xabre 200 készlettel kiszerelt ECS gyártmányú kártya kinézetre semmi különöset nem mutat. Egy VGA, egy kompozit és egy S-Video kimenet, illetve – kissé meglepő módon – VR kimenet található a hátpaneljén. A tévés dolgokról a SiS 301 jelű enkóder chip gondoskodik. A kár-

Gyártó, típus	ECS AGP200	Club3D Xabre 400
A termék weboldala	www.ecsusa.com/vgacard.cfm	www.club-3d.nl/products2.php?catid=3&prodid=38
Grafikus chipkészlet	SiS Xabre 200	SiS Xabre 400A
Mérési eredmények		
3DMark 2000 v1.1		
– default futás	9169 3D mark	10453 3D mark
– 1600x1200/32 bit	3315 3D mark	3918 3D mark
3DMark 2001 SE build 330		
– default futás	6520 3D mark	7539 3D mark
– 1024x768/32 bit, 4 mintás élsimítással	2101 3D mark	2481 3D mark
– 1600x1200/32 bit	3019 3D mark	3708 3D mark
– 1600x1200/32 bit, 4 mintás élsimítással	nem fut le 64 Mbyte grafikus memóriával	nem fut le 64 Mbyte grafikus memóriával
Return to Castle Wolfenstein 1.1 – timedemo, checkpoint		
– 1024x768/32 bit, High Quality grafika	113,1 képkocka/s	118,4 képkocka/s
– 1600x1200/32 bit, High Quality grafika	57,1 képkocka/s	69,2 képkocka/s
Codecreatures – Official run	640 pont	712 pont
Comanche 4 Demo benchmark		
– 1024x768/32 bit	28,5 képkocka/s	32,3 képkocka/s
– 1600x1200/32 bit	12,8 képkocka/s	14,0 képkocka/s
Kereskedelmi adatok		
Forgalmazó neve, telefonszáma	Pulsar Hungary Kft. (nagykereskedő) ☎ 219-0935	Pulsar Hungary Kft. (nagykereskedő) ☎ 219-0935
Forgalmazó weboldala	www.pulsar.hu	www.pulsar.hu
Ár (ajánlott bruttó kiskereskedelmi)	24 900 Ft	35 900 Ft
Garancia	2 év	2 év

Tesztkonfiguráció: Asus P4T533 alaplap; Pentium 4 2,4B GHz processzor; 512 Mbyte RIMM4200 memória; integrált CMedia CMI8738 hangvezérlő; Seagate Barracuda III merevlemez; Teac CD-W58E CD-olvasó; Enermax EG365P-VE tápegység; Intel stock Pentium 4-hűtő; Samsung SyncMaster 900IFT monitor; Windows XP Professional; Powerstrip 3.21 build 308.

tyán 64 Mbyte DDR SDRAM van, amely effektíve 398 MHz-en megy, míg a Xabre 200 magórajele a Powerstrip szerint 199 MHz-es volt (ez az órajel másodpercenként mintegy 25 millió háromszög feldolgozását teszi lehetővé). A Xabre chipek integrált RAMDAC-ja 375 MHz-es, ennek ellenére mindkét kártya képe csak 1024x768-as felbontásig mutatott igazán jól, és 1600x1200-ban már viszonylag gyenge képminőséggel kellett szembesülnünk. A Xabre a „mozi" traktusban a hardveresen segített motion compensation mellett az MPEG-1 és -2 dekódolást is gyorsítja. Az ECS kártya mellé közepes minőségű kézikönyvet és driver-CD-t kapunk.

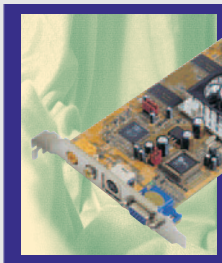

ECS AGP200 – ha nem is 200x, de legalább 8x

Club3D Xabre 400 – megszorítja a Ti 200-at

A Xabre 200 3D-s teljesítményére akár azt is mondhatjuk, hogy nem rossz. Más kérdés – és ez mindkét tesztalanyunkat egyaránt sújtotta –, hogy a tesztelés idején rendelkezésre álló legfrissebb SiS driver, a 3.035-ös bizony instabil. Előszeretettel dobta ki magát a tesztprogramokból a Windows desktopra. Ezenfelül a Codecreatures benchmarkban csúnya textúrahibákat okozott (ezzel a mérőprogrammal egy időben az Ati driverének is meggyűlt a baja). Várhatóan lapunk megjelenésekor már stabilabb és teljesítmény szempontjából is tuningolt driverkészlet lesz forgalomban. Ennek megfelelően a Xabre 200 chipkészletű kártyák leginkább a GeForce3 Titanium 200-asok olcsó alternatívájának tekinthetők. Azokénál általánosságban véve gyengébb a teljesítményük, ám amint azt az ECS kártya ára is mutatja, az árcédulájuk is barátságosabb. A Xabre 200 gyakorlatilag előlépett a legolcsóbb DirectX 8.1-es gyorsítóvá, alap játékkészletté. A Xabre 400A chippel szerelt Club3D kártyának már a hátpanele is mutatja, hogy komolyabb eszközzel állunk szemben (rajta egy VGA kimenet, egy DVI csatlakozó, egy tévékimenet, hozzá kétdarabos kábelkészlet). A tévéenkóder chip itt is a SiS 301-ese. A 64 Mbyte memória azonban már 3,5 ns-os Etron-Tech modulokból építkezik – ennek fényében viszont a 499 MHz-es effektív memória-órajel igencsak konzervatívnak tűnik. A mag ebben az esetben 274 MHz-en repesztett. Elvileg tehát van tuningpotenciál a kártyában. A termék mellé dukál egy jobbfajta kézikönyv is. A Club3D e VGA kártyája volt az első a praxisomban, amely mellé egyaránt csomagoltak teljes verziójú WinDVD-t és PowerDVD-t is, szériaszámmal, tokkal-vonóval. Szép gesztus, hogy hagyják a vásárlót dönteni, melyik lejátszószoftvert szereti jobban – de a többség valószínűleg jobban örülne némi árcsökkentésnek... A Club3D Xabre 400 az olcsóbb GeForce3 Titanium 200-asok árszintjén kelleti magát, ám teljesítménye azokénál – pláne kissé kiforrottabb meghajtóprogram segítségével – általánosságban magasabb. Az egész Xabre kérdéskörről tehát az a véleményem, hogy a technológia jó és olcsó, ám a drivereknek még érniük kell. Ha ez is meglesz, illetve a SiS előrukkol újabb, gyorsabb termékeivel ebben a szegmensben, akár komoly piaci szereplővé is előléphet. Csak remélni tudjuk, hogy nem fog annyi időt igénybe venni ez a „talpra állás a béna driverekből", mint az Ati esetében...

- www.xabre.com
- Driver SiS Xabre-khoz: http://driver3.sis.com/graphic/gpu/xabre/

A Gyorstesztben szereplő termékeket (a komplett gépek kivételével, illetve külön erre vonatkozó megjegyzés hiányában) a Hertától kapott AMD XP 2100+ processzoros géppel, illetve annak alkatrészeivel teszteltük. A processzort az Elbatex biztosította. A konfigurációt a CHIP Magazin mutatta be részletesen, teszteredményekkel, a 2002/9. számában.

- Herta Kereskedelmi Kft. ☎ 322-2232
- www.herta.hu
- Elbatex – Hun Kft. ☎ 329-0842
- www.elbatex.hu

Atom Ati

Az Nvidia tombolásának 34. hónapjában a kanadai Ati bejelentett két új grafikus chipet. A nagyobbik, az R300 egyben az első teljesen DirectX 9.0-kompatibilis 3D-gyorsító. Ezzel a húzásával a cég egy időre újrarajzolta a grafikus gyorsítók politikai térképét.

Rixer György

Már a hivatalos bejelentés előtt tudni lehetett, hogy az Ati megcselekedte élete egyik legjobb lépését, hiszen a május végi E3 játékkiállításon maga a programozózseni, John Carmack állt az R300 mögé – átvitt és valós értelemben is. Valós értelemben úgy, hogy R300 chipes kártyával szerelt gépen mutatták be az id Software emberei a készülő Doom III játékukat, átvitt értelemben pedig úgy, hogy kijelentette az architektúráról, az „target platform" a játék számára. További adalék, hogy a világ legnagyobb (jelentőségű) LAN partiján, az augusztusi QuakeCon 2002-en a parti hivatalos grafikus gyorsítója az augusztus elején bejelentett Radeon 9700 Pro volt.

Az Nvidia feltehetően legkorábban novemberben, de inkább csak karácsonyra jön ki a saját DirectX 9-es gyorsítójával, az NV30-cal. De hiába lesz erősebb, mint az R300, az Ati szándékai szerint szeptember közepétől, lapunk megjelenésével egy időben a boltokban is megjelennek a Radeon 9700 Pro kártyák, így több hónapos előnye lesz az Nvidiával szemben. A hardcore gamerek ugyanis azt a DirectX 9-es gyorsítót fogják megvenni, amelyik előbb kijön a piacra, függetlenül attól, hogy – legalábbis e sorok írásakor – még hivatalos DirectX 9.0 szabvány sincs, az azt kihasználó játékokra meg legalább egy évet kell várnunk. Az évek óta tartó trend megfordulni látszik: most az Nvidia lohol az Ati után.

A Radeon 9700 Pro mellett az Ati bejelentette – némi érdektelenségtől övezve – a középkategória aljára szánt Radeon 9000 Pro gyorsítót, amely nem DirectX 9-es, mindössze egy újragyúrt, olcsóbbá tett Radeon 8500, amely a DirectX 8.1-et támogatja. Az Ati ezzel az elnevezéssel ugyanazt csinálta, mint az Nvidia a GeForce4 MX családdal: új névvel próbálta vonzóvá tenni régi termékét. Ennek ellenére a 9000 Prónak lesz helye a nap alatt, mert olcsó, és az Ati amúgy is fokozatosan leáll a Radeon 8500/8500LE gyártásával, mert az a magasabb tranzisztorszám miatt költségesebb.

A fémdémonok ereje

Ati Radeon 9000 Pro: olcsó, ám továbbra is csak DirectX 8.1-es

Ati Radeon 9000 Pro

Lévén ez a termék egy újragyúrt Radeon 8500-as, nem meglepő, hogy egy hónappal a júliusi bejelentés után már lehetett kapni Japánban és Amerikában. Augusztus végére már nálunk is megtalálhatók voltak az RV250 chip köré épített kártyák.

Az RV250 tervezése során az Ati mérnökei vették az R200 (Radeon 8500) chipet, meghagyták a benne található négy pixelfutószalagot, azonban a futószalagonkénti két textúrázóegységből csak egy maradt – főképp ennek köszönhető az alacsonyabb tranzisztorszám, azaz a költségek csökkenése. Az olyasmik, mint DirectX 8.1-kompatibilitás, HyperZ II és Hydravision, érintetlenül átjöttek az R200-ból az RV250-be. Jogos kérdés, hogy ha így megnyomorították az R200-at, akkor most a felére vissza fog esni a teljesítménye? Nem egészen, ugyanis történtek egyéb – előremutató – módosítások is a chipben. Ilyen a továbbfejlesztett háromszög-előkészítő motor, azaz bivalyabb lett az R200-hoz képest a geometriai feldolgozóképessége az RV250-nek. Ezenfelül az RV250-ben található cache-ek méretét az egy textúrázóegység/pixelcsatornás működéshez optimalizálták.

Amint az a mellékelt táblázatból kitűnik, a Radeon 9000 Pro, legalábbis a maga 275/551 MHz-es órajeleivel sok helyütt még a Radeon 8500LE-től is kikap, ami nem túl biztató.

A közeljövő játékai egyre több menetet igényelnek textúrázáskor, ezért ez az egy textúrázóegység/pixelcsatorna felépítés kedvezőtlennek tűnik. Sok mindent el fog dönteni, hogy mennyire tud lemenni a 9000 Pro ára, ugyanis előreláthatóan ő és a GeForce3 Titanium 200 vív egymással még pár hónapig „a legolcsóbb DirectX 8-as gyorsító" címért.

Az Ati 129 dolláros eladási árat állapított meg a 9000 Próra, ami a piacra kerülés után pár héttel nagy valószínűséggel 105–115 dollár valós utcai árra fog szelídülni, és vélhetően októberre – pláne a partnergyártók modelljeinek piacra lépése után – akár már 100 dollár alá is csúszhat. Itthon is akkor tartom esélyesnek az ilyen típusú kártyákat, ha nettó 25 ezer forint körül lesz az áruk. Ugyanis néhány ezressel több, és máris az olcsóbb, 64 Mbyte-os GeForce4 Titanium 4200 kártyák felségterületéhez közelítünk, és azokban nagyságrenddel több fantázia van.

A mellékelt táblázatból kiolvasható, mit tud a Radeon 9000 Pro a 59–109 dolláros szegmens reprezentáns kártyáival szemben.

Az Ati egyelőre semmi konkrétumot nem mondott, ám jelezte, hogy lesz Radeon 9000 (valószínűleg csak a partnergyártók kínálatában), felépítése feltehetőleg azonos lesz a Próéval, ám az órajelei 250/400 MHz-re fognak módosulni, az ára pedig kezdetben 109 USD körül lesz. Ez érdekes kártya lészen, bizonyos szempontból a GeForce4 MX460-asok ellentéte. Utóbbiaknál magas órajelekhez járult egy idejétmúlt (DirectX 7) technológia, míg a Radeon 9000 esetében egy normális technológiához (DirectX 8) járul alulórajelezett, lebutított chip (1 TMU /pixelcsatorna). Az Ati tervei szerint októberre elkészül a Radeon 9000 mobil változata is.

Ati Radeon 9700 Pro

Erre a kártyára már érdemes szót vesztegetni. Július közepén jelentették be az R300-at, és augusztus elején kiderült a rá épülő kártya neve is: Radeon 9700 Pro. (Szeretik az Atinál ezt a *Pro*-t.) Már az elején két nagyon fontos dolgot szeretnék leszögezni: egyrészt az R300 alapjaitól újratervezett chip, és nem az R200

info

- Ati Radeon 9700 Pro: http://mirror.ati.com/products/pc/radeon9700pro/index.html
- Radeon 9700 technológiai demók Bink videóban: www.hwsw.hu/letoltes.php3?path=/ATi/9700demos
- Az Anandtech a Radeon 9700 Pro teljesítményéről: www.anandtech.com/video/showdoc.html?i=1683&p=1
- Játékfejlesztők az Ati R300-ról: http://mirror.ati.com/products/pc/radeon9700/testimonials.html

átdolgozása, másrészt ez a GPU teljes mértékben eleget tesz a – egyelőre nem hivatalos – DirectX 9.0 szabványnak, annak fejlesztése során a Microsoft az R300-at használta hardverreferenciának (ez sem elhanyagolandó). Ennek megfelelően az R300 mind a nyolc, 128 bites (a GeForce4 Titaniumban csak 64 bites) pixel-futószalagja az elejétől a végéig lebegőpontos precizitással dolgozik, ezáltal sokkal élethűbb megvilágítás és színkezelés valósítható meg. A nyolc futószalag mindegyikén egy textúrázóegység dolgozik, összesen pedig 16 textúra alkalmazható egy menetben.

Kicsit elszakadva a belsőségektől, beszéljünk a külsőségekről is! Az R300-at 0,15 mikronos gyártási technológiával készítik, és elsőként ezen a téren (leszámítva az integrált megoldásokat) flip-chip tokozásban kapott helyet. Ezt főleg a chip 1100 kivezetése indokolta. Az R300-ban mintegy 110 millió tranzisztor lapul (a GeForce4 Titaniumban 63 millió, a Matrox Parheliában 80 millió). A chip 256 bites memóriabuszt használ, maximálisan 256 Mbyte memóriát kezel, de abból akár DDR-II szabványút is. A 256 bites adatfolyamot négy különálló, 64 bites, terhelés-egyensúlyozott memóriavezérlő kezeli le. A fedélzeti DDR memória effektív órajele 620 MHz, ezért az elméleti maximális memória-sávszélesség 19,8 Gbyte/s (GeForce4 Titanium 4600: 10,4 Gbyte/s). Nem rossz. Ha már órajelekről esik szó, a 9700 Pro magja 325 MHz-en ketyeg, ami az alaposan megerősített geometriai előkészítő motorból másodpercenként akár 300 millió háromszög feldolgozását is ki tudja préselni. A fentebb vázolt teljesítmény leadásához bizony jó papucsokra van szükség, nem véletlen hát, hogy az R300 támogatja az AGP 8x csatolást, de a felhasználók kezében levő nagy mennyiségű AGP 4x-es alaplap miatt visszafelé kompatibilis ez utóbbi szabvánnyal is. Az AGP 8x esetében a maximális sávszélesség az R300 és az alaplapi északi híd között 2,1 Gbyte/s. Az R300 chip teljes mértékben hozza a Vertex Shader 2.0 által megkívánt funkciókat 4 vertex shader pipelineján keresztül. Fontos újítás a flow control, amelynek köszönhetően a vertex shader programok immár tartalmazhatnak ugrásokat, visszacsatolásokat és szubrutinokat. Az így megírt programok kicsik és hatékonyak maradhatnak, mert megelőzhető a kódrészletek fölösleges ismétlése és csökkenthető az utasítások száma.

A DirectX 9-es Pixel Shader 2.0 támogatásának egyik legfontosabb eleme az egy menetben egy pixelre applikálható maximum 16 textúra (a DirectX 8.1-ben ez határ 6 volt, amit a gyakorlatban – és nem csilli-villi demókban – feltehetően a Doom III fog átlépni). További előrelépés, hogy egy menetben akár 160 pixel shader utasítás is kiadható, de arra is van lehetőség, hogy több menetben ennél jóval több utasítást tartalmazó programokat futtassunk a GPU-n.

Vitatott elnevezés

Elérkeztünk ahhoz a fontos ponthoz, miszerint az R300 olyan mértékben programozható architektúra, hogy lehetővé vált a programkód fordítása, illetve futtatása magán a GPU-n – e feladatok eddig leginkább a számítógép CPU-jára hárultak.

Az R300 támogatja a Multiple Render Targets technológiát. Ennek lényege, hogy a lerenderelt képből ki lehet emelni egyes tárgyakat, és azok tekintetében különböző pixel shader programokat futtatni. További, már kevésbé invenciózus újítás a Smooth-vision 2.0 technológia. Ez – az első verziójá-val ellentétben – már képes multisampling jellegű élsimításra, és a két-, négy- és hatmin-tás teljes képernyős élsimítást támogatja.

Radeon 9700 Pro: kiegészítő tápcsatlakozóval a jobb felső sarokban

A HyperZ III a Radeon 8500 HyperZ II-jének továbbfejlesztett változata (bár az R300 az alapoktól újragondolt és épített grafikus chip, a bevált R200-as technológiákat az Ati átmentette az új készletbe). A Hierarchical Z technológia a HyperZ III-ban már több fölösleges pixel eldobására képes, illetve bevezetésre került az EarlyZ eljárás, amely a fejlesztők ígérete szerint 100%-hoz közelítő arányban képes azonosítani és eldobni a kitakart pixeleket.

A Fullstream technológia a programozható pixel shaderek világát házasítja a video-streamek területével. Alacsony sávszélességű (lényegben bitrátájú) videojelfolyamot képes minőségileg feljavítani azáltal, hogy csökkenti a kép „blokkosodását", igaz, némi fókuszveszteség árán.

Ezek után essék pár szó az R300 3D-s teljesítményéről is! Cikkünk írásának idején még csak az amerikai szaksajtó rendelkezett Radeon 9700 Pro tesztpéldánnyal, ezért csak elszórt információmorzsákra támaszkodhatunk. Ezek alapján a DirectX 8.1-es alkalmazásokban a kártya mintegy 30-40%-os előnyt tud realizálni a GeForce4 Titanium 4600-asokkal szemben. Ez szignifikáns, ám a legfontosabb érv ennek a kártyának a megvétele mellett, hogy DirectX 9-ben nincs ellenfele, lévén egyelőre ő az egyetlen, amely támogatja. Az Ati hivatalos álláspontja eredetileg az volt, hogy már augusztus 19-én megkezdi a Radeon 9700 Pro kártyák szállítását, de a nagykereskedelmi források szerint csak szeptember közepétől, e sorok megjelenése után lesz elérhető komolyabb mennyiségben ez a termék. Mi is inkább az utóbbi változatra voksolunk, magyarországi megjelenését pedig október közepére várhatjuk (remélem, azért nekünk előbb lesz tesztkártyánk). A Radeon 9700 Pro meg-jelenéskor várható ára 399 USD. Kiszivárgott adatok szerint az igencsak nagy tételben vásárló Best Buy amerikai áruházlánc darabonként 311 dolcsiért kapja a kártyát az Atitól, tehát várható, hogy a forgalmazás kezdete után pár héttel már 350–360 USD körül hozzá lehet majd jutni. Persze ez utóbbi összeg is borsos.

Az Ati elhintette a 9700 Pro press release-ében, hogy tervez egy Radeon 9700-at is (Pro nélkül, esetleg szintén csak a partnergyártók gyártósorairól). A legutóbbi információk szerint a 9700-ak 300/600-as mag- és memóriasebességen fognak ketyegni, az architektúra változatlan marad a Próhoz képest.

A spekulált Radeon 9500 alacsonyabb sebességű GPU-t kap, a pixelcsatornák számát négyre, a memóriabusz szélességét

Műszaki adatok és mérési eredmények

Gyártó, típus	Ati Radeon 9000 Pro	Ati Radeon 8500LE	Ati Radeon 7500	GeForce3 Ti 200	GeForce4 MX440
A termék weboldala*	http://mirror.ati.com/ /products/pc /radeon9000pro	http://mirror.ati.com/ /products/pc /radeon8500le	http://mirror.ati.com /products/pc /radeon7500/	www.nvidia.com/	www.nvidia.com/
Műszaki adatok					
Grafikus mag	Ati RV250	Ati R200	Ati RV200	Nvidia GeForce3	Nvidia GeForce4 MX
Grafikus memória	64 Mbyte DDR SDRAM	64 Mbyte DDR SDRAM	64 Mbyte DDR SDRAM	64 Mbyte DDR SDRAM	64 Mbyte DDR SDRAM
A kártya gyári beállítás szerinti mag-/effektív memória-órajele	275/549 MHz	250/500 MHz	290/460 MHz	175/401 MHz	270/405 MHz
A mérésekhez használt meghajtóprogram	Ati Catalyst 02.2	Ati Catalyst 02.2	Ati Catalyst 02.2	Detonator 29.42	Detonator 29.42
Mérési eredmények					
3DMark 2000 v1.1					
default futás	10311 3D mark	11394 3D mark	8739 3D mark	9985 3D mark	9625 3D mark
1600x1200/32 bit	4991 3D mark	5397 3D mark	4151 3D mark	4750 3D mark	4158 3D mark
3DMark 2001 SE build 330					
default futás	7974 3D mark	8970 3D mark	6390 3D mark	7364 3D mark	6114 3D mark
1024x768/32 bit, 4 mintás élsimítással	2348 3D mark	2321 3D mark	1616 3D mark	3048 3D mark	1903 3D mark
1600x1200/32 bit	4506 3D mark	5241 3D mark	3473 3D mark	4240 3D mark	3150 3D mark
1600x1200/32 bit, 4 mintás élsimítással	nem fut le 64 Mbyte grafikus memóriával	nem fut le 64 Mbyte grafikus memóriával	nem fut le 64 Mbyte grafikus memóriával	nem fut le 64 Mbyte grafikus memóriával	nem fut le 64 Mbyte grafikus memóriával
Quake III Team Arena 1.27h – timedemo, mpdemo1					
1024x768/32 bit, High Quality grafika	133,3 képkocka/s	141,0 képkocka/s	99,6 képkocka/s	121,1 képkocka/s	105,7 képkocka/s
1600x1200/32 bit, HQ grafika	61,4 képkocka/s	69,5 képkocka/s	46,1 képkocka/s	57,0 képkocka/s	49,9 képkocka/s
Return to Castle Wolfenstein 1.1 – timedemo, checkpoint					
1024x768/32 bit, High Quality grafika	120,9 képkocka/s	126,2 képkocka/s	99,0 képkocka/s	95,2 képkocka/s	86,7 képkocka/s
1600x1200/32 bit, High Quality grafika	63,9 képkocka/s	72,4 képkocka/s	49,2 képkocka/s	44,3 képkocka/s	37,1 képkocka/s
Vulpine GLMark 1.1p					
1024x768/32 bit, High Detail grafika	76,1 képkocka/s	59,5 képkocka/s	lefagyott	50,5 képkocka/s	37,3 képkocka/s
Codecreatures					
Official run	928 pont	934 pont	csak DirectX 8-as gyorsítón fut	1009 pont	csak DirectX 8-as gyorsítón fut
Comanche 4 Demo benchmark					
1024x768/32 bit	35,7 képkocka/s	36,0 képkocka/s	32,3 képkocka/s	31,6 képkocka/s	33,7képkocka/s
1600x1200/32 bit	16,8 képkocka/s	17,0 képkocka/s	18,7 képkocka/s	20,6 képkocka/s	18,9 képkocka/s
ChameleonMark					
1600x1200/32 bit, Real	45,2 képkocka/s	30,3 képkocka/s	DirectX 8-as teszt	31,4 képkocka/s	DirectX 8-as teszt

Tesztkonfiguráció: Asus P4T533 alaplap; Pentium 4 2,4B GHz processzor; 512 Mbyte RIMM4200-as memória; integrált CMedia CMI8738 hangvezérlő; Seagate Barracuda III merevlemez; Teac CD-W58E CD-meghajtó; Enermax EG365P-VE tápegység, Intel stock P4 hűtő; Windows XP Professional.
**: a termék webhelyének teljes címét az egyszerűbb kezelhetőség céljából XLS és TXT formátumú file-ban CD-mellékletünkön tesszük közzé a \CIKKEK\R300 könyvtárban.*

128 bitre fogják vissza, de a chip továbbra is DirectX 9.0-kompatibilis marad. Az Ati valószínűleg 229–279 USD-os tartományban határozza meg a kártya árát – már ha egyáltalán lesz belőle valami. Márpedig valaminek lennie kell, mert jelenleg van a cégnek egy csúcskategóriás, 399 dolláros gyorsítója, meg egy 129 USD-os, alsó-középkategóriás terméke.
A GeForce4 Titanium 4200 agyontarolhatja magát a 149–249 USD-os szegmensben... Az R300 képes kétkonfigurációs működésre, ám az Ati egyelőre nem jelentett be ilyen kártyát. Ez a megoldás az ára (két R300 GPU, AGP Pro kialakítás, 256 Mbyte gyors DDR memória, 256 bites memóriabusz két chiphez stb.) miatt amúgy is a professzionális területre lesz szánva. Mert 350 dollárért még megvesznek a hardcore gamerek egy 3D-gyorsítót, de 8-900-ért már csak elhanyagolható kisebbségük. Az Ati nem zárkózott el annak lehetőségétől, hogy lesz a 9700-nak mobil verziója (erre mondják, hogy overkill), ám egyelőre semmi konkrétum. A Radeon 9000 Próból, mint az kitűnik a táblázatból, kaptunk tesztpéldányt, de a 9700 Próból egyelőre nem. Reményeink szerint a következő számban már élőben tudósíthatunk az R300 tetejéről.

Végül a még meg sem ízlelt R300 grafikus chip jövőjéről. A cég mostani álláspontja szerint az R300-ból már nem lesz 0,13 mikronos kivitel, ezt a gyártástechnológiát a 2003 első félévében debütáló R350 gyorsítónak tartják fent. Az a chip elméletileg már DirectX 9.1-kompatibilis lesz. Valószínűleg megpróbálják majd belegyömöszölni az időközben megjelent Nvidia NV30 gyorsító R300-hoz képesti többletképességeit, illetve kicsit szélesebb memória-sávszélességet kap a kártyás termék – amelynek nevéről már pletykák szállingóznak, például hogy Radeon 10000 (Pro)-nak hívják majd...

A tesztben használt alkatrészeket az Intel Magyarország, a Samsung Magyarország, az Asus tajvani képviselete és a Kelly-Tech bocsátotta rendelkezésünkre. Segítségüket köszönjük.

Gyorsulás két G-vel

A CHIP Magazin augusztusi számának integrált grafikusvezérlő tesztjének (➪ Integrációs tárgyalások – CHIP 2002/8/57) leadása után érkezett meg hozzánk a tajvani képviseletektől két nagyágyúnak Intel i845G chipkészlettel szerelt alaplapja, az Asus P4B533-V és a Gigabyte GA-8IGX. Azonnal adta magát a lépés, a két termék F2F összehasonlítása – a PC Magazin tesztlaborjában.

Rixer György

Először is az azonosságokról. Mindkét alaplap a normál ATX mérethatárokon belüli befoglaló méretű (a Gigabyte terméke 15 milliméterrel szélesebb), Socket 478-as foglalatuk Intel Pentium 4, illetve Socket 478-as Celeronok fogadására alkalmas. A Pentium 4-ek közül mind a 400, mind az 533 MHz-es processzoroldali buszos példányokat támogatják. A lapokon

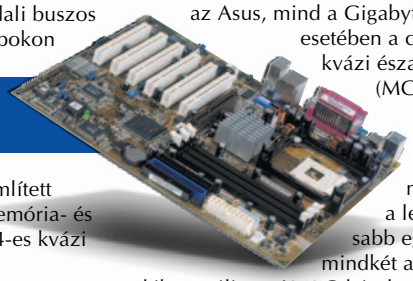

Asus P4B533-V - a méltán népszerű P4B család G-je

található chipkészlet a már említett i845G, ennek egybeépített memória- és grafikus vezérlőjéhez az ICH4-es kvázi déli híd járul.

Mindkét alaplap stabil üzemeltetéséhez szükség van ATX 2.03-as szabványú tápegységre – bár az Asusén megtalálható a cég EZ-Plugja is az AUX kiváltására, ám ott figyel a lapon az ATX12V csatlakozó is.

További egyezés, hogy egyik lapra sem került a mostanában oly divatos IDE RAID vezérlőkből, így mindkét alanyunk két UDMA/100-as képességű IDE csatornát kínál. Mindkét terméken Intel alapú 10/100 Mbit/s-os Ethernet vezérlő szolgálja ki a hálózatos igényeket. Bővítőrések szempontjából is erős egyezést láthatunk a két terméken: egy AGP 4x, hat PCI és három DIMM rést – de egyikük sem támogat CNR bővítést.

A memóriafoglalatokba mindkét esetben maximálisan 2 Gbyte-nyi DDR SDRAM-ot pakolhatunk – a hivatalos verzió szerint legfeljebb PC 2100-as modulokból, ám a Gigabyte lapja a mi PC 2700-as modulunkat alapból meghajtotta DDR333-as sebességen (igazolva ezzel azt a tételt, miszerint az i845G készletben bizony benne van a DDR333 támogatása, és nem is olyan nehéz előbányászni, habár az Intel hivatalosan és egyelőre nem támogatja ezt a szolgáltatást). Mindkét lapon hat USB 2.0-s port várja a csatlakozni vágyó eszközöket. Ez a mennyiség komolyabb USB-s eszközparkhoz is elegendő. Mind az Asus, mind a Gigabyte alaplapja esetében a chipkészlet kvázi északi hídja (MGCH) jókora hűtőbordát kapott, ám aktív hűtés nélkül. Végül a legtriviálisabb egybeesésről: mindkét alaplap kihasználja az i845G készlet nyújtotta lehetőséget, az Intel Extreme Graphicset, az integrált grafikus megoldást – a táblázatban látható mérési eredmények is ezzel a videovezérlővel születtek.

Térjünk rá a különbségekre. Eltér az integrált hangkeltőjük típusa, bár mindkét megoldás támogatja a hatcsatornás hangot: a Gigabyte lapja az Avance Logic ALC650 jelzésű AC'97-es vezérlővel valósítja ezt meg, az Asusén pedig a CMedia PCI-os hangvezérlője (CMI8738).

Bár ezt talán az egyezőségeknél kellett volna elsütni, mindenesetre tény, hogy mindkét alaplap tuningszekciója erős szolgáltatási körrel bír, azonban a Gigabyte lapja ezenfelül tovább kedvez a kezdő felhasználóknak a BIOS-ban két billentyűnyomással aktiválható *Top Performance* kapcsoló mellékelésével. Ha már a gigás extráknál tartunk, a GA-8IGX jó kézikönyve (e téren azért az Asusnak még mindig van egy kis előnye) és Quick Install Guide-ja mellett

Mérési eredmények, kereskedelmi adatok

Gyártó, típus	Gigabyte GA-8IGX	Asus P4B533-V/LAN
Weboldal	www.gigabyte.com.tw /products/8igx.htm	www.asus.com.tw/mb/socket478 /p4b533-v/overview.htm
Mérési eredmények		
3DMark 2000 v1.1 – 640x480/16 bit	6039 3D mark	6096 3D mark
3DMark 2001 SE 330 - default futás	1807 3D mark	1821 3D mark
Vulpine GLMark 1.1p – 640x480/16 bit, Low Detail	62,3 képkocka/s	61,9 képkocka/s
Quake III Team Arena 1.27h, mpdemo1 - 6 40x480x16 bit, Fastest grafika	120,5 képkocka/s	119,6 képkocka/s
Sysmark 2001 patch3		
– Official Run	216 pont	216 pont
– Internet Content Creation	233 pont	235 pont
– Office Productivity	201 pont	199 pont
Kereskedelmi adatok		
Hazai forgalmazó	CHS (nagykereskedő)	Ramiris (nagykereskedő)
– weboldala	www.chs.hu	www.ramiris.hu
Termék (ajánlott) bruttó végfelhasználói ára	39 990 Ft	n.a.
Garancia időtartama	2 év	3 év

Tesztkonfiguráció: Intel Pentium 4 2,4B GHz; 256 Mbyte DDR333-as KingMax memória; Seagate Barracuda III merevlemez; Teac CD-W58E CD-olvasó; angol Windows 98SE; DirectX 8.1a; ICD 4.00.1009; IEGD 4.13.01.3069; IAA 2.2; Enermax 350 W ATX 2.03 táp; Samsung SyncMaster 900IFT monitor.

info

- ➪ i845G: www.intel.com/design /chipsets/845g/
- ➪ Intel Extreme Graphics: www.intel.com/products/desk_lap/ chipsets/graphics/index.htm

a dobozban Easy Install Guide is található – úttörő kezdeményezés, egyben a többi gyártó által követendő példa.

Ebben a nem is olyan szerény vastagságú könyvecskében pontról-pontra, fényképekkel illusztrálva feltárul a számítógép építésének minden csínja-bínja.

A kötetke választ ad a kezdők legtöbb – a szakértőbbek szemében olykor triviálisnak tűnő – kérdésére, sőt használható vásárlási tanácsokkal is szolgál, rövid

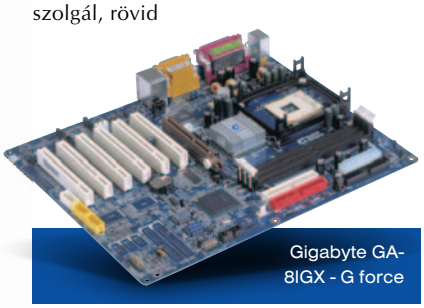

Gigabyte GA-8IGX - G force

magyarázattal fűszerezve a piac működéséről.

Bár az önreklám jelen van (a Gigabyte termékeinek színvonalát ismerve nagyon nem fürödhet be velük a kezdő user), az EIG szellemisége inkább nonprofit, segítő jellegű.

Más kérdés, hogy a kiokított felhasználó bátrabban és többet vásárol a jövőben alkatrészeket...

A lapokhoz csomagolt szoftverek egyike sem különös. (A gyártók persze kézzel-lábbal tiltakoznának ez ellen a kijelentés ellen...)

* * *

Összegzésképpen, a Gigabyte GA-8IGX ideális választás kezdő, a hardverelemekkel mostanában ismerkedő gépépítőknek, akik az első időkben inkább az integrált grafikát használják, aztán tapasztalataik és igényeik növekedtével komolyabb videokártyába és esetleg processzorba ruháznak be.
A Gigabyte lapja számukra stabil működést, kedvező árat és biztonságot nyújt.

Ahhoz ugyanis inkább destruktívnak, mintsem kezdőnek kell lenni, hogy kinyírjunk egy Socket 478-as procit...

Az Asus P4B533-V-je egy feltehetően – ugyanis a hazai forgalmazó e cikk írása táján nem tartott még raktáron ilyen típust, ezért árat sem tudott mondani – drágább megoldás a tapasztaltabb felhasználók számára, akik a lapot leginkább eleve külső videomegoldással fogják használni, és csak akkor veszik igénybe az IEG szolgáltatást, ha éppen videokártyát váltanak (például a régit már eladtam, az újat még nem vettem meg).

4K2 akcióban

Amikor kijött a Nvidia GeForce4 Titanium chipkészlete, bámultuk, csodáltuk, ám kevesen tudtuk kipengetni a kártyákért az olykor csillagászati összegeket. A problémára gyorsan reagált a cég, és piacra dobta a Titanium 4200-at, amely költséghatékony megoldásnak indult, ráadásul az idő vasfoga is megtette a maga árzabáló hatását...

Rixer György

Manapság a legtöbb 3D-s gamernek GeForce4 Titanium 4200 chipkészlet köré épülő kártya a beruházásainak célpontja. Nem foszt le, teljesítménye nem hagy cserben. A GeForce4 Titanium architektúráról a CHIP Magazin ez év áprilisi számában lehet bővebben olvasni (GeForszírozzák – CHIP, 2002/4/60), míg élőben szintén a CHIP-ben, az augusztusi számban debütált ilyen darab (A titánok Benjáminja – CHIP, 2002/8/52).

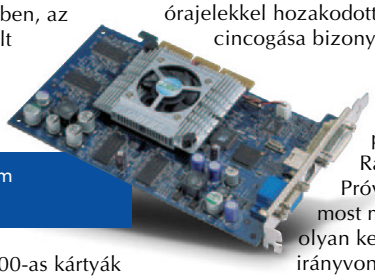

Abit Siluro GF4 Ti 4200 – sem több, sem kevesebb

A GeForce4 Titanium 4200-as kártyák kizárólag órajelükben térnek el feltétlenül a Titanium 4600-asoktól (300/650 MHz mag/memória). Az, hogy a 4600 mellé minden esetben 128 Mbyte memória kerül, alapban így van, hiszen az ilyen kártyák drágák, befektetés jellegűek, márpedig a 128 mega testesíti meg a jövőt (más kérdés, hogy egyre inkább 256 bites memóriabuszon). A 4200-asokra viszont a kártyagyártók találják ki a memóriakörítést. Az Nvidia alapvetően két referenciát adott a gyártók kezébe. Csinálhatnak 64 megával kiszerelt Titanium 4200-ast, 500 MHz-es effektív memória-órajellel, vagy 128 megásat, 444 MHz-es memóriával. A cél az volt, hogy mindkét változat kellőképpen olcsó maradjon ahhoz, hogy versenyképes legyen a Radeon 8500-as kártyákkal. Gondolom, egyértelmű mindenki előtt: a lassabb memória olcsóbb. A mag mindkét esetben 250 MHz-en megy. Miként látni fogjuk, sok gyártó köpött a Nvidia ajánlásaira, és a legkülönfélébb órajelekkel hozakodott elő. Az egerek cincogása bizony egyre erősödik – kezdődött az egész a Radeon 8500-zal, most pedig folytatódik a Radeon 9700 Próval. Az Nvidia most már nem léphet fel olyan keményen az irányvonaluktól elhajló kártyagyártókkal szemben, mint egy évvel ezelőtt, amikor minden szempontból ő volt a király. Feltehetően a cég most már csak akkor fog közbelépni, ha eszetlen tuningot lát valamelyik partnere részéről.

Ugyancsak érdekes fejlemény, hogy a kártyagyártó partnerektől kiszivárgott értesülések szerint az Nvidia leállt a Titanium 4400-as készlet (275/550 MHz) szállításával. Mint látni fogjuk, a 4200-as kártyák többsége képes menni 4400-as sebességeken – akkor meg minek kidobni plusz 15-20 rugót az ablakon? A 3D-s gamerek többsége nem az a fajta, aki visszariad egy kis tuningtól, pláne ha az mindössze abból áll, hogy a RivaTunerben beállít pár értéket. Ezt a próbálkozását tehát az Nvidia elbukta. Hehe. Egyébként a 4200 sikerességére jellemző, hogy az Nvidia saját bevallása szerint nagyjából ugyanannyi MX440-as készletet ad el, mint Titanium 4200-at. Meglepő adat, és többféle spekulációra ad lehetőséget. Vagy ilyen rosszul megy az MX440-esek értékesítése, mert az emberek rájöttek lassacskán, hogy az Nvidia átejtette őket egy GeForce2-vel, vagy a 4200 megy ilyen jól, mert az emberek gyorsan rájöttek, hogy ez bizony nagyon jó ár–érték arányú készlet. Valószínűleg mindkettő közrejátszik, plusz az, hogy az Nvidia a többi piaci szereplőhöz hasonlóan megpróbálja egyre feljebb tornászni a cuccainak az ASP-jét.

Az is vicces, hogy az Nvidia felszólította partnereit, hogy a karácsonyi szezonra már most vegyék meg a készleteiket – azaz reményei szerint a kártyagyártók több hónapnyi gyártási raktárkészletet fognak felhalmozni. Ez természetesen további kényszerű hűséget jelentene az Nvidiához, hiszen akármilyen jó cuccal jön ki az Ati, jó pár gyártó képtelen lesz azonnal váltani, mert rengeteg Nvidia chip fog porosodni a raktárában, kártyára várva.

Az az igazán vicces ebben az egészben, hogy az Nvidia az Ati egyetlen – igaz, felettébb erőteljes – mozdulatától, a Radeon 9700 Prótól beijedt, és kapkod fűhöz-fához. Vannak, akik képtelenek tudomásul venni, hogy a hegy királya csak lefelé tarthat. Ez gazdasági és biológiai törvényszerűség, amit nem belátni már nem is annyira arrogancia, mint inkább butaság. Az Nvidiának feltehetően még hosszú kifutása van (NV30+), ám a homloka már meg van jelölve, mint mindenkinek, aki a csúcson van. Erről a témáról leginkább az amerikai hadsereg mesterlövész-alakulatának jelszava jut eszembe: „If you run, you just die tired."

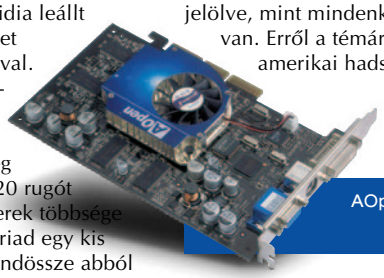

AOpen Aeolus Ti 4200 – szeletem

Mint a fentiekből kiderült, jelenleg – és még lapunk megjelenésének időpontjában is – a GeForce4 Titanium 4200 chipkészlettel szerelt kártyák a legütősebb ár–érték arányú, elsősorban játék irányultságú 3D-gyorsítók. Ha fel akarunk szerelkezni a karácsonyi időszak játékaira (NOLF2, Wolfi mission pack, Unreal Awakening stb.), akkor ez az egyik legjárhatóbb út, hacsak nem dobott meg apuci egy platina Visa kártyával.

Mivel minden gyártótól szabály alapján csak egy kártya jöhetett –

info

- Nvidia GeForce4 Titanium 4200: www.nvidia.com/view.asp?PAGE=geforce4ti
- Nvidia BIOS-editor Titanium 4200-hoz (használata csak saját felelősségre): www.xbios.3dgames.ru/files/rvbedit/rvbsetup.exe
- RivaTuner (különleges tuningprogram Nvidia grafikus chipkészlethez): http://guru3d.com/rivatuner/
- A RivaTuner részletes használati útmutatója: www.boogletech.com/modules.php?name=Sections&op=viewarticle&artid=10

elkerülendő a senkinek sem jó, átláthatatlan 20+ szereplős tesztet –, ezért nem kaphat elmarasztalást egy kártya, ha csak 64 mega memória van rajta, illetve nem jelent előnyt 128 Mbyte. Tudni kell ugyanis, hogy a gyártók nagy többsége mindkét kiépítésben gyártja a kártyáit. Ennek megfelelően tesztünk szándékoltan inkább erős áttekintés a honi piac eme szegletéből, mintsem egy árlista, amiből ugyan kiderül egy fontos dolog (ár), ám más semmi. Persze lesznek itt konkrét ajánlások is...

A 64 vagy 128 Mbyte kérdéskör legújabb fordulójának hard factje az, hogy az id Software (amit a hazai gamerek nagy többsége helytelenül ájdínek ejt, miközben az simán id) Doom III játéka a jelenlegi állás szerint 80 Mbyte-nyi textúrát fog használni – és ez tovább durvulhat, ahogy egyre jobb hardverek lesznek kint a piacon. Na, most ettől kezdve a vitának további értelme alig van.

Asus V8420 Deluxe – World Domination Tour

Utolsó információm szerint a játék tavasz közepén fog debütálni. Akkor pedig már több játék is DirectX 9-es funkciókat fog használni és kihasználni, tehát egy DirectX 8-as GeForce4 Titaniumnak már nem jut a rivaldafényből. Ha valaki már most bizonyítékot akar az ígéretek helyett, nézze meg az egyes kártyák Codecreatures tesztben elért eredményét: a Codecult brutalizátora betekintést nyújt abba, milyen az, amikor egy teszt a méregdrágán vett gépünket tönkig leálázza (a program ajánlott hardvere: 1 Gbyte RAM, 128 Mbyte-os grafikus kártya). Ennek megfelelően 2002 októberében akármilyen memóriakonfigurációjú GeForce4 Titanium 4200-at venni egy bő éves beruházás, onnantól új jegyet kell érvényesíteni, ha továbbra is mindennel játszani akarunk. Addig azonban hű társ lesz. A táblázatra tekintve az is megmondható, melyik produktum mennyiért adja bájait.

A táblázat legtöbb sorához nem kell külön magyarázat, legfeljebb a 4400/4600-tuningolás sorához fűznék néhány gondolatot. A fentebb tárgyalt Titanium 4400 megszűnése alapján a Titanium 4200-asoknak kell betölteniük az űrt, ezért megnéztem, bírják-e az egyes kártyák a 4400 referencia-órajelét (275/550 MHz). Ahol ezt indokoltnak tartottam a memória időzítések miatt, ott megpróbálkoztam a 4600-as órajelekkel (300/650 MHz) – sajnos csak egy esetben jártam szerencsével. Természetesen 4 ns-os memóriákkal kiszerelt kártyáknál fel sem merült e teszt lehetősége.

A tuningteszt abból állt, hogy miután a Powerstripban beállítottam a megfelelő órajelértékeket, elindítottam a 3DMark 2001 SE-t, és lefuttattam vele egyben a négy játékteszteket. A teszt közben árgus szemekkel figyeltem a képernyőn esetleg felbukkanó vizuális anomáliákat – fekete háromszögek villódzása, egyértelműen rosszul színezett/textúrázott poligonok stb. Ha a teszt lefutott, és látható hibákat sem tapasztaltam, akkor a teszt sikeres volt. Azt persze meg kell jegyezni, hogy a tuningszerencse forgandó, azaz még az ugyanabból a szériából származó kártyák sem tuningolhatók ugyanúgy. Ám mivel mindegyik tesztelt kártya final retail, dobozos verzió volt, az itt elért eredmények erős utalásként foghatók fel arra nézve, hogy a testvérkéik mit tudhatnak.

Abit Siluro GF4 Ti 4200 64 MB

Szegény doboz sokat kiállhatott tesztünk előtt, ugyanis második kinyitásakor az egyik oldalán elengedett a ragasztás. Ez azonban semmit nem von le a kártyának, illetve körítésének az érdemeiből. Ez a 64 megás, Nvidia referencia-órajeleken üzemelő szerkezet külcsínre semmi különöset nem mutat, ám rendesen végzi a dolgát, sőt a nálunk járt példány sikeresen vette a 4400-as tuningakadályt is.

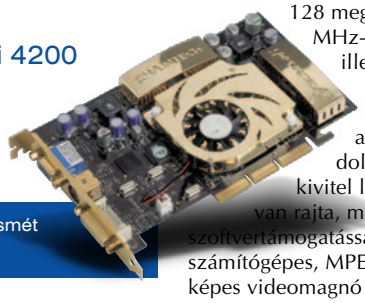

Chaintech A-GT21 SE – ismét Vivo szoftver nélkül

Minőségi javulást látok az Abitnál a videokártyák körítésében is. Habár teljes játékprogramot nem kapunk hozzájuk, ám jó kis kézikönyvet és a tisztességesebbnél is tisztességesebb kábelkészletet igen. Ezek a tényezők egy középkategóriás gyártó termékénél kiemelendők.

Az Abit kártya legjobb „szolgáltatása" az ára: egyértelműen tesztünk árbajnoka lett. Mivel rendesen végzi a dolgát, ezért vásárlása csak annak ellenjavallott, aki extrém tuningra szakosodott (nyolc és fél ember Magyarországon), illetve akinek feltétlenül 128 megás kártyára van szüksége. Ám ez utóbbi csoportnak jelzés szinten mondom, hogy a kártya 128 megás verziója is kapható itthon, szintén nagyon kedvező áron – bár ennek a kivitelnek már akadt komoly vetélytársa tesztünk keretein belül, a Club3D személyében.

AOpen Aeolus Ti 4200

Az AOpen kártyája semmit sem változott, mióta szerepelt a CHIP Magazin augusztusi számának tesztjében (lásd fentebb), azonban azóta sikerült némi árinformációt is szerezni róla.

A 128 Mbyte memóriával kiszerelt, referenciaajánlás alapján órajelezett kártyán videobemenet is van, kihasználásához megkapjuk a WinProducer szoftvert. Ezenfelül kevés extrával rendelkezik, hajt rendesen és még a 4400-as sebességen is hibátlanul működött, ami – tekintve, hogy 128 megás kártya – igencsak dicséretes.

Habár a hazai kiskereket még nem árasztották el az AOpen videokártyái, ha valaki épp egy Aeolusba botlik, nem csinál rossz vásárt – bár azt is látni kell, hogy akadnak az osztályában nála kedvezőbb vételek is.

Asus V8420 Deluxe

Előrebocsátom, hogy ez a kártya lett tesztünk üdvöskéje. Az egy dolog, hogy 128 megás létére alapból 551 MHz-en megy a memória, illetve a GPU órajele is 10 MHz-cel magasabb az ajánlásnál. Másik dolog, hogy Deluxe kivitel lévén videobemenet is van rajta, megfelelő szoftvertámogatással otthoni számítógépes, MPEG-2 kódolásra is képes videomagnó létrehozásához, és még VR szemüveget is kapunk hozzá. Harmadszor: egy rakat egyéb szoftvert csomagolnak mellé.

Ami azonban igazán ütött ebben a kártyában, hogy a Titanium 4600 órajeleivel is hibátlanul maga alá gyűrte a 3DMark 2001 SE-t! Ez a teljesítmény csodálatot érdemel egy 128 megás Ti 4200-tól. Természetesen nem garantálhatjuk, hogy mindenkinek a V8420 Deluxe-sza megy ilyen sebességen, ám az esély nagyon jó.

A hidegzuhany a kártya ára, ugyanis az vetekszik a noname felé kacsintgató gyártók Ti 4600-asainak az árával. A helyzet tehát az, hogy az Asus V8420 Deluxe technológiai szempontból kimagaslik a mezőnyből, ám sajnos árával is. Ezt még a szokásosnál egy évvel hosszabb garancia sem ellensúlyozza. Ez a kártya olyan, mint a jobbfajta, teflonfejű 7,62 mm-es lőszer: ha a pénztárcádat már átütötte, akkor bizonyos, hogy a szívedbe zárod...

Műszaki adatok és mérési eredmények

Gyártó, típus	Abit Siluro GF4 Ti 4200 64 MB	AOpen Aeolus Ti 4200	Asus V8420 Deluxe	Chaintech A-GT21 Special Edition
A termék weboldala *	www.abit.com.tw/	english.aopen .com.tw/products/vga /gf4ti4200-dvc128.htm	www.asus.com.tw/vga /agpv8420d/overview .htm	www.chaintech .com.tw/eng/products /VGA/agt21.asp
Műszaki adatok				
Grafikus memória, időzítése	64 Mbyte Samsung DDR SDRAM, 4,0 ns	128 Mbyte Samsung DDR SDRAM, 4,0 ns	128 Mbyte Samsung DDR SDRAM (tinyBGA tokozás), 3,3 ns	128 Mbyte DDR SDRAM
Ki- és bemenetek	1 DVI, 1 VGA, 1 tévékimenet	1 DVI, 1 VGA, 1 kombinált Video In/Out csatlakozó	1 DVI, 1 VGA, 1 kombinált Video In/Out csatlakozó, 1 VR-Out	1 DVI, 1 VGA, 1 kombinált Video In/Out csatlakozó
Tévéenkóder chip/külső TMDS transzmitter gyártója	Philips / Silicon Image	Philips / Silicon Image	Philips / Silicon Image	Philips / Silicon Image
Gyári beállítás (BIOS) szerinti mag- és effektív memória-órajel	250/500 MHz	250/446 MHz	260/551 MHz	250/446 MHz
GPU hűtése	aktív, közepes méretű hűtőborda	aktív, közepes méretű hűtőborda	aktív, közepes méretű hűtőborda	aktív, az átlagosnál kissé nagyobb hűtőborda
Memóriamodulok hűtése	❍	❍	❍	passzív, nagyméretű bordákkal
Kártya mérete, színe	közepes, kék	közepes, fekete	teljes szélességű, lila	közepes, sötétbarna
A termék dobozának tartalma	nagyon jó kézikönyv; driver CD (SiluroDVD-vel); DVI-VGA konverter; S-Video–kompozit átalakítókábel; kompozit videokábel; S-Video kábel	video in/out split kábel; közepes minőségű kézikönyv; driver CD; WinProducer; WinProducer teljes kézikönyv; WinDVD	nagyon jó kézikönyv; video in/out break-out box; DVI-DVI/VGA splitter kábel; VR szemüveg; AsusDVD 2000; driver CD; WinProducer/WinCoder; VideoLive Mail 4; Aquanox; Midnight GT/Rage Rally; Games Showcase	közepes minőségű kézikönyv; driver CD (WinDVD-vel); MDK2; DVI-VGA átalakító; S-Video split kábel; kombinált video in/out kábel
A csomagolás, design szubjektív értékelése (adható 10 pont)	6 pont	6,5 pont	9 pont	7 pont
Mérési eredmények				
3DMark 2000 v1.1				
– default futás	13 132 3D mark	13 095 3D mark	13 418 3D mark	13 108 3D mark
– 1600x1200/32 bit	6842 3D mark	6526 3D mark	7359 3D mark	6526 3D mark
3DMark 2001 SE build 330				
– default futás	10 419 3D mark	10 192 3D mark	10 836 3D mark	10 158 3D mark
– 1024x768/32 bit, 4 mintás élsimítással	4739 3D mark	4447 3D mark	5285 3D mark	4455 3D mark
– 1600x1200/32 bit	6061 3D mark	5786 3D mark	6512 3D mark	5779 3D mark
– 1600x1200/32 bit, 4 mintás élsimítással	nem fut le 64 Mbyte grafikus memóriával	1496 3D mark	1863 3D mark	1505 3D mark
Quake III Team Arena 1.27h – timedemo, mpdemo1				
– 1024x768/32 bit, High Quality grafika	161,0 képkocka/s	156,0 képkocka/s	166,0 képkocka/s	156,1 képkocka/s
– 1600x1200/32 bit, High Quality grafika	82,3 képkocka/s	77,2 képkocka/s	91,4 képkocka/s	77,2 képkocka/s
Return to Castle Wolfenstein 1.1 – timedemo, checkpoint				
– 1024x768/32 bit, High Quality grafika	123,0 képkocka/s	122,3 képkocka/s	130,0 képkocka/s	121,8 képkocka/s
– 1600x1200/32 bit, High Quality grafika	64,5 képkocka/s	62,6 képkocka/s	76,2 képkocka/s	62,6 képkocka/s
Vulpine GLMark 1.1p – 1024x768/32 bit, High Detail grafika	68,9 képkocka/s	67,5 képkocka/s	72,7 képkocka/s	67,5 képkocka/s
Codecreatures – Official run	1615 pont	1826 pont	2019 pont	1834 pont
Comanche 4 Demo benchmark				
– 1024x768/32 bit	45,6 képkocka/s	45,9 képkocka/s	46,6 képkocka/s	45,8 képkocka/s
– 1600x1200/32 bit	33,4 képkocka/s	36,0 képkocka/s	39,5 képkocka/s	36,0 képkocka/s
ChameleonMark – 1600x1200/32 bit, Real	48,0 képkocka/s	47,1 képkocka/s	51,3 képkocka/s	47,1 képkocka/s
Titanium 4400-as (275/550 MHz) tuning eredménye	sikeres	sikeres	sikeres	lefutott, de vizuális hibák léptek fel (a memória nem bírta)
Titanium 4600-as (300/650 MHz) tuning eredménye	n.a.	n.a.	sikeres	n.a.
Kereskedelmi adatok				
Forgalmazó, telefonszáma	Mycom (nagykereskedő) ☎ 204-5464	RCE Kft. (nagykereskedő) ☎ 309-4700	Ramiris (nagykereskedő)	Asbis Hungary (nagykereskedő) ☎ 236-1000
– webhelye	www.mycom.hu	www.rce.hu	www.ramiris.hu	www.asbis.hu
Ár (ajánlott bruttó kiskereskedelmi)	37 100 Ft	57 200 Ft	79 900 Ft	59 900 Ft
Garancia	2 év	2 év	3 év	2 év

Tesztkonfiguráció: Asus P4T533 alaplap; Pentium 4 2,4B GHz processzor; 512 Mbyte RIMM4200-as memória; integrált CMedia CMI8738 hangvezérlő; Segate Barracuda III merevlemez; Teac CD-W58E CD-olvasó; Enermax EG365P-VE tápegység; Intel stock Pentium 4-es hűtő; Samsung SyncMaster 900IFT monitor; Windows XP Professional; Detonator 29.42; Powerstrip 3.21 build 308.

	Club3D GeForce4 Ti 4200 128 MB	Gainward GeForce4 PowerPack! Ultra/650 TV Golden Sample	Inno3D Tornado GeForce4 Ti 4200 128 MB	Leadtek WinFast A250LE TD MyVivo 64 MB	MSI G4Ti4200-TD 128 MB	PixelView GeForce4 Ti 4200 128 MB
	www.club-3d.nl/	www.gainward .com/c-1.html?id=41	www.inno3d.com	www.leadtek.com.tw/	www.msi.com.tw/	www.prolink.com.tw/
	128 Mbyte Samsung DDR SDRAM, 4,0 ns	64 Mbyte EtronTech DDR SDRAM, 3,3 ns	128 Mbyte Samsung DDR SDRAM, 4,0 ns	64 Mbyte DDR SDRAM	128 Mbyte Samsung DDR SDRAM, 4,0 ns	128 Mbyte Samsung DDR SDRAM, 4,0 ns
	1 DVI, 1 VGA, 1 tévékimenet	1 DVI, 1 VGA, 1 tévékimenet	1 DVI, 1 VGA, 1 tévékimenet	1 DVI, 1 VGA, 1 kombinált Video In/Out csatlakozó	1 DVI, 1 VGA, 1 tévékimenet	1 DVI, 1 VGA, 1 Video In/Out csatlakozó
	Conexant / Silicon Image	Philips / Silicon Image	Conexant / Silicon Bridge	Philips / Silicon Image	Philips / Silicon Image	Philips / Silicon Image
	250/500 MHz	250/513 MHz	250/446 MHz	250/513 MHz	250/446 MHz	250/459 MHz
	aktív, közepes méretű hűtőborda	aktív hűtés, közepes méretű hűtőborda	aktív, közepes méretű hűtőborda	aktív, hatalmas, a memóriachipeket is lefedő, egybefüggő hűtőborda	aktív, közepes méretű hűtőborda	aktív, közepes méretű hűtőborda
	❍	passzív	❍	lásd a GPU-nál	❍	❍
	közepes, kék	közepes, vörös	kicsi, sötétbarna	közepes, zöld	közepes, vörös	közepes, barna
	közepes minőségű kézikönyv; kompozit videokábel; driver CD; WinDVD; Serious Sam FE; Motocross Mania	közepes minőségű kézikönyv; VGA-DVI konverter; driver CD; WinDVD; kompozit–S-Video átalakítókábel	minimalista Install Guide; DVI-VGA átalakító; kompozit videokábel; S-Video–kompozit átalakítókábel; kicsi egérpad; driver CD; Ballistics; WinDVD 2000; PowerDirector SE 1.1; Nvidia GF4 Experience CD	jó kézikönyv; Quick Install Guide; Aquanox; Master Rally; Rainbow Six – Rogue Spear: Black Thorn; Games Gallery CD; WinFast DVD; MGI Videowave 5.0 Standard; kompozit videokábel; S -Video kábel; video in/out split kábel	jó kézikönyv; S-Video kábel; DVI-VGA konverter; S-Video/kompozit elosztókábel; MSI Multimedia CD; MSI DVD; Aquanox; Sacrifice; MSI Games Collection; No One Lives Forever	3 darabos video in/out kábelkészlet; közepes minőségű kézikönyv; driver CD; PowerDirector Pro 2.1 ME
	7,5 pont	8 pont	6,5 pont	7,5 pont	7,5 pont	9 pont
	13 232 3D mark	13 274 3D mark	13 157 3D mark	13 159 3D mark	13 058 3D mark	13 124 3D mark
	6983 3D mark	7068 3D mark	6576 3D mark	6951 3D mark	6570 3D mark	6699 3D mark
	10 487 3D mark	10 508 3D mark	10 157 3D mark	10 406 3D mark	10 233 3D mark	10 261 3D mark
	4892 3D mark	4939 3D mark	4489 3D mark	4843 3D mark	4484 3D mark	4613 3D mark
	6168 3D mark	6259 3D mark	5840 3D mark	6162 3D mark	5833 3D mark	5939 3D mark
	1691 3D mark	nem fut le 64 Mbyte grafikus memóriával	1512 3D mark	nem fut le 64 Mbyte grafikus memóriával	1508 3D mark	1565 3D mark
	162,4 képkocka/s	164,2 képkocka/s	156,5 képkocka/s	160,6 képkocka/s	156,9 képkocka/s	158,7 képkocka/s
	84,0 képkocka/s	86,2 képkocka/s	77,9 képkocka/s	83,8 képkocka/s	77,9 képkocka/s	79,7 képkocka/s
	126,7 képkocka/s	125,7 képkocka/s	122,3 képkocka/s	125,2 képkocka/s	122,5 képkocka/s	123,9 képkocka/s
	69,1 képkocka/s	86,2 képkocka/s	63,2 képkocka/s	65,8 képkocka/s	63,2 képkocka/s	64,9 képkocka/s
	69,4 képkocka/s	71,1 képkocka/s	67,7 képkocka/s	69,5 képkocka/s	67,6 képkocka/s	68,2 képkocka/s
	1917 pont	1643 pont	1840 pont	1625 pont	1840 pont	1855 pont
	45,0 képkocka/s	45,6 képkocka/s	46,4 képkocka/s	45,9 képkocka/s	45,1 képkocka/s	46,2 képkocka/s
	37,6 képkocka/s	34,1 képkocka/s	36,2 képkocka/s	33,8 képkocka/s	36,0 képkocka/s	36,7 képkocka/s
	48,4 képkocka/s	49,0 képkocka/s	47,1 képkocka/s	48,4 képkocka/s	47,3 képkocka/s	47,6 képkocka/s
	sikeres	sikeres	lefutott, de vizuális hibák léptek fel (a memória nem bírta)	sikeres	sikeres	lefutott, de vizuális hibák léptek fel (a memória nem bírta)
	n.a.	lefagyott (a GPU nem bírta)	n.a.	lefagyott (a GPU nem bírta)	n.a.	n.a.
	Pulsar Hungary Kft. (nagykereskedő) ☎ 219-0935	Herta ☎ 322-2232	Expert Computer Kft. (nagykereskedő) ☎ 450-2430	Kelly-Tech (nagykereskedő) ☎ 350-1246	Ramiris (nagykereskedő)	Win Computer ☎ 353-4304
	www.pulsar.hu	www.herta.hu	www.expert.hu	www.kellytech.hu	www.ramiris.hu	www.win.hu
	49 900 Ft	53 625 Ft	51 900 Ft	55 000 Ft	59 900 Ft	52 500 Ft
	2 év	3 év	2 év	2 év	3 év	2 év

**: a termék webhelyének teljes címét az egyszerűbb kezelhetőség céljából XLS és TXT formátumú file-ban CD-mellékletünkön tesszük közzé a \CIKKEK\17COLMON könyvtárban. ❍: nincs.*

Chaintech A-GT21

A tesztünkben szereplő Chaintech kártya nagyobbik testvére, a Ti 4600-as A-GT61 a CHIP Magazin egyik tesztjében már szerepelt. Az A-GT21-en, lévén szintén Special Edition, van videobemenet, amihez ennél a kártyánál sem járul megfelelő célszoftver.

A szoftverkörítés terén így be kell érnünk a WinDVD-vel (tehát mégis ismerik az Intervideót...) és az öregecske MDK2-vel.

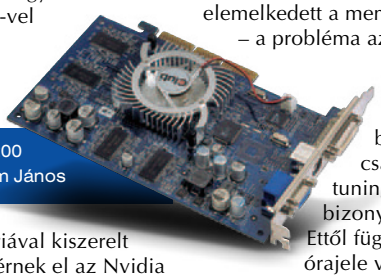

Club3D GeForce4 Ti 4200 128 MB – olcsó, de nem János

A 128 Mbyte memóriával kiszerelt A-GT21 órajelei nem térnek el az Nvidia ajánlásaitól, ennek ellenére átlagosnál nagyobb hangsúlyt kap a komponensek hűtése.

A GPU-ra méretes hűtőalkalmatosság került, és passzív elemek segítik a memóriamodulok hűlését is.

Sajnos ez utóbbi „óvintézkedés" sem mentette meg a kártyapéldányunkat attól, hogy a 4400-as tuningtesztben vizuális hibák lépjenek fel. A kártya ára – szolgáltatásainak és tudásának tükrében – elfogadható.

Club3D GeForce4 Ti 4200 128 MB

A hazánkban lábát most megvető Club3D márka modelljén 128 Mbyte RAM található, ennek órajele azonban a szokásokkal ellentétben 500 MHz, azaz alapból „tuningolták" a kártyát. Szoftverkörítése jó közepes, ahogy a kézikönyve is.

Az általánosan elfogadott Philips helyett ezen a kártyán a Conexant tévéenkóder chipje dolgozik, amely költségkímélő megoldás.

A Club3D kártyája sikerrel vette a 4400-as tesztet, ami a szemünkben erősen növeli a használati értékét.

A kártya árcéduláját összevetve egyéb tulajdonságaival azt lehet mondani, hogy király – 128 megás Ti 4200-as, alapban 64 Mbyte-os kiépítés memória-órajelével a lélektani bruttó 50 ezer forint alatt.

A Club3D újonc, de ez a kártyája díjjal távozik tőlünk: ő az ár/teljesítmény kategória egyértelmű győztese.

Gainward GeForce4 Ultra/650 TV GS

A Gainward ismét Golden Sample jelzetű, azaz a referenciaajánlásoknak fittyet hányó kártyával szerepel a tesztben.

A 64 Mbyte memóriával kiszerelt kártyán ez a komponens 13 MHz-cel fut gyorsabban a házi feladatnál, ami elég konzervatív beállításnak tűnik ahhoz képest, hogy 3,3 ns időzítésű memóriachipekkel társult, amelyek ráadásul passzív hűtést is kaptak (bár valamilyen oknál fogva a mi tesztpéldányunkon a borda néhol elemelkedett a memóriachip egy részétől – a probléma azonban nem tűnik akutnak). Sajnos a Ti 4600-as sebességet a kártya GPU-ja nem bírta, így a memória csak a 4400-as tuningtesztben bizonyíthatta rátermettségét. Ettől függetlenül a memória órajele valószínűleg 600 MHz környékéig tolható az ilyen gyártmányú kártyákon. Az extra memória-sávszélesség pedig mindig jól jön, főleg mivel a tesztalanyunk biztosan hozta a 275 MHz-es magórajelet.

A kártya ára tükrözi azt a szegmenst, amiben a Gainward versenyezteti a paripáit. Ha valakinek volt szerencséje olvasni Kyle-ék cikkét a HardOCP-n a Gainwardnál tett gyárlátogatásról, akkor tudja, hogy az ár a rendkívül szigorú minőség-ellenőrzést is tükrözi, és tudja, hogy nem véletlen a hároméves garancia, amit a gyártó a kártyáira vállalni tud.

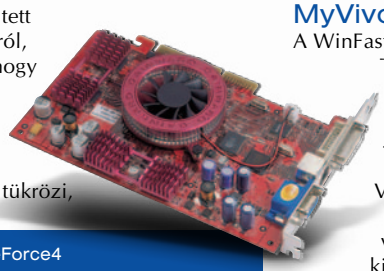

Gainward GeForce4 PowerPack! Ultra/650 TV GS – mondd ki egy levegővel!

inno3D Tornado GeForce4 Ti 4200 128 MB

Ismét olyan gyártó, amelyik ritkán szerepelt hazai tesztekben. Ez a gyártóra nézve kicsit igazságtalan, ugyanis rengeteg kisker üzlet tömve van a grafikus kártyáival.

A kifejezetten kicsi, 128 megás kártya referencia-órajeleken fut. Habár ezen is az általánosan használt 4,0 ns-os Samsung modulok dolgoznak, a 4400-as tuningtesztben vizuális hibákat tapasztaltam.

Ez részben és talán (nem vagyok videokártya-hűtéssel foglalkozó elméleti szakember) annak tudható be, hogy a kis befoglaló méret miatt a GPU hűtőalkalmatossága rálóg a memóriachipekre, és bár nem érintkezik velük, akadályozza a meleg levegő távozását. A normál működésre ennek semmilyen negatív hatása nem volt, kizárólag a tuningot nehezíti.

A költségcsökkentés a kártyaméret mellett a felhasznált tévéenkóder chip (Conexant) és külső TMDS transzmitter (Silicon Bridge) gyártmányában érhető még tetten.

A szoftverkörítéssel azonban nem spóroltak az innoVisionnél, és egészen tisztességes szoftverpakkot dobtak össze a meglehetősen fantáziátlan MegaPack Bundle név alatt.

Az inno3D Tornado Ti 4200 128 MB-je nem akar – de nem is nagyon tudna – többnek látszani, mint ami. Átlagos termék a kedvező árat előtérbe helyezőknek. Az innoVision és az Abit eddig kettesben viaskodtak a költséghatékony (de nem noname) grafikus kártyák honi piacán, most azonban úgy tűnik, a Club3D alaposan megzavarja köreiket. Ebben a tesztünkben legalábbis ezt tette, főleg az inno3D kártya ellenében.

Leadtek WinFast A250LE TD MyVivo

A WinFast család 64 megás, vivós tagja a Ti 4200-as eresztésből. Hasonlatosan a Gainward kártyájához, a memória itt is 513 MHz-en ketyeg.

A kártya jelölésében levő Vivóból ki lehet következtetni, hogy a termék rendelkezik videobemenettel, aminek kihasználásához a szokásos WinCoder/Producer helyett az MGI Videowave 5.0 Standard szoftverét kapjuk, ami rezidens szoftver-rovatvezetőnk szerint egész jó stuff.

A szoftverkörítésre amúgy sem lehet panasz: kapunk három teljes játékot (ezek egyike ugyan az Aquanox, aminek az élvezeti értéke vetekszik a porcukros szardíniáéval), egy játékdemó CD-t és az obligát szoftveres DVD-lejátszót. A kártya további ismertető-jegye – egyben a Leadtek kvázi védjegye – a hatalmas, mindent lefedő hűtőborda, benne ventilátorral. Agyaltunk itt a kollégákkal azon, vajon jobb vagy rosszabb-e ez a megoldás annál, mint amikor a GPU-n van egy ventilátorral megerősített borda, a memóriachipeken pedig passzív hűtés,

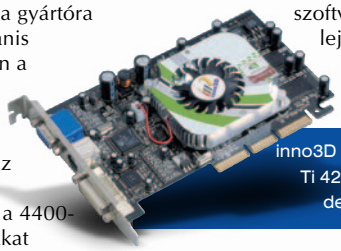

inno3D Tornado GeForce4 Ti 4200 128 MB – olcsó, de nem a legolcsóbb

azaz csak borda. Arra az elméleti eredményre jutottunk, hogy jól szellőző házban (extra rendszerventilátorokkal), illetve kellőképpen alacsony (22 Celsius alatti) szobahőmérséklet mellett jobb a Leadtek által alkalmazott „fullos” megoldás, hiszen ilyenkor mind a GPU-ról, mind a memóriachipekről nagy felületen és – a megfelelő légáram miatt – gyorsan tud távozni a fölös hő.

Rosszul szellőző házban és/vagy magas szobahőmérséklet azonban a megrekedő és már amúgy is viszonylag forró levegő miatt a közös hűtőbordát használva átadó közegként a GPU és a memóriachipek egymást kezdik el melegíteni.

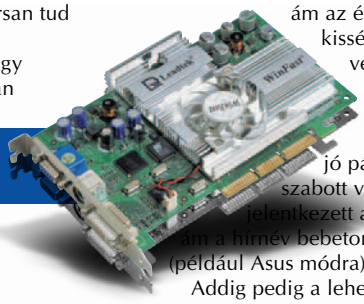

Leadtek WinFast A250LE TD MyVivo – én meg én és a Vivo

A fentiekben leírtak kizárólag a mi elméleti okfejtésünket tükrözik, mérési adatokkal nem tudjuk – de nem is kíséreltük meg – alátámasztani.

Azonban a Leadtek kártyái nem a kínálat árspektrumának alján helyezkednek el, ezért könnyen elképzelhető, hogy megvásárlójuknak nem okoz gondot jól szellőző gépház és szobaklíma beszerzése sem.

Spekuláció ide vagy oda, a kártya hibátlanul teljesítette a 4400-as tesztet, a 4600-asba azonban belefagyott, azaz vélhetően a GPU bizonyult a gyenge láncszemnek.

A kártya ára amolyan leadtekes – nem tud, de nem is akar szembeszállni az Abit reprezentálta szegmens árcéduláival.

Egyébként érdekes, hogy a „nagymenő” kártyagyártók közül egyedül a Leadtek ad csak 2 év garanciát, a többiek vállalják a 3 évet.

Más kérdés, hogy a hároméves garanciának nem látom gyakorlati előnyét a főleg játékra használt 3D-s videokártyáknál.

MSI G4Ti4200-TD 128 MB

A CHIP Magazin 2002/6. számának átfogó kártyatesztjében egyedüliként kapott CHIP-TIPP-et az MSI GF4 Ti 4400 kártyája.

Így aztán magas elvárásoknak kellett megfelelnie most a Ti 4200-as modellnek is.

A 128 Mbyte-os kártya referencia-órajeleken teper, és tévékimenete is van.

Ennél a kártyánál is el lehet mondani, hogy a szoftveranyag nagyon jó, és yesss, „mizz Kate Archer” ismét tiszteletét teszi.

A kártya hiba nélkül teljesítette a 4400-as tesztet, sok egyéb érdekesség nem mondható el róla (még mindig nem tetszik a robotfejes doboz).

Az időközben a világ legnagyobb grafikuskártya gyártójává avanzsált MSI ezen kártyája teljesen rendben van, és jó a szoftverkörítése is, ám az érte kért ár kissé borsosabb a vetélytársakéhoz viszonyítva.

Az MSI eddig jó pár remekbe szabott videokártyával jelentkezett a piacon, ám a hírnév bebetonozásához (például Asus módra) több idő kell.

Addig pedig a lehetőségekhez mérten a lehető legkevésbé szabad megnyomni a ceruzát az árképzésnél.

PixelView GeForce4 Ti 4200 128 MB

A pixelre bambuló fiúk meglehetősen impresszív dobozdesignnal örvendeztetik meg a nagyközönséget a GeForce4-es kártyáik esetében, és nincs ez másképp a Ti 4200 kissé mangás dobozával sem. A figyelemfelkeltő dobozgrafika egy kiáltás: „Engem vegyél meg!!!” (Meg még száz felkiáltójel.) Ez a PixelView Ti 4200-asának esetében maximálisan hatékony.

A dobozban 128 Mbyte-os kártya lapul, videokimenettel és -bemenettel, kissé szokatlan órajelezéssel.

A mag 250 MHz-en megy, ám a memória 459 MHz-en jelentkezett be a Powerstrip csúszkáján. Ez amolyan „félve deviálás” a referencia-órajeltől. Tekintve, hogy a kártya 4,0 ns-os Samsung chipeket használ, feltehetőleg 480–490 MHz is beleférhetett volna a biztonságos órajeltartományba, ám a cég mérnökei máshogy döntöttek. Valószínűleg nem akarták kockára tenni a PixelView-nak a 3D-s grafikus gyorsítók piacán lassan, ám biztosan szilárduló hírnevét egy instabil szériával. De az is lehet, hogy teljesen más áll a háttérben.

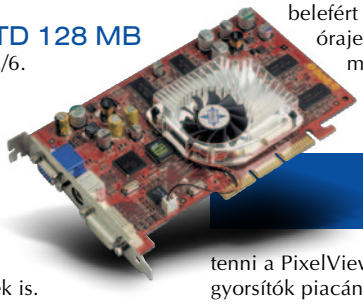

MSI G4Ti4200-TD – MSI G4Ti4200-TD

A videobemenethez kapjuk a PowerDirector Pro 2.1 ME-t, ami a maga területén szintén nem rossz stuff. A kártya nálunk járt példánya csak vizuális hibákkal tudta teljesíteni a 4400-as tesztet.

Ettől függetlenül a kártya szolgáltatásainak és körítésének tükrében a videobemenetes kártyák közül ennek a legjobb az ár–teljesítmény aránya. És egy versenyen kívüli piros pont is megilleti az igényes dobozért.

Ajánlatok

Az ár kategóriában természetesen az Abit Siluro GF4 Ti 4200 64 MB vitte el az ide-oda hordozástól már kissé ütött-kopottá vált, közhelyszámba menő pálmát.

Azt is figyelembe kell vennünk, hogy a pálmára ebben az esetben csak 64 Mbyte-nyi tömörített textúra fér fel... Emiatt az Abit terméke Vásárlási Ajánlatot kap.

Az ár–teljesítmény kategória összetett bajnoka a Club3D GeForce4 Ti 4200 128 MB. A miértek fentebb, a megfelelő helyen elmondattak, most már csak a PC Magazin Tesztgyőztes díj átadása maradt hátra.

A kategória felső rétegében, azaz a videobemenettel is rendelkező kártyák körében a PixelView terméke nyert, Vásárlási Ajánlatunkat kiérdemelve.

A teljesítmény kategóriában elsöprő fölénnyel nyert az Ati Radeon 9700 Pro... akarom mondani, hogy az Asus V8420 Deluxe-sza.

PixelView GeForce4 Ti 4200 128 MB – MangaView

Az Asus belerakta az anyagot ebbe a kártyába, az biztos, csak hát az ára...

Sokat gondolkodtam (legalább 3 és fél percet), hogy Vásárlási Ajánlatot vagy PC Magazin Tesztgyőztes díjat kapjon a kártya, végül a technológia nyert a gazdasági megfontolásokkal szemben, ezért az utóbbi elismerést kapja.

Azért az a léc még mindig rezeg...

A teszt során használt alkatrészeket az Intel Magyarország, a Samsung Magyarország, az Asus tajvani képviselete, illetve a Kelly-Tech bocsátotta rendelkezésünkre.

Rácsok mögött

Hogy mi teszi a rácsmaszkos monitort eltérővé a többitől, arra a válasz pofonegyszerű: az ára. Míg a lyukmaszkos példányok többségének ára 40 és 65 ezer forint közé esik, itt a 65 ezer a kezdőár. Persze a válasz – szerencsére – nem ilyen egyszerű!

Győri Ferenc

Nyilvánvaló, hogy a rácsmaszk mögött „némi" technológiai újítás van, nem csupán reklámszakemberek ügyes munkája növelte az árat. A monitorok laposításának előnyét már nyilván mindenki tapasztalta – tisztább, szebb és valószerűbb kép, egyenes sarkok, nagyobb látószög.

1998 októberében a Mitsubishi jelent meg elsőként Diamondtron Naturally Flat sorozatával, ennek tagjaiban 19 colos képcsövet alkalmazott (ilyen drága és új technológiát akkor még nem érte meg a félprofi 17 colos monitorokba fektetni). Természetesen még nem a mai kiforrott technológiával és képpontmérettel, de így is sikert aratott. 1999 elején jelent meg az első Sony FD Trinitron képcsöves készülék az akkor megrázó szépségű 0,22 mm-es képponttávolsággal. Az LG sem maradt le sokkal, de rögvest újított is. Flatron képcsöves monitoraival a 17 colos piacot is célba vette, és ami ennél is fontosabb újítás, a rácsszerkezetet elvetve a Flatron képcsöve résmaszkos technológiával készül. Azóta is folynak újítások több cégnél, bár ezek inkább a hagyományos lyukmaszkos készülékek laposítását szolgálják. Ilyen a Hitachi FlatFace és az előző tesztünkben is remekül szerepelt – bár különlegessége miatt az említett árkategóriából kissé kilógó – Samsung DynaFlat.

A különféle képcsövek eltérése nevükből sejthető. A hagyományos lyukmaszkos készülékeknél egy zöld, egy piros és egy kék pixel jeleníti meg a képpontokat. Ezek, hogy közel legyenek egymáshoz, soronként elcsúsztatva helyezkednek el, helyre kis háromszögeket alkotva. Így aztán a megadott képponttávolság kissé csalóka. A pontosítás végett a legtöbb gyártó két adatot is közzétesz: a hízelgőbb adat két azonos színű pixel középpontja (pontosabban annak egy egyenesre vetített helye) közötti vízszintes távolságot adja meg – csakhogy a két képpont nem feltétlenül ugyanabban a sorban helyezkedik el, ezért érdekes a háromszög elrendezés. A másik adat a valós képponttávolság: a tényleges út két pixel között, vagyis a maszkon lévő lyukak közötti távolság. Rácsmaszk esetében a képponttávolság megállapítása jóval egyszerűbb, hiszen ott a rácsok közötti szabad helyek távolsága határozza meg a két pixel közti

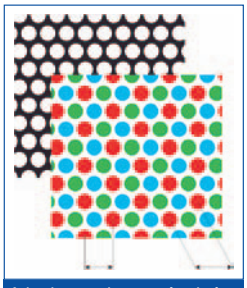

A lyukmaszkon a távolság kissé relatív...

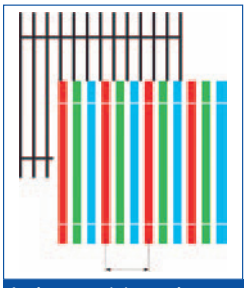

A rácsmaszk katonás rendben áll – a vezérszálnak hála

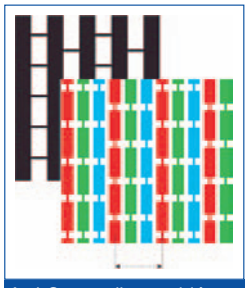

Az LG egyedi megoldása, a résmaszk

távot. Képpel talán érthetőbb. A rácsmaszkos készülékek egyik fő ismertetőjele a vezérszál – ez a szál biztosítja, hogy együtt maradjon a rácsszerkezet, persze az (és akár a lyukmaszk is) könnyen elmozdulhat külső erő hatására – így talán az is érthető, miért nem érdemes ütni-verni egy monitort vagy tévékészüléket. Néhány embert azonban ez a két vízszintes vonal a képben kifejezetten zavar. A Flatron nem teljes hosszúságú rácsozatot használ, így a vezetőszálai függőlegesek, ez erre a problémára remek gyógyír. Hagyományos rácsmaszkos készülékeknél sem minden esetben látszik a két vonal, de idővel előjöhet – többeket ért már ilyen kellemetlen meglepetés egy-egy lemágnesezés után.

Így teszteltünk

A hagyományos teszteljárást követtük (Ki a kicsit nem becsüli... – CHIP, 2002/8/66), ám a koncepciókülönbségek miatt sok változás akadt. Például a dobozok egyre könnyebben nyithatók – külön gratuláció illeti a Sonyt e téren. Ami valamivel lényegesebb, a rácsszerkezet miatt nagyobb a megvilágítható felület, így nagyobb az elérhető fényerő is, ezáltal javul az olvashatóság. Ugyanakkor az egészen közeli függőleges vonalak kissé jobban eltérnek, mint a lyukmaszkos készülékek esetében. A versenyzők ezért a konvergenciatesztnél veszítették a legtöbb pontot, ráadásul a függőleges rácsszerkezet miatt, ha egy helyen eltérés van, az az egész oszlopban jelentkezik, néhol igencsak látványosan, szinte hullámzóan. Szerencsére több készüléken is lehetett állítani a konvergenciát, ekkor a pontszámba a javított eredmény számított bele.

Nagyon látványos volt a javulás a moaré terén. A rácsozat miatt a vízszintes torzulás eleve eltűnt (bár lyukmaszkos készülékeknél is ez a ritkább és kevésbé zavaró), és a függőleges interferencia is lecsökkent – részint a maszkszerkezet, részint a magasabb frissítési frekvenciák miatt. Ezzel együtt javult a felbontás is, hiszen tisztább, élesebb, zavarmentesebb volt a kép.

Dell P793: a jövője sem túl világos

A szupersarkítások és laposítások eredményeképpen a készülékek

Műszaki adatok és mérési eredmények

Gyártó, típus	Dell P793	Iiyama HM704UTc	Iiyama LM704UT – Vision Master Pro 1413	Neso HD786G	Neso Pomona FD797P	Philips Brillance 107P203	Sony E230	Sony G220	ViewSonic PF775
Webhelye *	http:// accessories .us.dell.com	www3 .iiyama.de	www .iiyama.de	www.neso .com.tw	www.neso .com.tw	www .consumer .philips.com	www .sony-cp.com	www .sony-cp.com	www .viewsonic .com /products /crt_pf775 .htm
Kereskedelmi adatok									
Forgalmazó	P-Trade	Ramiris (disztributor)	Ramiris (disztributor)	P-Trade	P-Trade	Macroda	Juventus Team	Juventus Team	Pixel
Telefonszáma	459-0320	412-4300	412-4300	459-0320	459-0320	214-2392	469-5847	469-5847	266-6059
Webhelye	www .p-trade.hu	www .ramiris.hu	www .ramiris.hu	www .p-trade.hu	www .p-trade.hu	www .macroda.hu	www .juventus-team.hu	www .juventus-team.hu	www .pixel.hu
Bruttó (ajánlott) végfelhasználói ár	71 237 Ft	90 612 Ft	74 112 Ft	66 125 Ft	68 625 Ft	81 625 Ft	86 250 Ft	101 250 Ft	86 125 Ft
Garancia	1 év	3 év	3 év	3 év	3 év	3 év	3 év	3 év	3 év
Műszaki adatok									
Képcső típusa	FD Trinitron	Diamondtron NF	Diamondtron NF	FD Trinitron	FD Trinitron	Diamondtron NF	FD Trinitron	FD Trinitron	Diamondtron NF
Képponttávolság	0,25 mm	0,25 mm	0,25 mm	0,24 mm	0,24 mm	0,25 mm	0,24 mm	0,24 mm	0,25 mm
Látható képátló	406 mm	404 mm	404 mm	406 mm	406 mm	406 mm	406 mm	406 mm	406 mm
Legnagyobb sorfrekvencia	96 kHz	96 kHz	70 kHz	86 kHz	96 kHz	92 kHz	85 kHz	96 kHz	96 kHz
Legnagyobb képfrissítési frekvencia	160 Hz	160 Hz	160 Hz	160 Hz	160 Hz	160 Hz	170 Hz	170 Hz	180 Hz
Videó-sávszélesség	n.a.	160 MHz	110 MHz	160 MHz	202 MHz	234 MHz	n.a.	n.a.	200 MHz
Legnagyobb felbontás	1600x1200 képpont	1600x1280 képpont	1280x1024 képpont	1600x1200 képpont	1600x1200 képpont	1920x1240 képpont	1280x1024 képpont	1600x1200 képpont	1600x1200 képpont
Elérhető képfrekvenciák az alábbi felbontásokban									
640x480 képpont	160 Hz	160 Hz	140 Hz	160 Hz	160 Hz	160 Hz	170 Hz	170 Hz	180 Hz
800x600 képpont	154 Hz	154 Hz	112 Hz	138 Hz	154 Hz	147 Hz	136 Hz	154 Hz	154 Hz
1024x768 képpont	120 Hz	120 Hz	88 Hz	108 Hz	120 Hz	115 Hz	106 Hz	120 Hz	120 Hz
1152x864 képpont	107 Hz	107 Hz	78 Hz	96 Hz	107 Hz	102 Hz	95 Hz	107 Hz	107 Hz
1280x1024 képpont	90 Hz	90 Hz	66 Hz	81 Hz	90 Hz	86 Hz	80 Hz	90 Hz	90 Hz
1600x1200 képpont	77 Hz	77 Hz	56 Hz	69 Hz	77 Hz	74 Hz	68 Hz	77 Hz	77 Hz
BNC csatlakozó	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍
USB csatlakozó	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	4	❍
Sugárzási szabvány	TCO'99	TCO'95	TCO'99	TCO'99	TCO'99	TCO'99	TCO'99	TCO'99	TCO'99
VESA energiatakarékos üzem	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Legnagyobb teljesítményfelvétel	87,1 W	69,6 W	79,3 W	81,6 W	85 W	80,9 W	89,2 W	90,5 W	74,1 W
Standby teljesítményfelvétel	2,4 W	3,1 W	3,8 W	3,8 W	3,8 W	2,4 W	2 W	2,4 W	1,6 W
Méret (szélességxmagasságxmélység)	398x417x430 mm	400x406x423 mm	408x420x430 mm	405x410x418 mm	410x416x421 mm	419x410x399 mm	402x418x421 mm	402x418x421 mm	417x430x450 mm
Tömeg	17,6 kg	16,6 kg	16,8 kg	18,0 kg	18,9 kg	17,5 kg	18,7 kg	18,7 kg	20,0 kg
Értékelés									
Képminőség	78 pont	80 pont	84 pont	82 pont	88 pont	84 pont	80 pont	86 pont	91 pont
Felszereltség	18 pont	18 pont	18 pont	17 pont	18 pont	18 pont	18 pont	20 pont	19 pont
Ergonómia	46 pont	46 pont	39 pont	45 pont	46 pont	46 pont	42 pont	46 pont	45 pont
Dokumentáció	5 pont	5 pont	5 pont	5 pont	5 pont	5 pont	6 pont	6 pont	5 pont
Szerviz	2 pont	6 pont	6 pont	6 pont	6 pont	6 pont	6 pont	6 pont	6 pont
Összpontszám	149 pont	155 pont	152 pont	155 pont	163 pont	159 pont	152 pont	164 pont	166 pont
Összpontszám–ár arány	2092	1711	2051	2344	2375	1948	1762	1620	1927

**: a termék webhelyének teljes címét az egyszerűbb kezelhetőség céljából XLS és TXT formátumú file-ban CD-mellékletünkön tesszük közzé a \CIKKEK\17COLMON könyvtárban. ●: van. ❍: nincs.*

képélessége is látványosan javult. Az ebben a vizsgálatban talált hibák sok esetben már szándékos kekeckedésnek hatnak. Mindezekből talán az is nyilvánvaló, miért hajlandó valaki többet fizetni egy rácsmaszkos monitorért. De lássuk, melyikért érdemes igazán!

Dell

Kissé váratlanul jelent meg szerkesztőségünkben a Dell P793 modellje, és különcöknek kijáró tisztelet fogadta. A kissé különleges csomagolás lehántása után előbukkant a cégtől megszokott elegáns, fekete készülék, és nekiláttunk a tesztnek.

Ilyama LM704UT a (Vision) Mester...

A fényerősség közepes, a menü jó, pumpahatásnak nyomát sem látni, ám gyorsabb – teljes képernyős – képváltásnál kisebb kattanásokat lehet hallani. Konvergenciahibából két apróbb akadt a bal oldalon és egy hatalmas a jobb oldalon. Szerencsére a menüben ezt lehetett korrigálni, utána csak a jobb oldalon maradt két kisebb hiba. A felbontás- és a moaréteszt sem sikerült jól, különösen a szürkeárnyalatoknál volt látható az interferencia. Fókuszhibából azonban csak egyetlen apróbb akadt a jobb alsó sarokban.

Ilyama

Ezúttal két Ilyama monitor is a kezünk ügyébe került. A felsőbb kategóriába szánt HM704UTc külseje igazán modern és ízléses, bár különleges gombjait kicsit szokni kell. A készülék fényereje nagy, ráadásul tovább növelhető kicsit a képoptimalizálással. A rendszer neve ezúttal OPQ, és három fő állása van: szövegszerkesztés, képszerkesztés, filmnézés. Ez alkalommal nem a fényerőváltozás a legelemibb, hanem a kép élessége, így filmnézésből visszaváltani a levelezéshez kissé sokkoló lenne, ezért jól jön a külön ehhez a módhoz való gomb.

...és a padawan: Ilyama HM704UTc

Sajnos illesztési hibák minden sarokban és középütt is akadtak, még ha nem is súlyosak. A felbontás és a moarévizsgálat sem hozott szívderítő eredményt, és képélességben is valamivel több a hiba, mint az átlagnál. A készülék újdonságnak számít, így valószínű, hogy a közeljövőben javítanak az elektronikáján, hogy külsejéhez méltó legyen minden eleme.

A kisebbik Ilyama monitor – elegánsabb nevén Vision Master Pro 1413, bár a boltokban inkább LM704UT-ként isme-rik –, furcsa tagja a tesztnek. Sorfrekvenciája csupán 70 kHz, mégis nagyon jól teljesített képminőségben. Kezdeti visszahúzó erő a látható pumpá-lás, a gyenge fény-erő és a kissé egyszerű menü, szerencsére utóbbi kettőt javítja az OPQ, bár saját gomb nélkül kissé körülményes a váltás. A konvergencia sokkal szívderítőbb: enyhe hiba a jobb alsó sarokban és egy éppen észrevehető a bal oldalon.

Neso HD786G, a diszkókirály

A felbontás és a moaré vizsgála-ta is kellemes eredményt hozott, a fókuszvizsgálat pedig csak egyetlen apró hibát mutatott ki a jobb alsó sarokban.

Neso

Ezúttal sem maradtunk újdonságok nélkül. A jó nevű cégektől kivált mérnökök csapata új márkát alapított. A kötelező szabályok szerint a készülékek kirí-vóak (talán túlsággal is), és a márkanév fellegekbe emelkedéséig talán áruk is megmarad a jelenlegi barátságos szinten.

Elsőként a nagyon modern és nagyon iMac-es hangulatú HD786G-t vettük szemügyre. A szín-pompás külső elméletileg mobil előlapként csereberélhető, de ennek ellenőrzésétől a forgalmazó volt szíves megkímélni.

A készülék képváltásai simák, a fényereje jó, menüje remek. A menüpontokat jelző rajzocskák ugyanis animáltak (bár csupán két-három fázisban), a könnyebb érthetőség végett.

A fényerő pedig jelentősen megnövelhető a lassan kötelező elemnek számító képoptimalizálással. Az iVideo névre hallgató, külön gombot kiérdemelt rendszer ezúttal is háromállású: szöveg, játék/képszerkesztés és mozi üzemmódban nő egyre a fényerő – és homályosodik a szöveg. Két enyhe illesztési problémát találtunk a felső részen, és három ennél is kisebbet a maradék területen, míg a fókuszteszt a jobb oldalon mutatott kisebb hibákat. A felbontás és a moaré vizsgálata nagyjából középértékkel zárult.

A Neso Pomona FD797P testvére minden jó tulajdonságát örökölte (jó fényerő, sima képváltás, iVideo, animált menü), de külseje kevésbé extrém – bár máig nem jöttünk rá, mire lehet jó a díszítősor, azon kívül, hogy nehezíti a monitor szellőzését... Már a szolidabb külső is megér néhány ezer forinttal többet, de a külön-bözetért nagyobb frissítési frekvenciájú elektronika is jár, ami igencsak kitett magáért. Konvergencia-hibából három aprócska akadt bal oldalt és középen. Bár a menüben lehet állítani az illesztést, ilyen csekély hibánál ez inkább csak ronthat a helyzeten, ahogy Murphy, az örök optimista is említette. A felbontás- és a moaréteszt eredménye jó, sőt az egyik legjobb, és a képélesség is csupán picit gyengült a jobb felső sarokban.

Philips

A Philips sorozatában látszólag kevés a változás, de a Brillance 107P20 tudása jóval meghaladja kisebb társaiét.

A készülék fényereje alapállapotban is jó, de természetesen a Philips berkeiben is létezik saját képoptimalizáló rendszer, sőt mivel a cég az elsők között lépett be erre a területre, már a LightFrame 2 biztosítja képeink jobb megvilágítását.

A menü kellemes és bőséges, a képváltások feltűnés nélkül történnek.

A Philips készülékek lemágneseződésével járó erős kattanás is sokat szelídült.

A konvergenciával sajnos mind az öt sarokban akadt probléma, de csak kisebb – és ezúttal is javítható a menüből.

Neso Pomona FD797P – biztató kezdet

A felbontás- és a moaréteszt nagyjából átlagosan végződött.

A fókuszvizsgálat tökéletes

Sony

Régóta nem járt nálunk Sony monitor, így nagy örömünkre szolgált, hogy egyszerre két modellel – ráadásul a két legismertebbel – találkozhattunk össze. Az E230 külseje tetszetős, szolid és elegáns. Különleges fényerő- és képélesség-üzemmódja nincs, egyszerűen csak nagyon nagy a fényereje.

Philips Brillance 107P20 és a briliáns képélesség

A menü részletes és áttekint-hető, bár picit szokni kell az irányító mini botkormányt. A képváltások simák.

Az illesztési vizsgálatnál minden ponton akadtak apróbb problémák, de ezeket hamar lecsökkentette a megfelelő menüpont. Felbontás- és moaréteszben az átlagnál valamivel feltűnőbbek voltak az interferenciák – valószínűleg az alacso-nyabb frissítési frekvencia miatt. Képélesség-probléma egyedül a jobb alsó sarokban volt látható, elhanyagolható mértékben.

A közkedvelt G220-as modell külseje szinte teljesen megegyezik az E230-éval. Az a néhány apró különbség egy második VGA csatlakozó és a hozzá tartozó előlapi kapcsoló, valamint USB hub egy bemenettel és négy kimenettel. A fényerő valamivel még nagyobb lett, cserébe valamivel észrevehetőbbé váltak a képváltások. A konvergenciavizsgálat először a hullámzó tengerre emlékeztetett az oldalak mentén, de némi állítgatással jelentősen csökkent a hibák száma és mérete, két apróbb elcsúszásra a bal oldalon – amivel végül is a G220-é lett az aranyérem ebben a kategóriában.

Sony CPD-E230: hagyománytisztelet felsőfokon

A felbontás- és moaréteszt remek eredményt hozott, ahogy a képélességet vizslatva is csupán két apró hibát lehetett látni a jobb oldalon.

ViewSonic

Egy elitista szemlélet szerint az az igazi monitor, aminek teljesen különálló a VGA kábele. Nos, ilyen szempontok szerint is megfelelőnek tűnik a Professional Series PF775-ös modellje, de egyebekben is öregbíti a cég jó hírét.

Sony CPD-G220: jóképű és sokoldalú

A fényerő magas, a menüpontok mindenre kiterjednek, és pumpálást sem látni.

Konvergenciaproblémából három apróbb akadt, a jobb oldalon és a bal alsó sarokban, ezeket méretük miatt ismét nem volt érdemes állítgatni. Ahogy a profi díjkiosztó gálákon – bár teljesen véletlenül –, itt is a végére dőlt el a nagy kérdés: melyik készüléknek legtisztább a felbontása, és legkevesebb az interferenciája? Fölösleges találgatni. A fókuszvizsgálatnál is első díjat kaphatna a PF775 – megosztva a Philips 107P-vel.

Egy arany, két ajánlat

A legjobb képminőségéért a ViewSonic PF775-t mindenképpen megilleti a PC Magazin Tesztgyőztes díj, ebben megerősíti a jó ergonómia, az átlagosnál jobb felszereltség és a mindebből adódó legnagyobb összpontszám. És az ehhez – no meg a márkanévhez – képest átlagos ár.

Szintén kiemelkedő képminősége tette díjazottá az „újonc" Neso Pomona FD797P-t. Összpontszáma magas, viszont meglepően olcsó, ezért méltó tulajdonosa lenne egy a PC Magazin Tesztgyőztes díjnak – ám sajnos egy visszalépés miatt az indulók száma az ehhez szükséges határ alá csökkent (öt termékből egy kaphat ilyen elismerést), így csak vásárlási ajánlatot kaphatott.

Sokaknak meglepő, hogy a Sony CPD-G220 képminősége csupán harmadik a mezőnyben, ám ergonómiája remek, felszereltsége pedig kiemelkedő, így összpontszáma is hírnevéhez méltóan magas (sajnos ára is). Mindazonáltal nyugodt szívvel ajánljuk megvételre – nemcsak sznoboknak.

ViewSonic PF775: tisztán a legjobb...

Liliputi hangszerek

Szép számmal akadnak olyanok, akiknek a CD-s MP3-lejátszók érzékeny lelkületű (mivel elég rosszul tűrik a hosszú idejű rázkódást) monstrumoknak számítanak, ráadásul a 650 Mbyte-nyi tömörített zene is kevés nekik...

Erdős Márton (martinm@ipma.hu)

Az MP3-as discmanek kényszerűen, kivétel nélkül több betegségben is szenvednek. Leginkább a kötött, 12 vagy 8 cm-es lemezátmérő és a mozgó média okoz problémát. Szerencsére nem kell messzire mennünk, ugyanis az MP3-as walkmanek másik nagy kategóriájába tartoznak a 100%-ig digitális, mozgó alkatrész nélküli, memóriás lejátszók. A gyakorlottabb számítógépes szakik persze csípőből replikázzák: – Eh, nem perspektíva! – Pedig ha tudnák, mennyit fejlődtek ezek a ketyerék, jobban meggondolnák, mit mondanak.

A két főkategória mellett egyre nagyobb teret hódít magának az az új koncepció, amelyben az adathordozó szerepét általában noteszgépekbe szánt merevlemez tölti be. Hogy van létjogosultsága a technológiának, azt mi sem mutatja jobban, mint a tesztünkre érkezett ötféle típus.

Diva MP3016W – memóriajáték

Ezeket hiba volna a szerényebb kapacitással garázdálkodó memóriás példányokkal egy kalap alá venni, hiszen mindkét típus más előnyökkel és hátrányokkal bír. Ezért két különböző táblázatban hasonlítjuk össze a versenyzőket.

Memóriás miniatűrök

A CD-s MP3-lejátszóknál több tényező is megkönnyíti a tesztelést (Sétáló lemezpörgetők – CHIP, 2002/6/54), ami e tesztünkről egyáltalán nem mondható el. Ott állandó és kötött, 650 Mbyte-os tárolókapacitással kellett foglalkozniuk a gyártóknak, nagyjából megegyező méretben és áramfelvétellel.

info

http://windowsmedia.com/mg/portabledevices.asp

Ezzel szemben a memóriás lejátszók világa kissé kaotikus, hiszen itt a gyártó szinte bármit megtehet, amitől (szerinte) vonzóbb és jobb lesz a készüléke.

Tehát már most készüljünk fel arra, nemhogy két ugyanolyat, de még két, 10 méter távolságból hasonlót sem fogunk találni.

Az első generációs példányok még több sebből is véreztek, mind kezelhetőségüket, mind kapacitásukat tekintve, de a tesztben szereplő legújabb fejlesztések már mentesek a legtöbb gyermekbetegségtől.

Annyiféle memóriaszabvány és kialakítás létezik, hogy egyikre sem mondhatjuk egyértelműen, ez a legkedveltebb.

A kijelzők egyik esetben sem túl nagyok, hiszen a memóriás lejátszók egyik fő erénye a roppant kis méret. Talán a számítógéppel való kapcsolattartásuk módja a legegységesebb, mindenhol USB 1.1-es szabvánnyal találkozhatunk. Noha nem ez a leggyorsabb kapcsolat, 64, 128 (esetleg 256) Mbyte átviteléhez megfelel a sebessége. Aki ebből a kategóriából választ lejátszót, biztos lehet benne, hogy roppant strapabíró lesz a „kicsike".

MP Man MP-F35T3 – alumíniumörömök kedvező áron

A zeneszám a memóriából egyenesen a feldolgozó-, dekódolóchipbe kerül, ahonnan kis erősítés után már megy is a fülhallgatóba.

Látható, hogy értelmetlen a rázkódásvédelemről, mint megoldandó problémáról beszélnünk, hiszen a lejátszók kialakítása ezt feleslegessé teszi.

A tápellátással is kevés gond adódik. Legtöbb esetben a szokásosnak tekinthető 10-11 órányi lejátszáshoz elegendő a jobb minőségű, 1,5 voltos, szabványos (AA) ceruzaelemek kapacitása.

Néhány helyen találkozhatunk lítium-ion akkumulátorral is.

Természetesen itt sem fenékig tejfel minden. Mennyi zene is fér el ezekben az apróságokban? Igen, a legnagyobb gond ezzel van, mert a kis dobozokban általában kevés a beépített memória. A 64 Mbyte általánosnak tekinthető, amire jóindulattal 1–1,5 albumnak megfelelő zenei anyag fér el. Sajnos a teljes CD-s mixek és dupla albumok öröméről le kell mondanunk.

A memóriachipek árának csökkenése itt is kifejti hatását, ugyanis már felbukkantak a 128 Mbyte-os és ennél nagyobb példányok is. Szerencsére akad még egy lehetőség a kapacitás növelésére – az utólagos memóriabővítés.

Szinte kivétel nélkül mindegyik lejátszót bővíthetjük külső memória-modullal. Itt is

Nike Psa[Play 120 – csatold fel és fuss!

találkozhatunk a gyártók „járom a saját utamat" stratégiájával, azaz több esetben is különleges modulra van szükségünk. Ezek persze drágábbak, mint a szabványos típusok, ezért külön öröm, ha egy lejátszó MultiMedia, netalán Compact Flash kártyát képes olvasni.

A nagy beépített memóriás készülékeket azért sem szeretik a forgalmazók árusítani, mert ezután keményen adózniuk kell, méghozzá Magyarországon az Artisjusnak. Minden 32 Mbyte után 1000 forintot kell befizetniük a kasszába – végső soron pedig nekünk kell előteremtenünk ezt az összeget.

Dobozba zárt óriások

Nagyjából egy évvel ezelőtt még hihetetlen újdonságnak hatott a merevlemez használata ezen a téren. Az ötlet bevált, és egyre többen próbálkoznak ilyen termék piacra dobásával.

A merevlemez kiváló választás több szempontból is. A méret nem veszélyes, köszönhetően a noteszgépekben használatos 2,5 colos meghajtóknak. A Mbyte/Ft mutató is roppant vonzó,

messze lekörözi a memóriákét. Itt is a mozgó alkatrészek okoznak gondot, ami több problémát is felvet.

Újra képbe jön a rázkódásvédelmi memória mérete, és az állandó mozgás következtében fellépő rongálódás.

A gondokat tetézi a jelentős áramfelvétel is. E problémák kiküszöbölhetők, ám ehhez sokkal alaposabb tervezésre és korszerűbb technológiákra van szükség.

A rázkódásvédelmi memória jóval nagyobb, mint a CD-alapú lejátszókban – 8, de gyakrabban 16 Mbyte-os. Ekkora tárban a legtöbb zeneszám elfér.

A merevlemezes MP3-lejátszók a lejátszási parancs kiadása után felpörgetik az addig készenléti üzemmódban lévő merevlemezt, majd egy szuszra betöltik a zeneszámot (vagy annak egy részét) a memóriájukba. Ezután visszaállnak készenléti állapotba, tehát az alacsony fogyasztást a merevlemez leállításával érik el.

A technológia jól működik a mindennapi használatban, ám amikor számot szeretnénk ugrani, kénytelenek vagyunk megvárni az újbóli felpörgetést és beolvasást. Nyugalmi állapotban a merevlemezek kevésbé sérülékenyek, tehát nem kell különlegesen óvnunk a merevlemezes lejátszókat.

Persze azért futáshoz ne közülük válasszunk.

Nagy gond még az előnyből fakadó hátrány, vagyis az áttekinthetetlenül sok zenefile. Ezért a kijelzőnek nagynak, a beépített szoftvernek kezesnek és gyorsnak kell lennie.

Eszi, nem eszi – a teszt

Fentebb már említettem, hogy nem volt könnyű dolgom a rengeteg apró különc vizsgálatakor. Az egyik legfontosabb a megfelelő tesztcsomag kialakítása volt. Itt rengeteg szempont szerint kell összeválogatni a zeneszámokat. Vegyes méretű MP3 file-okból álló, 64 Mbyte-os csomag szolgált az adatátviteli sebesség mérésére. Az USB-s vezérlő „optimalizálás gyors eltávolításra” módra volt beállítva, ez az opció ad valós eredményt az átvitel idejéről. Az „optimalizálás teljesítményre” beállítás mellett ugyan roppantul lerövidül az átvitel, ám ilyenkor a háttérben a készülék még hosszú ideig másolja a file-okat. FireWire esetében a kapott értékek ugyan meglepőek, de helyesek – egyszerűen a 400 Mbit/s-os adatátvitel erre képes.

Panasonic SV-SD80 – nagy tudás kicsiben

A hatalmas táblázattól ne ijedjen meg senki, csak néhány különleges tulajdonság található benne, a legtöbb szempont teljesen hétköznapi és a zenehallgatás 100%-os élvezetéhez elengedhetetlen fontosságú.

Nézzük meg a fontosabb tulajdonságokat részletesebben! Hordozható szerkentyűkről beszélünk, ezért a lejátszók tömege és mérete a legfontosabb. A memóriás mezőnyben egészen extrém megoldásokkal is találkozhatunk, mint például a 39 grammnyi tömeg vagy a 9 mm-es vastagság.

SonicBlue Rio 600 – nyomd meg, ki tudja, mit fog csinálni...

Ezeket valóban hordozásra találták ki, csak el ne veszítsük őket (Shoebaron barátunk mesélhetne erről...).

Ahogy azt már kitárgyaltuk, az USB 1.1-es csatlakozás egyeduralkodó, ám az újabb szériák már mind USB 2.0-s, esetleg FireWire (IEEE-1394, SB1394, iLink) csatlakozással lesznek ellátva. Az Apple iPod és a Creative DAP Jukebox 3 esetében látható az újabb csatolótechnológiák sebességfölénye.

A firmware, azaz belső szoftver frissíthetősége áldásos, segítségével a gyártó később is javíthat hibákat (és létrehozhat újabbakat).

A belső memória kialakításának köszönhetően némileg gyorsabb, és kevesebb energiával is megelégszik. Sokszor hasznos lehet, ha a memóriát más file-ok szállítására is használhatjuk. A távirányító a memóriás lejátszóknál nem égetően fontos, ám a merevlemezes példányok esetében jól jöhet.

A Microsoft Windows XP-ben elég komoly integrált médialejátszót találhatunk, amely ráadásul egyre több hordozható készüléket támogat. Megfigyelhetjük, hogy a memóriás lejátszók egyike sem támogatta a WAV formátumú zenéket, de ez sem égető probléma, hiszen kis hellyel kell gazdálkodnunk.

Sokkal kellemetlenebb, ha a lejátszó nem támogatja a WMA-t (Windows Media Audio), a Microsoft hangformátumát. Ezzel kisebb file-okat kapunk, közel azonos minőséggel.

A kompatibilitáshoz tartozik a különféle mintavételezési frekvenciák támogatása is, ám itt csak ritkán találkozhatunk 44,1 kHz-től eltérő kódolással, vagyis ezzel kevés gondunk akadhat.

A lejátszásnál érdekesség, hogy a belehallgatás és a szakasz lejátszása szinte teljesen kihalt, ám a gyártók kezdenek ráébredni, hogy a legtöbb felhasználó nagy lelkesedéssel fogadja a lejátszás folytatásának lehetőségét. Ennek egyik megvalósítási módja a könyvjelző használata. Mindegyik lejátszó képes volt tekerni a számokban, ahol külön extra, ha halkan hallhatjuk is, hogy éppen hol tartunk.

Az ID3-as bejegyzéseket a Teac kivételével az összes lejátszó kezelte valamilyen szinten. Nem úgy az ékezetes betűket – néhány lejátszó kijelzőjén ilyenkor teljes üzemzavarról és tanácstalanságról árulkodott. Fontos még a lejátszó feléledésének, és – mint már említettük – a zeneszámok feltöltésének időigénye is.

A memóriás példányoknál gyakori a ceruzaelemre alapozott tápellátás, nem úgy a merevlemezeseknél, ahol badarság lenne néhány ceruzaelemre bízni ezt. Itt a lítium-ion akkumulátorok alkalmazása terjedt el, ami minden szempontból megfelelő választás.

Az MP3-as walkmanek hangminősége általában jó, de ne feledjük, hogy ezen távolról sem tiszta, természetes hi-fi hangzást kell érteni (tisztelet a kivételnek). Sokkal inkább megfelelően színezett, a kültéri zajokat és az apró fülhallgatókat figyelembe vevő hangzásra.

Thomson Lyra PDP2201 – mi már 2002-t írunk

Sajnos egyes gyártók még mindig azon akarnak spórolni, hogy gyatra vagy legalábbis a lejátszó hangminőségéhez nem illő minőségű fej- vagy fülhallgatót tesznek a dobozba. Ez sokkal nagyobb csalódást okoz a tulajdonosnak, mint nyereséget a gyártónak.

A hordozhatóság megítélésében sokat számított a méret és a tömeg. Ezt némileg javíthatta a vezetékes távirányító (ugyan mire mennénk az utcán egy infrával?) és a jó hordtáska. A kezelhetőség szempontjából legfontosabb a gombok elhelyezése. Ez akkor legjobb, ha zsebünkbe nyúlva, elővétele nélkül, „vakon” is teljes biztonsággal vezérelhetjük a készüléket.

Az akadályversenyre 13 versenyzőt neveztek a hazai forgalmazók, nézzük ezeket egyesével!

Diva MP3032W

Ez a legkönnyebb memóriás példány. Egyszerű, műanyag borítással és szimpla, de jól használható designnal büszkélkedhet. A belső memória kapacitása ne ijesszen el senkit, lehet kapni akár 224 Mbyte-os példányt is.

Extraként diktafon üzemmódra is képes ez a lassan két éve piacra dobott készülék, ráadásul USB 1.1-es Compact Flash kártyaolvasónak is tökéletes.

A mellékelt szoftver nem telitalálat, bár képes zenei CD-k rippelésére (a CDDB elérésére már nem) és tömörítésre.

A zenefile-okat egyszerűen a Windows Intézőjében is átmásolhatjuk. A teszt ideje alatt 256 Mbyte-os I-O Data CF kártyát használtunk. Sajnos az ID3 v2 bejegyzéseket nem kezeli, nem játssza le a WMA formátumú file-okat és az elemet (akkumulátort) sem képes feltölteni.

SonicBlue Rio 800 – tökéletes, de ára is van

Összességében kedvező árú, könnyen használható és sokoldalú MP3-lejátszó, jó hangminőséggel.

- ⊕ Kicsi és könnyű; előtérbe helyezi a szabványosságot; könnyen bővíthető; pimaszul olcsó
- ⊖ Kis, szegmenses kijelző háttérvilágítás nélkül; nem játssza le a WMA file-okat

MP Man MP-F35T3

Az egyszerű formájú, szögletes MP Mant kézbe fogva rögtön érezni, hogy jó minőségű alumíniumborítást kapott, sarkainál lekerekítve. Diktafonnak is használhatjuk, emellett telefonkönyvet és rövidebb szövegeket is elmenthetünk bele, amit később megnézhetünk a kijelzőjén.

Ezeket sajnos csak egyetlen sorban írja ki, ráadásul e két képessége nehézkesen kezelhető. Hasznos azonban az FM rádióvevő és a MultiMedia kártyával való bővíthetősége.

A fülhallgató vezetékén távirányítót is találunk, amibe a fülhallgatót fixen rögzítették, legnagyobb sajnálatunkra.

A körben elhelyezkedő gombok sem a legjobb kialakításúak, nehéz lenyomni őket, és ha sikerült, néha beragadnak.

A beépített memória kapacitása csupán 32 Mbyte-os, ezért itt a mért feltöltési idő kalkulált érték.

- ⊕ FM rádióvevő; telefonkönyv; alumíniumborítás
- ⊖ Nehézkesen használható extrák; rossz gombok; a távirányítóba fixen „bedrótozott” fülhallgató

Nike Psa[Play 120

A Nike nem csapott bele elektronikai készülékek gyártásába, egy SonicBlue Rio 600-as belsőt öltöztettek fel különlegesen. A cseppálló készülék a lehető legjobb designt kapta, karpánttal vagy övcsíptetővel megfejelve tökéletes választás sportoláshoz.

Az alapkészüléken hiányzó kijelzőt a hasonlóan designos távirányítón találjuk.

Sajnos ez igencsak apró, és a gombjait tulajdonképpen nem lehet használni. Amennyiben az alapkészüléken – amit a Rio 600-hoz képest erősen lebutítottak – vezéreljük a lejátszást, a távirányító hajlamos lefagyni vagy fals dolgokat kiírni.

- ⊕ Tökéletes design sporthoz; jól használható karpánt; bővíthető kapacitás
- ⊖ A távirányítóval mindent elrontottak

Panasonic SV-SD80

Az utolsó pillanatban érkezett az országba – és tesztünkre – a Panasonic legújabb lejátszója. A dobozában minden egyes kiegészítőről és magáról a walkmanről is rögtön látszik, profi szerkezet. Az USB-s Secure Digital kártyaolvasón keresztül tölthetjük fel az aprócska, alapban 64 Mbyte-os kártyára a zeneszámokat. A Panasonic legújabb MP3-as walkmanje az egyik legkisebb lejátszó, ehhez nem férhet kétség. A hordozható eszközök területén otthonosan mozgó hifi cég kiváló terméke mindent tud, mi szem-szájnak ingere.

Teac MP-5000 – elegáns és diszkrét

A lejátszási ideje magasan a mezőny fölött van, kiegészítő elemmel 52 órán át használható.

A kiegészítői között találunk egy apró dokkolóállomást, amelyben a készülék apró akkumulátorát tölthetjük fel.

Az övre csatolható hordtáskája igazán érdekes – valamivel nagyobb műanyag doboz, amin az összes gombot megtaláljuk kivezetve. Ebbe kell helyeznünk a lejátszót. Összességében a Panasonic szinte tökéletes munkát végzett.

- ⊕ A legkisebb; mindent tud, ami fontos; profi minőség; AAC lejátszási lehetőség
- ⊖ Kijelzőjének nincs háttérvilágítása

SonicBlue Rio 600

A legkisebb memóriás Rio modellbe 64 Mbyte memóriát sűrítettek. Külsejével, kijelzőjével és menüjével semmi baj, ám körben elhelyezett gombjai nehezen kezelhetők. Mivel ezeket gumiborítás védi, szinte nem is érezzük, hogy például mikor nyomjuk meg véletlenül a tekerés helyett a stop gombot. Csakúgy, mint nagyobb testvérénél, itt is különleges „backpackkel” bővíthetjük a memória kapacitását. Sajnos több kényelmi szolgáltatás is hiányzik belőle, ám ára nem egetrengető.

Sajnos a Rio 600 is jó példa a „jó készülékhez pocsék fülhallgatót” tendenciára.

- ⊕ A Rio 800 menüjét kapjuk; designból 5-ös; Ministry of Sound 2000 különkiadás
- ⊖ Rossz gombkialakítás; gyenge minőségű hordtáska és fülhallgató

SonicBlue Rio 800

A legnagyobb Rióba minden kényelmi szolgáltatást belezsúfoltak, de a mérete nem nőtt egy millimétert sem. A cég már kiadta a 900-as Riót is, de az csak a memória kapacitásában tér el a 800-astól. A Rio 800 formája még lekerekítettebb, még kézbe simulóbb, mint a 600-asé.

Apple iPod – a jóra csábító alma

A menü nem változott, és a „backpackes” memóriabővítés is azonos.

Az immár 128 Mbyte-tal szerelt Rio 800 képes tölteni a ceruza-akkumulátort, amiből egyet találunk is a csomagban. Hordtáskája az egyik legjobb a mezőnyben: divatos és strapabíró.

Szerencsére megoldották a használhatatlan gombok problémáját is, a kör belsejében lévő választógomb könnyebben kezelhető. A fülhallgatót is lecserélték, a hangja sokkal jobb – közel azonos a Nike Psa[Playhez csomagolt változatával.

A Rio 800-at is a RioPort Audio Managerrel tölthetjük fel – jól használható és egyszerűen kezelhető szoftver. Ráadásul diktafonnak is használhatjuk a Rio 800-at.

- ⊕ Jó design; könnyű kezelhetőség; kiváló hangminőség; divatos hordtáska; tölthető akku
- ⊖ A fülhallgató még mindig „övön aluli”; drága

Teac MP-5000

A legelőkelőbb MP3-lejátszó címért nem is érdemes versenyt indítani, a győztes a Teac MP-5000. 9 milliméteres vastagságával (vagy inkább vékonyságával) minden méretbeli fölény az övé. Ehhez társul a jó kezelhetőség és a diktafon funkció. Sajnos a mérete miatt

Memóriás lejátszók

Gyártó, típus	Diva MP3016W	MP Man MP-F35T3	Nike Psa[Play 120	Panasonic SV-SD80	SonicBlue Rio 600	SonicBlue Rio 800	Teac MP-5000	Thompson Lyra PDP2201
Webhely	www .alphasonic .hu/diva /index_2.html	www.mpman .com/e_image /eng _product003 .asp	www.riohome .com/audio/rio /psaplay_120 .asp	www.prodcat .panasonic .com	www.riohome .com/audio/rio /rio_600.asp	www.riohome .com/audio /rio/rio_800 .asp	www.teac.de /en/02_01_02 _produkte /02_01_02 _08_g3.htm	www .thomson.hu
Tömeg (elemek nélkül)	39 g	74 g	77 g	26 g	68 g	68 g	62 g (elemmel)	147 g
Méret (szélességxmagasságx mélység)	56x78x18 mm	57x83x17 mm	n.a.	42x41x16 mm	n.a.	n.a.	56x86x9 mm	62x115x21 mm
Számítógépes csatlakozó	USB 1.1	USB 1.1	USB 1.1	USB 1.1	USB 1.1	USB 1.1	USB 1.1	❍
Firmware verziója	2.19WE	048	1.60	n.a.	1.55	1.55	P0008	n.a.
Frissíthető a firmware?	●	●	●	❍	●	●	●	❍
Beépített memória	16 Mbyte	32 Mbyte	64 Mbyte	❍	64 Mbyte	128 Mbyte	96 Mbyte	❍
Bővíthető a memória?	●	●	●	●	●	●	❍	●
Bővítőmemória típusa	CompactFlash	legfeljebb 64 Mbyte-os Smart Media kártya	legfeljebb 64 Mbyte-os MultiMedia kártya	Secure Digital	speciális „backpack”	speciális „backpack”	n.a.	CompactFlash
Univerzális memóriás meghajtó?	USB-s háttértároló	●	❍	●	❍	❍	●	❍
Távirányító	❍	vezetékes	vezetékes	❍	❍	❍	vezetékes	❍
Vonalkimenet	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍
Hangszínszabályzó	2 sávos	❍	❍	❍	2 sávos	2 sávos	❍	5 sávos
Ekvalizer beállításai	user, flat, pop, rock, jazz	normal, classic, jazz, pop, rock	normal, classic, jazz, rap, rock, book, flat	normal, s-xbs 1, s-xbs 2, train	normal, classic, jazz, rap, rock, book, flat	normal, classic, jazz, rap, rock, book, flat	normal, classic, jazz, pop, rock	flat, bass boost, rock, pop, jazz
Háttérvilágítás	❍	❍	❍	❍	●	●	❍	●
Mellékelt szoftverek	MusicLoader	MPMan	Nike RioPort Audio Manager	RealOne	RioPort Audio Manager	RioPort Audio Manager	MP3 Manager2, Ahead NeroMix	RealJukebox
Windows Media Player-kompatibilis?	●	❍	●	❍	●	●	❍	❍
Macintosh-kompatibilis?	❍	●	●	❍	●	●	❍	●
Extrák	diktafon, CompactFlash kártyaolvasó	diktafon, FM rádióvevő, jegyzettároló, telefonkönyv	csoppálló kialakítás	❍	Ministry of Sound 2000 speciális kiadás	diktafon	diktafon	CompactFlash kártyaolvasó párhuzamos porton
Övcsat, hordtáska, egyéb	övre csatolható hordtáska	❍	övcsat, karpánt	övre csatolható hordtáska	övre csatolható hordtáska	övre csatolható hordtáska	hordtáska	övcsat
Lejátszás								
MP3/WMA/WAV	●/❍/❍	●/❍/❍	●/●/❍	●/●/❍	●/●/❍	●/●/❍	●/❍/❍	●/❍/❍
32/44,1/48 kHz-es mintavételezésű file-ok kezelése	●/●/●	●/●/●	●/●/❍	●/●/●	●/●/❍	●/●/❍	●/●/●	❍/●/❍
Belehallgatás (intro)	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	●
Szám/album/teljes anyag ismétlése	●/❍/●	●/❍/●	❍/❍/❍	●/❍/●	●/❍/●	●/❍/●	●/❍/●	●/❍/●
Véletlenszerű lejátszás	●	●	❍	●	●	●	●	●
Szakasz lejátszása	❍	●	❍	❍	●	●	●	❍
Lejátszás folytatása (resume)	szám elejétől	szám elejétől	❍	●	❍	❍	❍	❍
Könyvjelző	❍	●	❍	❍	●	●	❍	❍
Folyamatos, szünetmentes lejátszás	kattanás	1 s	kattanás	●	kattanás	kattanás	1,6 s	2,5 s
Hallható/gyorsuló/halkuló számtekerés	●/●/●	❍/❍/❍	●/❍/●	●/❍/❍	●/❍/●	●/❍/●	❍/❍/❍	●/❍/❍
ID3 v1/v2 bejegyzés kiírása	●/❍	●/❍	●/❍	●/●	●/●	●/●	❍/❍	●/●
Ékezetes betűk kijelzése	❍	●	❍	❍	❍	❍	●	❍
Műsorlista kezelése	●	●	❍	●	●	●	❍	●
Műsorlista készítése	❍	❍	❍	❍	●	●	❍	●
Zeneszám törlése	●	●	❍	❍	●	●	●	❍
Beállítómenü	❍	❍	❍	❍	●	●	❍	❍
Indítás időigénye	3,6 s	1 s	4,3 s	2,8 s	3,1 s	3,1 s	1,8 s	16 s
64 Mbyte adat feltöltési ideje	421 s	262 s (kalkulált érték)	288 s	224 s	340 s	340 s	290 s	522 s
Energiaellátás								
Elemek/akkumulátorok száma és fajtája	1 AA	1 AA	1 AA	1 nikkel-metálhidrid	1 AA	1 AA nikkel-metálhidrid	beépített lítium-ion	2 AA
Hálózati adapter	❍	❍	❍	●	❍	●	●	❍
Akkumulátorok töltése	❍	❍	❍	●	❍	●	●	●
Lejátszási idő (gyári adat)	12 óra	8 óra	10 óra	18/32/50	11 óra	10 óra	11 óra	20 óra
Automatikus kikapcsolás	30 s	30 s	120 s	10 s	beállítható	beállítható	30 s	60 s
Értékelés (gyenge/közepes/jó/kiváló)								
Alapgép hangminősége	jó	jó	jó	kiváló	jó	kiváló	jó	jó
Fülhallgató hangminősége	közepes	közepes	jó	kiváló	gyenge	közepes	jó	gyenge
Hordozhatóság	jó	jó	kiváló	kiváló	jó	jó	kiváló	gyenge
Design	közepes	jó	kiváló	kiváló	jó	kiváló	kiváló	gyenge
Kezelhetőség	kiváló	közepes	közepes	kiváló	közepes	kiváló	jó	gyenge
Beépített szoftver	gyenge	közepes	gyenge	kiváló	jó	kiváló	közepes	közepes
Keretprogram	gyenge	közepes	jó	jó	jó	jó	közepes	jó
Kereskedelmi adatok								
Forgalmazó	AlphaSonic ☎ 350-6822	Media Markt ☎ 238-7333	Pulsar ☎ 219-0395	Panasonic Magyarország ☎ 382-6060	Pulsar ☎ 219-0395	Pulsar ☎ 219-0395	Pixel Multimedia	Media Markt ☎ 238-7333
– webhelye	www .alphasonic.hu	www .mediamarkt.hu	www.pulsar.hu	www .panasonic.hu	www.pulsar.hu	www.pulsar.hu	www.pixel.hu	www .mediamarkt.hu
Bruttó ár	27 500 Ft	44 990 Ft	74 875 Ft	79 990 Ft	56 125 Ft	93 625 Ft	74 875 Ft	79 990 Ft
Garancia	1 év	2 év	1 év	1 év	1 év	1 év	2 év	1 év

**: a termék webhelyének teljes címét az egyszerűbb kezelhetőség céljából XLS és TXT formátumú file-ban CD-mellékletünkön tesszük közzé a \CIKKEK\MP3TESZT könyvtárban.*
●: igen, van. ❍: nem, nincs.

le kell mondanunk mindenféle memóriabővítési opcióról, a meglévő 96 Mbyte-on kell elférnünk. A kijelzője szép és rendezett, de háttérvilágítást ne keressünk.

Mivel elegendő szuflával bíró, ilyen kis helyen elférő elem nem igazán létezik, ezért fixen beépített, tölthető lítium-ion akkumulátor gondoskodik a tápellátásról.

A nagy, kijelző nélküli, vezetékes távirányító kifejezetten ormótlannak hat az elegáns lejátszó mellett, ezért használhatósága megkérdőjelezhető.

Aki megelégszik 96 Mbyte-tal, és elegáns MP3-lejátszóra vágyik, feltétlenül nézze meg a Teac MP-5000-et.

- ⊕ A legvékonyabb; elegáns; alumíniumborítás; lítium-ion akkumulátor
- ⊖ Nem bővíthető a memória; nincs háttérvilágítás; nem kezeli az ID3-as bejegyzéseket

Thomson Lyra PDP2201

Ez a memóriás készülék jó példa arra, hogy az előző (vagy azelőtti) generációs MP3-lejátszók milyen keleti kényelemmel próbálták meghódítani a vásárlók szívét.

A készülék semmilyen módon nem kapcsolható számítógéphez, ezért a csomagban egy párhuzamos és egy PS/2-es billentyűzetcsatlakozós (adat a párhuzamos porton, tápellátás a billentyűzetportból) CF kártyaolvasót is találunk. Így már érthető, miért tartott olyan sokáig a számok feltöltése.

Thomson Lyra PDP2800 – masszív és jól használható. Hajrá, Thomson!

A nagy és súlyos Lyra öszvér módjára olvassa be a zenéket a CF kártyába – ez a kártya képezi a teljes memóriáját, hiszen belső memóriának kevés értelme lenne.

A hosszú lejátszási idő a két ceruzaelemnek köszönhető.

Sajnos a jó hangminőséghez gyenge fülhallgató tartozik.

A lejátszóhoz a RealJukebox különleges változatát mellékelik.

Ez legfeljebb 128 kbit/s-os MP3 file-ok feltöltését engedi, egyedi formátumban, ezért érthető, hogy a készülék nem boldogul a saját kezűleg feltöltött 192 kbit/s-os MP3 file-okkal.

- ⊕ Hosszú lejátszási idő; a Thomson készülékeinek hangminősége jó
- ⊖ Már nem mai versenyző

Apple iPod

Ábécé sorrendben az első merevlemezes MP3-lejátszó. Méretei jogos gyanakvásra adnak okot: „Almáéknak” hogyan sikerült merevlemezt passzírozniuk ebbe az apró dobozba?

A válasz egyszerű: nem a noteszgépekben szokványos, 2,5 colos meghajtót alkalmaztak, hanem a Toshiba 1,8 colos, kis áramfelvételű és gyors merevlemezéből pakoltak be egy 5 Gbyte-os példányt (létezik 10 és 20 Gbyte-os változat is).

Az iPod kialakítása nagyon egyszerű, teljesen letisztult, mégis elegáns. Ehhez tökéletes kezelhetőség és mesés menü társul.

A hangminőségre nem lehet panasz, nem úgy, mint a hatalmas fülhallgatóra.

Creative Nomad Jukebox 3 – semmit nem hagytak ki belőle

Az újabb iPodokhoz már más fülhallgatót kapunk, és vezetékes távirányítóval is gazdagodunk.

Az egyre frissebb firmware újabb és újabb meghökkentő tulajdonságokat implementál a készülékbe.

Ilyen az 1.2-es verziónál a falbontó játék, személyes kapcsolataink adatainak tárolása, határidőnapló riasztással stb.

A menüben a választógombot körülvevő forgó tárcsával mozoghatunk, ami már-már túlságosan is kényelmes kezelhetőséget kölcsönöz a készüléknek.

A tárcsa érzékenysége az éppen átpörgethető lista méretétől függ. A FireWire csatlakozásnak köszönhetően a feltöltési idő akár fél lábon állva is kivárható.

Maces változatához az iTunes szoftvert mellékelik – ez az egyik legjobban használható program ilyen célra.

Másolhatunk, rangsorolhatunk, listákba szervezhetjük zenéinket, netes rádiót hallgathatunk, CD-t írhatunk – akár a lap aljáig sorolhatnánk jó tulajdonságait. PC-hez a RealJukebox egyik különkiadását kapjuk – hasonlóan sokoldalú szoftver, de nehézkesebben kezelhető.

Ha szerencsés iPod-tulajdonosok vagyunk, akár hordozható, FireWire-ös merevlemeznek is használhatjuk, ám az ekkor feltöltött zeneszámokat nem játssza le a lejátszó – és viszont, mi sem látjuk az iTunesszal (vagy RealJukeboxszal) feltöltött zenéket.

Itt feltétlenül meg kell említenünk, hogy a beépített lítium-ion akkumulátort a FireWire csatlakozóból elcsent szuflával tölti fel az iPod. Népszerűségére mi sem jobb példa, mint a rengeteg nem hivatalos, apró segédprogramtól hemzsegő webhelye. Aki ajándéknak szánja, felárért személyes szöveget is gravíroztathat a hátlapjába.

- ⊕ Merevlemezes lejátszó létére apró; tökéletes menü és kezelhetőség; tökéletes körítés
- ⊖ Közepes minőségű fülhallgató

Creative Nomad Jukebox 3

A PC-s hangkeltésben otthonosan mozgó, nagy múltú cégnek nem ez az első próbálkozása ezen a téren. A legelső Jukebox, melyet anno még a CHIP Magazinban tesztelhetünk, rengeteg sebből vérzett.

A Creative rengeteget tanult az első változat hibáiból, és most Jukebox 3 néven piacra dobott egy mindent ütő készüléket. A 20 Gbyte kapacitáshoz FireWire (itt SB1394 néven emlegetik) és USB 1.1-es csatlakozáson keresztül is hozzáférhetünk.

Az elődd nagy hibáját, a négy ceruzaelemes tápellátást felváltotta a különleges lítium-ion akkumulátor, amiből akár kettőt is használhatunk, ezzel megduplázva a lejátszási időt.

A zenelejátszási képességekről órákat mesélhetnénk, a lényeg, hogy mindent ismer és támogat, rengeteg beállítási lehetőséggel.

Ezt a nagyfokú szabadságot könnyen el lehetne rontani bonyolult menüszerkezettel vagy kezeléssel. Nos, a Creative ebben sem hibázott, mindent könnyedén, akár egyetlen ujjal beállíthatunk.

Encore!! UNCO-99 – esetlen, de nagyon olcsó

A Jukebox 3 egyik igazi újdonsága a továbbfejlesztett EAX technológia. Itt a rengeteg hangzáson kívül *Time-scale*-t (a lejátszás lassítása vagy gyorsítása) és *Smart volume*-ot is választhatunk. Utóbbival a környezethez igazított hangerőt kérhetünk – nagyon hatásos!

Kicsit megszédültem a lejátszó oldalán található *Digital/line in* csatlakozótól. Igen, a Creative új csodabogara képes S/PDIF és vonali bemenetről hangot rögzíteni – akár MP3 formátumba!

A menüben beállíthatjuk, milyen bitrátával szeretnénk rögzíteni, és már mehet is a felvétel. Ilyen képességhez félelmetesen erős DSP-nek kell lennie a dobozban, megfejelve egy EMU10k(2?) hangchippel.

A körítést gazdag. A mellékelt infravörös mellett vezetékes, FM rádióvevős távirányítót is vásárolhatunk hozzá, amelyről ugyancsak képes

Merevlemezes lejátszók

Gyártó, típus	Apple iPod	Creative Nomad Jukebox 3	Encore!! UNCO-99	SonicBlue RioRiot	Thompson Lyra PDP2800
Webhely	www.apple.hu/ipod/	http://hu.europe .creative.com/	http://datastortech .com/LINK_TO _webmaster/uncore!! .htm	www.riohome.com /audio/rio/rio_riot.asp	www.thomson.hu/
Tömeg (elemek nélkül)	185 g**	289 g	277 g**	283 g**	290 g**
Méret (szélesség x magasság x mélység)	61x101x19 mm	123x130x35 mm	123x124x26 mm	136x92x35 mm	135x78x32 mm
Számítógépes csatlakozó	Firewire	Firewire, USB 1.1	USB 1.1	USB 1.1	USB 1.1
Firmware verziója	1.2	1.11.07	1.5	1.19	1.01
Frissíthető a firmware?	●	●	●	●	●
Merevlemez kapacitása	5 Gbyte	20 Gbyte	10 Gbyte	20 Gbyte	10 Gbyte
Cserélhető a merevlemez?	❍	❍	●	❍	❍
Rázkódásvédelemi memória kapacitása	n.a.	16 Mbyte	8 Mbyte	n.a.	n.a.
Univerzális merevlemezes meghajtó?	●	saját szoftverrel	●	❍	●
Távirányító	❍	infravörös	infravörös	❍	❍
Vonalkimenet	❍	2	●	❍	●
Hangszínszabályzó	❍	4 sávos	❍	2 sávos	5 sávos
Ekvalizer beállításai	több, mint 20	komplett EAX	normal, classic, rock, jazz, DBB, pop	❍	flat, bass boost, rock, pop, jazz
Háttérvilágítás	●	zöld, kék	●	●	●
Mellékelt szoftverek	iTunes, RealJukebox	Creative Playcenter3	MP3 Manager	iTunes, RealJukebox	RealJukebox
Windows Media Player-kompatibilis?	❍	●	●	❍	●
Macintosh-kompatibilis?	●	❍	●	●	●
Extrák	telefonkönyv, határidőnapló, játék, időzített kikapcsolás, többnyelvű menü, kazettaadapter	Smart Volume, Time-scale, 4 csatornás hangzás, többnyelvű menü, MP3/WAV felvétele készítése hangbemenetekről és FM rádiótuneres távirányítóról, cserélhető előlap	❍	FM rádióvevő, RioDJ, The Filter	segítség a menüpontokhoz, kazettaadapter, szivargyújtós akkumulátortöltő
Övcsat, hordtáska, egyéb	külön kapható	övre csatolható bőr hordtáska	hordtáska	övre csatolható hordtáska	övre csatolható hordtáska
Lejátszás					
MP3/WMA/WAV	●/●/●	●/●/●	●/❍/❍	●/●/❍	●/❍/❍
32/44,1/48 kHz-es mintavételezésű file-ok kezelése	●/●/●	●/●/●	●/●/❍	●/●/●	●/●/❍
Belehallgatás (intro)	❍	●	❍	❍	❍
Szám/album/teljes anyag ismétlése	●/❍/●	●/❍/●	●/●/●	●/❍/●	●/❍/●
Véletlenszerű lejátszás	●	●	●	●	●
Szakasz lejátszása	❍	❍	❍	❍	❍
Lejátszás folytatása (resume)	●	●	szám elejétől	szám elejétől	szám elejétől
Könyvjelző	❍	●	❍	❍	❍
Folyamatos, szünetmentes lejátszás	kattanás	●	4,9 s	●	1,5 s
Hallható/gyorsuló/halkuló számtekerés	❍/❍/❍	❍/●/❍	●/❍/●	●/❍/●	●/❍/●
ID3 v1/v2 bejegyzés kiírása	●/●	●/●	●/●	●/●	●/●
Ékezetes betűk kijelzése	●	részben	❍	●	❍
Műsorlista kezelése	●	●	●	●	●
Műsorlista készítése	❍	●	❍	●	❍
Zeneszám törlése	❍	●	❍	●	●
Beállítómenü	●	●	●	●	●
Indítás időigénye	❍	1,3 s	4,2 s	11,9 s	6,0 s
64 Mbyte adat feltöltési ideje	9 s	17 s, 83 s	98 s	130 s	94 s
Energiaellátás					
Elemek/akkumulátorok fajtája	beépített, lítium-ion	lítium-ion	lítium-ion	beépített, lítium-ion	lítium-ion
Hálózati adapter	●	●	●	●	●
Akkumulátorok töltése	●	●	●	●	●
Lejátszási idő (gyári adat)	10 óra	11 óra	8 óra	10 óra	12 óra
Automatikus kikapcsolás	120 s	beállítható	❍	beállítható	120 s
Értékelés (gyenge/közepes/jó/kiváló)					
Alapgép hangminősége	jó	kiváló	jó	kiváló	kiváló
Fülhallgató hangminősége	közepes	jó	jó	jó	jó
Hordozhatóság	kiváló	közepes	gyenge	jó	jó
Design	kiváló	jó	gyenge	kiváló	jó
Kezelhetőség	jó	kiváló	közepes	kiváló	kiváló
Beépített szoftver	kiváló	kiváló	gyenge	kiváló	jó
Keretprogram	kiváló	kiváló	közepes	jó	jó
Kereskedelmi adatok					
Forgalmazó	HDSys	CHS ☎ 451-3500	Wentiltech	Pulsar ☎ 219-0395	Media Markt ☎ 238-7333
Webcíme	www.hdsys.hu	www.chs.hu	www.wentiltech.hu	www.pulsar.hu	www.mediamarkt.hu
Készülék bruttó ára	119 000 Ft	125 000 Ft	76 250 Ft	143 625 Ft	99 900 Ft
Garancia	1 év	2 év	1 év	1 év	1 év

**: a termék webhelyének teljes címét az egyszerűbb kezelhetőség céljából XLS és TXT formátumú file-ban CD-mellékletünkön tesszük közzé a \CIKKEK\MP3TESZT könyvtárban.*
***: beépített akkumulátorral. ●: igen, van. ❍: nem, nincs.*

rögzíteni a rádióadásokat. A Creative Playcenter továbbfejlesztett változata vetekszik az iTunesszal, néhol le is előzi azt.

A fülhallgató-csatlakozón a hangminőség tökéletes, ahogy a négycsatornás vonali hangkimeneten is.

- ⊕ Könnyű kezelés; fejlett belső szoftver; valós idejű MP3-kódolás; soroljuk fel mindet?
- ⊖ Még mindig nagy; az infravörös távirányító helyett jobban lehetne használni vezetékeset

Encore!! UNCO-99

A fekete hordtáskában egy nagyobbacska, szögletes lejátszót lelünk. Az Encore!! nagy kijelzőjén bekapcsolás után halomnyi fura kép ugrál, mozog és teszi a dolgát, amíg be nem lépünk a file-böngészőbe.

Itt könnyen olvasható, nagy karakterek fogadnak. A zeneszámokat Windows Intézőben is feltölthetjük, ezért érdemes könyvtárakba rendezni őket a könnyebb kezelhetőség végett. A roppant olcsó lejátszóba választhatunk nagyobb merevlemezt, de anélkül is megvásárolhatjuk, ekkor bruttó 56 250 forintot kell leszurkolnunk érte. A készülék hangminősége jó, és a fura fejhallgatója is egészen szépen szól.

SonicBlue RioRiot – ha picit olcsóbb lenne..

A menüje puritán, a külseje szintén – sajnos ez itt nem letisztult kialakítást jelent.

Ezzel még meg lehetne barátkozni az ár ismeretében, ám az az örökkévalóságnak tűnő idő, amit a számok között és számok váltásánál kell kivárnunk, erősen próbára teheti idegeinket.

- ⊕ Cserélhető merevlemez; nagy kijelző; nagy gombok; nagyon olcsó
- ⊖ Fapados szoftver; csigalassú számváltás

SonicBlue RioRiot

Az S3 Inc-ből lett SonicBlue mindegyik MP3-as walkman kategóriában indít versenyzőket. A merevlemezes RioRiot a cég legkomolyabb hordozható lejátszója. 20 Gbyte kapacitású merevlemezét USB 1.1-en keresztül érhetjük el.

Sajnos egyelőre nem használhatjuk univerzális adathordozónak, de ez idővel valószínűleg változni fog.

A RioRiot büszkélkedhet a legnagyobb kijelzővel, amit tökéletesen ki is használ. Furcsa azonban, hogy lejátszás közben az előadót csak egy gomb megnyomása után láthatjuk, apró betűkkel kiírva. Kellemes szolgáltatás a RioDJ, amely véletlenszerűen válogat ki egy mixre való összeállítást, de említhetnénk a favoritok gyűjtését is, ahol a szoftver lejátszásuk száma alapján rangsorolja a zeneszámokat.

A menürendszer nagyon könnyen és jól használható, amit nagyban segít a jó görgő és a gombok elhelyezése.

A Rio 800-hoz hasonlóan itt is profi és divatos hordtáska jár a készülékhez. Ezúttal szerencsére egészen jó fülessel lep meg minket a gyártó, ami csakis nagy méretei miatt (az utca törvénye: legyen kicsi!) nem kapott tőlünk kiváló minősítést.

Akinek mindez nem lenne elegendő, hallgassa a beépített FM rádióvevőt, amelyben el is menthetjük a rádióadók helyét.

- ⊕ Kiváló kialakítás és kezelhetőség; kellemes menürendszer; jó hangminőség; sok szolgáltatás
- ⊖ Jobb feltöltőszoftvert érdemelne; nem univerzális a hordozható merevlemez; drága

Thomson Lyra PDP2800

A Thomson, mint az MP3 szabvány egyik tulajdonosa, nem ragadt le memóriás lejátszójának siratásánál, megalkotta 10 Gbyte-os merevlemezzel üzemelő PDP2800 lejátszóját, amelynek mérete majdnem megegyezik a memóriáséval.

Már kézbe vételekor érezni, hogy ez sokkal profibb, átgondoltabb termék.

A merevlemezt hordozható adattárolónak is használhatjuk.

Az ilyen módon feltöltött számokat a lejátszó a bekapcsolásakor érzékeli és listát készít róluk – azaz így is feltölthetünk zenét, nem kell feltétlenül a RealJukeboxra hagyatkoznunk.

Két joystickszerű gombbal könnyedén navigálhatunk az egyszerű menüben. Itt akár a teljes könyvtárstruktúrában is böngészhetünk, látva az összes file-t.

A műsorlistákat és a különböző szempontok szerinti rendezést is könnyedén elérhetjük.

Érdekesség, hogy sokhelyütt kérhetünk segítséget. Ekkor pár mondatos szöveg segít abban, mit és pontosan hogyan cselekedjünk az adott menüpontban.

Lejátszáskor kicsit talán zsúfolt is a kijelző, de szerencsére könnyen áttekinthető, kellően informatív.

A lejátszó alján levő rejtélyes csatlakozóról sajnos nem derült ki, mire való.

- ⊕ Masszív, strapabíró kialakítás; könnyű kezelés; jó beépített szoftver; kiváló hangminőség
- ⊖ Jobb feltöltőszoftvert érdemelne; kicsit átgondoltabb menürendszer sem ártana

Zsebből zsebbe

Azaz melyik MP3-as lejátszókért éri meg a zsebünkbe nyúlni?
A két kategóriában külön-külön osztottunk díjakat, hiszen ahogy az a tesztből is kiderült, balgaság lenne egybevonni a mezőnyt.

A memóriás lejátszóknál PC Magazin Vásárlási Ajánlatot kap tőlünk a Diva MP3032W, pimaszul alacsony ára, olcsó és egyszerű bővíthetősége miatt. Sajnos több kényelmi szolgáltatást is hiányoltunk belőle, ezért a versenyt nem nyerhette meg.

Ha a Teac MP-5000 bővíthető lenne, és néhány apró hiányosságát is orvosolnák (háttérvilágítás, ID3-as bejegyzések kezelése stb.), nagyon jó vétel lenne. Ezek hiányában viszont nem kapott díjat tőlünk.

Szolgáltatásai, kialakítása és tudása alapján a SonicBlue Rio 800 a verseny legerősebb tagja. Igényes, bővíthető, tényleg mindent tud.

Csak a magas ára fosztja meg az első helytől. Memóriájának bővítése is drága kaland a különleges kialakítás miatt. Vásárlási Ajánlatunkat azonban kiérdemelte.

A memóriás lejátszók közül kiemelkedik a hifi specialista Panasonic SV-SD80, többek közt minősége és mérete révén.

E 26 grammos apróság mindent tud, ami fontos az utcai használathoz, kiegészítői tökéletesek, csak néhány kevésbé fontos apróság hiányzik belőle. PC Magazin Tesztgyőztes címmel ismerjük el kiválóságát.

A merevlemezes kategóriában az Apple iPod és a Creative Nomad Jukebox 3 fej-fej mellett végeztek.

Mindkettő káprázatos tudással, kezelhetőséggel, designnal és keretprogrammal.

Az iPod mellett szól apró mérete, egyszerűbb kezelhetősége és hibátlan designja.

A Creative gyermeke kicsit nagyobb ugyan, ellenben olyan szolgáltatásokat élvezhet tulajdonosa, mint a teljes EAX hangzás, az infrás vagy az FM rádióvevős távirányító – no és az egyedülálló valós idejű MP3-ba tömörítés.

Hosszas latolgatás után a Creative Jukebox 3 nyerte el a merevlemezes lejátszók közül az PC Magazin Tesztgyőztes címet, amihez a felsoroltakon kívül kedvező ára és 20 Gbyte-os kapacitása is hozzásegítette.

Az Apple iPod pedig PC Magazin Vásárlási Ajánlatot kap tőlünk.

Egységbe forrva

Valószínűleg sok olvasónknak volt már balszerencséje találkozni „mindent egyben” termékkel, amibe annyi mindent zsúfoltak, hogy már semmire sem lehetett igazán jól használni. Vajon így van ez a boltokban egy ideje elszaporodott kombó meghajtókkal is?

Erdős Márton (martinm@umszki.hu)

A „kombósítási” láz nem új jelenség, 6-7 évvel ezelőtt is láthattunk ilyen próbálkozásokat, például a kétféle floppymeghajtó egyesítésére. Jelenleg a CD tölti be azt a szerepet, amit régebben a floppy – azaz rengeteg célra használják, és elvárják tőle, hogy mindenhol használható legyen.

Ha szeretnénk minden lemezformátum fogadására felkészülni, és mindezt viszonylag olcsón megúszni, rögtön megakad a szemünk a vonzó kombó kifejezésen.

Ám a magyar vásárlók már jól megtanulták a leckét, az „agyonintegrált” és a „mindentudó” készülékek veszélyesek is lehetnek. Mert sokszor ugyan valóban mindent tud a készülék, amit ráírtak a dobozára, ám minden feladatot sokkal rosszabbul végez, mintha külön-külön termékként vásároltuk volna meg a szükséges eszközöket. Szerencsére – ahogy az a tesztünkből ki fog derülni – akadnak kivételek, ahol a gyártó valóban mindenből a legjobbat zsúfolta az 5,25 colos meghajtóba.

LG GCC-4120B – kombó az LG kivitelezésében

„Szabványos” harc

Az általunk készített múlt havi DVD-olvasó tesztben (➪ Századváltó lemezlovasok – CHIP, 2002/8/61) már szóltunk a rengeteg DVD-szabványról, amik könnyen megkeseríthetik mindennapjainkat. Ezért beszereztünk egy-egy lemezt mindegyik formátumból, hogy megtudjuk, melyik meghajtót készítették fel az összes lemezváltozat olvasására.

A CD-újraírási rész szerencsére az összes meghajtóban kiválóan üzemel, igaz, a nagyobb és nehezebb fej, valamint a bonyolultabb elektronika miatt kénytelenek vagyunk lassabb sebességekkel beérni.

Ez azonban hamarosan változni fog, már több cég is bemutatta 32-szeres sebességgel író kombinált meghajtóját.

Vajon mitől jobb, ha egyetlen meghajtó képes arra, amihez eddig két készülék kellett? Fontos előny a helymegtakarítás.

Nem kell két meghajtót kezelnünk, egy is elegendő az összes teendő elvégzéséhez. Ez különösen kisebb, microATX-es házaknál, esetleg barebone rendszereknél lehet fontos. A tápellátással sem lesz annyi gondunk, ez egyértelmű. Ráadásul a rendszerben eggyel kevesebb meghajtót kell felügyelnünk, nincs olyan kavarodás, hogy most vajon melyik betű melyik meghajtót jelöli.

Mit vesztünk a kombó meghajtókkal? A CD-ről CD-re másolásnál feltétlenül közbe kell iktatnunk a merevlemezre írást is, és a táblázatban látható mérési eredményekből kitűnik, hogy szerényebb sebességekkel vagyunk kénytelenek beérni írásnál és olvasásnál is. A tesztben alig akadt olyan kombó meghajtó, amelyik hibátlanul grabbelte volna a zenei CD-ket. Ennek talán a bonyolultabb elektronika vagy a nehezebb fej az oka.

Philips RWDV1610 – szolid motoros

Újdonság a Mount Rainier technológia – többek között a Microsoft, a Sony, a Compaq és a Philips is felsorakozott mögötte. A szövetség célja, hogy az UDF szabványban írt CD-RW lemezek használatát minél jobban támogassa az operációs rendszer.

Az UDF írási szabvány a packet módú CD-khez kell, ezáltal úgy használhatjuk CD-RW lemezünket, mint hatalmas kapacitású, gyors floppyt.

A Mount Rainiert támogató meghajtók könnyedén együttműködhetnek az erre alkalmas operációs rendszerekkel, így lehetővé téve például a háttérben történő formázást és egyéb műveleteket.

Pörögjön a teszt!

A tesztösszeállítás már ismerős lehet mind a CD-újraírók (➪ Korongvilág pékjei – CHIP, 2002/4/64), mind a DVD-olvasók tesztjéből.

Ezúttal egyszerű dolgunk volt, mindössze egyesíteni kellett a két tesztösszeállítást. Ez egyszerűnek hangzik, ám a teszt alatt kiderült, hogy rengeteg méréssel és összehasonlítással jár – de legalább sikerült mindenre fényt derítenünk.

A DVD-olvasó tesztünkből sajnálatosan kimaradt a DVD-RW szabvány, ám mostanra pótoltuk ezt a hiányosságot, még teljesebbé téve a vizsgálatok sorát. A CD-olvasás, -írás és -újraírás tesztjéhez ugyanazt a tesztcsomagot használtuk, mint a CD-újraírók tesztjében.

A különböző szakkifejezések pontos magyarázata is ott található. Mindegyik meghajtó firmware-jét a legutolsó stabil verzióra frissítettük. A merevlemez az elsődleges IDE vezérlőn, masterként üzemelt, a CD-RW/DVD-meghajtók pedig a másodlagos IDE vezérlőn, szintén master üzemmódban működtek.

A zenei CD-k beolvasását ezúttal kicsit szigorúbban vizsgáltuk, hogy minden hiányosságra fény derülhessen. A megírt lemezeket a DVD-olvasók tesztjének győztesével, a Toshiba SD-M1612-vel ellenőriztük.

LG GCC-4120B

A teszt legolcsóbb kombó meghajtóját az LG adta. Abban megegyezhetünk, hogy az ára rendkívül alacsony, és hogy emiatt megbocsátható a szerény írási sebessége. A mezőnyben egyedül ezen a meghajtón

Műszaki és kereskedelmi adatok, mérési eredmények

Gyártó, típus	LG GCC-4120B	Philips RWDV1610	Philips RWDV2010	Plextor PX-320A (Különdíj)	Samsung SM-316B (Tesztgyőztes)	Toshiba SD-R1202
Termék webhelye*	www.lgeus.com /Product/CD /gcc_4120b.asp	www.pcpbenelux .philips.com	www .multimedia.hu	www.plextor.com /english/products /20_10.html	www.samsung-electronics.com /odd/combo /sm_316b.html	www.toshiba.com /taissdd/products /features /SDR1202-Over .shtml
Műszaki adatok						
Névleges sebesség (CD-írás/CD-újraírás/ CD-olvasás/DVD-olvasás)	12/8/32/8	16/10/40/10	20/10/40/10	20/10/40/12	16/10/40/12	16/10/40/12
Firmware verziója	2.02	P 2.2	1.30	1.03	T303	1026
Csatolás típusa	Mode-4	UDMA-4	UDMA-2	UDMA-2	UDMA-2	UDMA-2
Puffer mérete	2 Mbyte	8 Mbyte	2 Mbyte	2 Mbyte	8 Mbyte	2 Mbyte
Pufferkiürülés elleni védelem	ExacLink	Seamless Link	Seamless Link	Burn-Proof	●	●
Különleges technológiák	❍	TBW (Thermo Balanced Writing)	TBW (Thermo Balanced Writing)	PoweRec-II, fekete tálca, belső ellenőrző elektronika	n.a.	n.a.
Túlírás támogatása	●	●	●	●	●	●
Subchannel adatok olvasása	●	●	●	●	●	●
Támogatott írási sebességek	4/8/12-szeres	4/8/10/12 /16-szoros	4/8/10/12/16 /20-szoros	1/4/8/16 /20-szoros	1/2/4/6/8/10/12/14 /16-szoros	4/8/12/16-szoros
Támogatott írási módok**	mindegyiket támogatja	RAW SAO 96 és RAW DAO kivételével mindegyiket támogatja	RAW DAO 16 kivételével mindegyiket támogatja	mindegyiket támogatja	mindegyiket támogatja	RAW DAO és RAW DAO 16 kivételével mindegyiket támogatja
DVD-RAM olvasása	❍	❍	❍	❍	❍	❍
Mount Rainier támogatása	❍	●	❍	❍	❍	❍
Lead in/lead out olvasása	❍/❍	●/❍	❍/❍	●/❍	●/●	❍/❍
Analóg/digitális hangkimenet	●/●	●/●	●/●	●/●	●/●	●/●
Fejhallgató-kimenet	●	●	●	●	●	●
Oldalára állítva szerelhető	●	●	●	❍	●	●
Kiszerelés	OEM	OEM	dobozos	dobozos	dobozos	dobozos
Mellékelt szoftverek	Easy CD Creator 5 Basic	❍	Easy CD Creator 5 Basic, PowerDVD 3.0	Nero Burning Rom 5.5, PowerDVD XP 4.0, Plextools	Nero Burning Rom 5.5, PowerDVD XP 4.0	InstantCD/DVD, Intervideo WinDVD, MusicMatch
Mérési eredmények						
Írás						
CD-R átlagos írási sebessége	12,02-szoros	n.a.	19,69-szoros	19,54-szoros	16,02-szoros	15,08-szoros
CD-R írási mód	CLV	n.a.	Z-CLV	Z-CLV	CLV	Z-CLV
CD-R írása maximális sebességgel (min:s)	6:33	5:11	4:41	4:38	5:04	5:31
CD-RW írása 10-szeres sebességgel (min:s)	9:40	7:59	7:56	8:15	7:51	8:03
Packet módú írás (min:s)	9:33	8:31	9:01	9:24	7:59	7:57
Túlírási képesség (min:s)	n.a.	n.a.	n.a.	1:53	n.a.	1:57
CD-R minősége (hibák száma)	0	24	22 959	0	0	0
Olvasás sebessége	28,52-szoros	28,54-szoros	28,07-szoros	28,55-szoros	28,54-szoros	28,55-szoros
DVD-olvasás (gyári/DVD-R/DVD-RW)						
Átlagos sebesség	5,83/1,86/ 2,95-szoros	7,47-szoros/❍/❍	6,22/1,96-szoros/❍	8,77/5,88/ 5,88-szoros	8,99/3,21/ 3,22-szoros	9,18/4,14/ 3,76-szoros
Véletlenszerű elérés	91/138/123 ms	130 ms/❍/❍	122/492 ms/❍	119/217/267 ms	106/94/94 ms	125/117/118 ms
Teljes elérés	160/209/207 ms	188 ms/❍/❍	191/652 ms/❍	52/100/169 ms	188/183/192 ms	209/189/188 ms
Lemez felismerése	8,68/25,52/8,22 s	10,45 s/❍/❍	8,97/9,06 s/❍	17,68/18,53/24,91 s	5,18/7,34/6,10 s	6,55/4,86/4,70 s
DVD-olvasás (DVD+R/DVD+RW)						
Átlagos sebesség	3,58-szoros/❍	2,99/2,99-szoros	6,28/7,54-szoros	7,11/5,87-szoros	8,92/3,22-szoros	8,45/3,76-szoros
Véletlenszerű elérés	92 ms/❍	162/128 ms	130/118 ms	124/177 ms	97/95 ms	120/119 ms
Teljes elérés	164 ms/❍	258/221 ms	191/188 ms	70/113 ms	186/196 ms	257/201 ms
Lemez felismerése	8,43 s/❍	14,10/13,60 s	7,89/8,72 s	18,66/29,15 s	6,77/5,82 s	6,38/4,85 s
CD-olvasás (gyári/CD-R/CD-RW)						
Átlagos sebesség	25,14/24,95/ 19,21-szoros	31,94/31,48/ 23,14-szoros	30,81/30,04/ 30,68-szoros	31,14/31,14/ 25,04-szoros	30,26/30,05/ 24,51-szoros	30,65/30,43/ 16,33-szoros
Véletlenszerű elérés	93/95/96 ms	106/120/95 ms	89/86/84 ms	106/102/106 ms	88/92/92 ms	114/156/117 ms
Teljes elérés	151/145/156 ms	171/164/165 ms	151/145/150 ms	202/208/209 ms	160/161/168 ms	189/263/197 ms
Lemez felismerése	9,87/12,03/8,90 s	7,99/8,59/25,33 s	8,72/7,99/15,40 s	12,89/12,01/12,96 s	8,88/9,77/9,42 s	8,99/9,89/8,22 s
Zenei CD-k beolvasása						
Átlagos sebesség	19,30-szoros	21,35-szoros	30,70-szoros	31,33-szoros	24,63-szoros	15,71-szoros
DAE minősége (1 és 10 között)	7	9	7	10	9	9
Adathiba/szinkronhiba	n.a./1 db	0/0	0/0	0/0	0/0	0/0
Közvetlen másolat	12-szeres sebességig	12-szeres sebességig	12-szeres sebességig	●	12-szeres sebességig	12-szeres sebességig
Audio Cache	●	❍	❍	●	❍	❍
Accurate Stream	●	●	●	●	●	●
C2 hibajavítás	❍	❍	●	●	●	●
CD-Text olvasása	●	●	●	●	●	●
Kereskedelmi adatok						
Forgalmazó	Vison Computer ☎ 370-4705	Napfény ☎ 204-7333	Napfény ☎ 204-7333	Ramiris ☎ 412-4300	Ramiris ☎ 412-4300	Napfény ☎ 204-7333
Webcím	www .visioncomputer.hu	www .multimedia.hu	www .multimedia.hu	www.ramiris.hu	www.ramiris.hu	www .multimedia.hu
Ajánlott kiskereskedelmi ár (bruttó)	19 900 Ft	24 990 Ft	39 900 Ft	56 125 Ft	30 750 Ft	34 990 Ft
Garancia időtartama	1 év	2 év	2 év	2 év	2 év cseregarancia	2 év

**: a termék webhelyének teljes címét az egyszerűbb kezelhetőség céljából XLS és TXT formátumú file-ban CD-mellékletünkön tesszük közzé a \CIKKEK\17COLMON könyvtárban.*
*** Az összes meghajtó támogatja a következő írási módokat: packet, TAO, DAO, SAO, RAW SAO, RAW SAO 16 és 96, RAW DAO, RAW DAO 16 és 96.*
●: igen, van. ❍: nem, nincs.

találhatunk előlapi zenei CD-lejátszó gombot – akinek ez elengedhetetlen egy kombó meghajtón, ne keresgéljen tovább.

Örömteli hír, hogy a meghajtó minden írási módot támogat, tehát például képes CloneCD-vel tökéletes másolatot készíteni barátunk digitális fotóalbumáról.

A tesztben a 12-szeres írási sebességet még túl is teljesítette 2 századdal, újraírásban az utolsó helyen végzett, a 8-szoros sebesség miatt. A legtöbb DVD-szabvánnyal nem akadt gondja, egyedül a DVD+RW lemezt nem volt képes olvasni.

A CD-RW olvasási tesztben is lelassult az LG üdvöskéje, de nem annyira, hogy vészes legyen – a gyengéje inkább a zenei CD-k grabbelésénél keresendő. Itt sem volt igazán gyors, ráadásul rengeteg adathibát halmozott fel, és néha még szinkronhibával is találkoztunk.

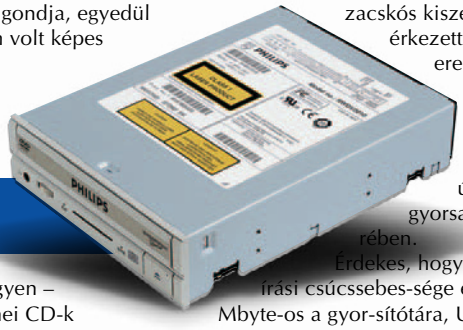

Philips RWDV2010 – álruhában

Aki ezt a meghajtót választja, csak nagy körültekintéssel, lehetőleg minél lassabban olvassa be a zenei CD-ket.

- ⊕ Minden írási formátumot ismer; CD-író program OEM változathoz; szemtelenül olcsó
- ⊖ DVD+RW-t nem olvas; lassú a CD-RW-kezelése; gyenge minőségű az audio-CD-k olvasása; Mode-4-es csatolás

Philips RWDV1610

A Philips lassabbik meghajtója zacskós kiszerelésben érkezett. Belül eredeti Philips mechanika és elektronika lakozik – nem úgy, mint gyorsabb testvérében.

Érdekes, hogy 16-szoros írási csúcssebes-sége ellenére 8 Mbyte-os a gyor-sítótára, UDMA-4-es csatolófelülettel.

A mezőnyben egyedül ez a modell volt felkészítve a Mount Rainier technológiára.

Az írással semmi gond nem akadt – nem úgy a DVD-olvasással.

A Philips a „+"-os DVD-tábor oszlopos tagja, így érthető – de nem megbocsátható –, hogy a DVD-R és a DVD-RW lemezekkel nem tudott mit kezdeni. Ez komoly inkompatibilitás. A zenei CD-ket szépen és pontosan grabbelte, kissé komótosan.

- ⊕ 8 Mbyte gyorsítótár; Mount Rainier kompatibilitás; TBW technológia; tetszetős külső
- ⊖ DVD-R és DVD-RW lemezt nem olvas; lassú a CD-RW lemezek kezelése; lassú az audio-CD-k grabbelése

Philips RWDV2010

E 20-szoros írási sebességgel megáldott Philips meghajtó már üzembe helyezése előtt is erősen bizsergette a pókösztönünket, és hamarosan kiderült, joggal, mert a Philips köntösbe Ricoh 9200A meghajtót bújtattak.

Ennek megfelelőek az eredményei is. A DVD-RW-n kívül az összes formátumot nagyobb gond nélkül olvasta, igaz, a DVD-R lemezzel megszenvedett.
Az írási tesztnél az addig kéken

világító elülső csíkja pirosra váltott, ami nagyon jól nézett ki.

A tesztben egyedül ő volt képes szélsebesen olvasni a CD-RW lemezeket.

A zenei CD-k beolvasásánál is tartotta a sebességet, bár ekkor korántsem volt tökéletes a minőség, tehát zenerajongóknak nem árt szerényebb sebességet választani grabbeléshez.

⊕ Gyors CD-RW olvasás; gyors audio-CD-grabbelés; jó design; TBW technológia

Plextor PX-320A – a Király is őt választaná!

⊖ DVD-RW lemezt nem olvas; a DVD-R lemezeket lassan kezeli; hibásan grabbeli az audio-CD-ket

Plextor PX-320A

A szakavatottak már sejthetik, hogy ez esetben nem bóvlival van dolgunk. Igen, a Plextor, a CD-írók gyártóinak koronázatlan királya megalkotta kombinált meghajtóját. A cég ezzel a termékkel kóstol bele először a DVD-s örömökbe – nem is akárhogy!

A lézersugár visszaverődését javítani hivatott fekete tálca kicsit lomhán, de hangtalanul és stabilan nyeli el a lemezt.

A készülék mindegyik DVD formátumot szereti, és a kicsit hosszú felismerési idő után meglepő gyorsasággal kezeli.

Egyedül a CD-ket olvasta az előírtnál valamivel lassabban, legfeljebb 32-szeres sebességgel, de ez megbocsátható.

Audio-CD-kről szélsebesen, egyetlen adat- vagy szinkronhiba nélkül olvassa be a zeneszámokat, CD-írásnál pedig segítségül hívhatjuk a PoweRec-II technológiát, ami a lézersugár kalibrálásában segít a lemez típusához igazodva.

Samsung SM-316B – az arany középút

Még rengeteg jót lehetne elmondani a Plextor első kombó meghajtójáról, de illik helyet hagyni a többi versenyzőnek is.

⊕ Mindennel kompatibilis; gyors; halk; precíz

⊖ Lassú CD-RW-kezelés; audio cache; nagyon drága

Samsung SM-316B

A Samsung kombó meghajtója nem ismeretlen olvasóink számára, a CHIP CD-újraíró tesztjében már szerepelt korábbi változata, az SM-308B – az új modell látszólag csak megnövelt, 16-szoros írási sebességében tér el tőle.

Ám a DVD-olvasók tesztjében sajnálatosan alulmaradt Samsung sokat fejlesztett kombinált meghajtóján. Az írási képességekkel semmi gond, gyors és pontos, amit segít a 8 Mbyte-os puffere is.

DVD szabványból sem tudtunk ismeretlent mutatni neki – ha néha lassabban is, de mindegyiket hibátlanul olvasta.

A CD-k esetében megint a 32-szeres olvasási csúcssebesség korlátjába ütköztünk, ami igaz a zenei CD-k beolvasására is.

A Samsung jól végezte dolgát – kedvező áron juthatunk egy gyors, mindent olvasó, és kiváló szoftverkörítéssel ellátott CD-RW/DVD kombóhoz.

⊕ mindent olvas; 8 Mbyte-os cache; jó ár; kiváló szoftverkörítés

⊖ lassú CD-RW- kezelés és audio-CD- grabbelés

Toshiba SD-R1202

DVD-olvasó tesztünk győztese a Toshiba SD-M1612 volt, ezért különösen kíváncsiak voltunk, mire képes a cég kombó meghajtója.

Az írási tesztben minden jól ment – ha nem is a leggyorsabban, de hibátlanul írt bármilyen CD-t.

A különböző DVD szabványokat mind felismerte és elfogadható sebességgel olvasta is.

A sebességprobléma a CD-RW olvasásakor bukkant fel először – az újraírható lemezeket a készülék különösen lassan kezeli.

Ezt követte a zenei CD-k grabbelése, itt ugyancsak csigalassan dolgozott a meghajtó.

A Toshibának sajnos nem sikerült megismételnie a DVD-olvasók tesztjében elért eredményét, de átlagos használatra megfelelő és megbízható a kombó meghajtója.

⊕ Jó szoftverkörítés; minden DVD formátumot olvas

⊖ Lassú CD-RW-kezelés és audio-CD-grabbelés; drága

Díjosztás

A teszteredmények, minőség, szoftverkörítés alapján nem lehet kérdéses, hogy a CD-írás királyának, a Plextornak a legújabb terméke mindenkit maga mögé utasít. Rengeteg hasznos technológiai újdonság, gyors, mindennel kompatibilis, tökéletes minőségű.

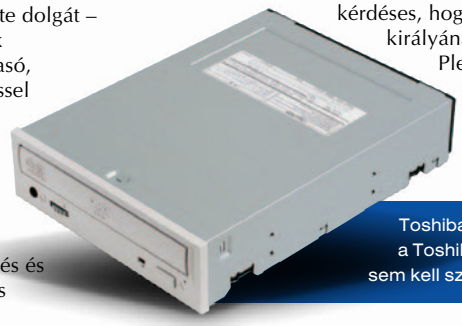

Toshiba SD-R1202 – a Toshibának ezúttal sem kell szégyenkeznie

Azonban ez pénzbe kerül, nem is kevésbe. Aki megteheti, válassza őt – mi is így tennénk, ezért Különdíjban részesítjük.

A teszt messze legolcsóbb terméke, az LG meghajtója nagy népszerűségnek örvend a hazai piacon, ára miatt. Ha néha csigalassan is, de a legtöbb DVD formátumot olvassa, és CD-írási képességeire sem lehet panasz. A CD-ket azonban lassan kezeli – főleg az újraírhatókat –, a zenei CD-ket pedig határozottan nehezen emészti. Ennek ellenére alacsony ára miatt általános használatra megfelelhet.

Az arany középút a Samsung SM-316B. Teljes kompatibilitás, jó írási és olvasási képességek jellemzik, és kedvező áron juthatunk hozzá.

Emellett kiváló szoftverkörítést kapunk mellé, ami ilyen árfekvésben ritka. Mindezekkel kiérdemelte a PC Magazin Tesztgyőztes díjat.

Tesztkonfiguráció

Asus P4B266 alaplap, Intel Pentium 4 1,6A processzor – 2,1 GHz-es órajellel hajtva –, 512 Mbyte PC2100-as Siemens DDR SDRAM, Abit Siluro MX440 videokártya, 60 Gbyte-os, 7200/perc fordulatszámú Seagate Barracuda ATA IV merevlemez, 350 wattos Enermax tápegység. A teszt-DVD-khez a Pioneer A04 típusú DVD-RW újraírót a Basys Magyarország, míg a Philips 228K DVD+R/RW újraírót a Napfény Kereskedelmi Kft. bocsátotta rendelkezésünkre.

A rendszer lelke

A számítógépek annyira megbízhatóak, amennyire a leggyengébb összetevőjük. A konfigurációk összeállításánál az egyik legfontosabb stádium a tervezés és a részegységek összeválogatása.

Erdős Márton–Rixer György

Számítógépet jól megépíteni nem is olyan egyszerű feladat. Az AMD részletes leírást készített rendszerintegrátoroknak, amelyben kitér a számítógép-építés összes apró buktatójára. Ez alatt nem feltétlenül a megfelelő videokártya és merevlemez kiválasztását kell érteni. A rendszer nem lehet stabil, ha a környezet, a ház, a tápegység, a levegőáramlás nem megfelelő. A rendszeres fagyások, leállások könnyen visszavezethetőek e problémák valamelyikére, és ezek utólagos javítása, cseréje jelentős többletkiadásokat vonhat magával.

Kell egy ház

Főhősünk egy szép – fizetést követő – napon leül, és felcsapja a hirdetési újságot. Itt mindent száz forintra pontosan összeválogat, majd elmegy és összevásárolja álomgépe alkatrészeit. Utolsó elemként a ház kerül sorra. „Adjon valami szépet, de ne legyen túl drága!" – hangzik el az ártatlan mondat. A probléma itt kezdődik.

A háznál nem utolsó szempont a design és a méret sem, sokkal fontosabb azonban a szellőzése és szerelhetősége. Az AMD a rendszereit kizárólag álló házakba ajánlja, mert ezekben sokkal hatékonyabb levegőáramlás valósítható meg. Szerverek esetében egyelőre csak az Athlon MP-ről beszélhetünk, ám ez nem sokban tér el az asztali processzoroktól, ezért itt is hasonló recept ajánlott.

Azt már a kisgyerekek is tudják, hogy a meleg levegő felfelé száll. Jó szellőzés esetén alulról, elölről áramlik be a hűvös (szobahőmérsékletű) levegő. Itt nem érdemes külön befelé szívó hatású ventilátort alkalmazni, az AMD mérései szerint ez nem jár számottevő javulással. A levegő útjába kerülő kábelkötegeket a lehető legjobban kell elvezetni. Előnyös a szélesebb ház, de leginkább az aerodinamikailag tervezett, hengerbe sodrott (Rounded IDE) kábelek használata. A Serial ATA vékony kábele tovább mérsékeli ezt a problémát.

A processzort hűtő alumínium- vagy vörösréz borda, plusz a rajta található ventilátor piciny radiátornak felel meg. Ezen minél több levegő, minél gyorsabban áramlik keresztül, a hűtőnek annál jobb a hatásfoka. Ideális esetben a CPU hűtője a teljes, alulról érkező levegő útjában van, így nagy mennyiségű levegő áramolhat át rajta. Ezt ajánlott a ház hátsó részébe épített, legalább 80 milliméter átmérőjű, a levegőt kifelé szívó rendszerventilátorral elvezetni. Emellett természetesen az alul nyitott tápegység is szívja le a processzorról a meleget. Kétventilátoros tápegység tovább javíthatja a helyzetet – ilyenkor a tápegység alján nagy átmérőjű ventilátor szívja le a forró levegőt a processzorról és pumpálja hátra kifelé.

A hátul (a házba lógó, hátsó lapon) nyitott, egyventilátoros tápegység, valamint a processzor mellé, állítva beszerelt tápegységek borzalmasan rossz hatásúak. Előbbi az alulról érkező levegőt elszívja a processzorhűtőtől, míg az utóbbi egyszerűen megfojtja azt.

Végül ügyelni kell a számítógép elhelyezésére. Hátoldala mögött elegendő helynek kell lennie, ahová a ventilátorok kifújhatják a meleg levegőt.

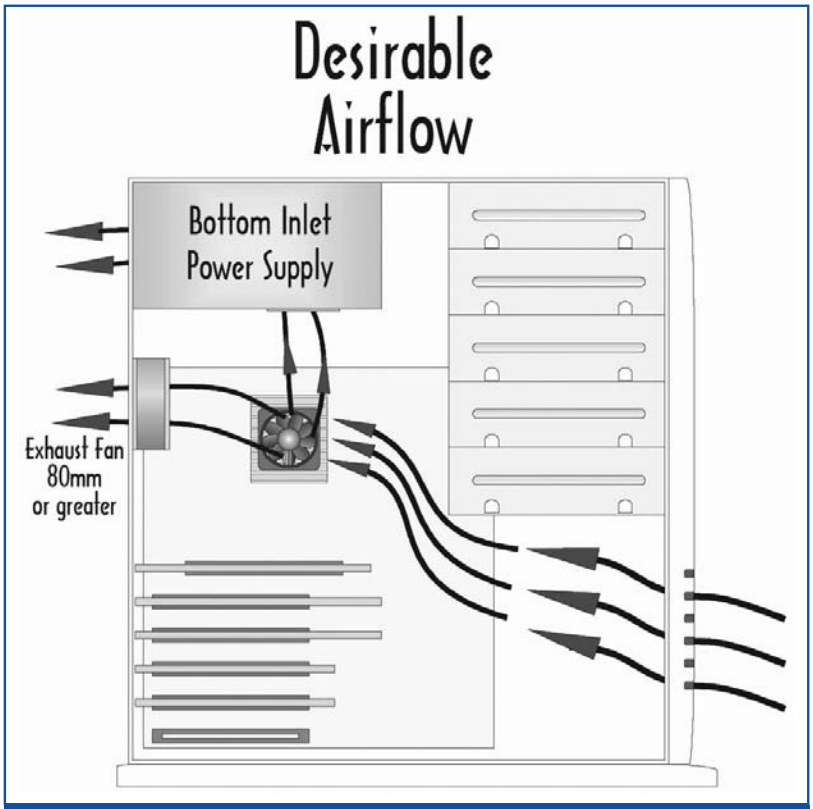

Minden levegő a processzorhűtőn halad át – ez a jó

Csak bírja szuflával!

A következő, nem elhanyagolható kérdés a tápellátás. Rengeteg, nehezen felderíthető hiba forrása lehet. Legrosszabb esetben hanyagul megtervezett, minőség-ellenőrzés nélküli példánnyal sodor minket össze a sors

info

- www.amd.com/us-en/Processors/TechnicalResources/0,,30_182_869_4348^4376,00.html
- www.cmtlabs.com

(és az ebben az esetben értelmetlen spórolás). Sajnos már több olyan rendszert is volt (bal)szerencsénk látni, amelyeknek ilyen tápegység adta meg a halálos döfést. Legtöbbször jött egy kisebb áramingadozás, a tápegységben kiment a biztosíték, az rövidre zárt és hajmeresztő feszültségeket adott az egyes perifériáknak. Az ilyen esetek kibírhatatlan amperszaggal, füstjelekkel és nagyon sötét jövőképpel járnak. Ezért ne sajnáljuk a plusz pénzt egy komolyabb, nevesebb tápegységre (például Chieftec, Enermax). Jó minőségű házat pedig lehet kapni tápegység nélkül is.

Az AMD nem határoz meg külön márkákat a tápegységek esetében, de az általa ajánlott gyártók listáját közzétette. Az árlistákon teljesítményük szerint rangsorolják a tápegységeket. Nehéz meghatározni, melyik rendszerhez milyen szükséges, hiszen minden perifériának más a teljesítményfelvétele. A gyártók sokféleképpen számolják ezeket a wattban megadott értékeket, ezért nem árt a maximális leadott áramerősségeket is figyelembe venni.

Bár az AMD processzorú rendszerekhez egyelőre nincs szükség olyan kiegészítő tápcsatlakozókra, mint az Intel Pentium 4-es rendszerek esetében, az AMD mégis ezeket az ATX/ATX12V tápegységeket ajánlja inkább. Az ATX rövidítés a 20 tűs csatlakozót takarja – ezt mindegyik ATX-es tápegységen megtaláljuk –, az ATX12V pedig egy négyérintkezős kiegészítő csatlakozó alaplapokra vagy nagy teljesítményfelvételű videokártyákra. És most jöjjenek a nyers számok.

Az AMD ajánlása egy tipikus 300 wattos tápegységre:

+3,3 V-on legfeljebb 28 A, azaz 92,4 watt;

+5 V-on legfeljebb 30 A – 150 watt;

+12 V-on legfeljebb 15 A (csúcsterhelés 18 A) – 180 W (216 W);

-12 V-on legfeljebb 0,8 A – 9,6 watt;

-5 V-on legfeljebb 0,3 A – 1,5 watt.

Így mindösszesen és maximálisan 433,5 watt leadására képes egy 300 wattos tápegység, ám ezt mindössze 15 másodpercig kell tudnia szolgáltatni. Néhány másodpercig 469,5 wattot is képes leadni, ám huzamosabb használat esetén 300 wattnál többet nem kell nyújtania. Ezekbe az értékekbe a +5 VSB feszültség teljesítménye nem számolható bele, mert a rendszernek erre csupán az S3-as készenléti (suspend) üzemmódban van szüksége.

A cikkünk illusztrálásához felhasznált ábrák az Advanced Micro Devices tulajdonát képezik, és azok cikkünkben történő szerepeltetését a cég előzetesen engedélyezte.

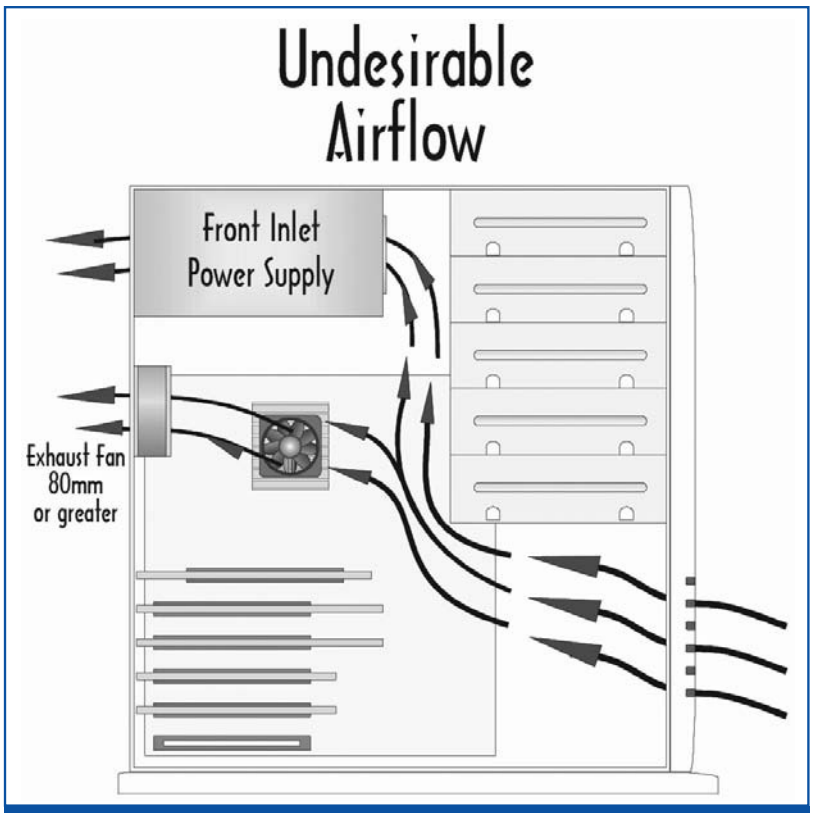

A rosszul kialakított tápegység megosztja a légáramlatot

Tápteljesítmény kérdésében nem ajánlatos pengeélen táncolni, azaz ideális esetben a 300 wattos tápegységgel szerelt rendszer összesített, legnagyobb teljesítményfelvétele legalább 10%-kal alacsonyabb, azaz 270 watt. Az ajánlás szerint a rendszer általános használatakor a +3,3 voltos és a +5 voltos tápfeszültségeknél kombináltan maximum 80 wattos teljesítményfelvétellel számoljunk, míg a +12 volt esetében ez az érték maximálisan 180 watt legyen.

Számtanóra

Igen ám, de hogyan számoljuk ki rendszerünk összteljesítményét? Az összes részegység maximális teljesítményfelvételét összeadva alaposan túlméretezett tápegységet kapnánk eredményül. Ugyebár olyan eset nem igazán létezik, amikor mindegyik részegység huzamosabb ideig maximális teljesítményt vesz fel illetve ad le.

Az AMD ezért másik számolási módszert ajánl. Vegyük processzorunk maximális teljesítményfelvételét, majd adjuk hozzá mindegyik részegység csúcsigényének a 80%-át. Ezeket az értékeket a gyártó adott termékének a weboldalán találhatjuk meg. Íme, egy újabb érv arra, hogy márkás cuccokból érdemes építkezni!

Egyéb nyalánkságok

Az AMD további jó tanácsokkal is ellát minket.

- A processzorok fölpörgetését nem ajánlja, mert a megnövelt feszültség jóval nagyobb teljesítményfelvétellel és hőleadással jár.
- A cég mérnökei szerint a processzorhűtő bordájának aljára gyárilag felvitt rózsaszín vagy fehér bevonat hőelvezetése jobb, mint az utólag felkent szilikonpasztáé. Utóbbi a használat során kipréselődik a CPU magja és a hűtőborda talpa közül.
- Ha megfelelő DDR SDRAM-ot szeretnénk rendszerünkbe, nézzük át a www.cmtlabs.com webhelyet.

A CMTL (Computer Memory Test Labs) ajánlásával ellátott memóriamodulok garantált működést biztosítanak az AMD-s rendszerekben (az ócska alaplapokat persze az AMD nem tudja kivédeni).

* * *

Végül egy jó tanács: senki se ijedjen meg a fentiekben olvasottaktól – a megbízható, költséghatékony és stabil rendszer szakszerű tervezés, gondos válogatás és pontos szerelés eredménye. A folyamat odafigyelést igényel, ám utána annál több örömet lelhetünk használatában.

Melyiket szeressem?

Az időjárás vitathatatlanul megőrült az utóbbi hetekben, de a számítástechnikai piac egyelőre mentes a fronthatásoktól. Ilyen nyugodt időkben mi mást tehettünk volna – a hintaszékben pipázáson kívül –, összeállítottunk két alapvetően munkagépet.

Győri Ferenc

Magas körökből érkezett a kérés – hiszen anonim kollégánk legalább 190 cm-es – egyik e havi konfigurációnk összeállítására. Remélem, olvasóink közül sem kövez meg bennünket senki, amiért soron kívül siettünk egyik társuk segítségére, főleg mivel kérését más-más formában már többen feltették.

Gépcsere idején valóban érdemes jól átgondolni az új készülék feladatkörét, mert sok pénzt és még több bosszúságot takaríthatunk meg. Ezúttal a nagyvonalú összeghatárból (a levél „nyomdahibájától" eltérően 300 ezer Ft) komoly és nagy tudású grafikus munkagépet kellett alkotnunk, így hamar kiderült, a keretösszeg még nettó kitétellel sem elég mindenre. A pénz helyes beosztásához az Alien Computers szakemberei nyújtottak segédkezet.

Az alaplap kiválasztása átgondolt lépések eredménye, amiben a cég saját tesztlaborja is komoly szerepet játszott. A memóriakívánalmaknak egyértelműen megfelel az alap (PC1066-os Rambust is kezel), tuningolható is – ha éppen muszáj –, ráadásul integrált hatcsatornás hangvezérlőt és hozzá S/PDIF koax és optikai kimenetet is tartalmaz, valamint 4 USB 2.0-s csatlakozót.

A processzor mi más lehetne, mint egy 2 GHz-es Pentium 4. A 2000 MHz szép, áhított határ, a jelenlegi árak mellett nem is volt érdemes átlépni. 3D-s munkához mindenképpen jól jön majd a sebessége, mellékesen azért a Quake is elfutkorászik rajta. A cég emberei esküsznek a Spire EasyStream hűtőre – hatásos, ám halk. A Spire egyik modellje (hasonló adatokkal) CHIP-TIPP-et nyert augusztusban, így az EasyStreamet remek választásnak ítéltük.

A memória kérdésköre kissé bonyolult. Az alaplap kiválasztásánál előnyt jelentett az 533 MHz-es FSB, a levélben is ott az átlagnál gyorsabb és több memória kívánalma, mégis csak 512 Mbyte (igaz ECC-s és márkás) PC800-as Rambus memória kapott helyet az összeállításban. A magyarázat egyszerű: a keretösszeg. Az 1066-os modulok sokkal drágábbak hagyományos társaiknál, az 1024 Mbyte-hoz szükséges „csekély" többletköltséget pedig bárki kiszámolhatja. Így ezt a kérdést későbbi fejlesztésre bíztuk.

Mivel a 3D-s játékok nem szerepeltek a követelmények között, ellenben rajzolásnál nyilván előny a szép 2D-s és 3D-s képet adó kártya, így a választás az Ati Radeon 8500 LE-re esett. Az LE kitétel picivel lassabb órajelekre utal, és kevesebb memóriára, de a képminősége az Atitól megszokott. Ráadásul a Gigabyte csomagolásában több játék is jár a kártyához, ám – nyilván kollégánk bosszantására – egyik sem logikai, mindegyik látványos 3D-s.

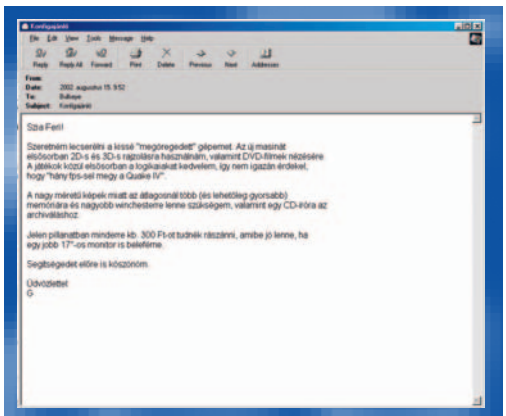

300 Ft még nettóban sem sok, hacsak nem zsebszámológépre...

A nagyobb merevlemez követelményének sokkal egyszerűbb volt eleget tenni, a – lassan standardnak számító – Maxtor D740X sorozatának 80 Gbyte-os tagján rengeteg kész és félkész kép, sablon és képgyűjtemény elfér.

DVD-olvasó és CD-író területen adta magát az LG „öszvér" meghajtója, de a feladatkör sebességigényeit figyelembe véve inkább két különálló egység mellett döntöttünk, amit éppen aktuális kombinált meghajtótesztünk is megerősített. A két LG meghajtó nagyon jónak számít a maga kategóriájában, és áruk sem haladta meg sokkal a vegyes megoldásét.

Billentyűzetből és egérből megbízható, strapabíró modelleket választottunk. Grafikus munkához különösen kellemes lehet az IntelliMouse Optical precizitása. Ami a monitort illeti, szintén csak e havi tesztünkre hivatkozhatok. A Sony CPD-E230 jó választás – szép képpel, remek képfrissítéssel, jó márkanévvel és ehhez képest alacsony árral. Szívesen választottuk volna nagyobbik testvérét, csak hát az a fránya árhatár.

Nem középiskolás fokon...

A tanév – sokak bánatára – újra elkezdődött. Így eljött az ideje annak is, hogy olcsó, ám jól használható gépet szereljünk össze a kezdő lépésekhez.

Szeretném leszögezni, az olcsó konfigurációkat nem kihívásnak szánom. Fölösleges lapunk megjelenésekor levelekkel bombázni, amikben akár 2-3000 forinttal kevesebbért hoz ki valaki hasonló összeállítást – netán húszezerrel olcsóbban, egy főalkatrész nélkül.

De, hogy ennél vidámabb témára váltsunk, a technológiai fejlődés már a belépőszinten is látszik. Érdemes összehasonlítani ezt a „modellt" a tavaly szeptemberi munkagéppel, bár vannak régi ismerősök (persze más áron), de látszik, sokkal izmosabb gép jár ma ugyanannyiért – és ez így van rendjén.

A fejlődésnek köszönhetően a minimálérték is csökkent, így – többek

Konfigurációajánlónkban mind az egyes termékeknél, mind a végső árcédulákon a bruttó kiskereskedelmi, illetve nagykereskedők esetében az ajánlott bruttó kiskereskedelmi árat közöljük. A felsorolt árak a piac augusztus végi állapotát tükrözik.

●

Továbbra is várjuk kéréseiket számítógép-konfigurációkhoz a bullseye@ipma.hu címen – feladatkör, monitorméret és keretösszeg megjelölésével.

300 – ezerért

● Codegen ház – több típusból választható, ATX-es, 300 W-os tápegység, négy 5,25 colos, egy 3,5 colos meghajtóhely és két merevlemezhely (10 750 Ft)
● Asus P4T533-C alaplap – Intel Pentium 4-hez, Socket 478-as, Intel 880E chipkészlet, 533 MHz-es FSB, 1 AGP 4x, 5 PCI kártyahely, 4 memóriahely, maximum 2 Gbyte PC1066-os Rambus memóriát fogadó RDRAM 800/1066-os foglalat, UDMA-100 támogatása, 6 csatornás Realtek hangvezérlő, 4 USB 2.0-s port (46 200 Ft)
● 2 GHz-es Intel Pentium 4 – 2000 MHz-es Northwood mag, 512 Kbyte belső másodszintű cache, 400 MHz-es rendszerbusz, SSE2 utasításkészlet, Socket 478 foglalat (49 750 Ft)
● Spire EasyStream – Pentium 4-hez 2,53 GHz-ig, névleges fordulatszáma 3500/perc, 27,5 dBA zajszint (3500 Ft)
● 512 Mbyte memória – két Samsung gyártmányú 256 Mbyte-os 128 bites PC800-as Rambus modul, ECC (59 750 Ft)
● Gigabyte Ati Radeon 8500 LE – 64 Mbyte DDR RAM, Charisma II grafikus motor, 250 MHz-es mag- és 500 MHz-es memória-órajel, két képernyős megjelenítés, tévé- és DVI kimenet, játékprogramcsomaggal (43 700 Ft)
● Maxtor 6L080J4 – D740X sorozat, 80 Gbyte névleges kapacitás, 2 Mbyte-os cache, 7200 fordulat/perc, UDMA-133-as csatoló, átlagos keresési idő 8,5 ms (31 200 Ft)
● LG DRD-8160B – 16-szoros DVD- és 48-szoros sebességű CD-olvasás, átlagos keresési idő 85 ms, ATA-100-as csatoló, tálcás, dobozos kivitelben, PowerDVD programmal (10 450 Ft)
● LG GCE-8320B – 32-szeres sebességű írás, 10-szeres újraírás, 40-szeres olvasás, 8 Mbyte-os puffer, SuperLink, Z-CLV, dobozos (16 000 Ft)
● Sony floppymeghajtó – 1,44 Mbyte-os (2950 Ft)
● Logitech Deluxe Access billentyűzet – magyar kiosztású, PS/2-es (5475 Ft)
● Microsoft IntelliMouse Explorer Optical 3.0 egér – optikai, görgővel és 5 gombbal (4 programozható), PS/2-es és USB csatoló, ergonomikus kivitel (11 200 Ft)
● Sony E230 – 17 colos képátmérő, 16 colos valós képátló, FD Trinitron képcső, 0,24 mm-es képponttávolság, 30–85 kHz-es vízszintes és 50–170 Hz-es függőleges frissítés, legnagyobb felbontás 1280x1024/80 Hz, ajánlott: 1024x768/100 Hz, TCO'99, 3 éves garancia (83 000 Ft)

bruttó 373 925 Ft

info

- A4 WOP-35: www.a4tech.com /a4techenglish/wop-35.htm
- Abit Siluro GeForce2 MX400: www.abit.com.tw/eng /product/mm/mx400.htm
- Abit VH6T: www.abit.com.tw/abitweb/webjsp /english/pt_main_back .jsp?pPRODUCT_TYPE =MotherBoard&pMODEL_NAME =VH6T
- Asus P4T533-C: www.asus.com.tw /mb/socket478/p4t533-c /overview.htm
- Codegen 6016: www.codegengroup.com /proddetail.asp?id=118
- Genius Comfy KB-06: www.geniusnet.com.tw /product/keyboard/kb-06.htm
- Genius G-06: www.geniusnet.com.tw/product /speaker/sp-g06.htm
- Gigabyte Ati Radeon 8500 LE: www.gigabyte.com.tw/products /ap64d.htm
- Globalwin FOP-68: www.globalwin.com.tw /new-product/Fop68.html
- Intel Celeron: www.intel.com /home/desktop/celeron/
- Intel Pentium 4: www.intel.com /home/desktop/pentium4/
- LG DRD-8160B: www.lge.com /c_product/
- LG GCE-8320: www.lge.com /c_product/
- Logitech Deluxe Access: www.logitech.com/cf/products /productoverview.cfm/110
- Maxtor D740X: www.maxtor.com /products/DiamondMax /DiamondMaxPlus/QuickSpecs /42093.htm
- Microsoft IntelliMouse Explorer Optical 3.0: www.microsoft.com /hardware/mouse/ie_info.asp
- Samtron 56E: www.samtron.com /product/56e_fea.html
- Sony E230: www.sony-cp.com/en /products/crt/e_essential/e230 /index.html
- Spire EasyStream: www.spirecoolers.com/
- Toshiba SD-M1612: www.toshiba.com/taissdd/products /features/SDM1612-Over.shtml

kérésére – hamarosan összeállítunk egy csupasz konfigurációt irodai munkára, ami terveink szerint nem kerül többe nettó 100 ezer forintnál.

A most építendő gép feladatköre azonban kissé kibővült. Már több egy egyszerű szövegszerkesztőnél, sok feladatot el tud látni, alkalmas DVD (netán DivX) filmek lejátszására, és még néhány játék is futtatható vele. Vagyis alkalmazható családi oktató- és szórakoztatóközpontnak. Felvágni ugyan nem lehet vele a milliós csúcsgépek között (összehasonlításként a legerősebb videokártyák ára megközelíti a teljes konfigurációét), de nem kell szégyenkezni sem, amiért képtelen megfelelni mai – ésszerű – elvárásoknak. Ennek egyetlen komoly feltétele van, a megfelelő operációs rendszer. Hiába modernebb és könnyebben kezelhető sokaknak a Windows XP mondjuk egy öregecske Windows 98-hoz képest, erőforrásigénye is jóval komolyabb. Ez a gép persze – hiszen az volt a feladat, hogy feleljen meg a jelen és a közeljövő elvárásainak – működtethető XP rendszerrel is, mind a memória mennyisége, mind a processzor sebessége alapján, csak ekkor kevesebb erőforrás marad más feladatokra – vagyis a futtatható játékok listája lerövidül.

Az alapokat az Abit egyik egyszerűbb lapja biztosítja. Nem oly nagy hírű, mint társai, kevésbé tuningolható, de a feladatának tökéletesen megfelel. Bővíthető, kezeli az újabb merevlemezeket, beépített hangvezérlője van – és olcsó. Processzorok közül nehéz volt választani, hiszen elég sok Socket 370-es Celeron 2 van forgalomban, de a csekély árkülönbségek miatt végül fellépdeltem 900 MHz-ig, ami jó számítási sebességet nyújt, így elbír

Iskola-kezdő

- Codegen 6016 – ATX-es, 300 W-os tápegység, négy 5,25 colos és egy 3,5 colos meghajtóhely, két merevlemezhely, 4 színben (8260 Ft, Szerviz-Trade)
- Abit VH6T – ATX formátum, Socket 370-es foglalat, Via VT82C694T/VT82C686B chipkészlet, 133 MHz-es FSB, 1 AGP 4x, 5 PCI, 1 ISA kártyahely, 3 SDRAM memóriahely (maximum 1,5 Gbyte memóriához), UDMA-100 támogatása, integrált AC'97-es hangvezérlő, Softmenu III (19 990 Ft, Bluefish)
- 900 MHz-es Intel Celeron 2 – FCPGA foglalat, 100 MHz-es rendszerbusz, 32 Kbyte első- és 128 Kbyte másodszintű gyorsítótár (13 999 Ft, Mikland)
- Globalwin FOP-68 hűtő – Socket A foglalathoz, golyóscsapágyas, 4800 fordulat/perc, 36,5 dBA (3100 Ft, Magicomp)
- 256 Mbyte memória – PC133-as SDRAM modul (11 125 Ft, Lord Computer)
- Abit Siluro GeForce2 MX400 – 256 bites architektúra, AGP 4x csatoló, második generációs T&L motor, 5 ns-os elérésű 64 Mbyte memória 200 MHz-en, tévékimenettel (15 315 Ft, Bluefish)
- Maxtor 6L040J2 – D740X sorozat, 40 Gbyte névleges kapacitás, 2 Mbyte-os cache, 7200 fordulat/perc, UDMA-133-as csatoló, átlagos keresési idő 8,5 ms (22 657 Ft, Mistral)
- Toshiba SD-M1612 – 16-szoros sebességű DVD- és 48-szoros CD-olvasás, átlagos keresési idő 85 ms, ATA-100-as csatoló (11 500 Ft, Magicomp)
- Teac floppymeghajtó – 1,44 Mbyte-os (4000 Ft, Lord Computer)
- Genius Comfy KB-06 – 108 gombos, Windows 98-hoz, PS/2-es és AT csatoló (1943 Ft, Hc Computers)
- A4 WOP-35 – optikai egér, két görgő, 5 gomb (4 programozható), PS/2-es csatoló (4875 Ft, Demo Stúdió)
- Genius G-06 – sztereo hangszórópár, 120 W PMPO, 2x3 W valós teljesítmény, 60 Hz–20 kHz (3625 Ft, Demo Stúdió)
- Samtron 56E – 15 colos képátmérő, 13,8 colos valós képátló, 0,24 mm-es képponttávolság, legnagyobb felbontás 1024x768/68 Hz, ajánlott 800x600/85 Hz (33 240 Ft, Vision Computer)

bruttó 153 629 Ft

filmekkel és játékokkal is, de még megfizethető. A hűtő régi jó ismerős, mostanában nem nagyon használtuk, hiszen az újabb processzorok más, de mindenképpen erősebb hűtést igényelnek, ezúttal azonban ennyi légáram is elég – ellenben szabadon cserélhető némi felár ellenében halkabbra, saját belátás szerint. Memóriából sem kellett annyira spórolnunk, hogy a gép kárára váljon – 256 Mbyte SDRAM, ha nem is sebességrekorder, de legtöbb mai alkalmazáshoz bőven elég. Hasonlóan dőzsölhetünk a videokártyával. Az MX400 már eléggé tavalyi hó, de 2001-es játékokból még sok elszaladgál vele, és tökéletesen alkalmas mozizásra.

Ezek után talán már senki nem lepődik meg a 40 Gbyte-os merevlemezen. Egyszerűen nem érdemes már kisebbet venni, sőt tulajdonképpen nagyobbat lenne érdemes, de mivel kissé így is túllógott a gép a kereten, visszafogtam magam. A Toshiba DVD-olvasót remélem nem kell bemutatnom – a CHIP múlt havi tesztgyőztese, szerény áron. Való igaz, a CD-olvasók 2-3000 forinttal olcsóbbak, de lássuk be, a világ egyre csak „DVD-sedik", és ezen a téren csekély áldozattal tarthatjuk a lépést.

A floppymeghajtó tulajdonképpen kispórolható a konfigurációból, de egyszer még véletlenül jól jöhet (meghajtóprogram lemezéhez, vagy vírusmentes rendszerlemez használatához), no meg a nosztalgia is megkívánja a magáét. Mindezen elemek végül kellemesen formatervezett, és vidám színekben választható Codegen házba kerültek. Noname megoldásokkal sem lehetett volna sokat spórolni e téren, ráadásul mára sokan megtanulták saját bőrükön: nem szabad ismeretlen tápegységre bízni a gépünket és féltett adatainkat.

Billentyűzet és egér kérdésében inkább csak ötletet kívántam adni – érdemes megnézni a kínálatot egy nagyobbacska boltban, és a kézreállóbb eszközöket választani. Mindenesetre a Genius billentyűzete egyszerű és kezelhető, az A4 egér pedig kényelmes, gombdús és optikai – csekély összegért cserébe, így jó választás lehet. A hangszóró pedig – szól. Bevallom, nem ismertem meg alaposan ezt a típust, de adatai alapján átlagos asztali hangszórópárnak elmegy, és a basszusa sem fogja megőrjíteni a szomszédokat.

Az összeállításhoz alapból 15 colos monitort szántam, de vadászat közben szemem elé került a Samsung SyncMaster 753S (46 240 Ft, Vision Computers) – elég jól szerepelt a CHIP szeptemberi számának monitortesztjében, ráadásul 17 colos, de szigorúan tartottam magam a százötvenezres határhoz. Akinek azonban akad még 13 ezer forintja, jó vásárt csinálhat vele. Annak sem kell azonban kardjába dőlnie, akinek szűkösebb a büdzséje, a Samtron 56E régi jó ismerősünk, a legutóbbi tesztünkben is bizonyított. Ha szükséges, rövidebb ideig 1024x768 képpontos felbontásban is használható, bár jobb a szemnek a 800x600-as, a képátló problémája (például filmnézéskor) pedig könnyen áthidalható a videokártya tévékimenetével...

Forgalmazók adatai

- Alien Computers ☎ 413-0450, www.aliencomputers.hu
- Bluefish Computers ☎ 214-4587, www.bluefish.hu
- Demo Stúdió ☎ 329-2367, www.demostudio.hu
- Hc Computer ☎ 387-2777, www.hccomputer.hu
- Lord Computer ☎ 469-6000, www.lord.hu
- Magicomp ☎ 215-3695, www.magicomp.hu
- Mikland ☎ 488-7690, www.mikland.hu
- Mistral Computerworld ☎ 236-0000, www.mistral.hu
- Szerviz-Trade ☎ 363-4667, www.szerviztrade.hu
- Vision Computer ☎ 214-7875, www.visioncomputer.hu

Sponga Tamás

Kis változás, nagy változás

Serenity Systems

A Serenity Systems az IBM OS/2 operációs rendszerére építkezve fejleszti az eComStationt. A rendszer tökéletesen futtatja az OS/2-re írt alkalmazásokat, emellett elboldogul DOS-os, Java, Win16-os (Windows 3.1-es) és Win32-es (Windows 9x/NT/2000/XP) programokkal is – noha utóbbiak egy részével csak az Odin emulátoron vagy a Virtual PC-n. Jelenlegi, 1.0-s verziójának frissítései folyamatosan jelennek meg, de a fő fejlesztésekkel az új, 1.10-es verziójában rukkolnak elő. Habár a verziószám csak egytizednyit ugrik, az új eComStation szinte teljesen átalakul.

Hét különálló csoport dolgozik rajta, egymással szorosan együttműködve. Az InstTeam feladata az operációs rendszer telepítőjének elkészítése – teljesen újraírják, a megjelent képernyőmentések tanúsága szerint nagyon kellemes felületűre. A BootTeam készíti a bootCD-t, a PicNic feladata a hardverelemek – köztük a hálózati kártya – felismerésének és beállításának kidolgozása. A MultiMedia csoport új driverekkel és kodekek beépítésével fejleszti a multimédia alrendszereket. Az UtilTeam az apró, de hasznos eCS segédprogramokat fejleszti – eClock, eCalc, ArcView stb. Az NLS Team frissíti a dokumentumok és a kezelőfelület lokalizált változatait, és dolgozik a nyelvi támogatás egyszerűsítésén. A leglátványosabb a GUI Team munkája – ők felelnek az eComStation grafikus kezelőfelületéért. A jelenlegi eCS 1.0x verzió is új külsővel jelentkezett az OS/2 Warp 4-hez képest, de a most készülő eCS 1.10 kinézete teljesen eltérő lesz.

A végleges változat megjelenéséről még nincs pontos dátum, de a béta változat megjelenése közel van – a hírcsoportokban a fejlesztőktől megjelent információk alapján.

Kis lépés a verziószámban, de hatalmas munka a fejlesztőknek!

- http://dev.ecomstation.com/
- www.ecomstation.com/
- www.serenity-systems.com/ecs/ecs-main.html

Hőguta

M. Peters

A versenyfutás a processzorok teljesítményének növeléséért már-már elképesztő. A két nagy rivális egymásra licitálva hozza ki a mind magasabb órajellel büszkélkedő processzorait, amik egy részét ráadásul fölpörgetik a felhasználók. Ehhez pedig jobb és még jobb hűtések kellenek, különben az eddig csak képeken és filmeken látott elfüstölő processzorról egészen közeli benyomásokat szerezhetünk. Az alaplapok egy részén már van némi segédlet a túlmelegedő processzor védelméhez. Ám ennek hiányában nagyon hasznos lehet az ingyenes VCool programocska.

A program lobbanékonyabb Athlon és Duron processzorokhoz használható, ha Via KT133 vagy KX133(A) (VT8363, VT8361, VT82C691/693A/694 vagy VT8371 +VT82C686x) chipkészlet található az alaplapon. Az alkalmazás több tényezőt is figyel a végzetes túlmelegedés megelőzésére, kivédésére: persze főképpen a CPU hőmérsékletét és a ventilátor fordulatszámát. Ha baj van, az előre beállított utasításokat hajtja végre – bizonyos hőmérséklet fölött csökkenti a processzorteljesítményt 50, majd 10%-ra, az igazán veszélyes forróságban (például 70 fok felett) pedig szabályosan kilép a rendszerből és kikapcsolja a gépet. Kritikus hibák esetén, ha hirtelen ugrásszerűen emelkedik a hőmérséklet – például leállt a ventilátor – rendszerzárás nélkül is jogosult kikapcsolni a gépet. A pillanatnyi helyzetet figyelemmel kísérhetjük egy aprócska ablakban.

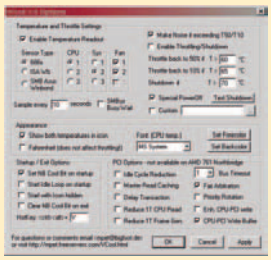

Nehogy hőgutát kapjon az Athlon

A VCool legfrissebb verziója a 1.7.2-es, de már folyik az 1.8-as béta tesztje, amely több chipkészlettel lesz képes együttműködni.

- http://vcool.occludo.net/

Közös gyermek

On2 Technologies, Xiph.Org Foundation

Alig hogy az Xiph.org kiadta az Ogg Vorbis 1.0-t, a cégek sorban kezdték bejelenteni, hogy támogatják az Ogg hangtömörítési eljárását.

A RealNetworks után most a VP3, VP4 és VP5 szoftveres videotömörítési eljárásáról (600 MHz-es processzoron a VP5 valós idejű kódolásra képes) ismert On2 jelezte, új projektjében, az Ogg Theorában fel kívánja használni az Ogg Vorbist. Az Ogg audiokodek és a VP3 kombinálásával a cég a QuickTime, a RealVideo és az MPEG-4 szabvány ellen kíván harcba szállni. Az eljárás nagy előnye, hogy nyílt forrású, ami nagyban elősegítheti az elterjedését. Az Ogg Theora első próbaverziói 2003 első felében várhatóak.

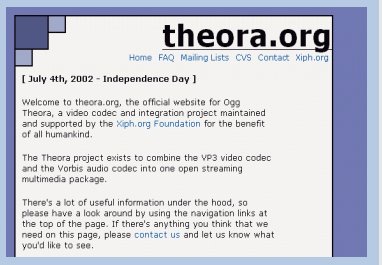

Ilyen ütemben tényleg eltart még egy darabig a fejlesztés

- www.theora.org
- www.on2.com/index.php3
- www.xiph.org/

Irány a nyílt forrás!

FreeOS/2, osFree

A jelenleg elterjedt és kevésbé elterjedt operációs rendszerek közül többnek létezik nyílt forrású alternatívája – ezek többé-kevésbé sikeresek. Az MS DOS és PC DOS mellett létezik, ráadásul nagyon előrehaladott állapotú a FreeDOS. A Unix nyílt forrású párja a Linux, és a Windows NT 4-nek is készítik egy hasonmását, ReactOS néven. Utóbbi rendszer fejlesztésének eredményeként már letölthető működő, nyílt forrású NT kernel.

Az elmúlt években az IBM-et hiába ostromolták a felhasználók levelekkel, nyílt petíciókkal, nem kívánja kiadni az OS/2 forrását. Ennek egyszerű a magyarázata: az OS/2 – az asztali gépeken kívül – sok helyen fut a nagyvilágban, ahol a felhasználó szeme elől rejtve marad, például ATM automatákban, banki hálózatokban, információs rendszerekben.

Két projekt is elindult, amelyek célja a nyílt forrású OS/2 klón megalkotása. A FreeOS/2 gárdája régebben kezdte a munkát, ám hamarosan beismerték, hogy az OS/2 minden részét – kernel, Presentation Manager, a multimédia alrendszer stb. – újraírni egy élet is kevés lenne.

Az osFree tervezet tavaly indult, és hamar megjelentetett néhány letölthető file-t, amik aztán gyorsan eltűntek az FTP site-okról. A híroldalak feltételezése szerint a közzétett kernel ugyanaz, amit – divatos pletykák szerint – egyenesen az IBM-től hozott ki az egyik fejlesztő. Némi keresgéléssel azonban megtalálhatók azok a kérdéses disk image file-ok a világháló rejtettebb zugaiban...

- www.freeos.cjb.net/
- www.osfree.org/

Totyogás

Sun

Július végén röpítették világgá a híroldalak az Apple és a Sun megegyezését arról, hogy utóbbi elkészíti a StarOffice 6 for Mac OS X változatot. Néhány nappal később a Sun desktop termékeinek menedzseléséért felelős csoportjának vezetője nyílt levélben közölte, hogy ilyen megállapodás nem jött létre a két cég között.

Jelenleg nem tudni, lesze Sun StarOffice az Apple Mac OS X-hez, vagy kénytelenek lesznek megelégedni a felhasználók az OpenOffice.org nyílt forrású irodai csomagjával, aminek jelenleg az 1.01-es fejlesztői változata érhető el.

- www.sun.com/staroffice
- http://porting.openoffice.org/mac/index.html

A kíváncsiság nagy úr

Microsoft

És bizony mondom néktek, aki már a végleges DirectX 9.0 megjelenése előtt kíváncsi arra, mit tud az új engine, könnyen pórul járhat. Ugyanis sem a már kinn lévő béta 1, sem a napokban megjelenő béta 2 nem távolítható el a gépről. Eltüntetésükre egyetlen megoldás a Windows teljes újratelepítése... Az új béta 2 esetében nem kell letölteni az egész csomagot, kezdetnek megelégszik a nagyjából 230 Kbyte-os telepítővel, az megvizsgálja a Windowsunk verzióját, majd elkezdi a DirectX megfelelő verziójának letöltését és a végén telepíti is azt. Jelenleg úgy néz ki, hogy a végleges DirectX 9.0 szeptemberi megjelenése októberre csúszik.

Élet a másvilágon

Amiga Inc.

Még 2001 októberében indult az új AmigaOS 4 tényleges fejlesztése. Ezt a rendszert már nem a klasszikus Amiga hardverre (Motorola 680x0 CPU) készítik. Ezzel az OS-szel kívánják megoldani az áttérést a PowerPCre – szó esett PowerMac-en futtatható változatról is, de ez ügyben még folynak a megbeszélések, és a találgatások.

AmigaOS 4 – teljesen újraírt operációs rendszer PowerPC-re

A végleges verzió megjelenését kétszer elhalasztották, ám az új kernel (Exec) fejlesztője, Thomas Frieden szerint még idén kiadják a végleges AmigaOS 4-et. Az új rendszer fő támogatója a belgiumi székhelyű – eddig főleg játékok átültetésével foglalkozó, illetve a Warp3D-t kifejlesztő – Hyperion. A cég mintegy 40 embert szedett össze, akik a tényleges fejlesztést végzik (köztük van Dave Haynie is mint konzultáns). Az AmigaOS 4 teljesen PowerPC-n fut, ám a Classic AmigaOS-re írt programok is működhetnek alatta – egy emulátoron, amit a Project Petunia keretében magyar fejlesztő, Rajnai Álmos ír.

A klasszikus Amigákon is futtatható lesz az új op'rendszer, ha azokat kiegészítik CyberStormPPC vagy BlizzardPPC kártyával.

- http://os.amiga.com/os4/OS4Features.php
- http://amigos.amiga.hu/rachy/petunia.html

Gyorsítunk!

Opera Software

„A Föld leggyorsabb böngészője" – hirdeti magáról az Opera, miközben a 6.x-es verzióinak elején tartunk még, de már folyik a Presto fedőnevű 7-es „sorozat" fejlesztése. A norvég cég két programozója 18 hónapja kezdte fejleszteni az új Opera motort, jelenleg 60-an dolgoznak rajta, hogy a megjelenítésért felelős engine-t teljesen újraírják. Emellett a levelező és a hírolvasó kliensrészt is szinte a nulláról építik újra. A fürgébb megjelenítés mellett a DOM (Document Object Model) szabvánnyal való kompatibilitáson is javítanak, ugyanis eddig voltak olyan oldalak, amelyek kezelése nehezen ment, főként ha állandóan változó elemeket tartalmaztak. – A régi motort is gyúrogathattuk volna, de ez egyre nehezebb, inkább teljesen nulláról kezdtük a fejlesztést – mondta Jon S. von Tetzchner, az Opera Software vezérigazgatója.

Hogy miért kell újraírni a böngésző, levelező és hírolvasó részt, ha az Opera a leggyorsabb? – A felhasználók visszajelzései és saját tesztjeink alapján az Opera a weboldalakat leggyorsabban megjelenítő böngésző, de tovább kell fejlődni, saját magunkat szeretnénk felülmúlni – fejtette ki Tetzchner szerényen. A béta verzió megjelenésének még nincs dátuma.

UnitedLinux

Megjelent a béta verzió

A Caldera International, Inc., a Conectiva S.A., a SuSE Linux AG és a Turbolinux Inc. bejelentette, hogy a UnitedLinux zárt béta verzióját augusztus végétől elérhetővé teszi partnerei számára.

A nyilvános béta verzió 2002 harmadik negyedévének végére várható.

A négy vállalat által 2002 májusában életre hívott UnitedLinux kezdeményezés célja, hogy kimondottan a szerveroldali felhasználáshoz egy vállalati célokra tervezett Linux rendszert nyújtson, amely mindegyik elterjedt hardver- és szoftvermegoldást támogatja, amit a gyártók által kibocsátott tanúsítványokkal is igazolni tud.

A UnitedLinux béta verziója már olyan képességekkel bír, amelyek akár a globálisan tevékenykedő multinacionális vállalatok számára is megfelelő megoldást jelenthetnek.

A rendszer támogatja az LSB (Linux Standard Base) és a Li18nux szabványt, és telepíthető angol, német, francia, olasz, japán, koreai, portugál, spanyol, magyar és kínai változatban egyaránt.

A magyar felhasználóknak készülő fejlesztéseket a SuSE Linux AG magyarországi irodája végzi.

A vállalati felhasználók a UnitedLinux operációs környezethez világszerte helyi terméktámogatást vehetnek igénybe minden támogatott nyelven, több mint 16 ezer viszonteladó és globális support csapat áll rendelkezésükre.

A zárt béta verzió iránt érdeklődő üzleti partnerek a www.unitedlinux.com címen, illetve a négy alapító vállalat valamelyikével kapcsolatba lépve kaphatnak további felvilágosítást – Magyarországon például a SuSE Linux AG képviseletétől.

Magyarországon a SuSE Linux AG képviseli a UnitedLinuxot

- SuSE Linux AG magyarországi irodája ☎ 450-0921
- info@suselinux.hu
- www.suselinux.hu

Symantec

Két új ESM-modul

A Symantec a nagyvállalati IT-infrastruktúra védelmének központosítására és automatizálására szolgáló Enterprise Security Manager 5.5 két új alkalmazásmodulját, a Symantec ESM for Databases 3.0-t és Symantec ESM for Firewalls 2.0-t jelentette be adatbázis-kezelőkhöz és tűzfalakhoz.

A Symantec ESM 5.5 automatizálja a biztonsági rések felfedezését és a vállalat biztonsági szabályzatától való mindennemű eltérés kiszűrését. Mindez egyetlen központosított konzolról felügyelhető. Intelligens eszközöket tartalmaz, ezekkel a biztonsági szakértők előre definiált szabályzatokat hozhatnak létre minden hálózati rendszerhez, és 1500-nál több biztonsági ellenőrzést végezhetnek el, amelyek a lehető legkisebb mértékben hatnak ki a hálózat teljesítményére még abban az esetben is, ha a benne található gépek a legkülönfélébb operációs rendszereket futtatják.

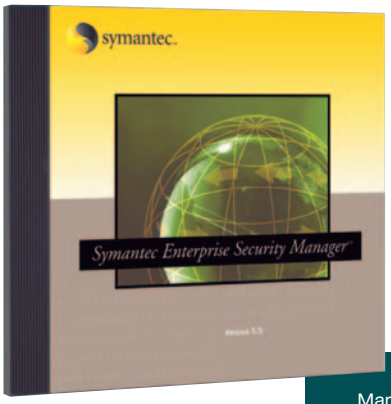

Enterprise Security Manager 5.5 – biztonsági szabályzatok alkotásához és végrehajtásuk ellenőrzéséhez

A most bejelentett ESM for Databases 3.0 modult az Oracle adatbázisok védelmére készítették, míg az ESM for Firewalls 2.0 a Symantec és a Checkpoint tűzfalak védelmét egészíti ki megfelelő szabályzatokkal. A korábban megjelent Symantec ESM alkalmazásmodulok között megtalálható az ESM for AntiVirus 1.0 (Symantec AntiVirus Corporate Edition) és az ESM for Web Servers 2.0 (IIS, iPlanet és Apache).

Az ESM és az alkalmazásmodulok a Symantec szintén automatizált LiveUpdate frissítési szolgáltatása révén egyetlen központi munkahelyről önállóan gondoskodnak a szoftverek és adatbázisaik naprakészen tartásáról és a frissítések terítéséről a web vagy a nagyvállalati intranet használatával.

Már mindegyik termék kapható a Symantec világméretű értéknövelt viszonteladói, disztributori és rendszerintegrátori hálózatában.

- Symantec Magyarország ☎ 452-8001
- www.symantec.hu
- www.symantec.com/partners/partners_frames.html
- http://enterprisesecurity.symantec.com

Novell

Levelezőrendszer kisvállalatoknak

A Novell bejelentette kisvállalatok számára készített, beépített vírusvédelemmel és levélszemétszűrővel ellátott levelezőrendszerét, a NetMail XE 3.1-et. A rendszer könnyen telepíthető és problémamentesen működik Windows NT/2000/XP szerverplatformokon. Nem igényel drága és bonyolult háttérrendszereket, és lehetővé teszi az ügyfelek számára, hogy használják meglevő e-mail klienseket, például az Outlookot, az Eudorát vagy a Netscape-et.

A NetMail XE emellett lehetővé teszi, hogy a felhasználók Palm OS-t vagy PocketPC-t futtató PDA eszközeik email-, naptár- és címadatait szinkronizálják bármelyik kliens munkaállomásról.

- Novell Magyarország ☎ 235-7656
- www.novell.hu

Híres vírusok

Murphy egyik, számítógépes vírusokról szóló mondása szerint: „Mindig olyan vírus támad meg, amelyről azt állítják, hazánkban még nem fertőzött; amihez még nincs kereső- és irtóprogram; ami rombolásban és gonoszságban újat tud mutatni."

Csizmazia István

A híres vírusok története leginkább azzal az egyértelmű tanulsággal szolgálhat, hogy a korszerű víruskereső programok használata mára elengedhetetlenné vált.

● 1986, BHP: a 64 User nevű újság egyik számában azt írta, hogy a Commodore 64 gépre szerencsére lehetetlen vírust írni. Egyik este a mailboxukba érkezett a BHP vírus a Bayerische Hacker Post szervezettől.

A vírus lemezről lemezre tudott terjedni, már ezen a platformon is. Alaposabb vizsgálatakor látszott, hogy igazi profik készítették. A fertőzés mind a LOAD, mind a SAVE paranccsal képes volt terjedni, és „természetesen" a Reset és RUN/STOP+RESTORE kombinációk sem állították le.

● 1989, Yankee Doodle: a COM és EXE file-okat fertőzi meg felülírással, és délután 17:00-kor eljátssza a Yankee Doodle amerikai népdalt a számítógép hangszóróján. Memóriarezidensen rátelepedett a 21-es megszakításra, és elmentette annak kezdeti értékét. Ezzel a trükkel át tudta verni a rezidens víruskeresőket és képes volt elrejtőzni előlük.

A több mint negyven átirata között volt olyan változat is, amelyik a Novell NetWare bejelentkező jelszavát lopta el.

● 1990, Stoned: rezidens lopakodó vírus, a floppyk bootszektorát és a merevlemez partíciós tábláját fertőzi meg. Floppyról floppyra terjed.

A rezidens rész figyeli, hogy a vírus ott van-e még a bootszektorban, és ha úgy látja, hogy mentesítették azt, akkor a következő pillanatban megint visszaírja. A helyes megoldás ilyenkor, hogy a víruskereső először a memóriában lévő komponenst törli és csak utána mentesít a lemezen.

● 1994, Onehalf: bootolásonként 2-2 cilinder teljes tartalmát titkosítja, a merevlemez végéről indulva. Ha csak simán mentesítjük a gépet, az elkódolt részhez soha többé nem férünk hozzá. Szerencsére készült hozzá egyedi gyógyír, amely a tényleges fizikai mentesítés előtt képes visszaalakítani az eredeti adatokat.

● 1998, CIH-Chernobyl: érdekes eseményláncolatot indított el a sokak által ismert CIH vírus.

Az első róla szóló jelentések 1998 elején szárzaznak, és jó néhány változata született az idők során. Különlegessége, hogy olyan hibát képes okozni, amely a hardver javítása nélkül nem orvosolható: a gép elindulásához szükséges Flash BIOS-t teszi tönkre. Legismertebb és legelterjedtebb változata minden év április 26-án aktivizálódik, ekkor fejti ki hatását.

Ez a változat azonban csak 1998 közepén terjedt el szélesebb körben, így első aktivizálódási dátuma 1999. április 26-a lett.

● 2001, SirCam: hat nappal július 18-i felfedezése után a SirCam internetes féreg már az egész világon elterjedt, és az egyik leggyakoribb károkozóvá vált. A SirCam a fertőzött gép merevlemezén található dokumentumokból továbbküld egyet – a vírussal együtt – különböző címekre.

Az indiszkréció által okozott károkon túl figyelmet érdemel a SirCam pusztító rutinja is: 5% esély van rá, hogy a féreg a Windows mappájának minden almappáját és file-ját kitörölje – ezután a gép már nem fog elindulni.

● 2001, Nimda: e vírus érdekessége, hogy egyszerre négy különböző fertőzési mechanizmust is képes alkalmazni. Megjelenésekor 24 óra leforgása alatt 2,2 millió gépet fertőzött meg. A hosszú távú hatásos védekezéshez nem elég a vírusmentesítés, hanem mindenképpen szükséges a Microsoft megfelelő javító patcheinek lefuttatása is. E vírus hálózati kapcsolatokon keresztül is fertőz, ezért hálózatos környezet mentesítésekor a gépeket le kell választani a hálózatról, és mind-egyiket külön-külön kell mentesíteni. Csak ezután szabad újra hálózatba kapcsolni. Érdemes a vírus nevét visszafelé is elolvasni.

● 2002, Klez: a Klez.H vírus a fertőzött gép merevlemezén található dokumentumokból véletlenszerűen kiválaszt egyet, és továbbküldi a vírussal együtt különböző címekre, így titkos vagy bizalmas információk kerülhetnek idegenkezekbe. Ezenkívül az is sűrűn előfordul, hogy a vírusok megpróbálnak hátsó ajtót nyitó (backdoor) programot telepíteni az áldozatok gépére, amelyen keresztül minden adatunk, merevlemezeink teljes tartalma kiszolgáltatottá válik a rosszindulatú vírusterjesztő számára. Megjelenése óta a vírusstatisztikák éllovasa, rengeteg levelet küldenek a fertőzött gépek, és ezekben a levelekben a feladó legtöbbször hamis, így a visszaküldött figyelmeztetésünk sem éri el a célját.

Sor.	Százalék	Vírusnév
1.	(84,28)	I-Worm.Klez
2.	(9,74)	I-Worm.Lentin
3.	(0,93)	Win95.CIH
4.	(0,90)	I-Worm.Frethem
5.	(0,28)	I-Worm.Desos
6.	(0,15)	Win32.FunLove
7.	(0,12)	I-Worm.Hybris
8.	(0,10)	I-Worm.BadtransII
9.	(0,09)	I-Worm.Magistr
10.	(0,07)	Win32.Elkern
11.	(0,06)	I-Worm.HappyTime
12.	(0,07)	I-Worm.Kitro
13.	(0,05)	Win32.Kriz
14.	(0,05)	Macro.Word97.Thus
15.	(0,05)	Backdoor.VB
16.	(0,03)	I-Worm.Duni
17.	(0,03)	Backdoor.CyberSpy
18.	(0,03)	Backdoor.Casus
19.	(0,03)	Win95.Tecata
20.	(0,03)	Macro.Word97.Nori

2002. júliusi vírusstatisztika *(forrás: Kaspersky Lab)*

●

A vírusok száma napjainkban már a 60 ezerhez közelít, ezért meg kell tanulnunk együtt élni velük, és hatékonyan felvenni a harcot támadásaikkal szemben.

Jó példa erre a júliusi Top 20 táblát ismételten vezető I-Worm.Klez.

A sok fertőzött gép, amelyeken egyáltalán nincs víruskereső, egyre csak ontja és ontja a hamisított címmel érkező fertőzött leveleket.

További információ a weben a www.kaspersky.com és a www.viruslist.com, magyarul a www.2f.hu címen érhető el.

A szerkesztőségi anyagok vírusellenőrzéséhez a **Kaspersky Anti-Virus** programot is használjuk, amelyet a **2F 2000 Kft.,** a szoftver magyarországi forgalmazója biztosít.

Paragon NTFS for Win98

Mindent látok!

Dvorák Bence (rigor@ipma.hu)

A Microsoft operációs rendszerei FAT12 (floppykon), FAT16 és FAT32, az újabbak NTFS file-rendszert használnak. Ha Windows NT-t, 2000-et vagy XP-t használunk, kényelmesen kezelhetjük a FAT32-es partíciókat, de Windows 95/98/Me alól az NTFS-es partíciókból mit sem látunk. Ezt a bosszantó hiányosságot orvosolja a Paragon NTFS for Win98 nevű programja. Segítségével felmountolhatjuk NTFS partícióinkat betűvel jelölt hagyományos meghajtóként.

A program telepítésekor készít egy saját mappát – oda másol minden szükséges file-t –, valamint telepíti a pntfs.vxd-t. Ezt követően újra kell indítanunk a rendszert, mert a program a bootolás közben inicializálódik. Windows 9x/Me-ben nincs lehetőség a meghajtó betűjelének dinamikus változtatására, ezért az NTFS-es partícióknál sem használhatunk semmilyen hagyományos „mount" parancsot.

A programba épített partíciókezelővel létrehozhatunk, törölhetünk, formázhatunk, elrejthetünk vagy láthatóvá tehetünk, aktívvá vagy inaktívvá tehetünk partíciókat közvetlenül a Windowsból. A partíció lehet logikai vagy kiterjesztett, FAT16, FAT32 vagy NTFS file-rendszerű. Ezeket a programrészeket készítőik egy másik szoftverükből, a Paragon Partition Managerből ültették át (➪ A program bővebb bemutatása: CHIP, 2001/10/87). Ez az a partíciókezelő szoftver, amely még a nagy mumussal, az áramkimaradással is megbirkózik: amint visszaáll az áram, nyugodtan folytatja tovább a megszakadt műveletet. Az NTFS for Win98 partíciókezelője azonban szerényebb tudású – nem képes adatokkal teli partíciókat átméretezni, megváltoztatni FAT file-rendszerű partíciókon a clusterméretet, továbbá partíciómásolásra, klónozásra sem használható.

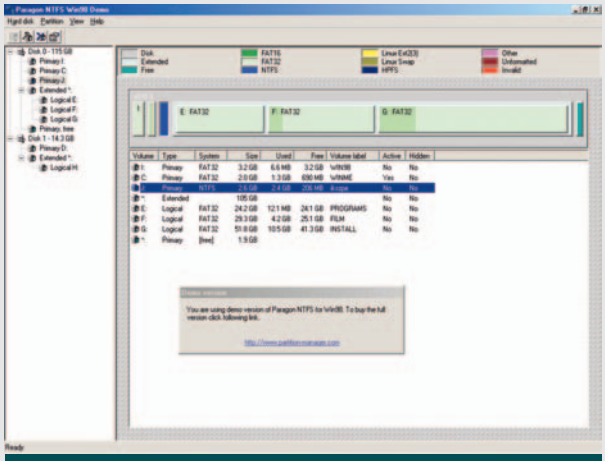

NTFS for Win98: hogy Windows 98 alól is lássuk az XP-t

A program használatához Windows 95/98/Me – és persze egy NTFS-es partíció – kell. Az eredményes munkához FAT16-os partícióra telepítve legalább 16 Mbyte memória ajánlatos, míg FAT32-eshez ennek a duplája, 32 Mbyte. Maga a program 7 Mbyte lemezhelyet igényel.

A netről letölthető demója csak olvasható módban képes felmountolni az NTFS-es partíciókat, hiányzik belőle a program DOS-os változata és a bootlemezkészítő rész. Partíciókezelőjével nem tudunk létrehozni új partíciót.

A 39,95 dolláros teljes változatban írhatjuk és olvashatjuk az NTFS-es partíciókat.

➪ www.paragon-gmbh.com/f_ntfs.htm

WinAbility.com Folder Guard

Titokban tartott Windows

Dvorák Bence (rigor@ipma.hu)

Amikor hagyományos módon rejtetté teszünk egy file-t Windows 9x/Me-ben, akkor az igazából csak az Intézőben lesz láthatatlan, és ott is csak addig, amíg nem engedélyezzük a rejtett file-ok megjelenítését. Ebből következik, hogy ez a módszer csak a teljesen kezdő felhasználóktól véd meg. Windows NT/2000/XP alatt ennél magasabb fokú biztonságot kapunk, de lehetőségeink így is korlátozottak (például csak néhány file-t tudunk láthatatlanná tenni, másokat pedig elérhetőnek hagyni ugyanabban a mappában).

A Folder Guardban felhasználóspecifikus hozzáférési jogokat állíthatunk be a file-okhoz, mappákhoz és a rendszer erőforrásaihoz. Windows 9x/Me alatt eltilthatjuk a felhasználókat a kiválasztott meghajtók formázásától, szűrhetjük a telepítőprogramokat, ellenőrizhetjük a bejelentkezéseket. Beállításaink jelszavas védelem alatt állnak. Virtuális mappákat és file-okat a program nem kezel. Nem kódolja át a file-jainkat vagy mappáinkat, helyette dinamikusan vadássza a rendszerkéréseket, és ezek alapján lép fel.

A legtöbb windowsos program nem közvetlenül, hanem az operációs rendszeren keresztül éri el a file-okat és mappákat. Például ha a Jegyzettömb file-megnyitó ablakában szöveges dokumentumot keresünk, a Jegyzettömb először elkészít egy speciális lekérdezést a lemeztartalomra, és ezt továbbítja a Windowsnak. Amint megkapta a kérést a Windows, átkutatja a belső adatstruktúráit és a lemez tartalomjegyzékeit, megadja a választ a Jegyzettömbnek, az pedig kilistázza a megtalált file-okat és mappákat. Miután kiválasztottuk a kívánt file-t és megnyomtuk az *OK* gombot, a program ismét kéréssel fordul a rendszerhez. A Windows kiolvassa az adatot a lemezről, és átadja a Jegyzettömbnek.

A Folder Guard úgy működik, hogy elfogja az alkalmazás és a Windows közt zajló „társalgást", ezt követően tartalmuk alapján elemzi a kéréseket és az adatokat, és alkalmazza a megadott attribútumokat a file-okra és könyvtárakra. A védelem a hálózatba kötött gépeken is működik, azaz a megosztott file-ok is védhetők vele. Így megoldható például, hogy mások tudjanak írni a mappánkba, de a megosztott file-okat ne módosíthassák.

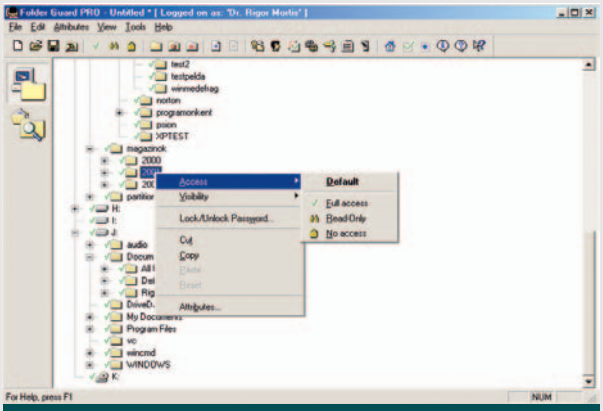

Folder Guard: szigorúan bizalmas!

A Folder Guard Standard az otthoni gépekre (Windows 9x/Me vagy Windows XP Home Edition) szánt változat, kevésbé bonyolult parancsok és lehetőségek jellemzik. A Professional változatban számos további lehetőséget kapunk. Egyszeri jelszóval ideiglenesen feloldhatjuk a védett erőforrásokat a kliensgépen anélkül, hogy törölnénk a jelszót, támogatja a hálózati felhasználó belépését (Windows 9x/Me esetében), így rugalmasabb védelemmel lája el a klienseket. A Folder Guard Standard ára 39,95 dollár, a Professional változaté 69,95 dollár.

➪ www.winability.com/folderguard/

ThinSoft Buddy B-680

Skizofrén gépezet

Erdős Márton (martinm@ipma.hu)

Többféle próbálkozás irányult már gépünk erőforrásainak optimális kihasználására. A Buddy B-680 ötletes csomag – kicsit szokatlan hardverigénnyel. Az az alapötlete, hogy USB-s perifériából és monitorvezérlőből a Microsoft Windows 2000 és az XP többet is képes kezelni. A felhasználói jogok is jól kioszthatók, így lehetséges, hogy 2–5 felhasználó azonos időben használjon egyetlen gépet. Már csak szoftver kell az erőforrások megfelelő elosztásához – ez pedig a BeTwin.

A dobozban egy Nvidia Vanta chipes videokártyát találunk, valamint a külön is megvásárolható BeTwin szoftvert. A kártyát másodlagos videovezérlőnek kell telepítenünk. Más gyártmányt is használhatunk helyette, illetve mellette, de meglévő (lehetőleg AGP-s) videokártyánk mellé csak PCI-os kártyákat tudunk másodlagosnak csatlakoztatni. Szükségünk van még egy monitorra, egy USB-s billentyűzetre és egérre is (sőt USB-s hangfalakat is csatlakoztathatunk). A szoftver telepítése egyszerű, ám regisztrálni annál nehezebb – ehhez a gépnek fel kell kapcsolódnia a netre. A weboldalon ki kell töltenünk egy adatlapot, amelyben a gépünkre vonatkozó részletes, a Windows registryjéből vett adatok is szerepelnek – például a hálózati kártyánk MAC hardveres címe, a videokártya típusa stb. Ehhez jönnek még a személyes adataink. Ezután aktiválhatjuk a szoftvert, megfelelő számú licenc esetén akár négy kliensre is. Hét napig kipróbálható változatát le is tölthetjük a cég nethelyéről.

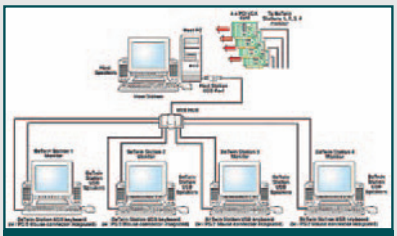

Egy PC + 4 „terminál” = 5 felhasználó

Tesztünk során tökéletesen működött a BeTwin szoftver, csupán a regisztrációt kellett egyszer megismételni. Persze DirectX-es programokat ne nagyon futtassunk a kliensgépen. A két gép közti egyszerű üzenetküldésnek időnként jó haszát vehetjük. A kapcsolat felfogható hálózatnak is, hiszen a kiszolgáló erőforrásaihoz (internet, nyomtató, lapolvasó stb.) a kliensek is hozzáférhetnek.

Sajnos a szigorú regisztrációs folyamat miatt egy kisebb számítógép-bővítés esetén is újra kell regisztrálnunk a szoftvert, ráadásul esetleg van, akit zavarhat, hogy számítógépéről olyan információkat kell közzétennie, amelyek alapján egyértelműen azonosítható az interneten.

A BeTwin szoftvert és az Nvidia Vanta videokártyát tartalmazó Buddy B-680 egységcsomag ára bruttó 59 900 Ft.

- RTN Informatikai Kft.
  ☎ 363-7499
- www.rtn.hu/buddy
- www.thinsoft.com

Vissza a természet(es)hez

A Photoshopot aktívan használók többsége össze tudna állítani hosszabb-rövidebb kívánságlistát, rajta mindazon apróságokkal, amelyek még gyorsabbá, még kellemesebbé tehetnék a napi munkát az Adobe képszerkesztő programjával. Az új, 7.0-s verzió valószínűleg jó néhányat tartalmaz ezek közül.

Kovács Adrián (kovacs@fontolo.hu)

A program indítása után elsőként a megváltozott külső tűnik fel: a kezelőfelületek jelenlegi divatjának megfelelően a Photoshop eszköztára komoly ráncfelvarráson esett át. Akárcsak a legújabb Illustratorban, az áttervezett 3D-s ikonok az egérkurzor hatására színessé válnak, és ugyanezt figyelhetjük meg a különböző panelek nyomógombjainál is. A külsőségeken túlmutat, hogy a szoftver támogatja a két platform legújabb operációs rendszereit, azaz a Windows XP-t és a Mac OS X-et – mint ahogy az cikkünk képein látható, például a Windows XP átrajzolt kezelőszervei megjelennek a Photoshop saját paneljein és ablakaiban is.

Az eszközsor új arca: színváltó, térhatású gombok, szolid elegancia

Megújult kreatív eszközök

A Photoshop előző, 6-os verziójának legtöbb újdonsága egyetlen téma, a vektoros elemek kezelése köré összpontosult. A 7-es verzió kiemelt területe a festőeszközök – itt találkozhatunk a legjelentősebb változásokkal.

A Photoshop eddig nem kényeztette el azokat a művészeket, akik digitalizáló-táblára cserélték a hagyományos festőeszközöket – ecsetkezelése viszonylag egyszerű volt. A természetes festőeszközök digitális imitációjához a grafikusnak más eszközhöz kellett nyúlnia, például az ezen a területen talán legismertebb Painterhez. A helyzet az új Photoshop megjelenésével megváltozhat, ugyanis a program ecsetkezelését teljesen átalakították.

Az eddig inkább csak ecsetméret megadására szolgáló *Brushes* ablakban most számtalan jellemző segítségével testre szabhatjuk a festőeszközt. Változtathatjuk az ecset méretét és formáját, az egyes festett elemek sűrűségét és eloszlását, textúrát rendelhetünk az ecsethez, továbbá a színárnyalat, a telítettség és a fényesség változását is beállíthatjuk. Mindegyik paraméter bizonyos határértékek között változhat véletlenszerűen, vagy a digitalizálótábla funkcióit rendelhetjük hozzá. Ilyen lehetőség a legtöbb professzionális tábla esetében támogatott nyomásérzékenység kihasználása, de például a toll döntési szögét is hozzárendelhetjük valamelyik jellemzőhöz. A beállított paramétereknek megfelelő ecsetvonásról előnézeti képet kapunk, ez segíti a helyes forma kiválasztását – eddig sokszor megeshetett, hogy csak a festés során derült ki, ha nem a feladathoz ideális méretet állítottuk be.

Két új festő, retusáló művelet került be a programba, a *Heal* (gyógyítás) és a *Patch* (tapasz). Eddig ilyen jellegű feladatok során a *Clone Stamp* (pecsét) eszköz volt használatos, így lehetett a kép tökéletlenségeit más területről vett minta másolásával eltüntetni. A *Heal* hasonlóan működik, de nagyban megkönnyíti a mintavételezést, ugyanis nem teljes egészében másolja le a kijelölt terület tartalmát, hanem annak csak a mintázatát klónozza. Az átfestendő terület megőrzi a környezet színárnyalatának és telítettségének értékét, csupán mintázata változik meg. Így egy terület fényváltozásainak követéséhez nem kell minden esetben új forrást keresni, a Photoshop automatikusan igazítja majd ehhez az új mintázatot. Az eszköz a *Pattern Stamp*hez hasonlóan is használható, ilyenkor a mintát nem a kép valamely részéről vesszük, hanem előre definiált mintázatok közül választhatjuk ki a megfelelőt.

A *Patch* eszköz ugyanilyen elven működik, de más a terület megadásának módja. Míg a *Heal* használatával festünk, a *Patch* kijelöléseken hajtja végre a műveletet. A javításra szoruló vagy a mintaként használandó terület megadása után csak át kell húznunk a kijelölést a kép megfelelő területére, ahol a módosítás automatikusan végbemegy.

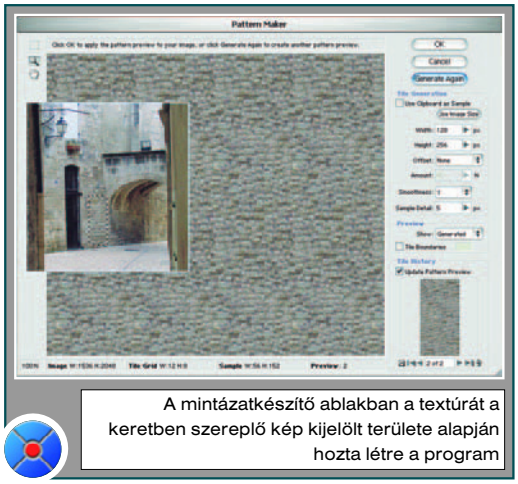

A mintázatkészítő ablakban a textúrát a keretben szereplő kép kijelölt területe alapján hozta létre a program

A szűrők között érhetjük el a textúrakészítést segítő *Pattern Maker*

(mintázatkészítő) eszközt. Aki sokat küzdött már „varratmentes” mintázatok készítésével, alig néhány másodperc alatt mély barátságot köt majd ezzel a szolgáltatással. Segítségével bármelyik képen kijelölhetünk egy területet, amelyből a Photoshop általunk megadott méretű textúrát hoz majd létre.

A mintázatot azonnal kipróbálhatjuk, az ablak elhagyása nélkül nagyobb felületen is ellenőrizhetjük, hogy az egyes elemek találkozásakor valóban nem jelennek-e meg árulkodó hibák.

Ha zavaró ismétlődést látunk, újabb textúrát generáltathatunk. Ezeket a program folyamatosan tárolja, így bármikor elő tudjuk hívni a korábbi eredményeket.

Néhány kísérletből kiválaszthatjuk a legsikeresebb példányt, és azzal folytathatjuk a munkát.

A *Liquify* szűrőt is átalakították az előző verzióhoz képest. Alapja, hogy torzító négyzethálót feszít fel a képre. Ezt különböző rajzeszközökkel és effektusokkal módosíthatjuk, a hálóra kifejtett torzítás pedig valós időben érvényre jut magán a képen is. A négyzetháló vektoros objektum, így bármilyen módosítást könnyen visszavonhatunk, sőt a végleges torzító hálót akár önálló file-ba is lementhetjük. Ha a torzításokkal elégedettek vagyunk, azt véglegesíthetjük, és a program a módosításokat végigszámolja a tényleges képfile-okon is. Munkánkat segíti, hogy most már háttérnek megjeleníthetjük az eredeti, torzítatlan képet, így pontosabban helyezhetjük el a változtatásokat.

Az eszközök között helyet kapott a *Turbulence* (turbulancia), amely gomolygó jelenségek, például köd vagy füst megrajzolását teszi egyszerűbbé.

Munkamenet, hatékonyság

Az újítások következő csoportja kifejezetten a hatékonyság növelését célozza jól átgondolt, felhasználóbarát lehetőségekkel.

Elsőként a *Tool Presets*, azaz az eszközkészlet tűnhet fel legördíthető listaként az *Options* sáv bal oldalán.

Az önálló panelként is elérhető gyűjtőben tárolhatjuk a napi munka során gyakrabban használt eszközbeállításokat, például a kedvelt ecsettípusokat, a radírt vagy a különböző klónozó pecséteket.

A panelben már kezdetben több előre definiált eszköz szerepel, így ezek között is válogathatunk.

Az opciók sávjában kapott helyet egy régóta várt eszköz, a file-böngésző indítófüle is.

A *File Browser* tulajdonképpen beépített képnézegető, segítségével pillanatok alatt végigfuthatunk egy adott könyvtár képfile-jain. Kezelése egyszerű, a Windows Explorerhez hasonlóan több panelre tagolódik. A jobb oldalon a könyvtár képeinek kicsinyített előnézeteit találjuk, balra pedig a kiválasztott képről kaphatunk további információt, illetve a könyvtárszerkezetben is itt navigálhatunk.

A Photoshop megjeleníti a digitális kamerák által a képekbe helyezett extra információkat (EXIF), mint az a mellékelt képen is látható. A böngésző hátránya, hogy sok képet tartalmazó könyvtár esetén meglehetősen hosszú ideig tart, míg a katalógusoldal összeáll – viszont a képek információi mentésre kerülnek, így a következő látogatáskor már gyorsabb lesz a kirajzolás.

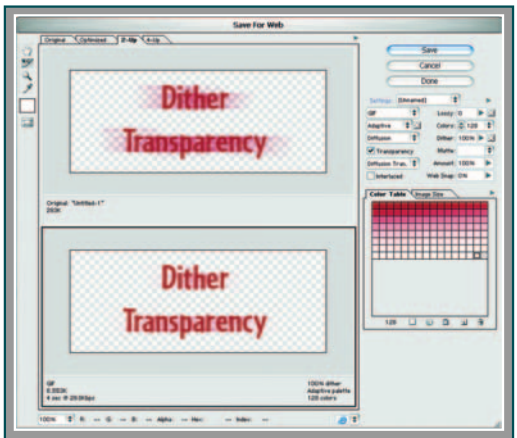

A webes exportműveleteket összefoglaló ablakban az új Dither Transparency hatását láthatjuk

A tallózó felület a képek válogatásán kívül hasznos file-műveletek elvégzésére is alkalmas – forgathatunk, rangsorolhatunk itt képeket, továbbá át is nevezhetjük őket automatikusan, az általunk megadott paramétereknek megfelelően.

Az *Auto Color*ral automatizálhatjuk, ezáltal gyorsíthatjuk a színkorrekciót. Az *Auto Levels* a program korábbi verziójából már ismert lehet, az új verzióban azonban a középtónusokban is korrekciót végez, nem csupán a mélyárnyékokat és csúcsfényeket igazítja ki, így megbízhatóbb, szebb eredményt ad.

A kezelőfelület egyéni testre szabását teszi lehetővé a *Workspace*-ek, azaz munkaterületek kezelése. Segítségével az aktuális munkaterület elmenthető, majd később visszatölthető. Hasznos lehet többfelhasználós környezetben és feladatspecifikus kezelőfelületek összeállításához is.

A szövegkezelés újdonsága a helyesírás-ellenőrzés, illetve a szövegrétegeken belüli keres/cserél művelet.

A szövegszerkesztőkben alapkövetelménynek számító lehetőségek ebben a környezetben is hasznosak lehetnek, bár magyar nyelvű helyesírás-ellenőrzés nagy valószínűséggel nem lesz elérhető a programhoz.

A feladatautomatizálás területén is történtek újítások. A korábbi verziókban is megtalálható *Action*ök mellett a Photoshopot scriptelési lehetőségekkel bővítették, a platform függvényében AppleScript, Microsoft Visual Basic vagy JavaScript nyelven programozhatunk új eljárásokat a szoftverhez.

Az ehhez szükséges szerkesztői dokumentációt és futtatófile-okat önállóan kell letöltenünk az Adobe webhelyéről, ahol néhány egyszerű, felhasználók által készített példát is találunk.

Nethez is

Összefoglalónk végére maradtak a netes funkciók. Ezen a területen is számos újítás történt. A Photoshophoz már régóta mellékelt webgrafikai program, az *ImageReady* verziószámát tekintve is nagyot ugrott, a 3.0-s verzió után immár 7.0-sként találkozhatunk vele a telepítés során.

A programban teljesen megújult az úgynevezett rollover. Áttekinthetőbb és egyszerűbben kezelhető lett, továbbá új típusú gombállapotok definiálására is lehetőséget ad.

Az export rész is gazdagabbá vált, most akár az export során is kiválogathatunk a GIF átlátszóságának megadásához színeket a kép színpalettájáról.

Az átlátszóság kezelését még egy eljárással bővítették: részleges átlátszóságot hozhatunk létre a *Dither Transparency* használatával. Ilyenkor a program az áttetszőséget az átlátszó és nem átlátszó pontok megfelelő arányú kombinációjával éri el. Az ImageReady izgalmas újdonsága még az adatbázis-vezérelt elemek létrehozása. Az ODBC-kompatibilis adatbázisokkal együttműködő szolgáltatás segítségével személyre szabott, nevesített grafikákat készíthetünk, ahol a szövegrétegek információi dinamikusan töltődhetnek fel a megjelölt adatbázis alapján.

Mint látható, a Photoshop fejlesztése mit sem veszített lendületéből, a legfrissebb verzió is számos új, megnyerő szolgáltatást kínál.

Persze annak eldöntése, hogy ez elég indok-e az upgrade megvásárlásához, a felhasználók feladata marad...

Sok kicsi 11-re megy

A Corel nyár elején tett ígéretéhez híven július második felében, a New York-i Macworld Expón bemutatta a Corel Graphics Suite 11-et a nagyközönségnek, majd nem sokkal később, egészen pontosan augusztus elsején bejelentette a programcsomag megjelenését.

Weisz Tamás

Izgultunk, hogy időben, még lapzárta előtt megérkezzenek hazánkba is az első dobozok, hogy minél hamarabb bemutathassuk Önöknek a csomag újdonságait. Óhajunk, ha kissé felemásan is, de teljesült. Ugyanis a csomagot három nappal a végső leadási határidő előtt kaptuk meg a Codra Kft.-től, a Corel magyarországi képviseletétől. Szerencsére magukat a programokat és újdonságaikat sikerült megismernünk az elmúlt közel fél év alatt, ugyanis – ahogyan a 7-es verzió óta mindig, így ezúttal is – részt vehettünk a CorelDraw Graphics Suite 11 április óta tartó bétatesztelésében.

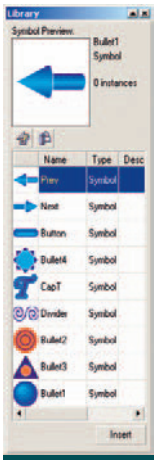

A szimbólumokkal időt, helyet és sávszélességet takaríthatunk meg

De azt csak sejtettük, hogy a három fő program mellett mi mindent fogunk a teljesen új kinézetű dobozban találni.

Ez a pár nap kevés volt arra, hogy a végső változat megbízhatóságát és stabilitását alaposabban leteszteljük, ezért erre vonatkozó tapasztalatainkat a jövő havi folytatásban a Corel Photo-Paint, a Corel R.A.V.E. és a többi kiegészítő program ismertetésével együtt fogjuk megosztani önökkel.

Mit rejt a doboz?

Emlékezve legutóbbi csalódásomra, amely a CorelDraw 10 kapcsán ért, kissé óvatosan vettem kezembe a CorelDraw Graphics Suite 11 dobozát, de már súlyát érezve is bizakodva kezdtem neki a kibontásának. És mint kiderült, bizakodásom nem volt hiábavaló. Bár a doboz pont ugyanakkora, mint elődjéé volt, de sokkal tartalmasabb. Az előző verzió meglehetősen „fogyókúrás” kézikönyvéhez képest az újak ugyan nem nyerték vissza korábbi terjedelmüket (a 9-es Draw programjairól több mint 1500 oldalt írtak), ám ismét könyvek és nem füzetek. Emellett közel kétéves kihagyás után megint örömmel köszönthetjük a mintegy 1000 tételes betű- és szimbólumkészletet, a több mint 10 ezer clipart képet, mintegy 2500 fotót és fotóobjektumot – köztük az 50 nagyfelbontású (A/4+ méretű, 300 dpi-s RGB TIFF), úgynevezett prémium fotót –, kitöltőmintákat, kereteket és egyéb elemeket bemutató katalógust.

A régi CorelDraw-felhasználóknak e felsorolásból feltűnhet, hogy jelentősen megcsappant a clipart képek száma, egészen pontosan 25 ezerről „visszaesett” 10 ezerre. A Corel mentségére szól, hogy így is sokkal több képet kapunk, mint bármelyik másik illusztrációs programhoz, másrészt ez a 10 ezer kép sokkal részletesebben kidolgozott, így az esetek jelentős részében jobban használható, mint a korábbi 25 ezer. De tény, hogy azok fognak a legjobban járni, akik CorelDraw 9-ről vagy 10-ről frissítenek 11-esre, hiszen ők összesen több mint 35 ezer képből válogathatnak (a 9-es és a 10-es képgyűjteménye közel azonos).

Miután kigyönyörködtük magunkat a kézi- és clipart könyvekben, nézzük meg, mi található az 5, azaz öt CD-n! Az első lemezre a három fő program, a Draw, a Photo-Paint, a R.A.V.E. és kiegészítőik kerültek: súgók, mintapéldák, alapfontok, helyesírás-ellenőrzők – sajnos kikerült közülük a magyar –, import-export szűrők stb. Ezen a lemezen található még a vonalkódrajzoló Barcode Wizard, a Bitstream Font Navigator, a Visual Basic for Applications legújabb, 6.3-as fejlesztőkörnyezete és a kézikönyvek elektronikus változata. Ez a korong a programoknak nemcsak a windowsos, hanem a maces változatát is tartalmazza! A második CD-re került a többi kiegészítő: a Scansoft OmniPage SE, az Adobe Acrobat Reader 5.05, a QuickTime 5 és a Microsoft VBA Web Service References Tool.

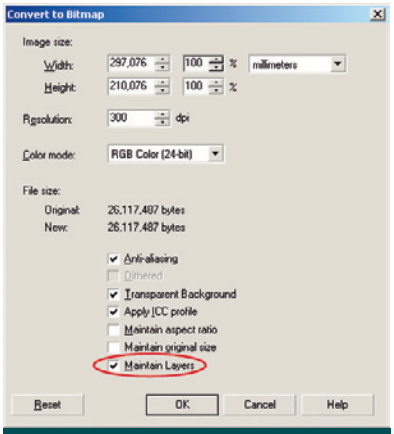

Csak egy kapcsoló, mégis órákat spórolhatunk használatával

A többi három lemezt a korábban már említett vektoros és pixelgrafikus képek, kitöltőminták és egyéb kiegészítők foglalják el.

Szimbólumok és egyéb újdonságok

A programok telepítése és indítása után azonnal megtudjuk, mit jelentenek a doboz sarkában látható *Designed for Windows XP* és *Built for Mac OS X* feliratú emblémák. Nekem az a gondom az új designnal, hogy ha nem XP-n futtatom a CorelDraw-t, vagy ha kikapcsolom a Lunát, akkor ezek a gombok kissé furcsán néznek ki „hagyományos” környezetben. (Eddig

info

- www.corel.hu
- www.corel.com/graphicssuite11
- A CorelDraw 7-ről: CHIP, 97/2/56
- A CorelDraw 8-ról: CHIP, 98/3/118
- A CorelDraw 9-ről: CHIP, 99/7/98
- A Corel Photo-Paint 9-ről: CHIP, 99/8/85
- A CorelDraw 10-ről: CHIP, 2001/1/124
- CorelDraw 10 „Magyarul-értünk”: CHIP, 2001/10/96

csak windowsos környezetben tudtam kipróbálni a programot, de a netről letölthető maces képek alapján nagyon jól néz ki az Aqua felületen.) A kinézetnél szerintem valamivel fontosabb, hogy a programok XP és 2000 alatt felhasználónként tárolják a beállításokat, sőt még a saját preseteket is.

A CorelDraw 11 egyik legfontosabb újdonsága a szimbólumok használata. A régi felhasználók körében az elején némi fogalomzavart okozhat, hogy a CorelDraw-ban korábban is találkoztunk a szimbólum fogalmával, de eddig ez különleges betűkészleteket jelentett, míg mostantól ez alatt a más programokban megismert, újra-felhasználható vektoros és bitmap objektumokat kell értenünk.

Ezek legfőbb előnye, hogy egyes rajzok méretét jelentősen csökkent(het)ik, és nemcsak a CDR és a R.A.V.E. CLK file-okét, hanem exportáláskor a Flash, az SVG vagy Acrobat formátumúakét is.

Ezek kezelése sajnos nem annyira egyszerű és kényelmes, mint mondjuk az Adobe Illustrator 10-ben, ráadásul elég komoly korlátozásokkal kell számolnunk (csak a méretüket és elforgatásukat módosíthatjuk),

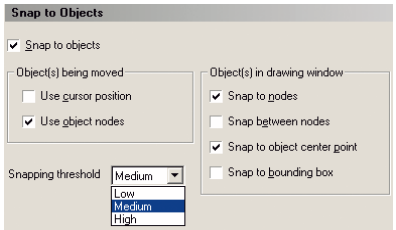

Végre beállíthatók az igazítás jellemzői is

így valószínűleg elsősorban a webes grafikákat készítők fogják használni, de nagyon jól jöhet ez a lehetőség sok ismétlődő elemet tartalmazó grafikák (térképek, kérdőívek stb.) rajzolásakor is.

A Micrografx cég „bekebelezésekor" várható volt, hogy néhány rajzeszközt át fognak venni a Designerből. Ez így is történt, és végül közülük öt új eszköz került fel a CorelDraw palettájára: a hárompontos görbe, a hárompontos téglalap, a hárompontos ellipszis, a törtvonal (Polyline Tool) és a toll (Pen Tool) eszköz. A „hárompontosok" inkább csak néhány különleges esetben fogják megkönnyíteni életünket, míg a másik kettő igazából a hagyományos szabadkézi és Bézier-rajzolók kényelmesebb használatot kínáló változatai, így valószínűleg hamar

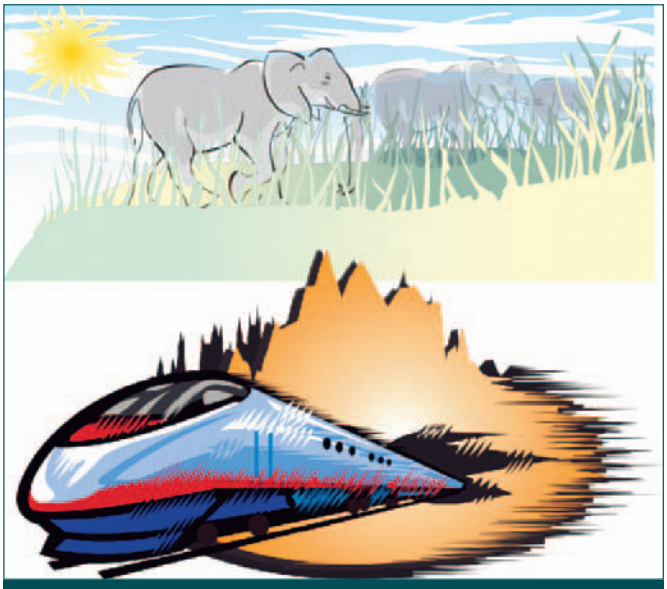
Az új „ecsetek" teljesen átalakíthatják a körvonalakat

népszerűvé válnak. Az öt rajzeszköz mellett két új módosítót is találunk a szerszámok között.

Bár mind a maszatoló (Smudge), mind az érdesítő (Roughen) ecsetet használhatjuk egérrel is, képességeiket igazából nyomás-érzékeny digitalizálótáblákkal tudjuk kihasználni.

A 11-es CorelDraw e két új ecset mellett még jó pár régi művelet hasznos kiegészítésével teszi egyszerűbbé munkánkat.

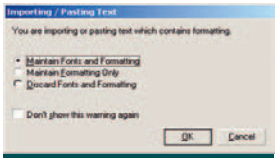

Sok bosszúságtól és felesleges formázásoktól szabadít meg minket ez az ablak

Az eddigi vágás (Trim) műveletnél nagyon oda kellett figyelnünk az objektumok kijelölésének sorrendjére, míg az új *Front Minus Back* és *Back Minus Front* eszközöknél nem a kijelölés, hanem maguknak az objektumoknak a sorrendje határozza meg, miből mit kell kivágni, a *Simplify* pedig a takart, fedett részeket távolítja el egy mozdulattal.

A nyitott görbéket a korábbi CorelDraw-k is be tudták zárni, ám a több szegmensből álló görbéknél az automatizmus csak ritkán volt igazán használható, míg az új *Arrange → Close Path* műveletek lehetővé teszik, hogy mi határozzuk meg, mit és hogyan kell összekötni.

A rajzelemek pontos(abb) elhelyezését eddig is segítették a különböző igazító műveletek (Snap To...), de néha bizony sok bosszúságot okoztak azzal, hogy az objektum megfogási pontját igazították a kinézett ponthoz, egyeneshez. Ezt ezentúl felülbíráltathatjuk az opciók ablakának új *Snap To Objects* oldalán, sőt többek között a „behúzás" érzékenységét is beállíthatjuk.

Eddig kerülőutakon kellett a szövegeket a CorelDraw-ba importálni-beilleszteni, ha el akartuk távolítani a felesleges, néha csak a későbbiek során problémát okozó formázásokat.

Ezért volt kellemes meglepetés a szövegbeillesztés során megjelenő kis ablak, amely megkérdezte, meg akarom-e tartani a szöveg betűtípusát és formázását vagy sem.

Sok esetben hasznos lehetőség, hogy a szövegeket görbékké alakíthatjuk egy gombnyomással, akár azért, mert valamilyen effektust szeretnénk használni, akár azért, mert nem szeretnénk kiadni kezünkből a használt betűkészletet.

Ezentúl ez a lehetőség bekezdésszövegekhez is használható, de érdemes óvatosan és megfontoltan bánni vele.

Ezzel jelentősen megnövelhetjük a kép méretét és a feldolgozás idejét, másrészt nagyon kiszámíthatatlan, hogyan szabdalja szét a hosszabb szövegeket a program. Ezért a görbévé alakítás előtt érdemes az *Arrange → Break Apart* révén kisebb darabokra (bekezdésekre, sorokra) törni, hogy jobban kézben tarthassuk a műveletet.

●

Ahogyan azt a cikk elején ígértem, következő számunkban folytatjuk a CorelDraw Graphics Suite 11 programjainak, valamint hazai fejlesztésű kiegészítők (például helyesírás-ellenőrző és elválasztó, pótlandó az eredeti csomagból kimaradtat) ismertetését. Ezenkívül addigra az is kiderül, hogy a Corelnek sikerült-e betartania azt az ígéretét, hogy a stabilitásra helyezi a fejlesztés fő hangsúlyát.

A DivX és tükörképe

A DivX 5 csak az első fecske volt az MPEG-4 szabványra épülő kodekek sorában. Az új megoldások egy része szintén kereskedelmi termék, de van közöttük teljesen ingyenesen használható is.

Nagy Zoltán

A DivX 5 egyre inkább tért hódít a DivX kodekek között, de már nincs egyedül. Kiváltása mellett leginkább az szól, hogy legtöbb fejlett képességének eléréséért vagy fizetni kell érte, vagy el kell viselni a kéretlenül jövő reklámokat. Érthető, hogy a felhasználók más lehetőségek után is érdeklődnek.

Ilyen alternatíva az XviD. Az XviD az OpenDivX projekt gyermeke, ennek következtében nem kereskedelmi termék, hanem mindenki számára forráskódban is elérhető, így tanulásra, továbbfejlesztésre vagy akár (csak) videotömörítésre is lehet használni. Jellemző rá az ISO MPEG-4-gyel való teljes kompatibilitás. Az XviD kodek elsősorban forrásban érhető el, de megtalálható a neten Windowshoz lefordított formában is.

Ennek letöltése után egyszerű telepítéssel máris használható a kodek, ami XviD MPEG-4 néven található a kodekek listájában.

Beállítása nem különbözik különösebben a DivX 5-étől, egyszerű és áttekinthető. Hat tömörítési mód közül választhatunk:

1 Pass – CBR: a legprimitívebb mód, egymenetes, fix bitrátájú tömörítés. Gyors, de az állandó bitráta miatt nem hatékony.

1 Pass – Quality: egymenetes tömörítés, de nem a bitráta, hanem a minőség állandó.

0 és 100 közötti skálán állíthatjuk a minőséget, amelynek alapján mindegyik képkocka a beállított mértékben kerül tömörítésre, jellemzőitől függetlenül.

1 Pass – Quantizer: egymenetes tömörítés, hasonló a *Quality* módhoz, csak itt a kvantálás mértékét lehet állítani. A kvantálási érték szabályozza a tömörítés minőségét, minél kisebb, annál jobb.

2 Pass – 1st pass: a kétmenetes tömörítés első menete. Ennek során a kodek elemzi a teljes videoanyagot, és egy naplófile-ban feljegyzi a képkockánként javasolt bitráta mértékét. Ez akár grafikonon is ábrázolható, amit ennek alapján bitrátagörbének neveznek.

2 Pass – 2nd pass Int.: a kétmenetes tömörítés második menete, ekkor történik a tényleges tömörítés az első menetben készített naplófile alapján. Ebben a fázisban tovább lehet skálázni, hangolni a javasolt értékeket, vagyis a bitrátagörbét.

2 Pass – 2nd pass Ext.: hasonló az előzőhöz, de a bitrátagörbét külső eszközzel kell, illetve lehet módosítani. Jelenleg csak a GKnot (Gordian Knot) képes erre.

A továbbiakban leginkább a kétmenetes tömörítéssel foglalkozunk, bár például videorögzítéskor valós idejű tömörítéshez kiválóan használható az *1 Pass – Quality* mód.

A tömörítés beállítását segíti, hogy a kodek fő paramétereként a megcélzott file-méretet kell megadni, ezt a kodeknek jó közelítéssel sikerül is elérnie.

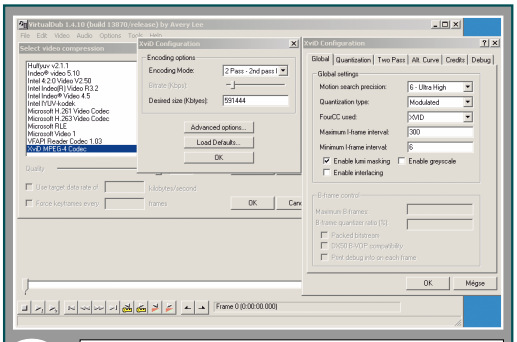

XviD-es tömörítés VirtualDubbal, de a Gordian Knottal elkészített beállításokkal

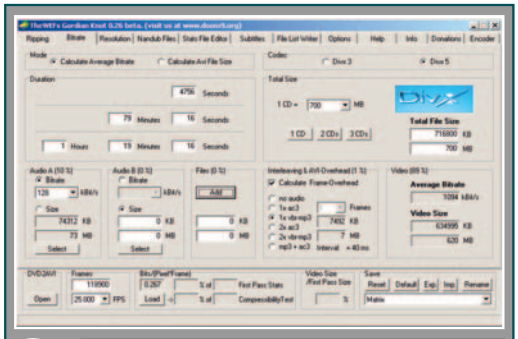

A Gordian Knotot használtuk a filmek tömörítéséhez

Összehasonlítás

A kodekek bővülő választéka hozza magával a kérdést: melyiket használjuk? Ezért fogtam három kodeket, a DivX 3-at (pontosabban 3.11), a DivX 5-öt (pontosabban 5.0.2), valamint az XviD utolsó elérhető változatát, és mindegyikkel elvégeztettem ugyanazokat a feladatokat.

Ebben a részben DVD-ről készítettem mentéseket, a következő részben pedig tévéből, videóról felvett műsorokat fogok velük feldolgozni.

Az XviD teszteléséhez használt beállításaink

Motion search precision: 6
Quantization type: Modulated
Maximum I-frame interval: 300
Minimum I-frame interval: 6
Minimum I-frame quantizer: 2
Max I-frame quantizer: 31
Min P-frame quantizer: 2
Max P-frame quantizer: 31
I-frame boost: 20%
Below I-frame distance: 10
I-frame bitrate reduction: 30%
High bitrate scenes: 20%
Low bitrate scenes: 10%
Bitrate payback delay: 240 frames
Curve aggression: Medium
High distance from average: 100%
Low distance from average: 200%
Enable automatic minimum relative quality: igen
Strength: 50%
Enable automatic bonus bias calculation
Max bitrate: 10000 kbit/s
Max overflow improvement: 60%
Max overflow degradation: 60%

A tömörítéshez a Gordian Knot nevű programot használtam (kezelését következő számunkban részletesen bemutatjuk), mert többek között pontosan ki tudja számolni és be tudja állítani a kiválasztott méretnek megfelelő bitrátát, valamint egyaránt képes tömöríteni DivX 3 és DivX 5 kodekkel.

Az XviD tömörítést VirtualDubbal végeztem a Gordian Knot által elkészített beállítások alapján.
(A tesztelés során használt beállításokat lásd a keretes cikkrészben.)

Három DVD-t választottam a teszthez. Az első a már klasszikusnak számító Matrix, a második a Man In Black, a harmadik A kis hableány című rajzfilm.

A filmekről a SmartRipper segítségével készítettem másolatot a merevlemezre, a lementett VOB file-okból pedig a DVD2AVI programmal készítettem projektfile-okat. Így egy menetben történt az MPEG-2 formátumú alapanyag DivX-be konvertálása.

Matrix

Kezdjük a Matrixszel! A felbontás 640x256 képpont, a hangsáv pedig 48 kHz-es VBR MP3, 128 kbit/s-os átlagos bitrátával.

Természetesen mindhárom kodeknél ugyanazt a hangsávot használtam. A tömörítés végeztével az alábbi file-méretek adódtak: DivX 3-as mérete 734271488 byte, DivX 5-ösé 733073408 byte, míg az XviD-del 728064000 byte az eredmény. Mivel a Matrix 130 perces, ha egy CD-re akarjuk tömöríteni, elég alacsony, hozzávetőleg 600 kbit/s-os bitrátát adhatunk meg a kodekeknek. Ennek megfelelően jobban megmutatkoznak a hibáik.

00:17:20 (Neót kihallgatják): jól látható, hogy a DivX 3-nak bizony gondot okoznak a homogén, egyszínű felületek. Jól látható blokkok táncolnak folyamatosan a falon.

A DivX 5-ös eredményen jól érzékelhető, hogy kevés a fény a helyiségben, jól látható a nagy fényérzékenységű film nyersanyag szemcsézettsége.

Az XviD esetében ez a szemcsézettség eltűnt, gyakorlatilag zajmentes lett a kép, ami egyébként nem hátrányos, itt azonban nemkívánatos jelenség.

01:05:37 (autózás): az autóban ülők mint fix előtér mögött a gyorsan mozgó külvilág mindegyik kodeknél produkál enyhe blokkosodást, de ez csak kockázáskor vehető észre, folyamatos lejátszásnál csak a DivX 3-nál tűnik picit zajosabbnak a háttér.

01:38:28 (küzdelem az előcsarnokban): miközben a szerteszét repülő faldarabok képe és a füst jól vizsgázott, a mozgó szereplők (talán a viszonylag nagy sötét felszín miatt) mutatnak némi blokkosodást mind a DivX 3, mind az XviD esetében. Leginkább részletesnek a DivX 5 tűnik, a DivX 3 zajosabb, szemcsézettebb.

01:39:35 (Neo tüzel): a fegyver torkolattüze a DivX 5-nél jól látható blokkosodással jelenik meg. Ez valamivel enyhébb a DivX 3-nál, és alig észrevehető az XviD-nél.

Részlet a Matrixből – sorrendben DivX 3-mal, DivX 5-tel és XviD-del elkészítve

01:41:11 (kirobbanó ajtó): a tűz látványos lobogása és a repülő ajtó nehéz helyzetbe hozta az XviD-et, amely csak blokkosodással tudta megoldani ezt. Hasonló tapasztalható a DivX 3-mal és a DivX 5-tel is, de enyhébben.

01:41:26 (beindul a tűzoltó berendezés): az egyébként is elmosódottan eső vízcseppeket a DivX 5 foltokban elkeni, mintha zajcsökkentést hajtana végre.

Az XviD és a DivX 3 nagyon részletesen adja vissza a zuhanyt, de folyamatában nézve ezeknél is maradnak állandó minták a vízfüggönyben.

Man In Black

A felbontás itt 640x336 képpont, a film hossza 94 perc. Az elérhető bitráta magasabb, mintegy 900 kbit/s.

A DivX 3-as file mérete 739696640 byte, a DivX 5-ösé 733732864 byte, az XviD-del készítetté pedig 739276800 byte lett.

A hang itt is 48 kHz-es VBR MP3.

00:11:29 (J még rendőrként fut a tetőre):

Friss fejlemények

Sokakat meglepett az az augusztus 22-i bejelentés, hogy az XviD fejlesztői felfüggesztették a kodek fejlesztését.

Történt ugyanis, hogy a Sigma Design (a nagy sikerű RealMagic DVD-dekóder kártyák gyártója, nemrég piacra dobott egy MPEG-4 dekóder chipet is) megjelentette az MPEG-4 Video kodeket. Erről némi vizsgálódás után kiderült, hogy nagy mennyiségben tartalmaz kódot az XviD projektből, amely egyébként GPL licenc alá esik.

Ez azért baj, mert a GPL licenc alá eső programokat csak úgy lehet módosítani, ha a módosított forráskódot is hozzáférhetővé teszik.

A kód illegális felhasználásának bizonyításaként közzétettek egy összehasonlítást a visszafejtett assembly listákból.

Válaszként a Sigma Design közzétette a forráskódot, csak éppen saját copyright bejegyzéseivel – miközben összehasonlítva az XviD projekt forráskódjaival, jól látható az egyezés, és nemcsak egyes rutinokban, hanem a kodek jelentős részében is.

Tovább bonyolította a helyzetet, hogy a kódban az OpenDivX projektből is lehet találni részleteket, ráadásul az eredeti Project Mayó-s copyright bejegyzéssel. Ezek alapján nyilvánvaló, hogy valamit nagyon elnéztek a Sigma Designnál, hiszen a más által készített, copyrighttal is védett kódot nem vonhatják saját copyrightjuk alá.

A Sigma Design végül elismerte, hogy egyik programozójuk eléggé el nem ítélhető módon beemelt néhány részletet az XviD projektből, megsértve ezzel a cég belső szabályait és a szerzői jogokat.

Töredelmesen bocsánatot kérnek, és támogatásukról biztosítják az Open Source Communityt. Állításuk akár igaz is lehet, de az biztos, hogy ez nem egy ember műve, hiszen nem néhány részletet, rutint, hanem az XviD kódjának jelentős részét felhasználták, ami egy projekten belül több ember munkáját is érint(het)i. Legyen bárhogy, így utólag továbbra is érthetetlen, miként gondolhatták azt, hogy ez nem fog kiderülni.

Mindenesetre most kellemetlen helyzetbe került a Sigma Design, mert az események nyomán elkezdték támadni az új MPEG-4 dekóder chipjüket is, mondván, a reklámokkal ellentétben egyáltalán nem kompatibilis a DivX formátumú anyagokkal. Lesz mit rendbe hoznia a cég vezetőinek...

a folyamatos gyors mozgás erősen megterhelte a kodekeket.

Ez leginkább az XviD-nél látható blokkosodás formájában. Nem úszta ezt meg a DivX 3-as file sem, bár azon enyhébb formában látható. A DivX 5 a többiekhez képest szép, blokkmentes képet ad.

00:12:47 (az űrhajó becsapódása): a füst és a lángok a DivX 3-nál csúnyán blokkosodnak, bár csak egy-egy pillanatra. Sokkal enyhébben, de tapasztalható ez az XviD-nél is.

A DivX 5-ben ennek nyoma sincs, ellenben mintha elkenné a gyorsan mozgó részleteket.

Ezzel együtt is szebb a képe, mint a többieknek.

00:25:58 (a lövészetpróba): ez érdekes jelenetsor.

A lövészet helyszínét stroboszkóppal világítják meg, emiatt a fényerő sokszor hirtelen változik szinte a teljes sötétségből világossá és vissza.

A várakozásokkal ellentétben az XviD blokkosodik a legjobban, a DivX 3 csak enyhén, a DivX 5-nél pedig nem vehető észre.

Ami érdekes, az a kulcsképek létrehozása. A DivX 5 és az XviD minden nagyobb fényerőváltozáskor kulcsképet készít, sokszor egymás után többet is.

A DivX 3-as eredményében sokkal kevesebb kulcskép van – ehhez képest a minősége annyival nem rosszabb, sőt mint már említettem, az XviD képén látható csúnya blokkosodás.

00:57:53 (K előtt elsötétedik a képernyő): itt jól látható, hogy a DivX 5 gyakran elmosással javít a képminőségen, vagyis az apró, néhány képpontos részleteket, amik fakadhatnak például a film szemcsézettségéből, elkeni, eltünteti.

01:04:12 (a kutya K kezében): itt is látható a DivX 5 trükkje.

Az előtérben lévő éles főtéma részletdús, ellenben a háttérben lévő, kissé életlen részek kevésbé részletesek, mint a többi kodeknél, ezeket a helyeket ismét elkente.

01:05:57 (női arc közelről): még látványosabb a DivX 5 elkenése, jól megfigyelhető a női szereplő arcbőrén (aminek persze ő nagyon örülne, de nem tudja megúszni a kozmetikust :).

A kis hableány

A kis hableány rajzfilm, és ezért okoz fejfájást a kodekeknek.

A rajfilmekre jellemzők a homogén felületek, az éles határolóvonalak és a darabos mozgások (nincs gyors mozgásból adódó elmosódás).

A problémát fokozza, hogy a filmre a DVD-re kódolás során is kerül zaj, hiszen az MPEG-2 tömörítés sem lelkesedik a rajzolt képekért. A film 640x384 képpontos, 79 perc hosszú, a bitráta 1000 kbit/s körüli. A hang szokás szerint 48 kHz-es VBR MP3.

A DivX 3-as változat hossza 732717056 byte, a DivX 5-ösé 733173760 byte, az XviD-esé pedig 731119616 byte.

00:04:25 (a rák bevonul): az apró vízbuborékok meg általában az éles vonalak jól látható zajt eredményeznek mindegyik kodeknél. A DivX 3-nál ehhez extra zaj és jól látható blokkosodás is társul.

00:05:10 (a rák vezényel): DivX 3-ban tetemes, már nagyon zavaró mennyiségű szemét keletkezik. Ehhez képest mind a DivX 5, mind az XviD elfogadható eredményt produkál, csak a vonalak mentén látható a már megszokott zaj.

00:21:23 (lecsap a vihar): a sűrű eső, még ha rajzolt is, megint arra készteti a DivX 5-öt, hogy foltokban összemossa a cseppeket – a rajzolt alapanyag miatt ez itt úgy néz ki, mintha valaki egy vízfestményt nedves kendővel vett volna kezelésbe.

Részlet A kis hableányból – sorrendben DivX 3-mal, DivX 5-tel és XviD-del elkészítve

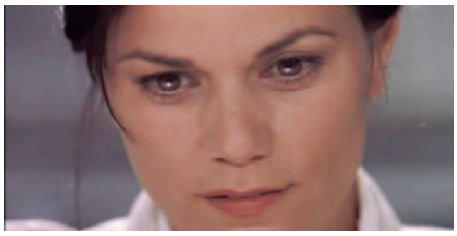

Man In Black: sorrendben DivX 3-mal, DivX 5-tel és XviD-del elkészítve

Kicsit impresszionista, csak éppen nem felel meg az eredetinek.

Első benyomások

Jól látszik, hogy megfelelő beállításokkal mindegyik kodek, még a ma már korszerűtlennek tekinthető DivX 3 is képes élvezhető minőségű eredményt előállítani (ennek ismeretében kevéssé érthető, hogy miért lehet találkozni frissen készített, mégis gyenge minőségű, durván blokkos DVD-ripekkel).

A DivX 3 még mindig megállja a helyét, bár a folyamatos színátmeneteken nem tudja kiküszöbölni a blokkosodást.

Az XviD projekt ígéretesnek látszik, főleg egyszerű beállításának köszönhetően, de ennél is előfordulnak blokkos részek.

A DivX 5 mentes a blokkosodástól, de ejt más hibát: gyakran elkeni, összemossa a részleteket, ami szerencsés lehet a tévéfelvételeknél, de a DVD-mentések esetében nem-kívánatos jelenség. Ehhez képest az XviD több részletet őriz meg, miközben kevésbé blokkosodik, mint a DivX 3.

Az első forduló tehát az XviD előnyét hozta.

Pitekből bitekbe

A CHIP Magazin májusi számában általunk bemutatott Audiograbber program sajnos pénzbe kerül. Az alábbiakban bemutatunk egy GPL licencű, vagyis minden korlátozás nélkül használható programot, a CDexet.

Nagy Zoltán

A CDex Windows 9x, NT, 2000 és XP alatt egyaránt használható. A beolvasás paramétereit részletesen beállíthatjuk, például az egyszerre beolvasandó szektorok számát, az átfedéses beolvasások számát, a jitterkorrekcióhoz összehasonlításra kerülő blokkok számát, a jitterhibánál megismételt próbálkozások számát – és még sorolhatnám. Jó esetben nem kell megváltoztatni az alapértékeket, de ha valakinek problémája akad a beolvasással (például kattanások vannak a zenében), akkor a paraméterek módosításával megoldást találhat.

Öt alapvető beolvasási mód közül választhatunk. A *Standard* mód az alap jitterkorrekciót használja, míg a többi a cdparanoia segédkönyvtárat. A cdparanoia eredetileg linuxra készített, de ma már platformfüggetlen, CD-olvasási műveleteket egybegyűjtő programkönyvtár, az ATAPI, SCSI, vagy akár párhuzamos porti CD-meghajtók közvetlen kezeléséhez nyújt egységes felületet. A cdparanoiát használva további négy üzemmód közül választhatunk. Az *Overlap Only* nem különbözik az CDex saját beolvasási módjától. A *No Verify* módban ki van kapcsolva az ellenőrzés – így gyorsabb a beolvasás, de nő a hibalehetőség. A *No Scratch Repair* módban a program nem próbálja kijavítani a CD karcos területén lévő zenei adatokat. A *Full* mód minden, a cdparanoiában lévő opciót bekapcsol és használ – ha tutira akarunk menni, ezt kell megpróbálni.

A CDex nagy előnye még, hogy több kódolóval együtt érkezik, így válogathatunk, hogy a beolvasott hanganyagot milyen formátumra alakítsa át. A kódolás történhet egyből a beolvasáskor – köztes file nélkül –, köztes file alkalmazásával – miközben a többi számot még olvassa –, vagy pedig akkor, amikor az összes szám beolvasásával végzett. A program saját, belső kódolónak a Lame-et használja. Ennek minden jellemzőjét beállíthatjuk, így készíthetünk vele hagyományos, fix, illetve a legújabb algoritmust használó változó bitrátájú MP3-at is. Az MP3 tömörítés történhet a megszokott MP3 formátumú file-okba, vagy WAV formátumba csomagolt MP3 tömörítésű file-ba. Utóbbi előnye az, hogy ha windowsos MP3 kodek is fel van telepítve a gépre, akkor olyan programmal is gond nélkül lejátszhatjuk a zenét, amely közvetlenül nem támogatja az MP3 formátumot. Nem csak MPEG-1, hanem MPEG-2-es tömörítésre is jó, ami például VideoCD-re szánt videoanyag hangsávjának előkészítésekor lehet hasznos. A Lame mellett használhatjuk a Windowsba beépített MP3, vagy WMA8, Vorbis stb. kodeket. Ha a használni kívánt kodeknek nincs a CDex által támogatott DLL formátuma, akkor külső programként is meg tudja hívni, a megfelelő paraméterezést beállíthatjuk.

Sarkalatos probléma a file-ok azonosítása. A CDex támogatja a netes CDDB lekérdezését, ha pedig nincs netkapcsolatunk, akkor létrehoz, illetve karbantart egy helyi CDDB adatbázist, amelyből ő és más programok is lekérdezhetik az egyes CD-k adatait. Ha később mégis van netkapcsolat, akkor a helyi adatokat fel is tölthetjük a netes CDDB-re. A megszerzett vagy begépelt információk alapján a kész MP3 file-okat el tudja látni taggel – ID3 V1 és V2 típusúval egyaránt. Legfrissebb verziója támogatja a CDText információ beolvasását is.

A CDText a hagyományos audio-CD formátum kiterjesztése. Lehetővé teszi, hogy a lemez szöveges adatai (előadó, számok címei stb.) digitálisan szerepeljenek a CD-n. Az erre felkészített asztali vagy autós CD-lejátszók ezt meg tudják jeleníteni, illetve most már a CDex is ki tudja belőle nyerni az adatokat.

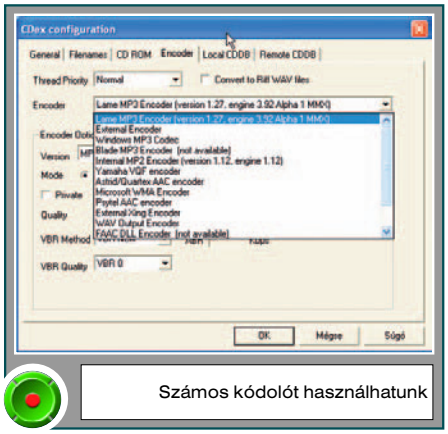

Számos kódolót használhatunk

A közvetlenül CD-ről történő beolvasáson kívül lehet vele máshol, más programmal készített WAV file-okat tömöríteni, vagyis gyakorlatilag MP3 tömörítők keretprogramjának is lehet használni.

Az MP3 file-okat vissza tudja alakítani WAV-vá – erre akkor lehet szükség, ha audio-CD-t szeretnénk írni, de a CD-író program nem kezeli közvetlenül az MP3 formátumot.

* * *

A CDex és a Lame együtt hatékony eszközt alkot, a legtöbb audio-CD-ről precíz digitális mentést készíthetünk velük. Könnyen használhatók, minden szükséges funkció megtalálható bennük, ráadásul ingyenesek és felhasználásuk nincs korlátozva, ezért komoly vetélytársai a kereskedelmi programoknak.

A CDex 1.50 Beta 7-es verziója megtalálható CD-mellékletünk \CIKKEK\MP3\ könyvtárában.

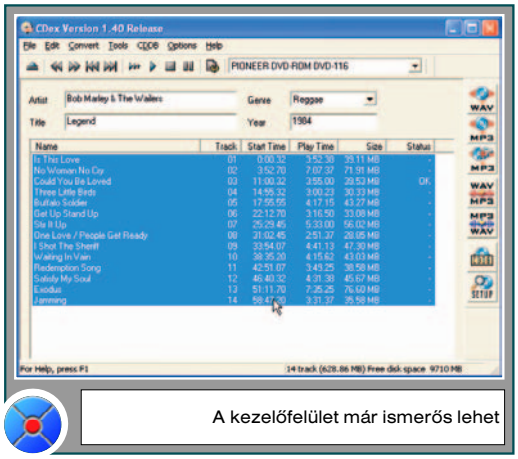

A kezelőfelület már ismerős lehet

Win32-es vírusok

Az Oxford Advanced Learner's Dictionary szerint vírus az olyan program, amely kárt okoz. Tévedés! A vírusnak ez nem kritériuma, azon olyan programot értünk, amely képes más programokat úgy módosítani, hogy azok tartalmazzák a vírus egy példányát.

Mátrai József (víruselemző, VirusBuster Kft.)

Ha egy vírus megfertőzött egy Malom játékot játszó programot, és ezt használták egy másik számítógépen, akkor az arról a számítógépről másolt szövegszerkesztő program is fertőzött lehet. Nem helyes azt sem mondani, hogy a vírus az, ami hozzáfűzi magát más programokhoz, mert a vírusok sokszor csak felülírják az eredeti programot, és a fertőzött program nem látja el régi feladatát, csak a vírust tartalmazza. A netes férgeket is szokás vírusnak nevezni – ezek olyan programok, amelyek hálózaton keresztül küldözgetik magukat mindenfelé, például e-mailekhez csatolt file-okban.

1986 előtt a PC-k 16 bitesek voltak, és a programok nem dolgoztak hatékonyan, ha egyszerre 64 Kbyte-nál nagyobb adatmennyiséget kellett kezelniük. Sok régi szövegszerkesztő nem is hajlandó megnyitni az ennél nagyobb szövegfile-okat. Az Intel 80386-os processzorok megjelenésekor a PC-k képessé váltak 32 bites programok futtatására is. Majd ha sokkal olcsóbbak lesznek (egyszer biztos) az Intel Itanium processzorcsalád tagjai, akkor lesz 64 bites üzemmód is mindenki PC-jén. A Windows 95-öt úgy készítették, hogy már nem képes a régi 16 bites gépeken futni – de az új gépeken és Windowsokon is mennek a régi 16 bites, Windows 3.x-re és DOS-okra írt programok.

A Win32 platformon többféle típusú végrehajtható program létezik. Kompatibilitási okokból működőképesek a DOS-okban használatos COM és EXE formátumú programok és az NE EXE-k, azaz a Win16-os – Windows 1.x, 2.x, 3.x-hez készített 16 bites windowsos – programok. A Win32 natív végrehajtható formátuma a PE EXE – ilyenek a 32 bites windowsos programok.

A Win32-es programok futtatásához megfelelő 32 bites operációs rendszerre van szükség – Windows 95-re vagy a Windows 9x család újabb tagjára (Windows 98, Windows Me), vagy a Windows NT/2000/XP sorozat tagjainak egyikére.

A Win32-es vírusok valójában 32 bites windowsos programok, ezáltal működési lehetőségeik szinte beláthatatlanok. Lássunk néhány példát ilyen vírusra!

Elektronikus „állatkert"

A Win9x.Puma.1024 pontosan 1 Kbyte (1024 byte) hosszú. Amikor elindítanak egy általa megfertőzött file-t, az végignézi az aktuális könyvtár file-jait, hogy van-e köztük olyan, amelynek névkiterjesztése EXE és a tartalma Win32-es program. Ha Win32-es programot talál, ellenőrzi, hogy az már fertőzött-e Puma vírussal (a fertőzött file-okba beleírja jelzésképpen a „.murkry" aláírást). Ha még nem fertőzött a file, akkor hozzáfűzi magát, így az 1024 byte-tal hosszabb lesz. Kárt nem okoz – nyilván csak úgy hobbiból írták.

Vannak azonban ennél rosszindulatúbb szerzők is, például a hírhedt CIH vírus írója. Amikor elindítanak egy Win9x.CIH variánssal fertőzött programot, akkor elindul a vírus is. Nem végez azonnal file-műveletet, hanem megvárja, hogy a felhasználó olvasson (másoljon vagy futtasson) file-okat – ha ezek közt talál CIH-hel még nem fertőzött Win32-es programot, akkor megfertőzi azt. Amikor eljön az ideje – a CIH változatai különböző dátumra vannak beállítva –, akkor tönkreteszi a számítógépet a flash BIOS tartalmának felülírásával (nem minden számítógépen tudja megtenni ezt).

A CIH nagyon sikeres volt terjedésében. Ázsiában több százezer számítógépet fertőzött meg, Európában (hazánkban is) még számítógépes szakfolyóiratok CD-ire is felkerült. *(Szerencsére nem nálunk :-) – a szerk.)*

Mi jöhet még? Ha a számítógépünket még nem fertőzte meg vírus, nem indítunk el rajta idegen eredetű programokat, a Word és Excel file-okat csak a makrók futását letiltva nézzük meg, a gép indítását csak a merevlemezről engedélyezzük a BIOS-ban, akkor egyetlen vírus sem tud elindulni a gépünkön?

Besurranók

Sajnos vannak olyan programok, amelyek elindulnak akkor is, ha erre nem kérjük meg őket. A technika fejlődésével a szoftverek egyre nagyobbak lettek, és egyre több hibát találnak bennük. A hibák gyakran befolyásolják a rendszer biztonságát. Számos webhely – például a www.cert.org – foglalkozik azzal, hogy figyelmeztet, amikor ilyet találnak. Sajnos, ezek a webhelyek nem magyar nyelvűek.

2001-ben olyan hibát találtak az Internet Explorer 5.0-s és 5.5-ös verziójában, amely lehetővé tette a támadónak, hogy tetszőleges programot indítson el azoknak a gépein, akik megnézik az általa megfertőzött weboldalt, vagy megnézik a levelét. (Az Internet Explorer nem levelezőprogram, de hatással van az Outlook működésére.) Ráadásul az IIS webszerverben is találtak hibát, így lehetővé vált olyan féregprogramokat írni, amelyek pingponglabda-szerűen pattognak: webszerverről böngészőre, onnan webszerverre, majd böngészőre...

A Microsoft gyorsan kiadta a letölthető hibajavításokat, de erről sokan nem tudtak, hiszen magánemberek csak gépet és szoftverfelhasználási jogot szoktak venni, informatikai szolgáltatást nem, nem szólt nekik senki, ők nem olvasták a biztonságtechnikai webhelyeket, így nem tudták, hogy programjaikat frissíteni kell.

A Windows olyan elterjedt, hogy hibái sokkal érzékenyebben érintenek minket, mint a szűkebb körben használatos szoftverek esetében.

Az I-worm.Badtrans.B például emiatt oly kellemetlen. Az Internet Explorer biztonsági hibáját kihasználva terjed, vagy úgy, hogy a levélmellékletként csatolt file-ban érkező fertőzött programot elindítják. Vár néhány percet, majd szétküldi magát az Outlook címlistában szereplő címekre. Szül egy másik, önmagától nem terjedő programot KERNEL32.EXE néven, és a regisztrációs adatbázisban beállítja, hogy ez a program a gép bekapcsolása után mindig elinduljon. A KERNEL32.EXE szül egy billentyűzetfigyelő programot, amely naplózza a billentyűnyomásokat, és időnként egy e-mail címre továbbítja e naplót.

Az ilyen, e-mailben terjedő férgeknél ügyelni kell arra, hogy a levél feladójaként feltüntetett cím nem feltétlenül azonos a valódi küldő címével, a postai papírlevelekhez hasonlóan a feladó rovat tetszőlegesen manipulálható! A Klez.H vírus például megijesztett néhány embert, amikor a nevükben küldött vírust, azt egy másik felhasználó gépén megtalálta egy víruskereső szoftver, és a gyanú emiatt az ártatlan „feladóra" terelődött.

Bújócskázó víruskódok

A vírusírók a vírusok működését elemző szakemberek munkájának megnehezítésére is gondolnak. A víruselemzők (mi) gyakran

végigolvassák azt az utasítássorozatot, amelyből a vírus áll. Nehezebb a dolgunk, ha az utasítássorozat nem látható a file-ban, hanem csak működés közben számítódik ki – azaz a vírus kódolt, még problémásabb esetben polimorf is, vagyis fertőzésről fertőzésre változó formájú.

Milyen a polimorf kód? Ha Mari néninek azt mondom, hogy menjen el a boltba, és vegyen két kiló kenyeret, akkor utasítást adok neki. Ha azt mondom, menjen el a boltba, vegyen két kiló kenyeret, és mindenkinek, akivel találkozik adja parancsba ezt az utasítássorozatot, akkor vírusprogramot futtatok a fejében. Lássuk ennek a vírusprogramnak a gyengén polimorf változatát!

Ennek a szövegnek a betűit a következő ponttól cseréld le az ábécében következőre, zs esetén pedig a-ra: „LYdzsmídzsm dzsk zs ánykszázs, űdzsgdzsm" stb. Lusta vagyok leírni, inkább leírom kikódolva:

„Ennek szövegnek a betűit a következő ponttól cseréld le az ábécében következőre, zs esetén a-ra. Menjen el a boltba, vegyen két kiló kenyeret, erről a parancsról csináljon másolatot, és a másolatban az első pont utáni betűket cserélje ki az ábécében azt megelőzőre, a esetén zs-re. Az utasítássorozat másolatát adja parancsba mindenkinek, akivel találkozik..."

Az erősen polimorf kódban ráadásul az elöl álló visszakódoló rész (dekóder) mindegyik fertőzött vírusmintában más és más – hol a betűk sorrendjét cseréli ki, hol a szavakét, esetleg más bonyolult műveleteket végez. Két erősen polimorf utasítássorozatról nehezebb eldönteni, hogy azonos vírust tartalmaznak-e – sokkal nehezebb, mint két kódolatlan mintáról eldönteni ugyanezt.

A lényeg: a polimorf vírusokban van dekóder (cseréld ki a pont utáni betűket...), és van kódolt vírustörzs.

A szerény zseni

Egyes vírusírók nem arra ügyelnek, hogy minél nagyobb kárt okozzanak, hanem arra, hogy megmutassák nekünk, mennyire okosak.

A Win32.Zmist talán a legbonyolultabb file-fertőző vírus. Az összes vírus közül ennél a legnehezebb megállapítani egy file-ról, hogy egyáltalán megfertőzte-e azt. Nem egyszerűen csak polimorf (a fertőzött file-okban nincs a vírusra jellemző közös, állandó byte-sorozat), hanem a fertőzés módja is egyedi. A vírus nem az eredeti – vírusfertőzés előtti – program elején vagy végén van, hanem összekeveredik vele. (Például a Puma.1024 által megfertőzött 5120 byte-os programnál 4096 byte az eredeti program – ebben a részben csak néhány byte-ot ír át a vírus –, azután jön 1024 byte, ez tartalmazza a vírust.) A Zmist véletlenszerűen választott helyekre illeszti be magát, például ha egy fertőzött programnál a *Fájl* menü *Mentés másként* pontját kezelő utasításokhoz írja be magát, az azt jelenti, hogy a vírus akkor indul el, amikor a fertőzött programot használják és a *Fájl* menüben a *Mentés másként* menüpontra kattintanak. Ilyenkor, ha a gép bekapcsolása óta még nem indult el a Zmist, újabb fertőzni való Win32-es programokat keres. Hasonlattal élve: ez a vírus abban különbözik a többitől, hogy nem hozzáépít a házhoz egy kis szobát, hanem újjáépíti a házat, amely látszólag azonos az eredetivel, a különbséget csak nagy figyelemmel lehet észrevenni.

A www.cert.org a biztonsági hibákkal foglalkozó egyik nagy webhely

Tegyük fel, hogy a megfertőzött program a Word, és a vírust elindító utasítássorozat a *Fájl* menü *Mentés másként* pontját kezelő utasítássorozatba van belekeverve. Ennek az utasítássorozatnak a hossza a fertőzéskor megnőtt mondjuk 1200 byte-ról 1300 byte-ra. Ha a *Fájl* menü *Nyomtatás...* pontját kezelő utasítássorozat a program 5000-dik byte-jától kezdődött és előtte valahol a víruskódból már van 100 byte-nyi, akkor az most a program 5100-dik byte-jától fog kezdődni, és az összes utasítás, amely a programnak erre a pontjára adja át a vezérlést, a fertőzéskor átíródik: „ugorj 5000-re" helyett „ugorj 5100-ra" lesz. Azaz a Zmisttel fertőzött program sok helyen átíródik, átrendeződik, mégis működik! A vírus dekódere több ezer véletlenszerűen összeállított utasításból áll, de a vírus utasítássorozatának végrehajtás közbeni (kikódolt) állapota is változik a víruspéldányok között – a leghosszabb állandó byte-sorozatok hossza a kikódolt részben mindössze 5 byte!

A Zmistben beépített disassembler, assembler és forráskódfertőző funkció van. A disassembler végigolvassa a fertőzendő programot, feltérképezi hol vannak benne végrehajtandó utasítások, hol vannak benne adatok, és elkészít egy forráskódot.

Megtalálja az utasítások elejét. Ha az emberi szövegekben egy szót azonos fajúra cserélünk ki, valószínűleg értelmes marad. „Egyél lekvárt – egyél várat". Ha véletlenszerű helyre beszúrunk egy szót, nem feltétlenül szó elejére, hanem bármelyik betűtől kezdődően, többnyire hibássá válik a szöveg.

A disassembler feltérképezi azokat a helyeket, ahova ugrás történhet.

Az ugrás jelentésére példa: ha egy helyen az *OK* helyett a *Mégse* gombra kattintunk, akkor egy feltételes ugrás átugorja azokat az utasításokat, amiket csak az *OK* megnyomása esetén kéne végrehajtani. Szótárakban gyakran van ilyen hivatkozás: „Lásd az 526. oldalon!". Ha kibővítik a szótárat, az összes ilyen hivatkozást felül kell vizsgálni. Ezért térképezi fel a Zmist az ugrásokat. Amikor beleírja magát egy programba, átrendezi a programot, és az ugrások helyét is módosítja.

A forráskód fertőző része ez után beleírja a vírust a parányi részekre szétszedett programba, majd az assembler összerakja az egészet egy új programmá, amely tartalmazza a Zmistet és az eredeti programot.

Sok víruskészítő nem bír addig várni – tesztelni, tanulni, programozni stb. –, amíg olyan programot nem tud alkotni, ahol a fertőzés nem csak elrontja a megfertőzött programot, hanem az továbbra is működőképes marad.

Az általuk készített víruskezdeményeknél csak a vírus működik az általa megfertőzött file-ban, az eredeti program működésképtelen (lefagy).

Ezzel szemben a Zmist bonyolult módon megfertőzött file-jai működőképesek, mind a vírus, mind az eredeti program szempontjából.

●

Mit hoz a jövő? Sok új vírust, féregprogramot, trójait.

Vigyázzunk magunkra, frissítsük rendszeresen víruskereső szoftvereinket és vírusadatbázisukat – a kockázatokról és mellékhatásokról pedig kérdezzük meg orvosunk, gyógyszerészünk véleményét.

A szerkesztőségi anyagok vírusmentességét a **VirusBuster Kft.** saját fejlesztésű programjai is biztosítják.
www.virusbuster.hu

Ikszpés tippcsokor

A Windows 2000 és XP több ezer lehetséges regisztrációs beállítása közül kiragadtunk párat, ami igazán hasznos lehet a hétköznapi munkánk során.

Eke Zoltán

Mindenkinek volt már szerencséje a „kék halálhoz". Ha Windows XP-nél nem is, egy korábbi verzióban minden bizonnyal sűrűn találkozott vele. Ez egy nagyon bosszantó hibaüzenet, hiszen teljesen váratlanul jön elő (egy hiba hogyan másképpen jönne?), továbblépni belőle képtelenség, és a munkánk elmentéséről szó sem lehet.

A kép hirtelen átvált karakteres (olyan DOS-os) felbontásra, kék alapon teleírja hablaty szöveggel a képernyőt, amiből a hétköznapi felhasználó gyakorlatilag semmit nem ért meg. Azonnal hallani lehet a merevlemez(ek) leállását, és ebből az állapotából a számítógépet egyedül a reset gomb megnyomásával lehet kibillenteni.

Kék halált leggyakrabban hibás memóriamodulok, perifériák megszakításainak összegabalyodása, esetleg ugyanezen hardverelemek meghajtóprogramjai-nak hibája okoz. Ugye ismerős: „IRQL NOT LESS OR EQUAL"? A hiba okának felderítésében az operációs rendszer kézikönyve jó kiindulási pont, de a Microsoft webhelyén is megtudhatunk ezt-azt.

Automatikus újraindulás

A Windows XP alaphelyzetben úgy van beállítva, hogy ilyen kék halál esetén azonnal újraindul a számítógépünk. Ez még kellemetlenebb, hiszen még csak azt se tudjuk, mi történt, egyik pillanatban még dolgozunk, a következőben meg bambán bámuljuk a BIOS bootolási procedúráját. Nem jó ez így! Kapcsoljuk ki!

Lekérjük a *Sajátgép* tulajdonságait (jobb egérgomb a *Sajátgép* ikonján, majd *Tulajdonságok*), és ellapozunk a *Speciális* fülre. Az *Indítás és helyreállítás* csoportban lenyomjuk a *Beállítás* gombot, majd az előugró panel *Rendszerhiba* csoportjában kiveszszük a pipát az *Automatikus újraindítás* elől.

Két *OK* gomb lenyomása után, ha netán egyszer majd eljön a kaszás, a gép ismét magába fog roskadni, de legalább feldobja a hibaüzenetet, és nem fog automatikusan újraindulni. Sovány vigasz.

Kézi halál

Ha valami csoda folytán még nem volt szerencsénk a kék halálhoz, kísértsük meg a sorsot. Elvégre van erre egy beépített szolgáltatás. Hoppá! Nagyon fontos, hogy a technika bevetése előtt végezzük el a fenti beállítást, és minden programot zárjunk be, minden dokumentumot mentsünk el!

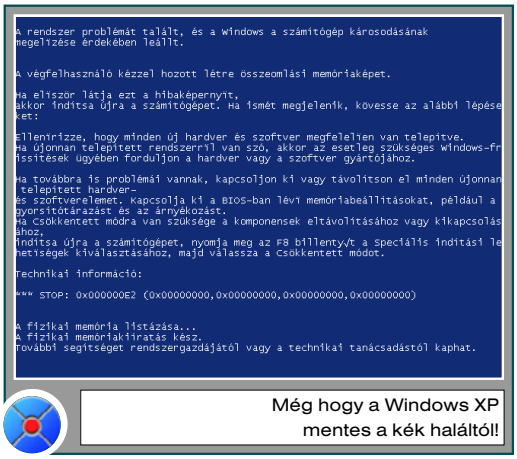

Még hogy a Windows XP mentes a kék haláltól!

Ha az előkészületek rendben lezajlottak, szedjük elő az univerzális svájci bicskánkat, a regedit.exe-t és nyissuk meg a *[HKEY_LOCAL_MACHINE\SYSTEM\CurrentControlSet\Services\i8042prt\Parameters]* ágat. Ezen belül hozzunk létre új duplaszavas bejegyzést „CrashOnCtrlScroll" névvel, és adjunk neki értékül 1-et. Zárjuk be a regisztrációs adatbázis szerkesztőjét, indítsuk újra a számítógépet, és azon nyomban döntsük romba az egész kócerájt. Lenyomjuk a jobb oldali [Ctrl] gombot és közben kétszer lenyomjuk a [Scroll Lock]-ot.

Ugye a háttérben nem futott egy lényeges program sem?! Mellesleg a rossz nyelvek szerint a hibrid Windows rendszerek (Windows 95/98/Me) véletlenszerűen indítgatják el ezt a „szolgáltatást", ugyanis a felhasználók nem tudják mással magyarázni a sok leakadást ;-).

Magasabb prioritás

Egy évvel ezelőtt már foglalkoztunk a Windows XP futó szálainak és azok prioritásának fogalmával (Feladatok és szolgáltatások – CHIP, 2001/10/106), ezért most ismétlésként röviden csak annyit, hogy a rendszer fontos moduljai magas prioritási szinten futnak, a többi, beleértve az általunk elindított programokat is, normál prioritással hajtódnak végre. A magasabb szint értelemszerűen gyakoribb, gyorsabb végrehajtást jelent, hiszen sűrűbben kerül sor a végrehajtására. Ezért ha elégedetlenek vagyunk egy program Windows XP alatt nyújtott teljesítményével, emeljük meg a prioritását.

De mire? Az alapszint felett található a „normál feletti", a „magas" és a „valós idejű". Biztonsági szempontból a legcélszerűbb a „magas" prioritási szintet használni.

De hogyan? Léteznek programok – többségük játék –, amelyekben ez a magasra emelés egy menüpont bekapcsolásával elintézhető. Ilyen például a Dungeon Siege. A többinél pedig előhívjuk a feladatkezelőt ([Ctrl Alt Del] vagy jobb gombbal kattintás a tálcán, majd a feladatkezelő indítása), és a *Folyamatok* lapon található rengetegből kikeressük programunkat, rákattintunk jobb egérgombbal. A felbukkanó menüből érhető el a prioritás állítása.

A rendszer kicsit akadékoskodik, de könnyen, az *OK* gomb lenyomásával érvényesíthető a váltás.

Megy a játék, [Alt Tab]-bal kilépés az Asztalra, matatás a feladatkezelőben, vissza a játékba. Nincs valami egyszerűbb módszer? Van, de a registryben kell matatni hozzá.

A következő pár sort gépeljük be a jegyzettömbbe és mentsük el az Asztalra, például prioritás.reg néven. A középső tétel „C:\\WINDOWS\\" részét mindenki módosítsa a saját operációs rendszerének a lelőhelye szerint – például C:\\WINNT, D:\\WINDOWS stb.

```
REGEDIT4
[HKEY_CLASSES_ROOT\exefile\Shell\IMP]
@="Indítás magas prioritással"
[HKEY_CLASSES_ROOT\exefile\Shell\IMP\Command]
@="C:\\WINDOWS\\System32\\cmd.exe /c start \"IMP\" /high \"%1\""
[HKEY_CLASSES_ROOT\exefile\Shell]
@="open"
```

Utána nincs más dolgunk, kettős egérkattintással elindítani ezt a frissen létrehozott file-t, ami két *OK* gomb lenyomásával elvégzi a szükséges módosításokat a registryben.

És most? Ha egy programot indítani szeretnénk, akkor ne a szokásos bal egérgomb kettős kattintását használjuk, hanem nyomjuk meg a jobb oldalit.

A felugró menüben, rögtön a megnyitás tétel alatt látható az újdonság: *Indítás magas prioritással*. Ha ezt választjuk, egy tizedmásodpercre felvillan egy parancssori ablak, majd indul is a programunk. Ha netán kétségeink lennének, ellenőrizhetjük a prioritási szintet a feladatkezelőben.

Átmeneti szemét

Minden operációs rendszernek szüksége van egy mappára, amit átmeneti tárolónak, angolul temporary – röviden temp – mappának nevez. Ebbe csomagolja ki a tömörítvényeket, ide dobja be a programok telepítésekor keletkező átmeneti file-okat, de a képszerkesztők is itt tárolják a megnyitott alkotás másolatát. Miért érdekes ez? Csupán azért, mert ezeket az ideiglenes file-okat a rendszer és a programok is szeretik ottfelejteni, így ez a szemét temérdek helytől foszt meg bennünket a merevlemezen. Megoldás, hogy időnként kézzel kell a temp mappában szőnyegbombázást végeznünk, halálra ítélve az összes ott található, mellesleg felesleges file-t.

Aki még DOS-on vagy régi Windowson nevelkedett, igényli a TEMP mappa szem előtt tartását. Régen ezt úgy oldottuk meg, hogy létrehoztunk egy C:\TEMP mappát, majd az autoexec.bat rendszerindító file segítségével tudattuk a rendszerrel (SET TEMP=C:\TEMP), hová piszkíthat.

A Windows 9x sorozat ezt szépen figyelmen kívül hagyta, és a maga alá gyűrt (C:\WINDOWS\TEMP) mappát használta erre a célra. A Windows 2000 és XP még kacifántosabb. Itt ugyanis minden beállított felhasználónak van saját profilmappája, benne a dokumentumai, az alkalmazások beállításai, a netes és egyéb ideiglenes file-jai. Addig, amíg több felhasználó fér hozzá a géphez, ez rendjén is van. De ha otthon, egyedül használjuk a Windowst, célszerű könnyen elérhető helyre tenni a szemetest, például a régi, jól bevált „c:\temp”-et használni.

Első lépésben hozzuk létre a C:\TEMP mappát.

Utána kérjük le a *Sajátgép* tulajdonságait, és lépjünk a *Speciális* lapra. Az alján láthatjuk a *Környezeti változók* feliratú gombot, erre kattintsunk rá. A felbukkanó ablak mindkét csoportjában található TMP és TEMP változó, ezek az alapbeállítás szerinti helyre mutatnak. Ezeket mind írjuk át „C:\TEMP”-re, majd érvényesítsük.

Az NTFS gyorsítása

Az NTFS file-rendszerről pró és kontra már temérdek véleményt közzétettek. E file-rendszert azonban vitathatatlan előnyei miatt szeretjük használni – a hátrányait pedig igyekszünk megszüntetni, vagy ha nem lehet, egyszerűen nem veszünk róluk tudomást.

Az NTFS egyik hasznosnak szánt jellegzetessége a file-hozzáférés pontos regisztrálása. A FAT16-ban két időpont került feljegyzésre, a file létrehozásának és módosításának ideje. Az NTFS bevezette a file-hoz való utolsó hozzáférés idejének pontos figyelését is, amit utóbb a FAT32 is „átvett”, igaz csak dátum szinten. Nagyon hasznos szolgáltatás, de otthon semmi szükség rá, csak feleslegesen lassítja a file-okkal való munkát. Kikapcsolásához elég egyetlen bejegyzés a regisztrációs adatbázisban.

Keressük meg a *[HKEY_LOCAL_MACHINE\System\CurrentControlSet\Control\FileSystem]* ágat, amelyben már gyárilag van pár tétel. Hozzunk létre dupla szavas azonosítót „NtfsDisableLastAccessUpdate” névvel, és adjunk neki értékül 1-et. Újraindítás után a file-rendszer immár nem fogja tárolni az utolsó hozzáférés dátumát.

Parancssor?

Ritkán ugyan, de előfordul, hogy egy-egy utasítás végett használom a Windows XP parancssorát – vagy ahogy közismertebb: a DOS ablakot. Apróságokat szoktam vele elintézni, és nem is ismerem a teljes utasításkészletét, ezért nagyon meglepődtem, amikor kiderült, van itt bizony egy sor nem dokumentált utasítás. A teljesség igénye nélkül íme egy rövid válogatás:

- BOOTCFG: segítségével módosítható a rendszerbetöltőt vezérlő BOOT.INI file.
- DEFRAG: a neve egyértelművé teszi a feladatát, a lemezrendezőt futtatja.
- DISKPART: lemezparticionáló.
- DRIVERQUERY: kiírja a telepített eszközök listáját és azok tulajdonságait.
- SC: szolgáltatásokat lehet leállítani, elindítani.
- SYSTEMINFO: rövid rendszerinformáció.
- TASKLIST: a futó programmodulok listáját sorolja fel, mint a feladatkezelő ([Ctrl Alt Del]).
- TASKKILL: ugyanezen futó modulok állíthatók le név vagy PID-azonosító alapján.

A fenti pár sor olvasásakor bizonyára sokan azt gondolják: teljesen felesleges ezeket listába szedni, hiszen egérrel, a grafikus felületen ugyanezek sokkal látványosabban és gyorsabban elérhetők. Igen ám, de ezek a parancssori utasítások bootoláskor is kiadhatók, valamint nemcsak a saját gépünkre vonatkozhatnak!

Minden különösebb hókuszpókusz nélkül lehet például helyi hálózaton át másik gépen szolgáltatásokat elindítani, leállítani, futó programokat listázni stb.

Természetesen mindez csak akkor működik, ha a kiszemelt célszámítógépen is Windows XP fut, és ismerjük annak felhasználói adatait. Rendszergazdák hasznos szerszáma.

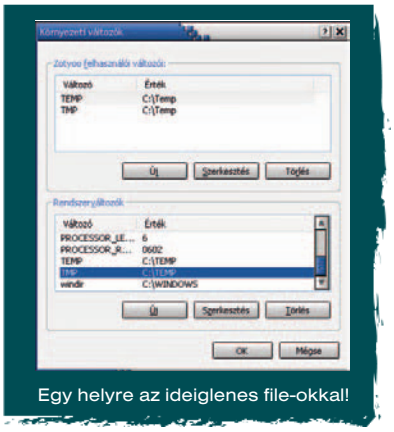
Egy helyre az ideiglenes file-okkal!

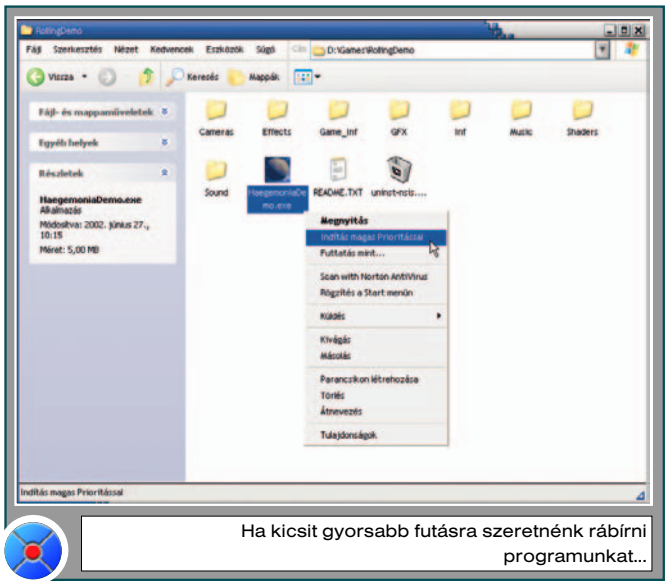
Ha kicsit gyorsabb futásra szeretnénk rábírni programunkat...

Kerülőutakon járva

Ahogy a CHIP magazinban megígértem, e hónapban megnézzük, hogyan tudunk tetszőleges darabszámú kördiagramot legyezőszerűen kinyitni – miként eredetileg is terveztük. Ahogy azt a legutóbbi rész végén is említettem, ehhez szükségünk lesz egy olyan nem lineáris videovágó programra, amely ismeri a Gradient Wipe átmenetet.

Weisz Tamás

Ez olyan képváltás, amelynél a változás mikéntjét egy szürkeárnyalatos kép pontjai, egész pontosan azok világosságértékei határozzák meg – legelőször a fekete, legkésőbb a fehér színű pontok alatti területek fognak megjelenni.

Ezt az effektust elég sok vágóprogram ismeri, például az egyik legismertebb, az Adobe Premiere vagy a jobb sorsra érdemes Corel Lumiere (amellyel azóta IMSI Lumiere Studio néven is találkozhattunk), de érdemes mindenkinek megnéznie kedvenc programját, hátha abban is megtalálható, még ha esetleg más néven is.

Elképzelhető, hogy egyes programoknál a színek pont fordítva működnek, ez esetben értelemszerűen a maszkok inverzét kell használnunk.

Info

- Diagramok kicsit másképpen – CHIP, 2001/11/110
- Szépülő oszlopok – CHIP, 2001/12/121
- Oszlopok Xara módra – CHIP, 2002/1/111
- Pontos oszlopok – CHIP, 2002/2/109
- Halmozzuk az oszlopokat – CHIP, 2002/4/119
- Édes diagramok – CHIP, 2002/5/123
- Gyertyák a tortára – CHIP, 2002/6/109
- R.A.V.E.-be ért grafikonok – CHIP, 2002/7/101
- Megmozduló képpontok – CHIP, 2002/8/105
- Korlátok között manőverezve – CHIP, 2002/9/110
- Corel Lumiere – Vágószoba napjainkban – CHIP, 1997/5/70
- Adobe Premiere 5 – Ötös, de nem csillagos – CHIP, 1998/10/117
- Adobe Premiere 6 – Szép új digitális világ – CHIP, 2001/4/119

Kezdődhet a maszkabál

A munka ezúttal is a grafikon előkészítésével, illetve az átmenetet leíró képek létrehozásával kezdődik.

Először is a grafikont a CHIP februári számában részletesen bemutatott módon át kell tennünk Paint Shop Próba (PSP). Ha sűrűn kell végrehajtanunk ezt a műveletsort, akkor érdemes lesz minél hamarabb beszereznünk egy CorelDraw 11-et, ugyanis abban a Photo-Paint és a Photoshop formátumba történő exportálásnál lehetőségünk van végre megtartani az eredeti rétegstruktúrát a *Maintain Layers* kapcsoló használatával – így megúszhatjuk ezt az egész procedúrát.

Ha valaki nem akarja felcsinosítani a PSP kínálta lehetőségekkel a diagramját, akkor neki egyáltalán nem kell köztes programot használni, a „kulcskockákat" közvetlenül a CorelDraw-ból is létrehozhatja, exportálhatja.

Akár a Draw-t, akár a Paint Shop Prót használjuk, legelőször – a háttér kivételével – kapcsoljuk ki az összes réteget, és erről készítsünk önálló képet a Draw-ban a *File → Export* (vagy [Ctrl E]), a PSP-ben pedig a *File → Save Copy As* (vagy [Ctrl F12]) művelettel. (Figyeljünk oda, hogy a Draw-ban a láthatósággal együtt a nyomtatást is ki kell kapcsolni, különben exportáláskor mindegyik réteg megjelenik a pixelgrafikus képen.)

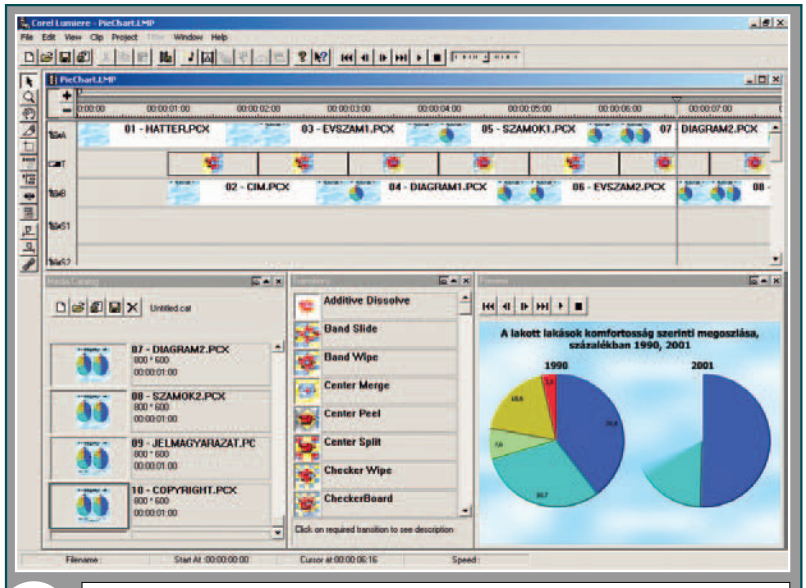

Corel Lumiere-ben összerakjuk az előre elkészített képeket és az átmeneteket

Ezután kapcsoljuk vissza a címet, és ezt is mentsük el. Ezt követi az első évszám, az ehhez tartozó diagram, az azon lévő számok, a másik évszám, az ez alatt lévő diagram, ennek a számai, majd a jelmagyarázat, végül a copyright vagy a forrás megjelölése.

Természetesen a képek száma és tartalmuk grafikononként változik, változhat, sőt akár ebben az esetben más „csomagot" is összeállíthatunk, például a két kört egy lépésben, vagy legalábbis egy maszk segítségével jeleníthetjük meg.

Miután készen vagyunk ezekkel a képekkel, nekikezdhetünk az átmeneteket leíró szürkeárnyalatos bitmapek, maszkok készítésének. Ezeket valamivel egyszerűbb Paint Shop Próban előállítani, ezért kezdjük ezzel a programmal.

A diagramról készítsünk másolatot (*Window* → *Duplicate* vagy [Shift D]), nehogy végzetes baleset érje az eredetit. Ezután töröljük az összes réteget (*Layers* → *Delete* vagy a *Delete layer* gomb a rétegek palettáján) a háttér és a grafikonokat tartalmazó fóliák kivételével.

Ha ezzel megvagyunk, előtérszínnek válasszunk fehéret, háttérszínnek feketét, majd a kifestési stílusok közül az elsőt állítsuk háttérből előtérbe tartó körkörös átmenetre (*Style: Radial Gradient; #1 Foreground-Background; Invert gradient* bekapcsolva; *Horizontal: 50; Vertical: 50; Repeats: 0*), a másodikat pedig egyszínű kitöltésre (Solid).

Az *Invert gradient*et azért kell bekapcsolnunk, hogy az óramutató járásával ellentétes irányú legyen a

Ezután jöhet a lényeg, az átmenetleíró színátmenet. Ehhez váltsunk át a grafikon rétegére, és a kijelölőeszközzel (Selection Tool) húzzunk keretet az első

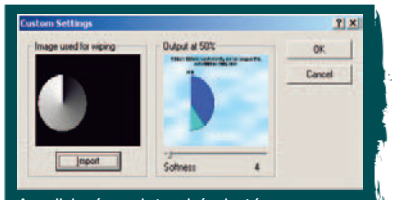

A szürkeárnyalatos kép határozza meg a képátmenetet

kör köré. Ezután a *Selections* → *Float* (vagy [Ctrl F]) paranccsal vagy a kereten belülre kattintva a kijelölést korlátozzuk az első diagramra. A kört – biztos, ami biztos – kicsit kiterjesztjük (*Selections* → *Modify* → *Expand:* 2–3 képpont), majd a *Flood Fill* eszköz kiválasztása után kattintsunk a körbe az egér bal gombjával. A másik kört úgy tudjuk leggyorsabban eltüntetni, hogy „kifordítjuk" a kijelölést a *Selections* →

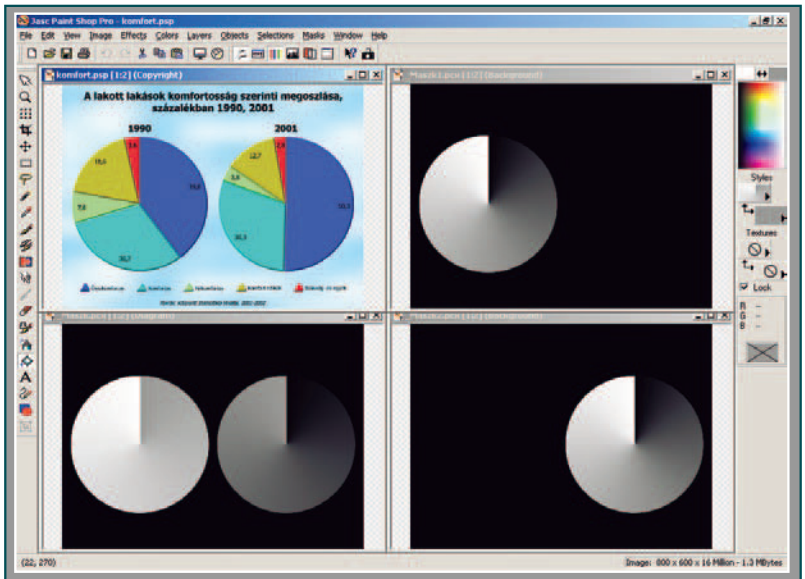

A diagram és a hozzávaló maszkok

színátmenet, ugyanis ebben az esetben lesz a képátmenet az óramutató járásával egyező irányú.

A színátmenetet úgy tudjuk beállítani, hogy először a fekete háromszögre kattintunk, a felbukkanó menüből kiválasztjuk a második elemet, majd rákattintunk a téglalapra, végül a megjelenő ablakban beállítjuk a fentebb leírt értékeket, jellemzőket.

Miután beállítottuk a kitöltéseket, válasszuk ki a háttérréteget, és kattintsunk a képre az egér jobb gombjával, hogy kitöltsük teli feketére.

Invert művelettel ([Shift Ctrl I]), majd az *Edit* → *Clear*rel ([Del]) töröljük a réteg többi részét.

Miután ezt a képet elmentettük (PCX vagy TIFF formátumba), vagy újra másolatot készítünk az eredeti diagramról, és kezdjük az elejétől az egészet a másik körrel, vagy – és inkább ezt javaslom – addig nyomkodjuk a [Ctrl Z]-t (*Edit* → *Undo* parancs), amíg meg nem jelenik a második kör, és erről a pontról indulva hozzuk létre a másik maszkot (természetesen más néven mentve el!).

Ha csak egy maszkot szeretnénk használni, de két „lépcsőben" akarjuk megjelentetni grafikonjainkat – bár szerintem ez esetben egyszerűbb a kétmaszkos megoldás –, akkor az első körnél ne fehér, hanem középszürke (R: 128; G: 128; B: 128) előteret állítsunk be, illetve a második diagramhoz fehér előtérszínt és ugyanezt a középszürke hátteret válasszuk.

Ugyanez kicsit másképpen

Ilyen maszkot CorelDraw-ban is létrehozhatunk, bár kicsit trükköznünk kell. Hogy miért? Mert a Draw-ban nincs ilyen színátmenet, csak hasonló: a kúpos (Conical), de az egyszerre két irányba megy.

Nekünk azonban most nem ilyen kell, ezért kénytelenek leszünk két félből összerakni egy teljes átmenetet.

Készülő maszkunknak hozzunk létre új dokumentumot vagy új oldalt (*Layout* → *Insert Page* vagy [PgDn]). Erre másoljuk át az eredeti háttér téglalapját – amit színezzünk át feketére –, és az első diagramot. (Szerencsére a CorelDraw *Copy–Paste* párosa nemcsak a tartalmat, hanem a pontos pozíciót is megtartja.) Utóbbi csak arra kell, hogy lássuk, mekkora kört kell létrehoznunk (picivel nagyobbat nem árt), és pontosan hova kell igazítanunk – ezután akár ki is törölhetjük, de hagyhatjuk is, hiszen úgyis el fogjuk takarni.

Miután létrehoztuk a kört, fessük ki kúpos (Type: Conical), –90 fokkal elforgatott (Angle), feketéből (From: Black) 50%-os szürkébe tartó (To: 50% Black) átmenettel. Ebből a körből készítsünk másolatot a [szürke +] megnyomásával.

A másolat kitöltését módosítsuk úgy, hogy a kezdőszínt átállítjuk fehérre (From: White). Most már csak az a gond, hogy olyan körre lenne szükségünk, amelynek bal fele a jelenlegi felső körünk, míg jobb fele a pillanatnyilag alul, és így takarásban levő kellene, hogy legyen.

Mi sem egyszerűbb ennél: a felső kör jobb felét átlátszóvá kell tennünk.

Vegyük elő az eszközök közül az *Interactive Transparency Tool*t, az átlátszóság típusának állítsunk be lineárist (Transparency Type: Linear) a tulajdonságsoron, majd kattintsunk a mellette lévő *Edit Transparency* gombra. A megjelenő ablak gyakorlatilag meg fog egyezni a *Fountain Fill* ablakkal, mindössze a címe – és hatása – különbözik azétól.

A *Color Blend* keretben (amely igazából ez esetben nem *Color*, hanem *Transparency*) válasszuk ki a *Custom* típust, majd hozzunk létre köztes pontot.

Az elsőt állítsuk 49%-hoz, és színezzük fehérre (vagyis teljesen

fedettre), míg a másodikat 50%-hoz állítsuk, és színezzük feketére (vagyis teljesen átlátszóra).

Amint megnyomjuk az *OK* gombot, máris ugyanolyan szép átmenetet kapunk, mint amilyet a Paint Shop Próban készítettünk. Illetve mégsem egészen: a középpontra ránagyítva látható a turpisság és egy kis csúszás, de ez alig vagy egyáltalán nem látható, ha a teljes képet nézzük.

Másik lehetőség, hogy létrehozunk egy akkora téglalapot, ami kényelmesen lefedi a kör jobb felét. E négyszöget úgy kell elhelyezni, hogy jobb széle pontosan a kör felénél menjen át.

Ebben segíthet, ha bekapcsoljuk az objektumokhoz történő igazítást a *View* → *Snap To Objects* pontban, hiszen a kör középpontja is „érzékeny pont”. Miután a téglalap a helyére került, jelöljük ki a kört, és az *Effects* → *PowerClip* → *Place Inside Container* kiválasztása után a vastag nyíllal kattintsunk a téglalapra.

Ha eközben a kör elmozdulna, akkor az *Edit* → *Undo* (vagy [Ctrl Z]) használata után az *Options* ablakban (*Tools* → *Options* vagy [Ctrl J]) a *Workspace/Edit* oldalon kapcsoljuk ki az *Auto-center new PowerClip contents*et, és próbálkozzunk újra.

A maszk exportálásakor nagyon figyeljünk arra, hogy kapcsoljuk ki az *Apply ICC profile* kapcsolót. Ellenkező esetben a színkezelő jóvoltából a feketéink nem igazán lesznek feketék, ami a későbbiekben némi gondot okozhat.

Egyéni utakon

Innentől kezdve nagyon egyszerű a dolgunk, hiszen gyakorlatilag minden megvan, amire szükségünk lesz az animáció elkészítéséhez: a kulcskockák és az átmeneteket leíró képek.

Ám ettől a ponttól kezdve csak általános tanácsokat tudok adni, mivel ezeket a lépéseket a különböző programokban eltérően kell megtennünk.

Miután a vágóprogramban létrehoztuk az új videót, dokumentumot, projektet – az elnevezés attól függ, melyik programot használjuk –, állítsuk be a végső animáció méretét akkorára, amekkora képekkel dolgozunk.

Az átméretezést ne bízzuk a vágószoftverre, inkább valamelyik „szakiparosra”, akár a PSP-re, akár a Photo-Paintre.

Ezután a képeket egyesével húzzuk rá az időegyenes két fő sávjára, állítsuk be a hosszukat egy-másfél-két másodpercre, és gondoskodjunk a kellő átfedésekről.

A címeknél, a jelmagyarázatnál és az egyéb részeknél használhatjuk szinte bármelyik „törlő” (Wipe) átmenetet, a diagramoknál pedig azt a *Gradient Wipe*-ot, ami miatt egyáltalán ezeket a programokat igénybe akartuk venni.

Ezután már nincs más dolgunk, mint létrehozni az AVI vagy QuickTime videót, és gyönyörködni művünk szépségében!

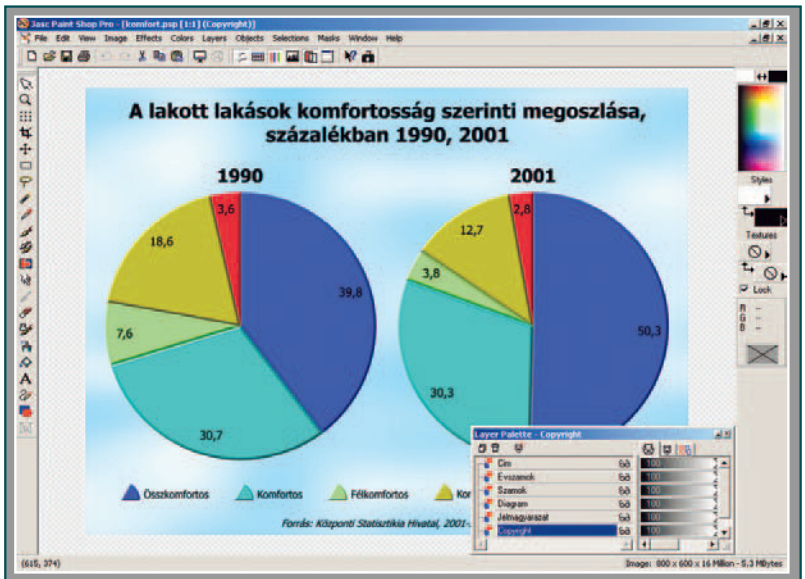

A diagramot előkészítettük Paint Shop Próban

Sponga Tamás

Magyarul huhog

UHU-Linux

Lezárult a teljesen magyar fejlesztésű UHU-Linux béta korszaka: megjelent az UHU-Linux 1.0 RC1 (Release Candidate 1). Sőt már a disztribúció jövendőbeli CD-borítója is elkészült, letölthető.

UHU-Linux 1.0 RC1 – a magyar Linux-disztribúció

Az operációs rendszer és a csomagban található alkalmazások úgy készülnek, hogy otthoni, multimédiás és hálózati felhasználásra egyaránt megfelelljenek.

A disztribúcióban a teljesen magyarított KDE 3, Gnome2, OpenOffice.org, MrProject, és a hazai fejlesztésű mplayer médialejátszó is megtalálható.

Az operációs rendszer honlapján nagyon sok dokumentáció lelhető fel, amit a kezdők és haladók egyaránt hasznosan tudnak forgatni. Néhány példa: Hogyan térjünk át DOS-ról, Windowsról Linuxra? Linux Abszolút-Kezdő Hogyan. Konfiguráció Hogyan. Gnome FAQ. A disztribúció ingyenesen letölthető.

- www.uhulinux.hu
- ftp://ftp.uhulinux.hu

Sínen van...

Xbox Linux Project

Mint arról a CHIP Magazin hírt adott, az Xbox Linux Projectben sikerült a Microsoft játékkonzolának a BIOS-át (ami a PCI perifériákat inicializálja és képes kontrollálni a gép működését) kikerülni a Clean BIOS programmal. A fejlesztés nem állt meg és nem kellett sokáig várni, míg megérkezett az első jelentős eredmény, amiről tulajdonképpen a projekt szól: bootolható Linux Xboxra. Az Xbox Linux 0.1 immár letölthető – mindössze csupasz kernelt nyújt, videokimenet nélkül, telnet session és karakteres shell érhető el alóla, illetve webszerverként működhet. Két nappal az Xbox Linux 0.1 után megjelent a hangvezérlő és az USB csatolók kezeléséért felelős kernelkiegészítés.

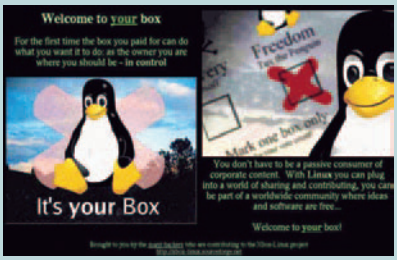

Alakul az Xbox háziasítása

A Microsoft eddig nem kommentálta az Xbox Linux Project eredményeit.

- http://xbox-linux.sourceforge.net/

Nyílt forrású iroda

Gobe Software

A BeOS az 5.0-s verziója megjelenése után vált igazán híressé, ám így sem tudott szélesebb körben elterjedni, holott sok cég a rendszer mellé állt, és elkezdődtek a nagyobb fejlesztések is. Az egyetlen nagyobb irodai programcsomagot a Gobe Software fejlesztette gobeProductive néven. A BeOS-es változat a 2-es verzióig jutott el, ám a Be Inc. gyors hanyatlása a Gobe fejlesztőit a windowsos változat fejlesztése felé terelte. A Gobe Software már régebben jelezte, hogy gondolkodnak a linuxos változat elkészítésén, sőt többször nekifogtak a kódolásnak is. Eközben jutott a fejlesztők eszébe, miért ne lehetne az irodai programcsomagjuk olyan alap irodai csomag a Gnome grafikus felhasználói környezetben, mint amilyen KDE alatt a KOffice – ha már a gobeProductive for Linux úgyis a Gnome 1.4 programkönyvtárra épül.

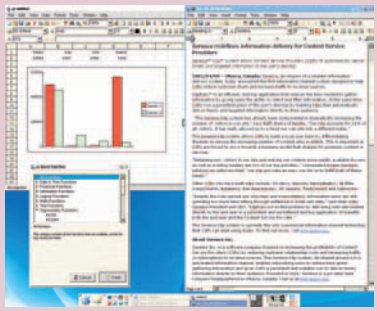

gobeProductive for Linux

A Microsoft Office-szal erősen kompatibilis gobeProductive for Linux prealfa verziója már elkészült, és letölthető. A szövegszerkesztőt, táblázatkezelőt, vektorgrafikus rajzolót, képszerkesztőt és bemutatókészítőt egyben tartalmazó alkalmazást hamarosan szabaddá teszik, és a GNU GPL licenc fog rá vonatkozni. Előnye, hogy kicsi, gyors és nagyon jó arányban kompatibilis a Microsoft Office programjaival.

- www.gobe.com/products/productive/gobeproductive.html
- www.gobe.com/downloads/gobe_linux_x86_install.tgz

Integrált kommunikáció

Lotus

A Lotus berkeiből nemrég kikerült a Lotus Domino Server RC verziója. A Domino szervercsalád a világ legelterjedtebb, több platformon azonos szolgáltatásokat nyújtó integrált kommunikációs megoldása. Használatával egységes környezetben lehet bonyolítani az elektronikus levelezést, netböngészést, egyéni és csoportos naptárhasználatot és csoportmunkát. Új, 6-os verzióját a Linuxon kívül (khmmm, csak szerényen – a szerk.) Windows, Mac OS, Solaris (Sparc), IBM Aix és OS/400 operációs rendszerhez készítik. Előzetes verziója regisztráció után ingyenesen letölthető.

- http://www-10.lotus.-com/ldd/notes6

Szoftmodem összefoglaló

A „hagyományos” telefonos kapcsolathoz használt modemekből két fajta van: a megbízható, de drágább, analóg hardvermodemek, ezek legtöbbje külső eszköz; illetve az olcsóbb, de megbízhatatlanabb szoftveres modemek, melyeket gyakran WinModem/LinModem néven említenek.

SuSE-csapat (info@suselinux.hu)

Linux alatt hardveres modemet célszerű használni, mert azok szabványos megoldáson alapulnak, és a Linux 100%-ban támogatja ezeket. Napjainkban azonban egyre gyakrabban találkozunk szoftveres modemekkel (szoftmo-demként is emlegetik eze-ket). Ezek ugyan olcsób-bak, de a modemfunk-ciókat szoftveresen látják el, ezért kevésbé megbíz-hatóak. A legtöbb bonyo-dalom elkerülhető megbíz-ható hardveres modem vásárlásával. Ezek nem igényelnek külön kártya-helyet (általában soros portra csatlakoznak), és mindenkori állapotukat LED-ek jelzik. A következő gyártók modemjei hazánk-ban is kaphatóak (felsoro-lásunk messze nem teljes): 3Com, Acorp (EMT/ET), Mercury, Dialcom (van belső változata is), Webrider HW. Vásárláskor mindig kérdezzük meg, hogy a modem hardvermodem-e, illetve nézzük meg a kézikönyvét.

Mitől „szoft” a modem?

A szoftmodemeket nem vezérli a soros port, de a digitális jelfeldolgozó egy-ségüket (DSP) a kártyán közvetlenül ve-zérelheti a CPU. A modemek kezelésének alapvető parancskészletét az ITU (⇨ International Telecommunications Union: www.itu.ch) és a TIA (⇨ Tele-communications Industry Association: www.tiaonline.org) szabványosította (ITU V.250 és TIA/EIA 602). E parancskészlet régebbi neve: Hayes vagy AT parancskészlet (a parancsokat AT-kódoknak nevezik). A Linux lehetővé teszi a hardveres modemek e szabványok szerinti kezelését. A szoftveres modemek sajnos nem veszik figyelembe e szabványokat, és saját, dokumentálatlan programozási felületük van. Ráadásul csak a gyártó cégektől függ, hogy melyik operációs rendszerhez készítik el a meghajtóprogramjaikat (meghajtó, driver). Ha az eszköz szabadalom által védett chipet tartalmaz, akkor nem lehet nyílt forráskódú meghajtóprogramot készíteni hozzá, csak akkor, ha az alapvető dokumentáció publikus.

Az alábbiakban összegyűjtöttük, hogy az egyes elterjedt szoftmodemekhez miképp tudunk támogatást szerezni Linux alá. Fontos hangsúlyoznunk: a szoftmodemek meghajtóprogramja általában nem része a SuSE Linux terméknek, így ezekhez telepítési támogatást sem tud nyújtani a SuSE.

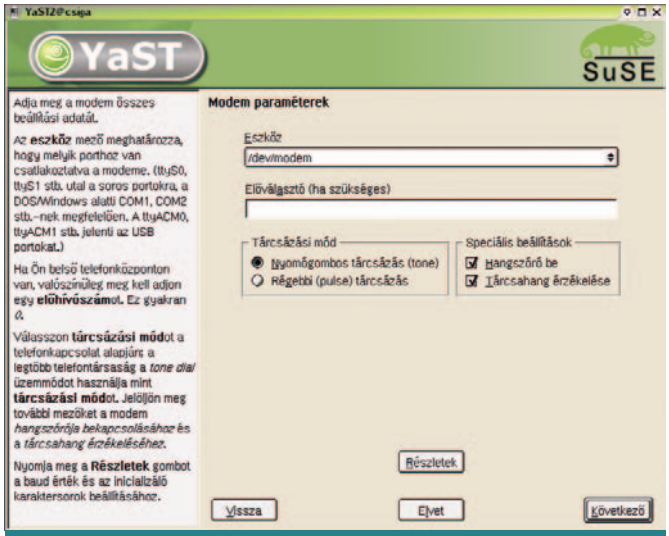

Ha „él” a modemünk, az üzemmódot a YaST2-ben már könnyen beállíthatjuk

Első próbálkozások

A szoftmodemmel való első próbálkozás után elképzelhető, hogy rögtön sikerül a YaST2-ben beállítanunk a hálózatot. Ha mégsem, közvetlenül a modem meghajtóprogramját kell tesztelnünk a YaST2-n kívül, hogy eldönthessük, látja-e a rendszer a modemet. Ehhez az alábbi tesztet érdemes elvégezni.

Vegyük sorra a teszt lépéseit! Ha belső modemünk van, felismerhetővé tehetjük a rendszermag által, a *setserial* paranccsal – enélkül a rendszermag nem is tudja elérni a modemet. Próbáljuk ki a következő modemtesztet az alábbi eszköznevekkel:

{{/dev/ttyS0}}: az első soros csatlakozó eszközneve

{{/dev/ttyS1}}: a második soros csatlakozó eszközneve

{{/dev/ttyACM0}}: az USB-s modem eszközneve

{{/dev/ttyS2}}: alapesetben a belső modemek eszközneve (a setserial paranccsal használható)

Használjuk azt az eszköznevet, ahol a modem megtalálható. A példában a /dev/ttyS0 eszközt használjuk.

- Rendszergazdaként (root) nyissunk két terminálablakot a grafikus felületen: *xterm &* és *xterm &*.
- Az első ablakba írjuk be: *cat /dev/ttyS0*. Vagyis minden, ami a /dev/ttyS0-ról jön (ez a modem), itt jelenik meg.
- A másik terminálban adjuk ki a következő parancsot: *echo „AT” >/dev/ttyS0* vagy *echo -e „AT\r” >/dev/ttyS0* vagy *echo -en „AT\r” >/dev/ttyS0*. Ez egy „AT” parancsot küld a /dev/ttyS0 eszköznek, azaz a modemnek. Ha a modem elérhető, és megérti az AT parancsokat, „OK” üzenettel fog válaszolni. Esetleg folyamatosan küldi a választ.
- Ha az első terminálban megjelenik az „OK” üzenet, az azt jelzi, hogy a modem működik. Ha azonban a teszt nem ismeri fel a modemet, a meghajtóprogrammal

(például annak fordításával) van a gond. Ha a teszt felismeri a modemet, és még mindig nem működik a modemes kapcsolat, a YaST2 betárcsázó moduljánál vagy a szolgáltatónál kell keresni a hibát.

Előkészületek

A tárgyalt esetek többségéhez szükség lesz forráskód fordítására. Ehhez előbb telepítenünk kell legalább a gcc, a make, a glibc-devel és a kernel-source csomagot. A 7.x verziójú rendszerekben hozzunk létre szimbolikus linket/usr/src/linux /include/linux/version.h néven, amely a/boot /vmlinuz.version.h filera mutat: *ln -s /boot/vmlinuz.version.h /usr/src/linux/include/linux/version.h*. A fordításokat mi SuSE Linux 8.0 rendszeren teszteltük, de valószínűleg régebbi verziók alatt is hasonlóan működnek. A fordítást általában végezhetjük egyszerű felhasználóként is, de a telepítéshez és az első beállításhoz mindenképpen rendszergazdai jogok kellenek.

Az egyes szoftmodemekhez tartozó meghajtóprogramok közös tulajdonsága, hogy tartalmaznak egy rendszermagmodult, valamint egy eszközbejegyzést a /dev könyvtár alatt. Az eszközbejegyzés neve teljesen lényegtelen: lehet például /dev /LT0, /dev/modems/mwave, /dev/ttyS15, /dev/akármi – habár kétségtelenül nem szép egy korábban létező file-t (például a ttyS15-öt) felülírni az új bejegyzéssel. Viszont fontos az eszközbejegyzés fő- és aleszközszáma (major és minor). Ezt az eszköz kézzel történő létrehozásakor az *mknod* paranccsal adjuk meg, illetve utólag az *ls -l file-név* parancs kimenetében tekinthetjük meg. Ezt az eszközszámot a meghajtómodul készítője égeti bele a meghajtóprogramba, nekünk pedig alkalmazkodnunk kell hozzá.

Az eszközfile rw-rw---- jogokkal rendelkezzen *(chmod 660 /dev/eszköznév)*, és root tulajdonú, uucp csoportú legyen *(chown root.uucp /dev/eszköznév)*, mint ahogyan a már létező /dev/ttyS* file-ok is ilyenek. Érdemes létrehozni /dev/modem néven szimbolikus linket a fizikai eszközre *(ln -sf /dev/eszköznév /dev/modem)*, hogy a YaST2-ben már az egyszerű /dev/modem elérési útvonalat is megadhassuk. Az eszközfile-t némelyik meghajtóprogram csomagja létrehozza, némelyik nem – vagy létrehozza, de hibás jogosultságokkal. Ezt mindig ellenőriznünk kell.

A /dev alatt található eszközfile önmagában kevés ahhoz, hogy a rendszer tudja, melyik meghajtómodult kell betöltenie az eszköz támogatásához. Ezt kétféleképpen hidalhatjuk át. Kevésbé elegáns, ha a/etc /init.d/boot.local file-ba beírjuk a *modprobe modulnév* vagy ehhez hasonló sort, ami minden rendszerindításkor a modul betöltődését eredményezi. Elegánsabb, ha a modul betöltése akkor történik meg, amikor szükség van rá. Ehhez a /etc /modules.conf file-ban kell elhelyeznünk a modem meghajtóprogramjának major és minor számát, valamint a modul nevét, egy ehhez hasonló sorral: *alias char-major-szám-szám modulnév*. Más opciók is megadhatók a boot.local és a modules.conf file-ban, ezekről mindig az adott meghajtóprogram leírásából kell tájékozódnunk.

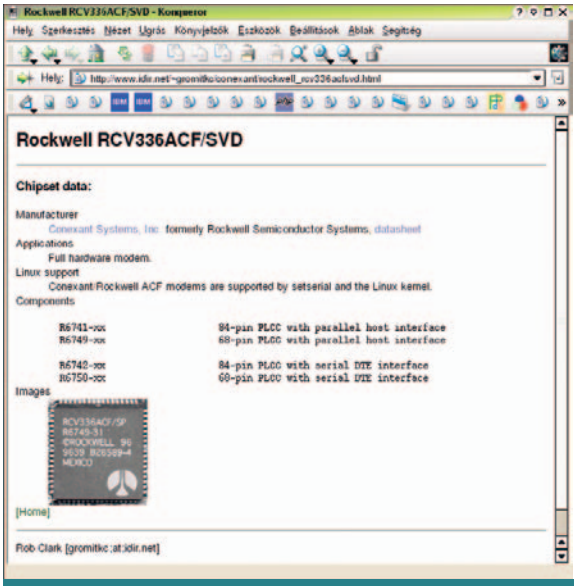

Egy a sok közül – egy Rockwell chip

Szoftmodemek meghajtóprogramjai

A továbbiakban áttekintjük a szoftmodemek típusait és azok támogatottságát. Érdemes azonban körülnézni a neten az alábbiakban említett oldalakon – ezek többségét naponta frissítik –, sok hasznos információt találhatunk . Fontos leszögezni, hogy itt csak vázlatot adunk a meghajtóprogram lefordításának menetéről. Minden esetben alaposan olvassuk el az adott oldalon vagy a letöltött csomagban található dokumentációt, és az abban leírtak szerint járjunk el.

Conexant (hivatalos) – ➪ www.conexant.com/customer/md_driverassistance.html: a meghajtóprogram a licencszerződés elfogadása után tölthető le. A letöltött file tartalmazza a bináris RPM csomagot és a forráskódot. A bináris RPM (például hsflinmodem-4.06.06.02-1.i586.rpm) a telepítés során fordítja le a rendszerhez a tényleges meghajtóprogramot. Az eszköz neve /dev/ttyHSF0 vagy /dev/ttyHCF0 lesz. E sorok írásakor csak a HSF típusú modemekhez van itt meghajtóprogram, de a HCF típusúakhoz is várható.

Rockwell/Conexant (nem hivatalos) – ➪ www.mbsi.ca/cnxtlindrv/: a nem hivatalos oldalon HSF és HCF típusú Conexant modemekhez is találhatunk meghajtóprogramot. A csomagok felépítése és használata megegyezik a hivatalos oldalon található csomagokéval.

Lucent Technology – ➪ www.heby.de/ltmodem/: kész bináris meghajtóprogram tölthető le a SuSE-hez, és azon belül a használt rendszermaghoz. Az eszközt /dev/ttyLT0 néven hozza létre. Választhatjuk a forráskód letöltését is, ezt a benne lévő source.tar.gz kibontása után a *./configure; make* paranccsal tudjuk lefordítani, a *make install* paranccsal pedig

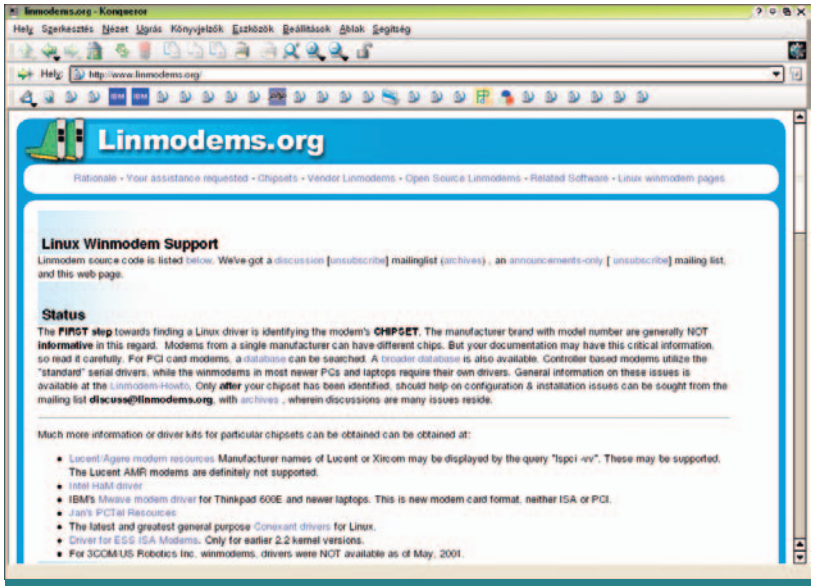

Amit a szoftmodemekről tudni érdemes: www.linmodems.org

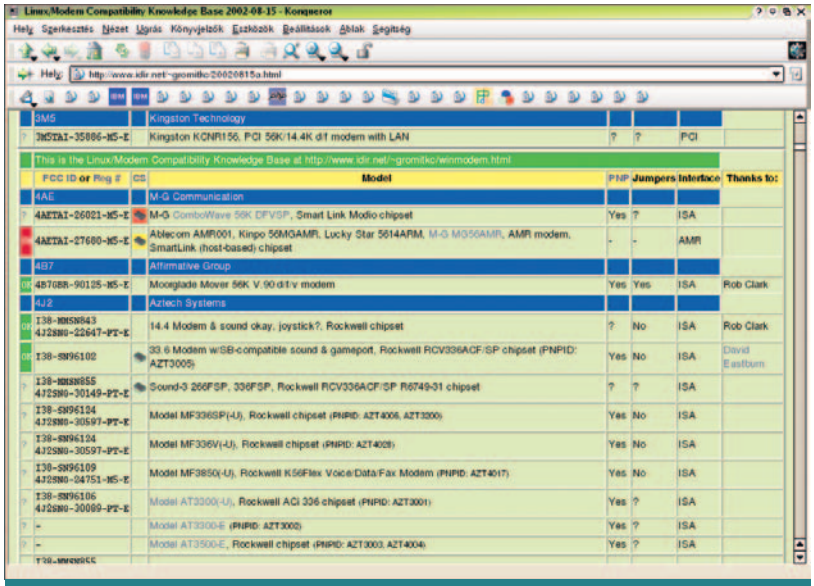

FCC ID or Reg #	CS	Model	PNP	Jumpers	Interface	Thanks to:
3M5		Kingston Technology				
3M5TAI-35886-M5-E		Kingston KCNR156, PCI 56K/14.4K d/f modem with LAN	?	?	PCI	
This is the Linux/Modem Compatibility Knowledge Base at http://www.idir.net/~gromitkc/winmodem.html						
4AE		M-G Communication				
4AETAI-26021-M5-E		M-G ComboWave 56K DFVSP, Smart Link Modio chipset	Yes	?	ISA	
4AETAI-27680-M5-E		Ablecom AMR001, Kinpo 56MGAMR, Lucky Star 5614ARM, M-G MG56AMR, AMR modem, SmartLink (host-based) chipset	-	-	AMR	
4B7		Affirmative Group				
4B7OBR-90125-M5-E		Moorglade Mover 56K V.90 d/f/v modem	Yes	Yes	ISA	Rob Clark
4J2		Aztech Systems				
I38-MMSN843 4J2SMO-22647-PT-E		14.4 Modem & sound okay, joystick?, Rockwell chipset	?	No	ISA	Rob Clark
I38-SM96102		33.6 Modem w/SB-compatible sound & gameport, Rockwell RCV336ACF/SP chipset (PNPID: AZT3005)	Yes	No	ISA	David Eastburn
I38-MMSN855 4J2SMO-30149-PT-E		Sound-3 266FSP, 336FSP, Rockwell RCV336ACF/SP R6749-31 chipset	?	?	ISA	
I38-SM96124 4J2SMO-30597-PT-E		Model MF336SP(-U), Rockwell chipset (PNPID: AZT4006, AZT3000)	Yes	No	ISA	
I38-SM96124 4J2SMO-30597-PT-E		Model MF336V(-U), Rockwell chipset (PNPID: AZT4008)	Yes	No	ISA	
I38-SM96109 4J2SMO-04751-M5-E		Model MF3850(-U), Rockwell K56Flex Voice/Data/Fax Modem (PNPID: AZT4017)	Yes	No	ISA	
I38-SM96106 4J2SMO-30089-PT-E		Model AT3300(-U), Rockwell ACI 336 chipset (PNPID: AZT3001)	Yes	?	ISA	
-		Model AT3300-E (PNPID: AZT3002)	Yes	?	ISA	
-		Model AT3500-E, Rockwell chipset (PNPID: AZT3003, AZT4004)	Yes	?	ISA	

Részlet a www.idir.net/~gromitkc/winmodem.html oldalon található típus-összefoglalóból

telepíteni. Az újabb verziójú meghajtóprogram használatához a devfs támogatás is kell. Ha ezt nem szeretnénk, használhatunk régebbi meghajtóprogramot is.

PCTEL – ⇨ www.medres.ch /~jstifter/pctel/: a meghajtóprogram forráskódban tölthető le. Kibontása után az első lépés a *./configure script* parancs. Ez közli, hogy meg kell adnunk egy *hal* értéket.

A *./configure --with-hal=list* parancs felsorolja az adható értékeket, ezek közül kell kiválasztanunk a megfelelőt, például: *./configure --with-hal=pct789*. A configure script sikeres lefutása után a *make*, majd *make install* következik.

A *make install* az eszközt /dev/ttyS15 néven hozza létre, de a /etc/modules.conf file-ba nem tesz bejegyzést. A FAQ nevű file-ban nézzük meg, milyen sorokat kell elhelyeznünk a file-ban.

A country_code változó értékeként a példában írt 13 helyett Magyarországon 21-et kell írnunk.

IBM ACP (MWave): támogatása megtalálható a SuSE Linuxban. Az eszköz neve /dev/modems/mwave, meghajtóprogramja pedig az mwave.o nevű file. Ha SuSE Linux 7.3-at használunk, olvassuk el a http://sdb.suselinux.hu/hu/sdb/html/mlasars_mwave.html (Hiányzó Mwave meghajtóprogramok) SDB cikket. Az IBM-nél a http://oss.software.ibm.com /acpmodem/ oldalon találunk még információt.

Intel v92 HaM: a meghajtóprogram megtalálható a disztribúcióban, az Intel-v92ham csomagban. Telepítése után a /etc/modules.conf file-ban el kell helyeznünk a /var/adm/fillup-templates/modules .conf.ham file-ban látható sorokat. Az eszköz neve /dev/ham.

Az Intel is támo-gatja az eszközt Linux alatt, erről a http://developer .intel.com/design/modems/support /drivers_linux.htm címen olvashatunk.

Cirrus Logic CLM – ⇨ www.idir.net /~gromitkc/clm/: a letöltött csomagban található README file-ban leírt módon be kell írnunk az IRQ és IO címeket a clm_config.h file-ba, majd kiadjuk a *make* parancsot. A kapott clm.o modult kézzel bemásoljuk a /lib/modules/verzió/misc könyvtár alá, és kiadjuk a *depmod* parancsot. Az eszközt is kézzel kell létrehoznunk a README alapján: *mknod /dev/clm c 121 0*. A /etc/modules.conf file-ba is nekünk kell beírnunk a megfelelő sort: *alias char-major-121-0 clm*.

Motorola SM56 – ⇨ http://e-www.motorola.com/collateral/SM56_DRIVERS.html#linux: a meghajtóprogram csak a régebbi SuSE Linuxok alatt működik.

Smart Link – ⇨ www.archtek.com .tw/support/driver-acr.htm: az innen letölthető meghajtóprogram szinte biztos, hogy nem működik SuSE Linux alatt.

További információk

A szoftmodemek Linux alatti támogatásá-hoz rengeteg információt találunk a ⇨ www.linmodems.org oldalon.
A konkrét típusok összefoglalását a ⇨ www.idir .ne t/~gromitkc/winmodem.html oldal, illetve az erről nyíló részletes táblázat tartalmazza.
A táblázat harmadik oszlopában lévő színes chipre kattintva kapunk bővebb információt az adott modemről. A chip színe a következőket jelenti. A zöld hardveres modemet jelöl, ezek gond nélkül működnek a hivatalos Linux rendszermaggal, nincs szükség további beállításokra. A sárga esetén van esély, hogy működni fog a modem (de nem garantált). Piros esetén le kell mondanunk a Linux alatti netezésről, amíg be nem szerzünk más típusú modemet.

Győri Ferenc, Sponga Tamás

Adjunk a külsőre!

AOpen, GMCorporation

Kisebb, névtelen cégek már sorra jelentkeztek kék, ezüst-, pezsgőszínű, metálszürke és mindenféle tarka színekben pompázó számítógépházakkal. A nevesebb gyártók közül azonban kevés vette a bátorságot, hogy valamilyen különleges tiritarka házzal rukkoljon elő – pedig például az Apple iMac sikerében jelentős szerepet játszott a design, és ezen belül a többféle szín használata.

A közelmúltban azonban az AOpen kirukkolt a fémszürke és fekete színekre festett, csinos, H600B típusjelű házzal. A termékcsalád szeptemberben tovább bővült egy még modernebb, átlátszó oldalú megoldással.

A GMCorporation legújabb, Noblesse nevű modellje is erősen elüt a megszokott házaktól, mégis könnyedén elfér benne három 5,25 colos és két 3,5 colos meghajtó. És a sort folytathatnánk, egyre nő azon cégek száma, amelyek némi egyéniséget tükröző számítógépházzal jelennek meg.

Ilyen csinos ház mellé már csak egy csinos házvezetőnő kell

www.aopen.com.tw
http://gmc.co.kr/english/pccase/good.php

Plasztikai beavatkozás

Plaboy.com

A Playboy online részlege érthetetlen módon eddig csak veszteséget – de abból jó sokat – termelt a gazdinak. A cég élére most új „madám” kerül, Randy Nicolau személyében, akinek természetesen elsődleges tervei között szerepel a költségek csökkentése.

Az új elnök tavaly került a Playboy.com-hoz és egyéves tevékenykedése során képes volt jelentősen növelni az előfizetéses szolgáltatásokból származó bevételeket – valószínűleg ezért bízzák most rá a cég teljes vezetését. A Playboy.com főként azokból a szolgáltatásokból remél még több hasznot, amelyek tartalma önálló, vagyis nem jelenik meg sem a papírváltozatban, sem a Playboy TV műsorán. Ilyen például a Playboy Cyber Club, amely közel 50%-kal növelte tagjainak számát egy év alatt, így jelenleg 131 ezer előfizetővel rendelkezik.

Méghogy szilikonvölgy? Szilikonhegy!

www.playboy.com
http://cyber.playboy.com/

Társalkodónő

Microsoft

A november 15-én induló Xbox Live online szolgáltatás résztvevői a tervek szerint már élőhanggal tarthatják egymással a kapcsolatot. Az egymással hálózatban játszók között nagyon fontos elem a kommunikáció, amire egy hagyományos PC-nél megfelelő eszköz a billentyűzet, a Microsoft azonban játékkonzoljához – billentyűzet híján – hangos csevegési (voice-chat) megoldást választott. Ennek hátránya, hogy a szolgáltatás igénybevételéhez szélessávú kapcsolat kell, de a cég inkább felvállalja, hogy a szolgáltatás kezdetekor kevesebben lesznek az Xbox Live előfizetői, mintsem modemes hozzáféréssel közepes szolgáltatást nyújtson.

Már folyik az Xbox Live béta tesztje, amire a mintegy százezer jelentkezőből ötezret választott ki a Microsoft. Ők a Re-Vol és a NFL Fever online változatával tesztelik az új játékhálózatot. A kezdeti ötezer szerencsés mellé folyamatosan vesznek fel újabb tesztelőket, ám az „éles” hálózat november 15-i indítása után már csak évi 49,95 dollárért lehet igénybe venni a szolgáltatást.

www.xbox.com/LIVE/

A net jobbik feléről

Fele sem igaz

● Eltűnt két számítógép az afganisztáni hadműveleteket irányító amerikai központi parancsnokságtól. A bűnt senki nem látta, nyilván mert a központot – a balkáni csapatmozgásoktól és bevetésektől eltérően – nem közvetítette a Pentagon kódolatlan műholdas adásban.

● A kémbotrány újabb fejleményeként a tévésztárrá előlépett Kistehénről derült ki, hogy a Nemzetbiztonsági Hivatal Fejőstehén néven ismert ügynöke, aki többször is sikertelenül próbálta megszerezni a Milka receptjeit a Boci csokihoz.

● A hídblokád iránt nosztalgiát érzők újraélhetik az eseményeket, sőt át is vehetik az irányítást, a http://index.hu/tech/szoftver/blokad/ cím alól letölthető játékban.

● Miután a (természetesen amerikai) Szülők Televíziós Tanácsa a Jó barátok és a Buffy, a vámpírok réme című sorozatot nevezte meg a legkárosabbak között, a South Park két szerzője közleményt adott ki, miszerint „Bástya elvtársat már meg sem akarják gyilkolni???”

● Ha a túlsúlyosak pere a gyorséttermek ellen kedvezően zárul, újabb vádhullám várható a sörgyárak ellen. Egy kör e-mail tanúsága szerint hazánkban többen is ezeket a vállalkozásokat teszik felelőssé az őket ért sokkhatásért, amikor reggel megláttak alkalmi partnerüket.

● A legújabb ISP kampányra – miszerint ütött az óra – számos civil reakció érkezett, amelyek szerint inkább a guta üti őket a cég anyavállalatának üzleti politikája miatt.

Még egy nekifutás

Netscape

A Netscape új, 7-es böngészőjének megjelenésével azt gondolhatnánk, kihal a 4.xx-es sorozat. Az utolsó, 4.79-es verzió 2001 novemberében jelent meg, és most sokak meglepetésére még futja egy újabb verzióra az Öreg erejéből. Windows, Mac OS és Linux alá letölthető a Netscape Communicator 4.8 – benne integrált Flash 4 plug-in, illetve 1.1.5-ös JVM. Nos, azt kell mondjuk, ez nem lehet igazán komoly próbálkozás a Netscape-től, mert ezekkel az „újdonságokkal" már mindenki találkozhatott.

Hogy még érdekesebb legyen a helyzet, az IBM fejlesztői dolgoznak az OS/2-es Netscape-en, amiből évek óta egyetlen verzió jelent meg: a 4.61-es. Habár létezik OS/2 alá Mozilla és IBM Web Browser, ennek ellenére a Netscape Communicatort is frissítik, akár hetente többször is. A ma forgalomban lévő böngészők használói közül legtöbben úgy látják, az öreg, 4.xx-es Communicatort már el kellene felejteni, hiszen ott van helyette a Mozilla, a Konqueror, az Opera és az Internet Explorer.

➨ ftp://ftp.netscape.com/pub/communicator/english/4.8/

Bétadömping

Microsoft

Hivatalosan szeptember 4-én kezdődött a Windows Media Player 9 Series – leánykori nevén Corona – béta tesztje, de már jóval ezelőtt megjelentek a médialejátszó béta verziójának különböző buildjei. Majdnem mindegyik buildben újabb képességek jelennek meg – csak néhány az utolsók közül: áttűnés, a lejátszási sebesség vezérelhetősége, csöndes mód, eszköztárak. Az utolsó buildek egyikét, 9.00.00.2798-ast kibővítették olyan lehetőséggel, hogy a felhasználó kikapcsolhatja az alkalmazásnak azt a tevékenységét, ami figyeli a felhasználó szokásait és azokról jelentést küld a Microsoftnak (magyarul kémkedik). A hírcsoportok és fórumok azonnal lecsaptak a témára és azt a kérdést feszegetik, mennyire alaposan kapcsolható ki a kémfunkció?

Windows Media Player 9 Series – James Bond nyugdíjazva

➨ http://membres.lycos.fr/web2k2/mpsetup.2798.exe

2005-ös csúcs

Yankee Group, KaZaA, Morpheus

Az Amerikai Lemezkiadók Szövetségének (RIAA) sorozatos támadásai, fenyegetőzései és pereskedései (és a „teljesen véletlenül" elszaporodott P2P vírusok) sem elegendők ahhoz, hogy a file-cserélő hálózatok abbahagyják áldásos tevékenységüket egy gyors fehérneműcsere után...

A KaZaA, a Morpheus, a LimeWire és a hasonló hálózatok hihetetlenül népszerűek, és 2005-ben érnek majd el sikereik csúcsára – áll a Yankee Group jelentésében. A letöltött file-ok száma a 2001. évi közel 5 milliárdról a következő években mintegy 7,5 milliárdra fog nőni. Hol van ehhez annak a 900 ezer főnek a forgalma, akik hivatalosan fizetnek a letöltött zenékért... A jelentés szerint a 2005. évi csúcspont után némi visszaesés következik, 2006-ban már „csak" 6,33 milliárd file fog gazdát cserélni. A lemezkiadók nyilván még erőteljesebb harcot vívnak majd az ingyenes file-cserélő hálózatok ellen – főként, ha elolvassák a Yankee Group jóslatait.

Egyelőre a fizetős zeneletöltés kevéssé népszerű – főként, ha ugyanaz a zene ingyen is elérhető –, és az eddig létrehozott ilyen rendszerek nehézkesen kezelhetőek. A jelentés szerint ugyan 2006-tól lehetséges a fizetős szolgáltatások lassú felemelkedése, de addig az ingyenes hálózatok fognak virágozni.

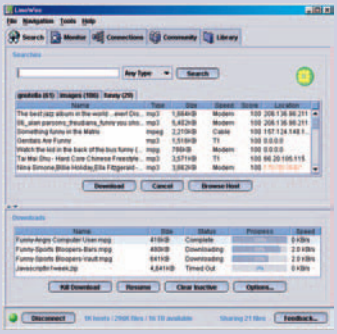

Talán lassan elgondolkodhatnának a kiadók...

➨ www.yankeegroup.com
➨ www.riaa.org
➨ www.kazaa.com
➨ www.morpheus-download-morpheus.com/
➨ www.limewire.com/

Lyukas Flash Player

Macromedia

Az eEye Digital Security már májusban megtalálta az első biztonsági hibát a Macromedia Flash Playerben. Most újabbat fedeztek fel, amelynek kihasználásával tetszőleges kódot lehet lefuttatni a felhasználó gépén.

A Macromedia szerint csak azokat a Flash file-okat érinti a probléma, amelyek kódjába utólag kézzel beleszerkesztettek. E bölcs megállapításból az következik, hogy csak az törhet be a gépre a hiba kihasználásával, aki akar... A biztonsági lyuk minden olyan gépen jelen van, aminek böngészőjében van Flash plug-in. A hiba javítása letölthető a Macromediától.

➨ www.macromedia.com/shockwave/download/frameset.fhtml?P1_Prod_Version=ShockwaveFlash

De ki figyeli a figyelőket?

FBI

Vaszilij Gorskovot és Alekszej Ivanovot még 2000 novemberében fogta el az FBI. A két orosz több számítógépes rendszert tört fel, majd egy álbiztonsági cég ajánlatát elfogadva az Egyesült Államokba utaztak, ahol megérkezésük után rögtön letartóztatták őket a repülőtéren.

A históriának közel sincs vége, mert nagyon úgy fest, hogy a két orosz fiatal kézre kerítéséért jutalmat kapott FBI ügynök ugyanolyan módszereket alkalmazott, hogy bizonyítékokat szerezzen Gorskov és Ivanov ellen – az-az illegálisan behatolt orosz számítógépes hálózatokba. Gorskov védőügyvédje és az orosz nemzetbiztonsági szolgálat egyaránt azzal vádolja az FBI-t, hogy a két orosz hacker felkutatása és elfogása csak úgy vált lehetségessé, ha az FBI emberei feltörtek orosz számítógéprendszereket. Ennek ellenére valószínűsíthető, hogy a két oroszt nem fogják felmenteni, és csupán erőfitogtatásként egy sima kirakatper keretében elítélik őket néhány évre...

➨ www.fbi.gov/

BEA, Borland

Erőösszevonás

A BEA és a Borland bejelentette, hogy a sikeres termékintegráció érdekében egyesíti erőit az új JBuilder WebLogic Edition disztribúciója, valamint a további termékfejlesztés terén. A JBuilder WebLogic Edition kiemelt JBuilder-támogatást biztosít a fejlesztőknek a nagyvállalati megoldások létrehozásában és BEA WebLogic Platform 7.0-n történő üzembe helyezésében. A JBuilder környezetben dolgozó fejlesztők így ki tudják használni a BEA WebLogic Workshop előnyeit, amely integrált fejlesztői keretként egyszerűbbé teszi az alkalmazásfejlesztők számára a megbízható webes szolgáltatások létrehozását.

A BEA és a Borland abban is megállapodtak, hogy közösen irányítják a termékfejlesztést a JBuilder BEA WebLogic Edition tulajdonságainak ajánlásával (az alkalmazások problémamentes üzembe helyezése a BEA WebLogic Serveren; a BEA WebLogic Workshopban elsőként ajánlott, új Java Web Services szabványok támogatása).

- Borland Magyarország ☎ 467-1780
- info@borland.hu
- http://community.borland.com
- www.bea.com

Accent Communications

GPS vevők kéziszámítógépekhez

Az Accent Communications e sorok közzétételével egy időben megkezdi a Magellan GPS Companion műholdas helyzetmeghatározó moduljainak szállítását Palm és Handspring kéziszámítógépekhez.

A GPS területén úttörőnek számító Magellan új moduljai soros porton keresztül kommunikálnak a kéziszámítógéppel, szabadon hagyva annak bővítőhelyét.

Két ceruzaelemmel működnek, így nem rövidítik a PDA akkumulátoridejét.

Palm m505 kéziszámítógép a Magellan GPS Companion műholdas helymeghatározó moduljával

A GPS Companion modulhoz tartozó Nav-Companion szoftverrel a felhasználó meghatározhatja helyzetét a térképen, megjelenítheti a már megtett útvonalat, a haladási irányt és még számos navigációs paramétert, például a sebességet, a kijelölt célpontig hátralevő távolságot és az érkezés várható időpontját.

A GPS Companion modulok négyféle csomagban kerülnek forgalomba.

A NAV Companion program mellett egy Tom Tom Európa várostérkép-CD is tartozik hozzájuk, amely 100 ezer európai város térképét tartalmazza.

A modulok NMEA 2.1-kompatibilisek, így sok más forgalomban levő GPS-es navigációs program is használható velük.

- Accent Communications ☎ 359-0534
- info@acc.hu
- www.acc.hu

Oracle

Oracle 9i netes tartalomkezelés

Az Oracle bemutatta Oracle9i Release 2 rendszerét, amellyel költséghatékonyabbá és biztonságosabbá válik a netes tartalomkezelés. A továbbfejlesztett IFS (Internet File System) biztosítja a relációs adatbázisok és a file-rendszerek összes előnyét. Lehetőség van a tévedésből törölt file-ok, illetve mappák visszaállítására. Az Oracle Workflow segítségével a felhasználók dokumentumokat továbbíthatnak, illetve hagyhatnak jóvá, valamint alkalmazhatunk új bedolgozómodulokat (plug-in) is, így a Microsoft Office programjaiból is elérhetők a 9iFS funkciói. A beépített önkiszolgáló funkciók csökkentik az adminisztráció és a tárolás összköltségeit. A különböző kiszolgálók helyett egyetlen Oracle9i rendszerbe vonható össze minden tartalom, így megoldható a központi felügyelet, és a tartalom teljesen megoszthatóvá válhat.

Az új verzió továbbfejlesztései közé tartozik többek között a Data Guard modul Logical Standby adatbázisa, a Data Guard Broker automatikus átkapcsolása, a hálózati hibák kezelése, több készenléti adatbázis támogatása, valamint az elsődleges adatbázison végzett olyan naplózatlan műveletek korlátozhatósága, amelyek kihatnak a készenléti adatbázisra is.

Az Oracle Streams lehetővé teszi az adatok, tranzakciók, események adatfolyamként való továbbítását adatbázison belül vagy két adatbázis között. Lehetőség nyílik továbbá az adatok replikálására, üzenetváró sorok (message queue) létrehozására és kezelésére stb.

Az Oracle9i 2-es verziójánál kiemelt figyelmet fordítottak az XML, az Enterprise Java Engine, illetve az SQL- és PL/SQL továbbfejlesztésére, aminek eredményeként natív, integrált XML-adatbázis áll rendelkezésre az Oracle adatbázis-kezelő rendszerén belül.

- www.oracle.hu

KJK-Kerszöv

Közös könyvesbolt a hálón

Az Akadémiai Kiadó és a KJK-Kerszöv Jogi és Üzleti Kiadó megnyitotta közös netes könyváruházát a www.szakkonyv.hu címen, ahol jelenleg 20 kiadó mintegy 1800 kiadványa alkotja a kínálatot. A hazai szakkönyvkiadást a viszonylag alacsony példányszámok és a szűk vásárlóréteg komoly értékesítési feladatok elé állítja. A két kiadó ezek megoldásához hívta segítségül az internetet, az elektronikus kereskedelem előnyeit. A páratlanul gazdag, mégis könnyen kereshető választék mellett ezek közé tartozik a 24 órán belüli kézbesítés csakúgy, mint a szállítás választható módja, történjék az posta vagy futárszolgálat igénybevételével, illetve személyes átvétel keretében. A zavartalan üzletmenetet egységes központi adatbázis szolgálja, a készletadatokat automatikusan frissítik, így a kínálatban min-

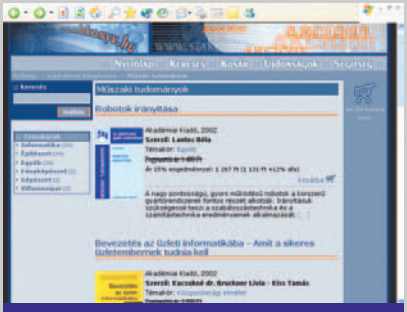

Műszaki tudományok az online könyváruház kínálatában

Symantec

Integrált biztonsági csomag a kliensek védelmére

A Symantec integrált biztonsági megoldást jelentett be a hálózati kliensek és távoli felhasználók számára Symantec Client Security néven. A termék a vírusellenes, a személyi tűzfal és a behatolásérzékelési technológiákat ötvözi egyetlen csomagba, hogy hatékony védelmet nyújtson a munkaállomásokon is.

Az IT-adminisztrátoroknak a több technológia integrált központi felügyelete olyan kombinációt kínál, amelyben a TCO csökkentése és a hálózati kliensek biztonságának növelése ötvöződik (jellemzően utóbbi az egyik legköltségesebb és legkevésbé biztonságos része a teljes IT-befektetésnek). Ezenkívül új rejtett fenyegetés színre lépésekor a kritikus válaszidőt a Symantec Client Security drámaian képes csökkenteni egyszerű frissítési mechanizmusával, amely a vírusdefiníciókat, tűzfalszabályokat és a behatolásérzékelési szignatúrákat kombinálja. A Symantec Client Security önálló módon közelíti meg a rejtett fenyegetésekkel (például a Klez vagy a Code Red) szembeni védelem kérdését, mielőtt azok egyáltalán támadásba lendülhetnének. Ha a tűzfal-technológia gyanús bejövő vagy kimenő file-t észlel, meghívja a víruskereső motort függetlenül attól, hogy a víruskereső program valós idejű védelme be van-e kapcsolva. Ha pedig a víruskereső úgy találja, hogy a file fertőzött, utasítani fogja a tűzfalat, hogy a fenyegetettség szintjét állítsa magasra, és az alapbeállítás szerinti művelet az adott file esetén a netelérés lezárása, illetve a kliensgép megvédése attól, hogy a file elérhesse azt.

A többféle biztonsági elem ötvözése révén a Symantec gyors és átfogó frissítéseket adhat ki egyetlen LiveUpdate csomag formájában, amikor rosszindulatú kód támadása fenyeget. Ez sokkal hatékonyabb, mint több különböző termék egyenkénti frissítése. E frissítéseket a Symantec Security Response csapat adja ki, amely gyors, globális és integrált elemzésre és válaszlépésekre képes.

www.symantec.hu

dig csak azok a kiadványok szerepelnek, amelyek ténylegesen kaphatók. A logisztikai hátteret a KJK-Kerszöv könyvkereskedelmi központja biztosítja, ahol a bemutatóteremben 200 négyzetméteren áttekinthető elrendezésben kaptak helyet a kiadók könyvei, a közel 2 ezer cím több mint 20 ezer példánya közvetlenül a polcokról elérhető. Ez a központ a viszonteladók mellett az egyéni vásárlókat is kiszolgálja.

A logisztikai háttér másik eleme a raktár, ahol 2700 négyzetméteren 1500 raklapos és ugyanennyi polcos tárolóhely áll rendelkezésre. Itt jelenleg 5 ezer kiadvány 2 millió példányát tárolják.

Az elektronikus könyvárházban megvásárolt kiadványok postai előkészítése és csomagolása is itt történik.

www.szakkonyv.hu
www.akademiaikiado.hu
www.kerszov.hu

FreeStart

Ingyenes internet országszerte

A 190 ezer regisztrált felhasználóval rendelkező FreeStart megkezdte szolgáltatási területének országos bővítését, és az eddigi 1-es, 23-as és 26-os primer körzet mellett 19 új körzetben indítja el korlátlan, ingyenes netszolgáltatását. További három primer körzetben pedig anyavállalata, a EuroWeb közreműködésével – kísérleti jelleggel – NeoPhone VPN-alapú, ingyenes nethozzáférést indított.

Ezzel együtt az év végéig 25-re emelik a FreeStart szolgáltatásába bevont primer körzetek számát.

Valamennyi körzetből az ingyenes internet szolgáltatás egységesen a 06-51-302-302 behívószámon érhető el.

A *freestart / freestart* (felhasználónév / jelszó) kombináció megadásával történő telefonos csatlakozást csupán rövid regisztráció követi, és az ingyenes netkapcsolat máris korlátlanul használható.

A netkapcsolathoz e-mail postafiókot és webtárhelyet is kap a felhasználó.

A FreeStart az országos bővítéssel egyidejűleg megszünteti azt a korlátozást, amelyet februárban a hálózat túlterheltsége miatt vezetett be, így ezentúl este 18 és 24 óra között már nem bontja óránként automatikusan a kapcsolatot.

www.freestart.hu/
www.neophone.hu/

A FreeStart szolgáltatásával lefedett körzetek térképe a cég honlapján

P-Sat Hungary

Digitális műholdvevő PC-be

A német Technisat cég SkyStar2 típusú tunerkártyájával személyi számítógépen is foghatók a műholdas csatornák. A tévéprogramok mellett a hipertext rendszerű TXT és EPG (Electronic Programm Guide), valamint a többnyelvű kísérőhang is elérhető, és a kártyával minőségromlás nélkül vehetők fel a tévé- és rádióprogramok merevlemezre.

A PCI-os kártyán B2C2 chip és Samsung tuner kapott helyet. A digitális műsorszórás MPEG jelfolyamát a gép processzora dekódolja, ezért legalább 300 MHz-es Pentium II processzorral szerelt gépet igényel, felvétel készítéséhez azonban célszerű legalább Pentium III-at használni. A kártya további előnye, hogy műholdas netkapcsolat létesítésére is alkalmas. A műholdas netszolgáltatás igénybevételéhez továbbra is szükség van ugyan földi adatkapcsolatra, de a sebesség elképesztő: szolgáltatótól függően 350 kbit/s-tól akár 10 Mbit/s-ig is terjedhet. A kártya hazai forgalmazójának honlapján a műholdas netszolgáltatások leírásai mellett további hasznos ötletek találhatók a SkyStar2 használatára. Ha valaki forgatható antennával kémleli az eget, a több mint 250 tévéadás között 7 magyarul beszélőt is talál (Magyar ATV, BpTV, Pax, Satellite, Musicmax, Filmmúzeum, Travel).

A gyártó cég azokra is gondolt, akik a kódolt adásokra is kíváncsiak – a kártya nagyobb testvérével (SkyStar1) ezek is foghatóak, ugyanis kiegészíthető dekóder modullal, így akár a UPC Direct magyar adásait is veheti rajta az előfizető.

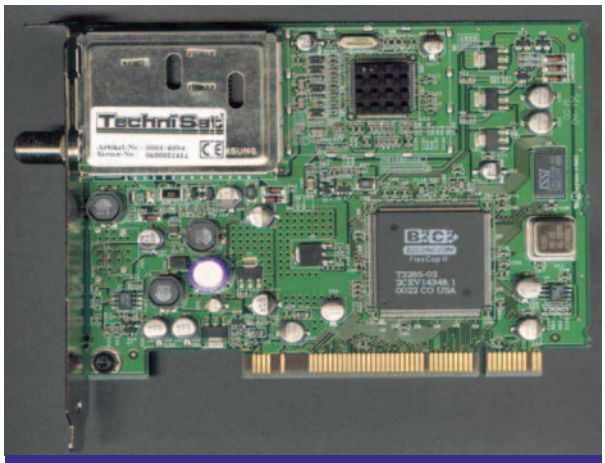

Égi jelek költözhetnek a személyi számítógépbe

P-Sat Hungary Kft.
☎ 06-52-561-702
www.sat.hu

Meteotargetálás

Időjárásra érzékeny bannerek

Az Adverticum Rt. új szolgáltatással bővítette adserver (hirdetéskiszolgáló) rendszerét – immár nemcsak napszaktól, IP-címtől, böngészőtől lehet függővé tenni az online kampányokat, hanem az időjárási viszonyoktól és előrejelzésektől is. E meteotargetálással például megoldható, hogy egy biztosító hirdetése mindig nagy viharok után vagy egy sörgyáré kizárólag 26 fok feletti hőmérsékletnél jelenjen meg a világháló oldalain. Az Adverticum meteotargetálásához az Aigner & Pártai meteorológiai szolgálat nyújt időjárási adatokat.

Az már a megrendelő és a kampányt készítő reklámügynökség képzelőerején múlik, hogy a meteorológusok szervereiről milyen típusú adatokat vesz át a hirdetéskiszolgáló.

Az online hirdetést immár az időjáráshoz is lehet igazítani

www.adverticum.hu

Objection

Magyar e-útikönyv sikere a nagyvilágban

Hazai fejlesztőcsapat által készített elektronikus útikönyv került a Pocket PC Magazine idei szoftvertoplistáján a Best Guide kategória jelöltjei közé.

Az Objection Kft. által publikált angol nyelvű Paris Cityguide áttekinthető, rendszerezett információt nyújt a kéziszámítógéppel felszerelt utazóknak.

A számos webes hivatkozás mellett térképrészleteket is tartalmaz, amelyek közvetlenül a szövegből kattinthatók és nagyíthatók. Kísérőterméke, az angol–francia PDA hangos szótár kommunikációs problémák felmerülésekor nyújt kéz(b)enfekvő megoldást.

A Paris Cityguide magyar nyelvű változata asztali és kéziszámítógépre egyaránt letölthető a netről (➪ www.mekka.hu/mek/mekka?state=BookTitle&oid=163).

Az Objection PDAVacation márkanéven vezeti be angol e-útikönyv sorozatát, amelyet neves webáruházakon keresztül (Handango, Mobipocket) kínál.

➪ www.PocketPCawards.com
➪ http://PDAVacation.com
➪ www.mekka.hu

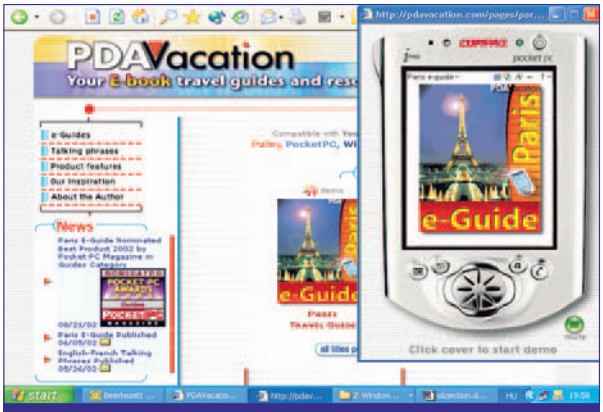

Az Objection angol nyelvű e-útikönyveinek honlapja

Conceptronic

USB ISDN zsebadapter

Az MK Trading megkezdte a Conceptronic USB ISDN adapterének forgalmazását. A hálózati eszköz 128 kbit/s (2x64 kbit/s) adatátviteli sebességre képes.

Kiegészítő szoftvere lehetővé teszi, hogy az adapter 14K4 voice/fax/modemként működjön.

A Pocket 128 Kbps USB ISDN adapter USB 1.0/1.1 csatolófelületen kapcsolódik a számítógéphez, és Windows 98/Me/2000/XP operációs rendszer alatt plug and play módon telepíthető.

➪ MK Trading
☎ 269-2357
➪ www.mkcomputers.hu
➪ www.conceptronic.net

Színház az egész világ(háló)

Kellemes estéket tölthetünk egy-egy színházi előadást megtekintve. Sokan kíváncsiak a színdarabokat létrehozó rendezőkre, színészekre és más közreműködőkre is. A TheaterOnline oldalai a műsorismertetésen kívül mást is nyújtanak.

Dudás Zoltán (dudi@ipma.hu)

A www.theater.hu webhelyre belépve szembetűnik, hogy itt többet kapunk más, az országban zajló előadások-ról szóló ismertetőknél. A site információt nyújt eseményekről, előadásokról, interjút közöl művészekkel, és még sorolhatnánk. A főoldalon a főbb híreket láthatjuk rövid formában, képes beszámolókat, ízelítőket kapunk a beljebb található írásokról, az ott ismertetett darabokról. Az oldal tetején láthatjuk, kik ünneplik aznap a születésnapjukat – persze a színházi körökből –, és akiről már van ismertető a site-on, annak nevére kattintva el is olvashatjuk azt. Rendszeresen, heti alkalommal interjúkat készítenek színészekkel. Ezen az oldalon olvashatjuk Néha egy-egy témát bővebben kidolgoznak – díjátadásokról, megnyitókról stb. –, ide külön link mutat, amit a főoldalról is elérünk. A kritikákat a site készítői főként napilapok, folyóiratok írásaiból szedik, de néha saját értékelésük is megjelenik. Linkgyűjteményük rendkívül gazdag, szinte minden színházat el tudunk érni innen, legyen szó hazai vagy külföldi intézményről, sőt, szaklapokat és az illető pillanatnyilag játszott, illetve rendezett darabjait. Részletes életrajzokat olvashatunk a *Portré* rovatban, foglalkozás szerinti bontásban, így könnyedén tallózhatunk színészek, színházi vezetők, rendezők, jelmeztervezők stb. között.

Budapesti színházak

Színházak és emberek, egy helyen

A *Hírek* rovatban a legfrissebb anyagokat azonnal olvashatjuk, és kategóriára bontva válogathatunk a budapesti, vidéki, nyári és külföldi színházak híreiből és bemutatóiból. színi oktatási intézményeket is fellelhetünk a listában. Ezenkívül megtalálhatjuk a színházak részletes műsorát, külön megjelölve, ha az adott intézmény a TheaterOnline alá készítette el site-ját. Képarchívumukban számos előadásról találhatunk fotókat, érdemes benézni ide is. A site keresőjével az itt közzétett anyagokban kutathatunk. Képeslapot is küldhetünk ismerőseinknek az oldalon keresztül, így szerezve számukra kellemes meglepetést.

Jól látható, hogy a site egyes részeibe rengeteg munkát fektetnek, állandóan frissítik – de előfordul olyan is, hogy néhol már többmint egyéves eseményről úgy számol be, mint újdonságról.

Info

- www.theater.hu
- www.relax.hu/szinhaz.php
- www.port.hu/szinhaz
- szinhaz.lap.hu

Képtelen képregény

Sok állatsztárt ismerhettünk meg az elmúlt évtizedekben, ott van például Micimackó, Lassie, Csita, Tapsi Hapsi és baráti köre, vagy a Kevin Costnerrel táncoló farkasok. Azonban mindegyik fölé emelkedik lustaságával, étvágyával és csínytevéseivel: Garfield.

Győri Ferenc

A képregényeket sokan fantáziátlan, sablon alapján készülő marketingfogásnak tartják, amivel a cégek játékfigurákat és videojátékokat akarnak eladni. Ebben van némi igazság, de ugyanezen képregények néha komoly mondanivalót is tartalmaznak (X-Men, Spawn), vagy éppen szociológiai és pszichológiai betekintést nyújtanak egyes

Reszkessetek, modemesek!

csoportok életébe (Kázmér és Huba, Dilbert). És ezúttal is kimagaslik a mezőnyből komoly és mély életfilozófiájával, valamint CIA-s veteránokat is megszégyenítő cinizmusával a világ legnépszerűbb macskája. Nem csoda hát, hogy kiérdemelt egy saját webhelyet, amely az évek során nőtt, nőddögélt – névadójához hasonlóan.

A site egyik legnépszerűbb és leglátogatottabb menüpontja a képregény oldalaké (Today's Comic). Itt ugyanis merész húzással – ami egyben az üzletorientált gonosz nagyvállalat képet is romba dönti – az összes Garfield-képsor megtalálható 1978. június 19-i születésétől az éppen zajló napig. A mai megjelenéshez szokottaknak kissé sokkoló lehet ugyan a kezdeti képsorok látványvilága, de azok tartalma és humora tökéletes „mása" a mai Garfieldnak. Ez visszafelé is igaz, fölösleges a sorozat ellaposodásától tartani, annak ellenére, hogy évi 365 (szökőévben 366) mini történet látott napvilágot az elmúlt 24 évben. A képregény hazai kiadójának sem kell szomorkodnia, a csíkok ugyanis – mily meglepő – angol nyelvűek, így a „lokalizált" kiadásnak továbbra is biztosított a jövője.

Tulajdonképpen a képregény-kollekció önmagában rengeteg visszatérő látogatót eredményez, de hogy azok ne siessenek tova – hiszen az ellenkezik a hely alapfilozófiájával –, még sok a felderítenivaló. Például évszak, hónap, vagy ünnepnapfüggően változik a beköszöntő kép, sőt a körötte található ikonok kiegészülnek néha egy-egy különleges menüponttal, ami karácsony vagy nyári szünet alkalmából a netezőknek készített exkluzív rajzokhoz vagy animációhoz vezet. Játékból sincs hiány, sőt rögtön két menüpont közül is választhatunk. Az oldalsó *Fun and Games* ikon visz a számítógépesített részlegbe, ahonnan ikonokat, képernyővédőket és

Kicsit érzékenyek vagyunk ma, nemde?

háttérképeket tölthetünk le, és elszórakozhatunk néhány ismertebb netes játék macskásított változatával. A GarfieldGames.com site a legújabb Flash technológiát hívja segítségül a szórakoztatáshoz. Itt ugyan szednek némi hídvámot, de 10 dollár egy évre méltányos ár, főleg ha folyamatosan érkeznek a jövőben is az új játékok. Regisztráció nélkül is kipróbálhatunk néhány

Ilyen erőpróbához túl fáradt vagyok...

A bőség zavara

programot, ám ekkor eredményünk nem kerülhet be az adatbázisba, így le kell mondanunk a dicsőségről. Szintén teljesen ingyen küldhetünk képes vagy animációs levelezőlapokat is szerte a világhálón több témában, és akár garfieldes e-mail címet is létrehozhatunk.

A sok ingyenes szolgáltatás mellett azért akad lehetőségünk a pénzköltésre, ugyanis több menüpont a nagy Garfield-féle merchandising paradicsom különféle kategóriáiba vezet, ahol képsorokat, könyveket, pólót, lávalámpát, plüssfigurát és még számos hasznos vagy legalább látványos holmit rendelhetünk meg. Sőt a terjedő divat szerint külön webszolgáltatás is előfizethető gyermekek részére, akiket onnantól Jim Davis (Garfield és a site „szülőatyja") és kedvenc macskánk kalauzol az internet kizárólag gyermekbarát oldalain, némi oktatással egybekötve. Erről részletes útmutató tekinthető meg a *Garfield Island* link alatt vagy a www.garfieldisland.com címen.

info

- www.garfield.com
- www.garfieldisland.com

Dudás Zoltán

NetGird 2.1.0.0

Statisztikus hálóval

A NetGirddel statisztikát készíthetünk hálózati forgalmunkról. Alapesetben egy grafikont jelenít meg, amin nyomon követhetjük a pillanatnyi adatforgalmat. Az óra mellett külön kis ikonján két nyíl szimbolizálja az aktív le- és feltöltést (zöld

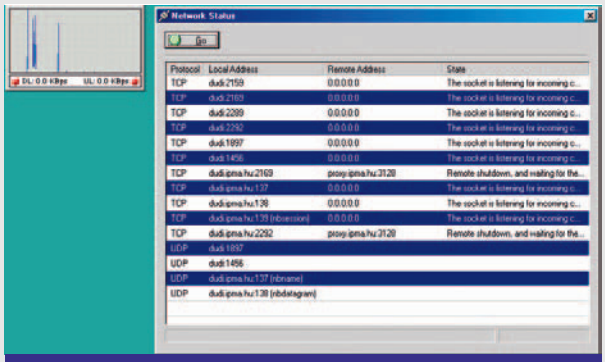

NetGird: jelenlegi adatforgalmunk és kapcsolataink

színű a nyíl, ha van az adott irányba adatforgalom, piros, ha nincs). A programban beállíthatjuk a megjelenését, a grafikon skáláját, a megfigyelt adaptereket (összesített, tárcsázós vagy külön kijelölt), valamint üzenetet küldhetünk magunknak bizonyos eseményeknél – például ha az adatforgalom sebessége bizonyos szint alá esik. A különlegességek a *Network Tools* menüpont alatt találhatók: a grafikus útkereső-vel (Trace Route) térképen megtekinthetjük, merre szaladgálnak adataink; a *DNS Lookup*nak IP-címet megadva megkapjuk a host nevét, illetve fordítva: aktív hálózati kapcsolatokat tekinthetünk meg stb. A program letölthető demója 30 napig működik, és a beállításait nem menti el. A teljes verzió ára 22,95 USD.

➪ www.computersmarts.net

Dial-Up Monitor 3.0

Hadd lássuk!

Telefonos netelőfizetőknek rendkívül hasznos ez a program. Már a telepítésekor rákérdez olyan információkra, amelyekkel fokozhatjuk kényelmünket – például megadhatjuk a minimális kapcsolódási sebességet. Adatforgalom nélküli működés közben megpingelheti a szolgáltatót, így elkerülhetjük leválasztásunkat, vagy akár ellenőriztethetjük vele POP3-as e-mail szerver hozzáférésünket közvetlenül bejelentkezés után. A program képes naplózni a hálózaton eltöltött időt (akár telefonszámokra, eszközökre bontva is), így azok is bátran használhatják, akiknek ADSL vagy kábeles elérésük van. Segítségével számítógépünk óráját szinkronizálhatjuk valamelyik atomóra szerverén

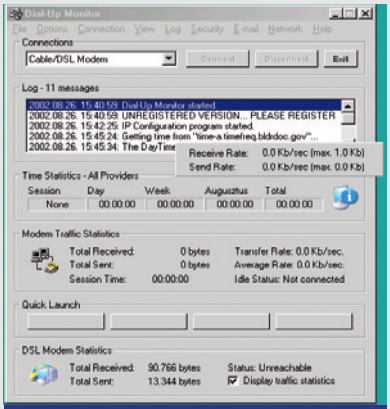

Dial-Up Monitor: hálózati információk a kényelmünkért

keresztül. Számos windowsos programot elérhetünk közvetlenül a kezelőfelületén, például a WinIpCfg-t vagy az új csatlakozást létesítő varázslót. A program folyamatosan figyeli az adatforgalom sebességét is. 30 napos próbaverziója letölthető a készítői honlapjáról. Ára 1 licenc esetén 19,95 USD.

➪ www.dialmonitor.ro

Minilap.hu

Egyszerű weblapkészítés a neten

Manapság számos webtárhely-szolgáltatás működik, köztük ingyenesek is. Egyes szolgáltatók külön portált építettek ki, hogy közvetlenül a neten keresztül fejleszthessük, bővíthessük oldalainkat. A Wonderline Rt. szintén létrehozott egy webhelyet azoknak, akik még csak ismerkednek a net üzleti lehetőségeivel.

A minilap.hu szolgáltatás modulalapú weboldalkészítő alkalmazás, egyelőre magyar és angol nyelven használható. Bejelentkezés után azonnal nekiláthatunk a munkának. Mindent lépésről lépésre kell felvinnünk, beállítanunk, amiben a windowsos varázslókhoz hasonlító rendszer segít. A fejléc és a logó felvitelét a menürendszerünk beállítása követi. Készülő oldalunkon legfeljebb öt menütpontot használhatunk, ezeket bizonyos határok között tudjuk konfigurálni. A menüpontok alá, a megfelelő szövegek mellé 4-4 képet, valamint egy mellékletet is feltölthetünk – utóbbit árlistaként fogják látogatóink letölteni. Utolsó lépésben a nyilvános e-mail címünket adhatjuk meg. Alapesetben ez a szolgáltatáshoz tartozó info@<nev>.minilap.hu – ahol a <nev> az általunk megadott subdomain neve. A létrehozott hely önálló domainként is üzemeltethető.

Ha mindennel kész vagyunk, aktiválás előtt megtekinthetjük elkészített oldalainkat. Ha nem tetszik a felületük, negyvenféle skinből választhatunk másikat. A skinek megtekintése ingyenes, de a csere csak az első néhány alkalommal, utána már fizetni kell minden egyes érvényesített cseréért.

Minilap.hu: igényes felületen formálhatjuk oldalainkat

A regisztrációs díj bruttó 11 250 Ft, míg a havi fenntartás költsége bruttó 5000 Ft. Utóbbiból mennyiségi kedvezményt kaphatunk. Ezért az összegért 24 órás hozzáférésünk lehet az adminisztrációs felülethez. Ez az összeg emellett tartalmazza két skin tetszőleges kiválasztását, a szabadon választható subdomain címet, egy levelesládát ötféle e-mail címmel, valamint extra szolgáltatásként 2 óra ingyenes nethozzáférést a fejlesztő cég által üzemeltetett netes kávézóban. Ha problémánk van, munkaidőben a Wonderline ügyfélszolgálatától kérhetünk segítséget.

➪ Wonderline Rt.
☎ 272-0242
➪ www.wonderline.hu
➪ www.minilap.hu

Internetbővítés

Ha egy vállalat beruházott magas színvonalú, bérelt vonalas elérésbe, előfordulhat, hogy kinövi annak sávszélességét. Ebben az esetben – ha igény van rá – bővíteni kell. Kérdés, milyen módon.

Dudás Zoltán (dudi@ipma.hu)

Számos lehetőség kínálkozik bérelt vonalas előfizetésünk bővítésére. Ezek egyike, hogy – nem kevés összegért – az alapszolgáltatónktól kérjük az elérés sebességének növelését.

Ám létezik egy alternatív megoldás is, bár ez csak Budapesten és környékén érhető el.

Az Antenna Hungária jóvoltából mikrohullámon is elérhető az internet.

A rendszer lényege, hogy meglévő netelérésünket letöltési irányban kiegészítik a tévés adásszórásban jól ismert AM Mikro technológia révén.

A digitális jelek nagy sebességű átviteli formátuma, az MPEG2/DVB-C illeszkedik az említett rendszer 8 MHz-es Mikro adója felé, amit az 12 GHz-es sávba konvertálva sugároz ki.

A fejállomási gateway a letöltési irány adatátviteli csatornájában rendelkezésre álló (jelenleg 28 Mbit/s-os) kapacitást dinamikus sávszélesség-hozzárendeléssel osztja szét az egyidejűleg adatforgalmat igénylő előfizetők között.

Ezért – nem garantált sebességű előfizetés esetén – az előfizetőhöz jutó sávszélesség függ az egy időben csatlakozó felhasználók számától.

Azonban a Trans-End platform részeként szállított IMS felügyeleti rendszer révén lehetőség kínálkozik garantált sávszélességű netelérésre is.

Az előfizetői oldalon az Antenna Mikro szolgáltatás vételéhez használatos felhasználó belföldi, illetve nemzetközi kapcsolódásain keresztül valósul meg.

Az egyéb szolgáltatásokat (mail, FTP szerver, webes tárhely stb.) is a netszolgáltató (ISP) biztosítja.

A rendszer továbbá támogatja a visszirány nélküli IP protokollon keresztül megvalósított jeltovábbítást, tehát a platform alkalmas akár műholdon, akár Antenna-Mikro rendszeren keresztüli adatszórásra, illetve áramló (streaming) videoszolgáltatások megvalósítására – például zárt felhasználói csoportok számára speciális videotartalom szétosztására üzleti tévészolgáltatás keretében.

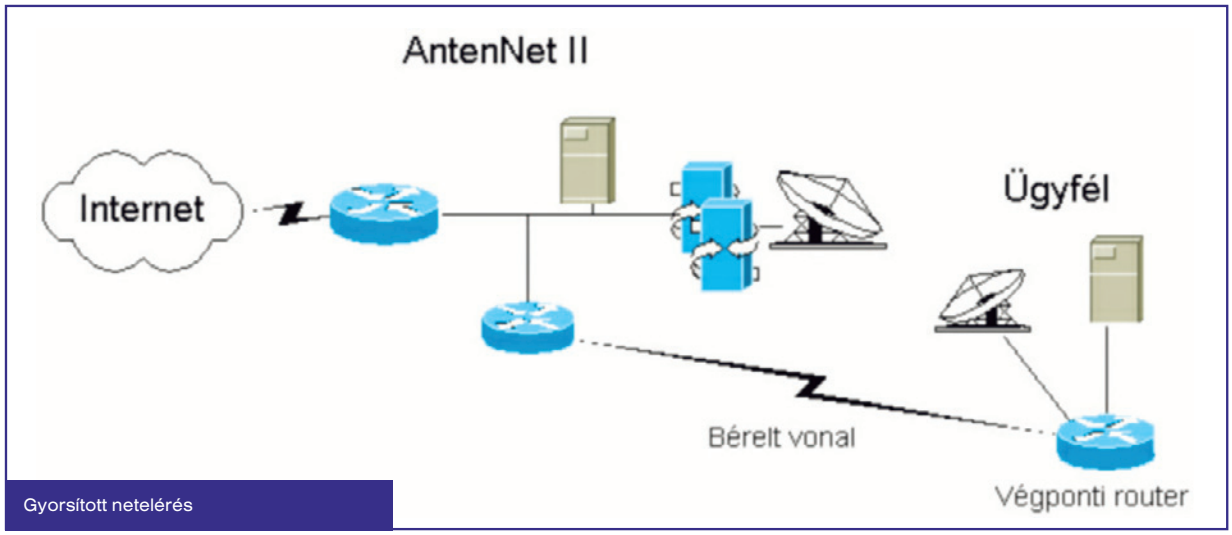

Gyorsított netelérés

csatornakiosztásához. A küldendő adatok az előfizető végponti routerétől a meglévő netelérésén keresztül jutnak el a központba.

A lekért információkat a fejállomási router az Antenna Mikro rendszer bemeneténél elhelyezkedő fejállomási átjáró (Harmonic Trans-End platform) felé irányítja, amely megfelelő átalakítás után VHF sávi jelet küld az Antenna vevőegység a mikrohullámú jelet visszaalakítja VHF sávi jellé, amely a speciális adapter bemenetére kerül. Ennek az adapternek a segítségével valósul meg a vett adatfolyam demodulálása és IP-s adatfolyammá konvertálása.

A rendszer magában hordozza azt a lehetőséget, hogy az előfizető forgalmazási kezdeményezésére az ISP routerére fusson be az adat, ahonnan az útválasztó átirányítja azt az AH routere felé.

Az átviteli út letöltési irányban az AntenNet rendszeren keresztül épül ki. Ebben az esetben a netforgalom a

A szolgáltatáshoz szükséges egy legalább 64 kbit/s-os elérés (ajánlott a bérelt vonalas).

Az ára nettó 12990 Ft-tól (nem garantált, 256 kbit/s-os sebességnél) nettó 79900 Ft-ig terjedhet.

Utóbbi 2048 kbit/s-os sebességet nyújt, amihez érdemes 256 kbit/s-os eléréssel rendelkeznünk.

Az árak tartalmaznak egy fix IP-címet és végponti routert (amely akár tűzfalként is funkcionál).

A szolgáltató 99,2%-os rendelkezésre állást garantál, ami éves szinten legfeljebb 3 napnyi kiesést jelent.

info

www.antennanet.hu

Adataink állandó testőre

Kik, vagy mik veszélyeztethetik a vállalatok adatállományát olyan mértékben, hogy állandó „testőrre" van szükség? A legtöbb cégvezető hallott már rendszerfeltörésekről, és sokan nemcsak hallottak róluk, hanem már tapasztalhatták is veszedelmes vírusok tevékenységét. A hatékony védekezés alapja: ismerjük meg az ellenséget, de ne adjunk neki ismert terepet!

Dudás Zoltán (dudi@ipma.hu)

Az informatikai piacon rengeteg cég foglalkozik a biztonságtechnikával. Megoldásaiknak széles a skálája, mind teljesítményüket, mind áraikat tekintve. Ezek többsége operációs rendszerhez – Linuxhoz, Unixokhoz, Windows NT-hez vagy 2000-hez stb. – kötött, leggyakrabban az utóbbi két operációs rendszerre épülnek.
E cégek nagy része biztonságtechnikai audittal is foglalkozik, amelynek során átvizsgálják az ügyfél rendszereit és megpróbálják megkeresni a hibákat, réseket – és amit találnak, azt kijavítják.

A biztonságtechnikai megoldásokban a legerősebb hibatényező az, hogy a kereskedelmi szoftverek bárki számára elérhe-tőek. Tehát a hackerek is hozzájuthatnak ezekhez, megpróbálhatnak hibát találni bennük, és azt kihasználva bejuthatnak azokba a rendszerekbe, ahol ezeket a szoftvereket használják. Másik óriási probléma az, hogy ezeket a rendszereket nem minden esetben rendszerbiztonsági szakember gondozza, illetve vizsgálja át, hanem erre betanított rendszergazda. A cé-geknél dolgozó munkatársak nagy része ráadásul ismeri legalább azt, hogy milyen szoftvert használnak a védeke-zésre – ez támadási felületet nyújthat. Másik oldalról nézve ezeket az eseteket, előfordulhat, hogy a rendszer biztonságát szinte a használhatatlanságig fokozzák, azaz a legtöbb kényelmi szolgáltatást, illetve a netes szolgáltatások elérését túlzottan szűrik, korlátozzák, tiltják. A biztonsági-technikai audit legfőbb veszélye pedig az – még ha szakember végzi is el –, hogy csak az előre betáplált megoldásokat ellenőrzik, ami leginkább a script kiddie típusú hackerek ellen nyújt biztonsá-got, akik a már megtalált lyukakat kihasználó programokkal támadnak. Alternatív, ám hasznos megoldás lenne, ha az auditnak csak a programokkal teljesen megbízhatóan elvégezhető részét bíznák erre a célra kifejlesztett hibakereső szoftverekre. Ha az ellenőrzésben kellő szerepet kapnak a hozzáértő szakemberek, jóval nagyobb az esély az adott rendszerben megbúvó hibák felfedésére. Ehhez olyan szakemberekre van szükség, akik bizonyítottan jártasak ezen a téren. A szoftverek tudása meg sem közelítheti az emberi gondolkodás rugalmasságát, és semmiképpen nem alkalmas a hackerek körmönfont trükkjeinek megelőzésére, kivédésére. Az elszánt, kitartó támadók képesek feltárni korábban ismeretlen réseket is, hiszen mélyen ismerik többek között az operációs rendszereket, az alkalmazásokat és a programozási nyelveket – assembly, C stb.

A jellegzetes ábra felhívja a figyelmünket a veszélyre

Első körben a rendszer hardverösszeállítását kellene megvizsgálni. Szükség lenne szimulációk végrehajtására is, amelyek során a legnagyobb biztonság érdekében a szakértőknek meg kellene próbálni manipu-lálni, feltörni a nyilvános szolgáltatásokat, és így hozzáférést szerezni a rendszerbe – persze anélkül, hogy a rendszert eközben megbénítanák, megrongálnák, vagy működésében akadályoznák. Minden sikeres és sikertelen próbálkozásról pontos dokumentációnak kellene készülnie, amely illetéktelen kézbe nem kerülhet.

A Linux és a Unix egyre inkább terjed – a szoftvergyártóknak is muszáj alkalmazkodniuk ehhez a trendhez, egyre több cég ír programokat ezekre az operációs rendszerekre. E programoknak nagyon sok célja lehet, mind biztonságtechnikai szempontokból, mind szolgáltatásaikat tekintve, de komoly problémákat is okozhatnak, ha éppen a programozás során nem figyelnek az apróbb hibákra. Előfordulhat, hogy a megírt program segítségével valaki kívülről (remote), vagy helyileg (local) illegális hozzáférést tud szerezni. Ennek elkerülése érdekében minden új, megrendelt program biztonságtechnikai felülvizsgálatát szakembereknek kellene elvégezniük. Léteznek technikák, amelyekkel forráskódjuk nélkül is módosítható a programok működése, és ezt kihasználva illegális jogosultságokkal megemelhető a normál felhasználók jogosultsági szintje. Siker esetén pontos dokumentációkban kell rögzítenünk ezeket a lehetőségeket ahhoz, hogy bármikor demonstrálni lehessen a biztonságtechnikai hibát a program készítői számára.

HSS Biztonsági Rendszer

A fenti alapelvekre és tapasztalatokra épül egy magyar fejlesztés. A rendszer az összes fontosabb kényelmi szolgáltatást nyújtja, mégsincs észrevehető korlátozás a rendszer védelme érdekében. Tehát nem kell lemondani biztonsági okokból az alapvető netes szolgáltatásokról, mint például a proxyn alapuló védelmi rendszerekben. (Az más kérdés, ha esetleg ez a vezetőség utasítása.)

A rendszer nem kerül kereskedelmi forgalomba, a fejlesztői telepítik és tartják karban. Kívülálló nem telepítheti, illetve a

info

➪ www.pingwinet.hu/szamit.html

Ha el akarjuk kerülni, hogy ilyen üzenetek kerüljenek weboldalainkra, nem árt a folyamatos védekezés

rendszerbe betekintést nem nyerhet, és nem is adminisztrálhatja azt.

A HSS rendszer kliens–szerver szerkezetű, Linux operációs rendszerre alapozva.

A kliens számítógép(ek) az az egység, amely fizikailag a védendő hálózat elé van helyezve, mint egy tűzfal. Ehhez a számítógéphez csatlakozik a belső hálózat, és ez a gép látja el az alapvető routolási és egyéb szolgáltatásokat. E gép helyi védelmi rendszerébe csupán a legfontosabb, már felfedezett hibák ismeretét tápláljáik be a próbálkozók ellen – az ezek kiaknázására irányuló kísérleteket 100%-os sikerrel elhárítja, és naplózza. Emellett folyamatosan adatokat gyűjt a rendszer állapotáról, a folyamatban lévő kapcsolatokról, az eseményekről. A kliensgép(ek) által összegyűjtött adatok valós időben (real time) bekerülnek a központi gépekbe erős titkosítás mellett, az interneten keresztül. A kliens mögötti minden egyes rendszer élete és szokásai is rögzítésre kerülnek, és bármikor bármilyen eltérés azonnal észrevehető az adatok elemzése alapján.

A HSS rendszer központi gépeinél szakemberek figyelik a rendszert a nap 24 órájában, ezáltal a bejutás lehetősége minimális. Probléma esetén azonnali elhárítás veszi kezdetét, így a támadónak nem marad esélye a rendszer feltérképezésére.

A rendszerek automatizálása csak a feltétlenül szükséges mértékig terjed, jórészt humán erőforráson alapul a vezérlésük. Operációs rendszertől függetlenül és korlátlan számú belső számítógép csatlakozhat a kliensoldali rendszerhez – ennek csak a helyi hardverfeltételek szabnak határt. Akár belső szervereket is üzemeltethetnek a védett hálóról, amelyeket kívülről is el lehet érni megfelelő kritériumok mellett.

A legfrissebb fejlesztéseket és frissítéseket a szerverek automatikusan feltelepítik a kliensoldalra.

Manapság levélben terjedő vírusok okozzák a rendszerek megbénulásainak 90%-át, ezért az alaprendszernek része egy levelezési szerver, amely vírusszűréssel is foglalkozik.

A vírusvédelem tehát szerves része minden kliens számítógépnek, és ennek köszönhetően a jelenleg ismert vírusok közül egy sem juthat be a rendszerbe, illetve ki onnan.

Ezt a feladatot a McAfee mindenkori legfrissebb vírusvédelmi terméke látja el. VPN (virtuális magánhálózat) is kialakítható, amelynek segítségével megfelelő védelem mellett a világ bármelyik pontjáról a neten keresztül elérhetjük a hálózatot, mintha az irodában a tűzfal mögött ülnénk.

A HSS Biztonsági Rendszer elsősorban a kis és közepes vállalatoknak nyújt védelmet.

Noha Linux-alapú – ami stabilitása és a költségek szempontjából egyaránt előnyös –, bármilyen operációs rendszerrel működő hálózatot képes megvédeni. Nagyvállalatoknál, ahol nem egyetlen hálózatot, hanem összetett számítástechnikai rendszereket kell összehangolni szolgáltatások terén és biztonságtechnikailag egyaránt, egyedileg fejlesztett védelmi rendszerek nyújtanak igazi megoldást.

A PingWINet szaktudásbázisa alapján készen áll egyedi rendszerek tervezésére, és igény szerinti üzemeltetésére is.

Frissítések aranykora

Nem könnyű a biztonságért felelős rendszergazdák dolga. A rendszerfrissítések, a szerverek háttérmentéseinek készítése, a behatolásfigyelő rendszerek felügyelete és az egyéb tennivalók közepette egy másik lényeges, sőt létfontosságú munkára, a szoftverjavítások telepítésére is időt kell találniuk.

Dudás Zoltán (dudi@ipma.hu)

A 2001-ben a szoftverekben talált és nyilvánosságra is hozott közel 3000 új biztonsági hibát 2002-ben még több követheti. A 2001. év pusztító vírusainak és férgeinek többsége valamilyen ismert biztonsági rést kihasználva szaporodhatott el. Ezt meg lehetett volna előzni, de a javítatlanul maradt szoftverekkel futó szerverek sokasága miatt a vírusok nyitott ajtókra találtak szerte a világon. Pedig a biztonsági hibák javítása nem kerül sokba, és egy esetleges, a cég üzleti helyzetét és elismertségét komolyan károsító eseményt lehet megelőzni vele.

A Carnegie Mellon Egyetem által üzemeltetett CERT Koordinációs Központ jelentése szerint az ismertté vált behatolások mintegy 99%-a olyan biztonsági rések és beállítási hibák kihasználásával történt, amelyekre már ismert volt az ellenszer, például a szoftverek fejlesztői által készített javítások.

Bár a fejlesztőcégek ezeket a javításokat általában a honlapjukon is elérhetővé teszik, a felhasználók azokat gyakran figyelmen kívül hagyják, esetleg észre sem veszik.

Meglehetősen kiábrándítónak tűnik a helyzet. Ráadásul – sajnálatos módon – a javítások telepítését a rendszergazdák (tisztelet a kivételnek) gyakorta időrablónak és bonyolultnak tartják, vagy legalábbis a kevésbé fontos teendők közé sorolják.

Mitől lesz sebezhető egy rendszer? Például attól, hogy a benne alkalmazott eljárások bizonyos kombinációja nem működik jól együtt.

De lehet ok a szoftvergyártó figyelmetlensége is. Legyen az ok bármi, a keletkező rés később behatolás vagy más rossz szándékú tevékenység célpontja lehet.

info

- enterprisesecurity.symantec.com
- www.securityfocus.com
- www.microsoft.com/downloads

A lényeg, hogy még azelőtt javítsuk ki a hibákat, hogy illetéktelenek azokat a rendszerhez történő hozzáférésre kezdenék használni.

A sérülékenység felismerését követően lényeges, hogy egyetlen rendszerről, még a „kevésbé fontosnak" tartottakról se feledkezzünk el! Számos behatolás pontosan ilyen kevésbé fontosnak tartott, ezért kevésbé javított eszközön keresztül valósul meg. Ha sikerült megszereznie a hozzáférést, a behatoló ugródeszkának használhatja sokkal fontosabb rendszerek felé. Nem szabad megfeledkezni arról, hogy bármi, ami védtelen, végzetes lehet!

A javítások nélkül a számítógép még a legközönségesebb károsításokkal szemben is védtelenné válik. 2001-ben a netes társadalom megtapasztalhatta a

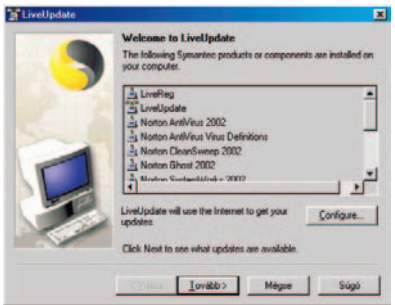

Frissítés Symantec módra

Sadmind féreg, majd a Code Red és a Nimda pusztító hatását. Ezek a kórokozók is a ki nem javított hibáknak köszönhetően terjedhettek el olyan gyorsan.

A behatolók által használt eszközök, amelyekkel a megcélzott rendszerek sebezhető pontjait kutatják, egyre fejlettebbek, könnyebben elérhetők és használhatók.

Az egyes biztonsági rések részletes ismeretének birtokában a behatolóknak megfelelő eszközeik és módszereik vannak az internetre kapcsolt rendszerek százezreinek végigpásztázására, hogy közülük megtalálják a sebezhetőket. Gyakran a cég ismertsége és vonzereje alapján választják ki célpontjukat. És ha hozzáférnek az erőforrásokhoz, hatalmas kárt okozhatnak.

Tegyük kötelezővé a javítást!

Ha egy cégnél sokféle programot használnak, lényeges, hogy mindegyiknek a javításai naprakészen legyenek telepítve az összes szerveren.

A javítást az üzletmenet részének kell tekinteni, és be kell venni az általános biztonsági rendszabályok közé.

Olykor olyan résről is érkezik értesítés, amelyikre nincs még javítás.

Ilyenkor az egyetlen lehetséges védelem az érintett szerverek elérésének korlátozása.

A javításkezelési szabályzat megalkotásakor világosan meg kell határozni a követendő eljárásokat.

Az alábbiakban bemutatunk néhány eljárási részletet, amit a szabályzatnak tartalmaznia kell(ene).

- Iratkozzunk fel a tanácsadási és a riasztási listákra, amelyeken keresztül értesülhetünk a szoftverek frissítéséről és hibajavításaikról.

Érdemes rendszeresen meglátogatni a gyártók weboldalait is. Számos szoftverszállító ajánlja fel ugyanis, hogy értesítést küld az ügyfeleinek, sőt a szállítók a weboldalaikon is elérhetővé teszik az információkat. Emellett vannak független hibakövető források (CERT Koordinációs Központ, BugTraq stb.), ezek levelezőlistájára is érdemes feliratkozni.

- Dokumentáljuk a teljes folyamatot, amikor a javítást elhatározzuk, telepítjük és kipróbáljuk. (Erre alkalmas program például a Norton CleanSweep.) Az eseménynaplóból minden problémás pont visszakereshető.
- Döntsünk a biztonsági rés súlyosságáról és fontosságáról! Egy napon belül tekintsük át a beérkező jelzéseket és riasztásokat!

Vizsgáljuk meg, érinti-e bármelyik a tevékenységünket, és ha igen, határozzunk azonnal annak jelentősége felől is.

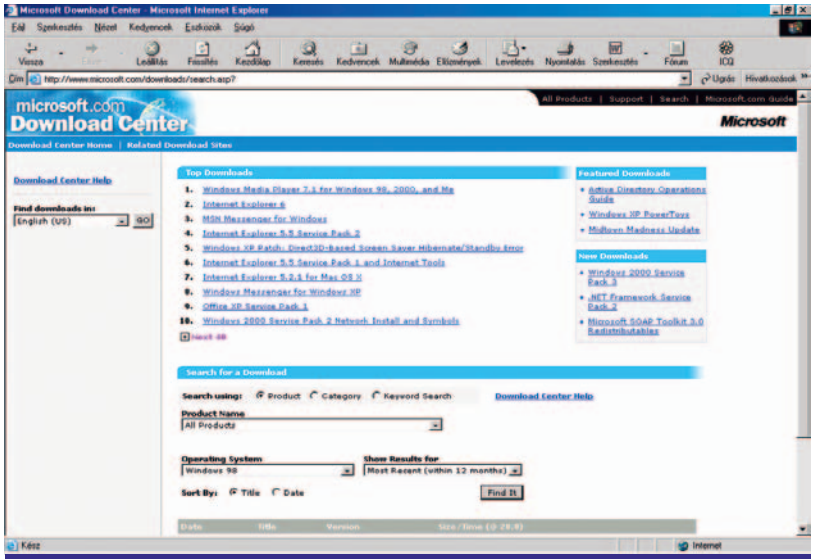

A Microsoft is gondoskodik a megfelelő frissítésekről

● Ne a javítást végző személy döntsön a javítás fontosságáról! Ha ugyanaz a döntéshozó és a kivitelező, fennáll az egyoldalú vélemény szülte döntés kockázata.

Az, akinek el kell végeznie a javítást, hajlamos lehet elsiklani a figyelmeztetések fölött, hiszen veszély esetén azt a saját idejéből kell elhárítania. Ha a felülvizsgáló nem érintett ebben, valószínűleg tárgyilagosabb döntést hoz.

● Éles bevetés előtt próbáljuk ki a javításokat! Előfordulhat ugyanis, hogy maguk a javítások okoznak további, nem várt működési és biztonsági zavarokat.

Mit tehetünk még? Jelöljünk ki valakit a cégnél, aki az újonnan kiadott javításokat, a levelezőlistákat, a biztonsági információs helyeket stb. figyeli, hogy gyorsan cselekedhessünk!

A további védelem végett mindjárt az átjáróknál érdemes szűrni a leveleket, és naprakészen kell tartani a vírusellenes programokat. Vannak olyan szoftverek is, amelyek önműködően ellenőrzik az egész cégnél, hogy a szükséges javítások megfelelően vannak-e telepítve.

A hatékony információbiztonság jó folyamatokat és jó eljárásokat foglal magában. De ne higgye senki, hogy a folyamatos frissítések önmagukban elegendőek a biztonsághoz.

Mindig lesznek újabb biztonsági hibák, akármennyire naprakészek is a szerverek és a szoftverek. De a frissítés aránylag egyszerű, és nagymértékben csökkenti a biztonsági problémákat.

Sponga Tamás

Aprócska zeneláda

Ericsson

Az összes népszerű mobiltelefon gyártói előrukkoltak már valamilyen formában – beépített, rácsatlakoztatható – MP3-lejátszóval. Találunk MP3-as megoldást bőven Nokia, Samsung, Ericsson telefonokhoz is.

Az Ericsson legújabb, HPM-10-es MP3-lejátszója jelenleg a legkisebb ilyen készülék. A kéz nélkül is használható készülék 32 Mbyte-os MMC kártyával, sztereó fülhallgatóval és PC-hez csatlakoztatható MMC adapterrel fog megjelenni – hamarosan. Amikor a készüléket csatlakoztatják, az MMC kártyán tárolt MP3 file-ok listája megjelenik a telefon kijelzőjén, néhány többletinformációval együtt. Ha több könyvtárban tárolja a memóriakártya a zenefileokat, azokat tetszőleges helyről lehet egy listába rendezni. Amint bejövő hívás érkezik, a lejátszó automatikusan pillanat-állj módba vált. A 100 dollár körüli áron várható HPM-10 az Ericsson T28-as vagy fejlettebb telefonjaihoz csatlakoztatható.

Mobil videokamera

Hantro

Várhatóan még a harmadik generációs mobiltelefonok megérkezése előtt meg fog jelenni a mozgóképfelvétel és -lejátszás lehetősége a mobiltelefonokon. Bár a készülékek egyelőre nem alkalmasak video-adatfolyam lejátszására, a multimédiás lehetőségek tágulnak.

A felvétel képmérete memóriára és processzorra szabható

A Nokia 7650-es készülékéhez mutatott be a multimédia alkalmazásokat fejlesztő – ugyancsak finn – Hantro cég olyan szoftvert, amivel a mobilkészülék beépített kamerája filmfelvételre is alkalmassá tehető. A rögzített anyagot a telefon MPEG-4 formátumban tárolja, amit vissza is lehet játszani a készüléken, sőt elküldhető MMS-ként. Arról nem szól a hír, hogy a Nokia 7650 4 Mbyte-nyi memóriájában hogyan fognak elférni hosszabb felvételek.

A Hantro „mániája", hogy szoftveres és hardveres videotechnológiákat fejleszt 2G-s és 2.5G-s hálózatokhoz – a videós képességeket egyébként csak 3G-s rendszerekre tervezték elérhetőnek –, így remélhetően még gyakran hallunk róluk a közeljövőben.

➪ www.hantro.com /codec.htm

Felesleges izgalom?

Palm

A PalmOS 5 elkészült, és az eddig is PalmOS-t használó PDA-gyártók már meg is kapták. Eddig csak a találgatások folytak arról, melyik gyártó milyen kézigépet tervez az új operációs rendszerhez. Egy biztos, a legtöbb cég már keményen dolgozik a PalmOS 5-öt futtató gépén, amiknek dömpingje ezért november-december környékén várható.

Még júliusban jelent meg az első kép a Palm Inc. feltételezett új gépének prototípusáról, amin PalmOS 5 fut. A kiszivárgott hírek alapján az Oslo nevű PDA-t szét lehet csúsztatni, hogy hozzáférhetővé váljon a Graffiti része. A gép 175 MHz-en ketyegő Texas Instruments OMAP 1510 processzorral, 320x320-as felbontású, színes kijelzővel, MMC/SD bővítőhellyel, MP3-lejátszóval és Bluetooth csatlakozással rendelkezik. A beépített memória nagyságáról pontos információ nincs, de legalább 16 Mbyte. A készülék mérete hozzávetőleg 76x124x19 mm. Azóta olyan információk is napvilágot láttak, hogy az új Palm fejlesztői neve Fargo, és bár beépített mikrofonja lesz, de MP3-lejátszót nem kap. Eközben a Palm sorra védet le jó hangzású neveket, mint a később még visszatérő Tungsten és Zire – a legújabb a Palm Veld... E sorok írásakor sem lehet tudni, hogy végül megjelenik-e az Oslo – vagy pedig a Palm tényleg lemondott a kiadásáról, ahogy a PDA Buzz online magazin állítja.

Oslo-ban a remény...

Ha a hegy nem megy...

Insignia Solutions

A Microsoftnak a Java Virtuális Géptől való húzódozása közismert. Ezek után nem meglepő, hogy a kézigépekre szánt Smartphone 2002 platform egyáltalán nem támogatja Java alkalmazások futtatását, pedig egyre több Java-képes mobiltelefon jelenik meg.

A kézigépek, Smartphone-ok, digitális tévék, beágyazott rendszerek számára szoftvereket fejlesztő Insignia Solutions a közelmúltban bejelentette, hogy hamarosan elkészül a Java 2 Micro Edition (J2ME) támogatással a Microsoft Smartphone 2002 operációs rendszerhez. A döntés nem véletlen, hiszen a világon jelenleg mintegy 2,5 millió Java-fejlesztő van, és jó részük kimondottan a kézigépek számára kifejlesztett J2ME-hez ír alkalmazásokat. A programválaszték már most hatalmas. Az Insignia úgy készíti szoftvermegoldását, hogy az illeszkedjen a Microsoft .NET stratégiájához. Az első Java-képes Smartphone 2002 OS-t futtató mobilkészülék még az idén ősszel várható.

Egyik nem, másik igen

Palm

Bár az Oslo talán mégsem kerül a boltok piacaira, nem kell senkinek félnie, hogy PalmOS 5 nélkül marad. A Geek.com biztos forrásból származó információja szerint két Palm fog hamarosan megjelenni, egyikük az új 5-ös OS-szel. A high-end kategóriájú, Tungsten T nevű modell megjelenését október végére datálják, főbb ismert jellemzői: SD/MMC slot, Bluetooth, beépített hangfelvevő. Érdekes, hogy a hír az Oslónál megismert szétcsúsztatható előlapról is szól, és a gép specifikációi egyébként is nagyon hasonlóak az Oslo technikai leírásához.

A belépő szintű Zire modell PalmOS 4.1-et futtat, és valószínűleg az m100-as széria következő tagja lesz, 2 Mbyte memóriával, SD/MMC slot nélkül. Valószínűleg ez lesz az a 100 dolláros készülék, amit a Palm már egy ideje emleget. A tervezett megjelenés dátuma alapján október elejére kitisztul a helyzet.

➪ www.geek.com/news /geeknews/2002Aug /bpd20020827016071 .htm

Még egy tenyeres PDF

Adobe

Az Adobe PDF (Portable Document Format) olvasására többféle – más fejlesztőtől származó – alkalmazás készül asztali gépeken kívül kézigépekre is. PalmOS-re és a Pocket PC-re már elkészült az Acrobat Reader, és az Adobe fejlesztésében hamarosan megjelenik a Symbian OS-es változata is. A Symbian OS V6-ra (Nokia Communicator 9210/9290) fejlesztett alkalmazás jelenlegi, béta állapotában ingyenesen letölthető. Végleges verziója a negyedik negyedévben várható.

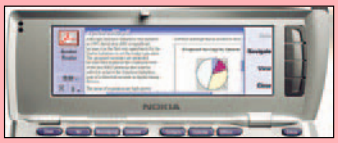

PDF a Nokia Communicatoron

➪ www.adobe.com/products/acrobat/readerforsymbian.html

Hordozható gép, hordozható dokumentum

mBrain Software

A PDF az Adobe hordozható dokumentumformátuma. Fő előnye az, hogy könnyen „szállítható”, és szinte bárhol megnézhető. De hogyan készíthetünk PDF file-t kézigépen? A Symbian OS-t futtató gépeken például az mBrain Software jelenleg béta teszt alatt lévő PdfPrinter alkalmazásával. A program nagyon egyszerűen az az Adobe Acrobat 4.x (vagy afölötti) verziójának file-formátumához igazodik.

A PdfPrintert két változatban fejlesztik, egyiket a Symbian OS ER5 gépekre (Psion 5mx és 5mx Pro, Ericsson mc218, Psion Revo és Revo Plus, Psion Series 7/netBook/netPad, Diamond Mako), a másikat a Symbian OS V6 készülékekhez (Nokia 9210, 9210i, 9210c és 9290). Várható, hogy a cég elkészíti programját Symbian OS V7-re is (Nokia 7650, Ericsson P800), addig is a „hagyományos” program béta változata ingyen letölthető.

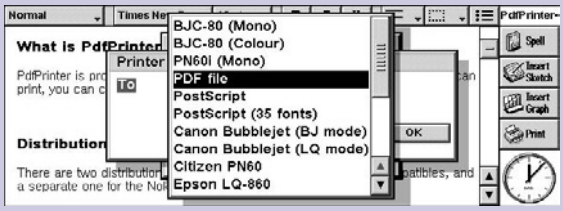

PDF file készítése Psionon...

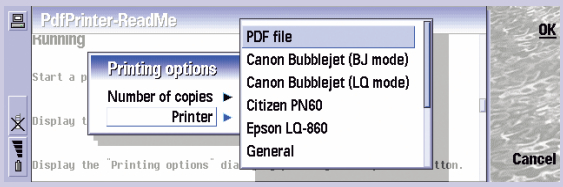

...és Nokia 9210-en

működik: telepítése után a gépre előzőleg telepített nyomtatók listájában megjelenik egy *PDF file* nevű „nyomtató”, amely nevéből következően PDF file-t fog készíteni. A PdfPrinter minden olyan programmal képes működni, ami tud nyomtatni (azaz meghívja a nyomtatási alrendszert). Az általa készített file megfelel a PDF 1.3 szabványnak, az-

➪ www.mbrainsoftware.com/Psion/PdfPrinter/PdfPrinter.htm

Jogos a félelem?

European Journal of Cancer Prevention

A mobiltelefonok megjelenése óta komoly vita tárgya, hogy a rádióhullámok károsítják-e – és ha igen, mennyire – a telefonáló agyát. A European Journal of Cancer Prevention rákkutatási szakfolyóiratban nemrég megjelent tanulmány szerint az analóg mobiltelefont használóknál 80%-kal nagyobb az agydaganat esélye a mobiltelefont nem használókhoz képest. A kutatás során 1997 és 2000 között agydaganatban megbetegedett személyeket vizsgáltak, és az eredmények szerint azoknak, akik NMT (Nordic Mobile Telephone) rendszerű készülékeket használtak, 30%-kal nagyobb az esélye a betegség kialakulására, azoknál pedig, akik több mint 10 évig használták a telefont, az érték 80%-ra emelkedik.

Ma már csak múzeumi emlék az NMT sorozat

Az analóg NMT szabványú készülékeket ma is gyártó finn Nokia és a svéd Ericsson rögtön reagált a megjelent cikkre. – Nagyjából 200 tanulmányt és tudományos kutatást vehetünk figyelembe, és ezek alapján megállapítható, a mobiltelefon-használat nem jár semmiféle veszéllyel – jelentette ki a Nokia kommunikációs menedzsere. Az Ericsson képviselői szerint is több olyan tanulmány és kutatási eredmény látott napvilágot, ami pontosan az ellenkezőjét bizonyítja, mint a szakfolyóirat cikke.

A tanulmány azért csupán az analóg NMT rendszert használó készülékek veszélyességét vizsgálta, mert „a digitális GSM rendszerek nincsenek még 10 éve a piacon, és a kérdéses tumorok nagyon lassan alakulnak ki”.

➪ www.eurjcancerprev.com/

Össztűz

Sony

A Sony Clié kézigépek könnyű kezelésük és csinos külsejük mellett bővíthetőségük miatt is népszerűek. A cég ezt azáltal kívánja fokozni, hogy meglovagolja a kézigépek világában is egyre népszerűbb játékmániát.

PDA-ból játékkonzol

A Clié legújabb kiegészítője, a PEGA-GC 10 így nem más, mint egyszerű vonalvezetésű gamepad, négyirányú vezérlővel és 4 akciógombbal. A PDA-ból játékkonzolt varázsoló vezérlővel a játékok irányítása és a menük kezelése is lehetséges. Nincs szüksége külön tápellátásra, a Clié látja el árammal. A készülék megjelenési dátuma még nem ismert, de azt már tudni, hogy 40 dolláros vételárában benne fogalatatik a teljes verziójú Sega Columns játékprogram.

➪ www.sonystyle.com/home/item.jsp?itemid=48762

Nokia

Fejlesztőkészlet MMS alkalmazásokhoz

A Nokia kibocsátotta a Multimedia Messaging Services (MMS) szabványon alapuló Mobile Internet Toolkit 3.1 fejlesztőkészletét, amely a netről is letölthető (www.forum.nokia.com/tools).

A fejlesztőeszköz új verziója PC-alapú tesztelés lehetőségét nyújtja a fejlesztőknek, akik ezáltal egyszerűbben és könnyebben ellenőrizhetik munkájuk eredményét. Olyan szimulációs környezet is rendelkezésükre áll, amelyben megtekinthetik a készülő alkalmazás által létrehozott MMS üzeneteket. Ez a valósághű próbakörnyezet feleslegessé teszi úgy a mobiltelefonok használatát, mint a szolgáltató infrastruktúrájához való hozzáférést. A fejlesztőeszközzel emellett automatikusan lehet generálni és szerkeszteni SMIL (Synchronized Multimedia Internet Language) file-okat. A SMIL file az MMS üzenet azon része, amely a multimédia tartalom megjelenítésére vonatkozó utasításokat tartalmazza. A fejlesztőkészletben emellett helyet kapott a Nokia Mobile Browser 3.0.1 szimulációja is, amely olyan WAP 2.0 technológiákat támogat, mint az xHTML (Extensible Hypertext Markup Language) és a CSS (Cascading Style Sheets).

A Forum Nokia gazdag kínálata fejlesztőknek

- www.forum.nokia.com/tools
- www.forum.nokia.com/messaging
- www.nokia.com/mms

Westel

Számlafizetés a neten

A Westel havidíjas előfizetéssel rendelkező 06-30-as ügyfelei bankkártyájuk segítségével immár az interneten keresztül is kiegyenlíthetik telefonszámlájukat.

A legnagyobb hazai mobilszolgáltató netes ügyfélszolgálatán keresztül az előfizetők eddig is lekérdezhették igénybe vett szolgáltatásaik mindenkori állapotát, és tetszés szerint ki-, illetve bekapcsolhatták azokat, ezentúl azonban a pénzügyi tranzakciókat is lebonyolíthatják.

A jelszóval történő azonosítást követően a *Kiegyenlítetlen számlák befizetése* menüpont kiválasztásával megjelenik az ügyfél előfizetéséhez tartozó, még be nem fizetett számlák listája. Az *Internetes számlabefizetés* gombra kattintva a *Fizetési tranzakció* menüpontban – az összeg ellenőrzése után, a bankkártya számának, azonosítójának és lejárati dátumának beírását követően – egyszerűen, a *Fizetés* feliratú gomb megnyomásával a bank végrehajtja a fizetési tranzakciót és nyugtázza azt. A sikeres banki tranzakció eredményeképpen a számlázási rendszerben megjelenik a számlabefizetés, amit a következő havi számlában az elszámolási információk között a Westel az ügyfél számára feltüntet. Az online fizetéshez dombornyomott EC/MC vagy Visa bankkártya használható.

A Westel netes ügyfélszolgálatának bejelentkező oldala

- Westel Mobil Rt. ügyfélszolgálat ☎ 265-9210
- ugyfelszolgalat@westel.hu
- www.westel.hu

Nokia, Pannon GSM

MMS megoldás szállítása

A Pannon GSM megállapodást írt alá a Nokiával, amelynek értelmében a finn gyártó teljes multimédiás üzenetküldő rendszert (MMS) szállít a magyar mobil távközlési vállalatnak. A Nokia MMS megoldásával az MMS-telefonnal rendelkező előfizetők szöveget, képeket és hangot küldhetnek és fogadhatnak egyetlen üzenetté ötvözve. Ezen túlmenően az MMS-képes telefonokról e-mail címekre is küldhetők multimédiás üzenetek.

- www.nokia.hu
- www.pgsm.hu

A Nokia legújabb, 6610-es készüléke a multimédiás üzenetküldést is támogatja

Sony Ericsson

Alkalmazási verseny

A Sony Ericsson Application Proclamation címmel pályázatot hirdetett fejlesztőknek: az 50 legeredetibbnek ítélt alkalmazást a P800 Smartphone multimédiás mobiltelefont bevezető kampány során a gyártó szintén népszerűsíteni fogja. A győztesek emellett egy P800-as készüléket és Metrowerks CodeWarrior fejlesztőeszköz-készletet kapnak, alkalmazásukat pedig regisztrálják a Sony Ericsson Developer World program keretében.

A nagy, színes érintőképernyővel és beépített digitális kamerával rendelkező, netelérésre alkalmas P800 mobiltelefon háromsávú, azaz világszerte használható a GSM és GPRS hálózatokban, alapját a Symbian 7.0 operációs rendszer képezi.

A pályaműveket október 31-ig lehet beküldeni, ezt követően a Sony Ericsson mérnöki és termékfejlesztői csapata fogja elbírálni őket az újszerűség, a felhasználóbarátság és a vonzerő szempontjai alapján.

Az eredményhirdetésre december elsején kerül sor.

A P800 Smartphone-nak szánt reflektorfényből a legjobb alkalmazásoknak is jut majd

- http://SonyEricsson.com/codetocash
- www.SonyEricsson.com/developer

A noteszgépek limuzinjai

Ha egyszer egy design beválik, semmi szükség újra és újra módosítani. Így gondolják ezt az IBM-nél, ennek következtében a legújabb ThinkPadeket csak erős odafigyeléssel lehet megkülönböztetni a régebbiektől.

Nagy Zoltán

A gépek felülete nem karcolásra érzékeny fényes, hanem matt, így mellesleg nem is csúszik. A fedelet, vagyis a képernyőt két kapocs zárja a két szélén, ami biztos tartást ad, nem tud lötyögni. Ezek nyitása egy kézzel is lehetséges, például kézben tartva a gépet egyszerűen csak kattintani kell egyet-egyet a tolókán, és máris nyitható a gép.

A nyitott IBM noteszgépek még mindig sok, csak rájuk jellemző tulajdonságot rejtenek. Ilyen a beépített világítás, ami a monitor felső peremén található, és teljes sötétségben is képes megvilágítani a billentyűzetet vagy egy papírlapot. Ez hasznos például bemutatóhoz elsötétített tárgyalóban, vagy hosszú repülőúton, amikor nem szeretnénk a szomszédot zavarni. Jellegzetes a hangerő-szabályozás és -némítás gombhármasa vagy a *ThinkPad* feliratú gomb, amellyel bármikor előhívható a számítógép használatát könnyítő súgó és a segédprogramok, varázslók.

X30: kicsi és könnyű

A billentyűzeteken jellemzően nincs [Windows] gomb, viszont a szerkesztő gombok az asztali gépeken megszokott módon, két sorban kaptak helyet.

A kurzorbillentyűk mellett [Vissza] (Backward) és [Előre] (Forward) gomb is található, amelyekkel a böngészőkben lapozhatunk.

Nem maradhat el egy IBM noteszről a tapipadot helyettesítő TrackPoint egérpótlék. Ezt legalább annyira lehet szeretni, mint utálni, de ha valaki megszokta, nehezen tud átállni a tapipadra.

A szokásos két egérfül között található harmadik fület megnyomva lehet görgetni a TrackPointtal.

A hardver szoftveres támogatására nagy hangsúlyt fektet az IBM. A képernyő és a hang paramétereinek szabályzását OSD kijelzőn lehet nyomon követni.

A drót nélküli hálózati adapter állapotát a Windows Tálcáján tarthatjuk szemmel. A legpraktikusabb azonban az akkumulátor állapotát jelző műszer. Ez a Windows Tálcája előtt foglal helyet, számmal és grafikonnal egyaránt jelzi a telep töltöttségi fokát, valamint azt, hogy éppen akkuról vagy hálózatról megy a gép. Ráállva az egérkurzorral, leolvasható a teljes töltöttségig hátralévő idő. Ha megnyitjuk a Battery Information programot, többet is megtudhatunk az áramforrásról, például töltéskor a töltőáram és a feszültség mértékét, akkumulátoros üzemnél pedig a kisütő áramot, a feszültséget, a teljesítményt, valamint a hátralévő üzemidőt. Kiolvasható az akkumulátor egészségi állapota is, hogy hány töltés–kisütés cikluson esett át, így időben észlelhető az elhasználódása, és ki lehet cserélni. Sokféle energiatakarékossági séma hozható létre a különböző feladatoknak megfelelően, ezekben a szokásos képernyő- és merevlemez-kikapcsolási időn kívül állítható a processzor sebessége, a képernyő fényereje, sőt a CD-meghajtó sebessége is.

X30

Az új típusok legkisebbikében, az X30-ban „csak” Pentium III processzor van, annak is mobil változatából, amely támogatja a SpeedStepet. Ennek köszönhetően az egyébként 1,2 GHz-es processzor akkumulátorról üzemelve 800 MHz-en ketyeg. A 12,1 col képátlójú monitor felbontása 1024x768 képpont, ami kis képpontokat és apró betűket eredményez. Hogy ez mégse okozzon gondot, az [Fn] és a [szóköz] billentyű megnyomására a gép egy pillanat alatt 800x600-as felbontásba vált, így ha kicsit életlenebbek is, de nagyobbak a betűk. A képet a chipkészletbe integrált grafikus vezérlő szolgáltatja – noha képes 3D-gyorsításra, de nem játékra termett. Külső monitort lehet használni, de S-Video kimenete nincs.

A kisméret ellenére kényelmes a billentyűzete. A nagyobb testvérekhez képest rövidebb az [Enter] és a [Backspace], de ez megszokható.

Ami fő: nem lett kevesebb billentyűje, és nem nyomorították össze a szerkesztőgombokat sem.

Az apróságnak vannak hátrányai is. Nem jutott hely például optikai meghajtónak. Ez a tesztelés során is okozott némi fejvakarást, szerencsére a drót nélküli hálózattal sikerült megoldani a problémát, egy másik IBM teszgép meghajtóját használva. PC Card foglalatból is csak egy van rajta, de egyébként is egyre kisebb a valószínűsége, hogy szükség lesz rá. Cserébe kapott egy Compact Flash kártyaolvasót, így ha digitális fényképezőgépet is szeretnénk mellette használni, érdemes olyanban gondolkodni, amiben CF kártya van. Csatlakozóból is kevesebb van a megszokottnál. A monitor-csatlakozó mellett csak egy párhuzamos port meg egy USB található, míg a gép két oldalán egy másik USB, egy IEEE-1394-es csatoló, valamint az IrDA ablaka van. Ha ennél többre van szükség, kiegészítőként kapható hozzá portreplikátor, valamint egy hordozható és egy asztali dokkoló is.

T30: a kurzorvezérlés minden igényt kielégít

info

- IBM Magyarország ☎ 06-40-200-156
- www.ibm.hu

Műszaki adatok és mérési eredmények

Gyártó, típus	IBM ThinkPad X30	IBM ThinkPad T30	IBM ThinkPad R32
Műszaki adatok			
Alaplap chipkészlete	Intel Almador i830MG	Intel Brookdale 845D	Intel Brookdale 845D
Processzor típusa	Intel Pentium III-S	Intel Pentium 4M	Intel Pentium 4M
Órajele, másodszintű gyorsítótára	1,2 GHz, 512 Kbyte	1,8 GHz, 512 Kbyte	1,8 GHz, 512 Kbyte
Memória	256 Mbyte	256 Mbyte	256 Mbyte
Grafikus vezérlő, memóriája	integrált	Ati Mobility Radeon 7500, 16 Mbyte	Ati Mobility Radeon, 16 Mbyte
Képátló, felbontás	12,1 col, 1024x768 képpont	14,1 col, 1024x768 képpont	14,1 col, 1024x768 képpont
Merevlemez, jellemzői	Hitachi DK 23EA-40B, 37,3 Gbyte	IBM Travelstar 40 GN, 40 Gbyte, 4200 fordulat/perc	IBM Travelstar 40 GN, 30 Gbyte, 4200 fordulat/perc
CD-/DVD-meghajtó	❍	LG GDR 8081N DVD	Matshita SR-8176 DVD ROM
Floppymeghajtó	❍	❍	❍
Hangvezérlő	Intel 82801 AC'97	Intel 82801 AC'97	Intel 82801 AC'97
Modem	Agere Systems AC'97 modem	Agere Systems AC'97 modem	Agere Systems AC'97 modem
Hálózati csatoló	Intel Pro/100 10/100, Wireless LAN	Intel Pro/100 10/100, Wireless LAN	Intel Pro/100 10/100, Wireless LAN
Billentyűzet	angol	angol	angol
Vezérlés	TrackPoint	TrackPoint és érintőpad	TrackPoint
Soros csatoló	❍	●	❍
Párhuzamos csatoló	❍	●	●
USB csatoló	2	2	2
IEEE-1394-es csatoló	●	❍	●
Infravörös érzékelő	FIR	FIR	FIR
Csatlakozó külső monitorhoz	●	●	●
Videokimenet	❍	S-Video	S-Video
PS/2-es egér-/billentyűzetcsatoló	❍	❍	❍
Fejhallgató-bemenet	●	●	●
Mikrofonbemenet	●	●	●
Lopásgátló	●	●	●
PC Card foglalat	1 Type II	2 Type II	2 Type II
Hordtáska	❍	❍	❍
Tömeg	1,68 kg	2,55 kg	2,7 kg
Méret	280x227x30 mm	307x250x34 mm	313x254x38 mm
Kereskedelmi adatok			
Ár (bruttó)	872 500 Ft	1 258 437 Ft	834 375 Ft
Garancia	3 év	3 év	1 év
Mérési eredmények			
Akkumulátor üzemideje	166 perc	195 perc	198 perc
3DMark 2000, 1024x768/16 bit	1665 3D mark	6142 3D mark	1970 3D mark
3DMark 2000, 1024x768/32 bit	901 3D mark	4137 3D mark	1307 3D mark
3DMark 2001, 1024x768/32 bit	668 3D mark	3326 3D mark	1449 3D mark
Irodai munka	92 pont	120 pont	112 pont
Grafikai munka és internet	129 pont	245 pont	237 pont

Az X30 nem erőmű. Viszont könnyű, strapabíró, és sokáig elketyeg akkuról is. Ideális gép a sokat utazóknak.

T30

Nem, nem világháborús orosz harckocsi. Annál sokkal szebb, bár a megbízhatósága vetekszik azokéval. Legszembetűnőbb tulajdonsága a billentyűzet alatt húzódó érintőpad. Ez nem jelenti azt, hogy a TrackPointot

R32: az IBM igáslova a legkülönfélébb feladatokra

száműzte volna az IBM – ott még nem tartunk.

Ez inkább aprócska figyelmesség azoknak, akik sehogyan sem tudnak boldogulni a gombok közti kis pöcökkel.

A gép lelke 1,8 GHz-es mobil Pentium 4. Ennyi lóerővel egyáltalán nem vall szégyent, főleg az Ati Mobility Radeon 7500 grafikus chippel párban. A processzor teljesítménye egyébként roppant meggyőző, az irodai munkák elvégzésében több pontot szerzett, mint 2 GHz fölötti ellenlábasai.

Az optikai (esetünkben DVD-) meghajtó Ultrabay Plus foglalatban rejtőzik. Ez a foglalat nemcsak meghajtókat tud fogadni, hanem más eszközöket is. Jelenleg az IBM Workpad C500 jelzésű Palm tenyérgépét fogadó bölcsőt, illetve külső számbillentyűzetet lehet hozzá csatlakoztatni.

A gép hátulján és oldalán nincs hiány a csatlakozókból. A soros port lassan kivész, de itt még található belőle egy, legyen mit mutogatni az unokáknak (azt sem fogják tudni, mire jó). Persze sosem lehet tudni, mikor lesz rá szükség.

R32

A R sorozat legújabb, legmodernebb tagja. Olyannyira, hogy itt már hiába keressük a gép hátulján a soros portot, az végleg a múlté. Van helyette USB és IEEE 1394. Ebben is 1,8 GHz-es mobil Pentium 4 ketyeg, ennek köszönhetően a teljesítménye csak hajszálnyit kisebb, mint a T30-é, talán a grafikus chip miatt, ami „csak" egy mobil Radeon 7000-es. Más persze örülne, ha az asztali gépében ilyen dolgozna... A DVD-meghajtó Ultrabay Plus foglalatban kapott helyet, így könnyen cserélhető. Sem tulajdonságaiban, sem paramétereiben nem különbözik a T sorozattól, legfeljebb kicsit nagyobb és nehezebb.

Ezüstös csillogás

Azért, mert egy számítógép nagy teljesítményű, még nem kell hatalmasnak lennie. Főleg, ha nem asztali, hanem mobil processzor hajtja.

Nagy Zoltán

A Gericom Silver Seraph gépére nemcsak a szokatlan fantázianév hívja fel a figyelmet. Kifejezetten szépnek mondható a karcsú géptest és a rásimuló vékony monitor. A kinyitott gép felületén uralkodó billentyűzet fölött, a monitort tartó zsanéron kaptak helyet a gép működését jelző LED-ek és a nyomógombok. A kurzort vezérlő tapipad gombjai nagyok, nincs közöttük görgetőgomb. A normál méretű billentyűzet gombjainak kellemes az ellenállása, stabilak, nem lötyögnek. Bár vannak Windows-gombok, eldugták a jobb felső sarokba, így nem lehet véletlenül megnyomni őket.

A gép elülső élén helyezkedik el az optikai meghajtó. Ez már az alaptípusban is egy kombinált DVD-olvasó/CD-író eszköz, aminek a helyébe például floppymeghajtót vagy súlycsökkentő vakfiókot lehet tenni. A mellette lévő foglalat rejti az akkumulátort. A meghajtó és az akkumulátor mellett a gép két oldalán nagy szellőzőnyílások találhatók, az említett két alkatrész hűtését hivatottak segíteni. A mobil processzornak köszönhetően a gép nem igényel olyan intenzív hűtést, mint asztali processzorral szerelt társai, így üzem közben halkabb a hátul elhelyezett procihűtő ventilátor.

A cserélhető eszközök sorát folytatja a bal oldalon, a billentyűzet alatt lapuló SmardMedia olvasó. Segítségével egyszerűvé válik például az MP3-lejátszó vagy a digitális fényképezőgép és a számítógép közötti adatátvitel. Apró figyelmetlenség, hogy nem egyértelmű, hogyan kell betenni az SM kártyát, illetve hogy fordítva is be lehet tenni.

A billentyűzet fölötti nyomógombok egy része a netes alkalmazások gyors elérését szolgálja, másik része pedig az audio-CD-k lejátszását teszi lehetővé a gép kikapcsolt állapotában. A lejátszás vezérléséhez ugyan fel kell nyitni a képernyőt, de a hangerő-szabályozó csukott állapotban is elérhető.

A kényelmet szolgálja, hogy a harmadik USB aljzat külön, a gép jobb oldalán kapott helyet (kettő szokás szerint szorosan egymás mellett helyezkedik el). Ide lehet például olyan USB memóriát dugni, ami nem fér el más csatlakozó mellett (a legtöbb ilyen), arról nem beszélve, hogy itt szem előtt van, nem feledkezünk meg róla. Közvetlenül mellette kapott helyet a kisebbik IEEE 1394-es csatlakozó, elsősorban videokamerákhoz.

Érdemes a belbecset is tanulmányozni. A 256 Mbyte memóriával támogatott, mobil Pentium 4 processzor órajele 1,6 GHz. A megjelenítésről GeForce 4 Go grafikus chip gondoskodik, ennek köszönhetők a kellemes 3DMark értékek – a mindennapi munka mellett tehát komoly játékra is alkalmas a gép.

A kép a saját LCD monitorán kívül külső monitoron és S-Video csatlakozáson keresztül tévén is megjelenhet. Egyszerre két kijelző működhet, amelyek mutathatják ugyanazt (például prezentációhoz), vagy a második képernyő lehet a munkaasztal kiterjesztése.

A géphez hordtáska és a Nero 5.5.8-as CD-író program jár tartozékként. Kiegészítőként W-LAN hálózati csatolóval is felszerelhető. Ára 487 375 Ft, a garancia 1 év.

Az ezüst is szépen csillog

Műszaki adatok és mérési eredmények

Gyártó és típus	Gericom Silver Seraph
Alaplap chipkészlete	Intel Brookdale 845D
Processzor	1,6 GHz-es Intel Pentium 4M
Másodszintű gyorsítótára	512 Kbyte
Memória (alap/maximális)	256 Mbyte/1 Gbyte
Grafikus vezérlő, memóriája	GeForce 4 Go, 32 Mbyte DDR RAM
Képátló, felbontás	14,1 col, 1024x768 képpont
Merevlemez	30 Gbyte-os Toshiba MK3017GAP
CD-/DVD-meghajtó	Matshita UJDA710 DVD/CD-RW
Hangvezérlő	Intel 82801 AC97
Modem	Smart Link 56K softmodem
Hálózati csatoló	Realtek RTL8139 10/100
Billentyűzet	német, windowsos
Kurzorvezérlés	érintőpad
Soros csatoló	❍
Párhuzamos csatoló	●
USB csatoló	3
IEEE-1394-es csatoló	1
Infravörös érzékelő	FIR
Csatlakozó külső monitorhoz	●
Videokimenet	S-Video
PS/2-es egér-/billentyűzetcsatoló	1
Fejhallgató-bemenet	●
Mikrofonbemenet	●
Lopásgátló	●
PC Card foglalat	2 Type II
Tömeg	3,2 kg
Méret	325x275x41 mm
Extra	SD kártyaolvasó
Mérési eredmények	
Akkumulátor üzemideje	86 perc
3DMark 2000, 1024x768/16 bit	6237 3D mark
3DMark 2000, 1024x768/32 bit	5125 3D mark
3DMark 2001, 1024x768/32 bit	3979 3D mark
PC Magazin értékelése	
Irodai munka	95 pont
Grafikai munka és internet	205 pont

info

- Acomp ☎ 339-5647
- www.acomp.hu

Sponga Tamás

Hőguta

Toshiba

Szinte mindegyik noteszgépgyártó alkalmazza azt az egyszerű költségcsökkentési fogást, hogy készülékeibe asztali processzort épít. Csakhogy a nagyobb energiafogyasztás mellett az asztali processzoroknak van még egy hátránya a mobil testvéreikhez képest: jóval nagyobb a hőkibocsátásuk.

Van, aki forrón szereti!

Már be is nyújtották az első keresetet a túlmelegedő gépek miatt. Az Egyesült Államokban a Toshibát pereli két vásárló. Azt állítják, hogy a Satellite 5005-S504 és Satellite 5005-S507 típusú noteszek gyári hibásak, mert túl forróak. A Toshiba a közelmúltban kiadott egy BIOS-frissítést, ami „energiatakarékosabb üzemmódba kapcsolja” a processzort az alacsonyabb üzemi hőmérséklet érdekében, ám ezzel csökkenti a Pentium III processzor teljesítményét. A pereskedők szerint ez nem megoldás, mert az Nvidia GeForce2 Go, illetve GeForce4 Go grafikus vezérlővel szerelt noteszt úgy hirdeti a cég, hogy „kimagasló multimédiás képességekkel felvértezett noteszgép”.

Netes fórumok és hírcsoportok visszatérő témája a túlmelegedő noteszek problémája, ami nem csak a Toshibát sújtja – azaz várható per más gyártók ellen is.

Más fényévnyi előny

Apple

Az augusztus végén megjelent Apple Mac OS X 10.2 operációs rendszer árusítását hasonló csinnadrattával kezdték, mint 1995-ben a Windows 95-ét. Nem is maradt el a hatás: egy hétvége alatt több mint százezer példány kelt el a korábban Jaguár fedőnéven emlegetett operációs rendszerből.

Steve Jobs szerint a több mint 150 újdonságot felsorakoztató új Mac OS „fényévekkel előbbre jár, mint a Windows XP, és itt a lehető legjobb alkalom a Mac gépekre való áttéréshez”. A kijelentés érdekessége, hogy a Windowst használók egy része mutat némi hajlandóságot a Mac OS X-re való áttérésre.

A „megtéríthető” csoport növeléséhez nagyban hozzájárulna, ha igaznak bizonyulna az a kósza hír, miszerint az Apple hamarosan áttér az Intel által gyártott processzorokra.

Ó, mondd, te kit választanál?

➪ www.apple.com /macosx/

Visszatérés

Borland

A Borland az elmúlt években elkövetett több hibás vezetői döntés miatt majdnem teljesen eltűnt a piacról. Most úgy tűnik, a cég túljutott a nagyobb pénzügyi zavarokon, és újult erővel kívánja folytatni az évekkel ezelőtti sikeres utat.

Először is új fejlesztőrendszert jelentet meg Galileo néven, amellyel a Visual Studio .Net által megcélzott területen szeretne részesedést szerezni. Biztosnak látszik, hogy a 2003 elején megjelenő szoftvercsomagban teljesen új Delphit köszönthetünk, és C#-hoz, illetve Visual Studio .Nethez hasonló alkalmazás is helyet kap benne. A tervek szerint Java fejlesztőeszköz lesz a Galileóban.

Hadd nőjön a zűrzavar!

NEC, Toshiba

Némi kavarodás tapasztalható az írható és újraírható DVD-k világában, mert mindkét nagy csoport a saját szabványát szeretné elfogadtatni a felhasználókkal.

Eközben folyik a következő generációs DVD-technológiák fejlesztése, így mire megjelennek azok a készülékek, melyek mindkét szabványt támogatják, lesz új formátum az újabb kavarodáshoz.

A Toshiba és az NEC olyan új technológia tervével jelentkezett, ami jelentős megtakarítást eredményezhet a következő generációs DVD-k gyártóinak.

A kék lézert alkalmazó eszközök ugyanis elkészíthetőek a jelenlegi gyártósorokon, de a DVD-k kapacitása közel négyszerese lenne a mai lemezekének.

A Toshiba képviselője elejtett néhány információt az új technológiáról – a jelenlegi, vörös lézert használó DVD-kkel felülről kompatibilis lesz, de a Sony és a Matsushita által fejlesztett, szintén kék lézert használó következő generációs DVD-vel nem.

Az első készülékek, melyek felvételre és lejátszásra is alkalmasak lesznek, 2004-ben jelenhetnek meg.

Szinte semmi konkrétumot nem tudni róluk, de árukat már most 1100 USD körülire jósolják.

➪ www.toshiba.com
➪ www.neccomp.com

Behozzuk a lemaradást!

Samsung

A Samsung az elektronikai eszközök piacának szinte minden szegmensében jelen van. A cégvezetés nemrég bejelentette, hogy 3,6 milliárd dollárt kíván fordítani LSI áramkörök fejlesztésére a következő öt évben. A cég LSI részlegének termékei optikai meghajtókban, szórakoztató-elektronikai eszközök vezérlő áramköreiben, mobiltelefonokban és PDA-kban dolgoznak.

A Samsung célja, hogy 2007-re piacvezetővé váljon az LSI piacon, megelőzve az Intelt és a Texas Instrumentst. A lépés logikus – a memóriagyártásban nagyágyúnak számító dél-koreai cég csökkenteni szeretné a memóriaárak állandó mozgásából fakadó bizonytalanságot.

A hatalmas pénzügyi beruházás mellett a cég olyan – eddig meg nem nevezett – stratégiai partnerekkel köt szerződést, amelyek az LSI fejlesztések valamelyik területén már komoly eredményeket értek el. Egyik biztos partnere a beágyazott RISC processzorokat fejlesztő ARM Ltd., ebből kiövetkeztethető, hogy hamarosan új ARM processzorok kerülnek le a dél-koreai cég gyártósorairól.

➪ www.samsungelectronics .com/semiconductors /System_LSI/

Epson

Akcióprogram Kelet-Európában

Az Epson EDG 25 néven akcióprogramot indított Kelet-Európában, hogy minél eredményesebben kihasználhassa azt a növekedési potenciált, amelyet a régióbeli országok piaca a tintasugaras nyomtatók szegmensében mutat. Miként a cég európai központjaként is működő Epson Deutschland vezetői budapesti sajtóbeszélgetésükön elmondták, a program keretében intenzív piaci tevékenységet kívánnak kifejteni az értékesítés, a képzés, a kommunikáció és a szervizszolgáltatás területén. Mindennek eredményeként a cég arra számít, hogy a 2001-es pénzügyi évben Magyarországon elért 5%-os részesedését a folyó 2002-esben sikerül 15%-ra növelnie – az IDC adatai szerint idén a második negyedévben már 8,9% volt a cég részesedése a hazai nyomtatópiacon.

Az Epson a közelmúltig kizárólagos forgalmazón keresztül volt jelen Magyarországon, amely messzemenő önállóságot élvezett és kiváló munkát végzett. A nyomtatók piaca azonban olyan átalakuláson ment át, amely ezt a forgalmazási modellt elavulttá tette, így az Epson immár hazánkban is nemzetközi és helyi partnerekkel – négy disztributorral és három szervizszolgáltatóval – működik együtt. Emellett a Flextronics Magyarországon gyártja az Epson Stylus C42 és az Epson Stylus C62 sikermodelljeit.

Epson Stylus C42: a Flextronics magyarországi gyárában készül

Magyarországi piaci tevékenységét az Epson jelenleg a csehországi Brnóban lévő telephelyéről irányítja, miközben két értékesítőt keres hazánkban, egyet a márkakereskedői és elosztói, egyet pedig a kiskereskedelmi csatorna számára. Emellett magyar nyelvű honlap indítása is szerepel a tervei között.

- www.epson.hu
- www.dnn.hu
- www.hrp.hu
- www.ingrammicro.hu
- www.ratrade.hu

eTel Magyarország, PanTel

Perindítás a HDB ellen

A Fővárosi Bírósághoz fordult az eTel Magyarország és a PanTel közös keresetével, amely megtámadja a Hírközlési Döntőbizottságnak (HDB) a Matáv összekapcsolási referenciaajánlatát (MARIO) elfogadó határozatát.
A keresetlevél a magyar távközlési előfizetők érdekeit is szem előtt tartva a MARIO-t jóváhagyó határozat felfüggesztését, végső soron hatályon kívül helyezését szorgalmazza. Ugyanezen okból a két távközlési vállalat nyilvános tárgyalás kitűzését kérte.

Az eTel és a PanTel – az Alternatív Távközlési Szolgáltatók Egyesületének (ATSZE) tagjaként – már a HDB határozatelfogadásakor jelezte, hogy a MARIO-t versenyellenesnek, az egységes hírközlési törvény szellemével és betűjével, valamint az európai normákkal is ellentétesnek tartja, és kormányzati beavatkozást sürgetett a volt monopolszolgáltató versenyellenes összekapcsolási árképzésének megakadályozására. Az elfogadott összekapcsolási percdíjak ugyanis az európai hatóságok által elfogadott és az unióban alkalmazott összekapcsolási díjaknak, valamint a független tanácsadók által javasolt hazai költségalapú összekapcsolási díjaknak egyaránt a többszörösére rúgnak. A HDB által jóváhagyott MARIO gyakorlatilag kizárja az alternatív szolgáltatókat a lakossági piacról és az üzleti piac azon rétegéből, amely a Matáv előfizetői hálózatán keresztül veszi igénybe szolgáltatásait. Mindez a piaci verseny megszűnéséhez vezet a hazai telekommunikációban – áll a pert indító két cég közleményében.

Az eTel és a PanTel arra számít, hogy a bíróság új eljárásra kötelezi a HDB-t, ezzel az alternatív távközlési szolgáltatók számára elfogadható, a magyar távközlési versenypiac kialakulása és a távközlési előfizetők szempontjából is előnyös döntés születhet.

- www.etel.hu
- www.pantel.hu
- www.hif.hu
- www.matav.hu

Fujitsu Siemens Computers, T-Systems Unisoftware

Négyszáz PC a BKV-nak

A Fujitsu Siemens Computers Kft. (FSC) kiemelt partneri megállapodást kötött a T-Systems Unisoftware Kft.-vel (TSU), amelynek értelmében a szoftvercég a jövőben rendszer-integrációs megoldásokat épít a hardvergyártó vállalat eszközeire.

A partneri kapcsolat első jelentős lépéseként az FSC 500 személyi számítógépet szállít, ebből 400 a BKV Rt. informatikai rendszeréhez kerül, amely Közép-Kelet-Európa legjelentősebb outsourcing megoldásaként a T-Systems Unisoftware Kft. üzemeltetésében működik.

Scenic D és Scenic L: a Fujitsu Siemens két PC-modellje

A BKV 2000 nyarán írt ki pályázatot teljes informatikai rendszerének kihelyezésére, amitől a közlekedési vállalat IT-eszközeinek hatékonyabb működtetését várták a szakemberek. A tendert a T-Systems Unisoftware nyerte. Ez a cég (korábbi nevén a debis IT Services Unisoftware Kft.) készítette a közlekedési vállalat integrált tömegközlekedési informatikai rendszerét, amely TransIT néven vált ismertté.

- www.bkv.hu
- www.fujitsu-siemens.hu
- www.unisoftware.hu

Panasonic – LUMIX 2002

Digitális fotópályázat és kiállítás

A Panasonic Magyarország Kft. kiállítással egybekötött digitális fotópályázatot hirdetett amatőröknek és professzionális fotósoknak.

A pályázatra három témakörben lehet jelentkezni a Panasonic weboldalán szeptember 25-éig – e sorok közzétételét követően még egy héten keresztül.

A zsűri több kategóriában is győztest hirdet majd, a nyertesek jutalma egy-egy Panasonic Lumix digitális fényképezőgép lesz.

A díjalap összértéke 1 millió 700 ezer forint.

A Panasonic-LUMIX 2002 – ezentúl évente megrendezésre kerülő – pályázat célja, hogy ráirányítsa a figyelmet a digitális fotózásban rejlő lehetőségekre és teret adjon az amatőrök egyéni, valamint a profi fotósok szakmai kibontakozásának. A pályázat fővédnöke Görgey Gábor kulturális miniszter.

Amatőr és profi kategóriákban egyaránt három témakörből – utazás és nagyvilág, portré és személyfotó, természet és állatvilág – választhatnak a pályázók. Egy vagy több témakörben, témakörönként akár több pályamunkát is benyújthatnak.

Az amatőr kategória győztesei 3 darab Lumix F7-es (159 ezer Ft/db), míg a profi kategória győztesei 3 darab LC5-ös (319 ezer Ft/db) digitális fényképezőgépet nyernek, a közönség díjazottjának pedig egy Lumix LC40-es (249 ezer Ft/db) készülék lesz a jutalma.

A pályaművek értékeléséről és a díjak odaítéléséről neves fotóművészekből álló zsűri dönt, tagjai: Pólya Zoltán, Keleti Éva, Vinnay Péter és Zsigmond Gábor.

2002. szeptember 27. és október 3. között a zsűri a legjobbnak tartott munkák közül kategóriánként 15-15 fotóból álló listát állít össze, amelyből a közönség a 2002. október 19-én és 20-án megrendezésre kerülő Panasonic-LUMIX 2002 digitális fotókiállításon kiválaszthatja a közönségdíj nyertesét.

Az amatőr kategória első három helyezettje egy-egy Lumix F7 digitális fényképezőgépet kap

A közönségdíj egy Lumix LC40

A díjak átadására 2002. október 20-án 15 órakor a pályaművekből rendezett kiállítás helyszínén kerül sor. A pályázaton való részvételhez a Panasonic Magyarország Kft. honlapjára, a www.panasonic.hu/fotopalyazat címre kell feltölteni a digitális fényképezővel készített fotókat 2002. szeptember 25-én éjfélig. Jelentkezéssel kapcsolatos további információt a lenti telefonszámon és e-mail címen lehet kérni.

- Panasonic Magyarország Kft. ☎ 382-6060
- fotopalyazat@panasonic.hu
- www.panasonic.hu/fotopalyazat

Flag

Tanúsított minőség

A 12 éves múltra visszatekintő Flag Informatikai Rt. bevezette az ISO 9001:2000 minőségirányítási rendszert.

A svájci SGS auditor által kiállított tanúsítvány az informatikai eszközök forgalmazására és szerviztámogatására, valamint hálózatok tervezésére és építésére terjed ki.

A tanúsítvány 3 évig érvényes, de ezalatt a Flag belső auditorai a megszokott eljárás keretében félévenként, a tanúsítást végző cég pedig évenként ellenőrzi az eljárások, szabályok betartását.

- Flag Informatikai Rt. ☎ 383-0155
- flag@flag.hu
- www.flag.hu

Hungexpo

Őszi trendek

A Hungexpo Rt. újrapozicionálta a korábban Info néven megrendezett szakkiállítást. Az informatikai és telekommunikációs ágazat szereplőinek és professzionális felhasználóinak INFOtrend néven új, konferencia jellegű kiállítást kínál október 29–31. között a Budapesti Vásárközpontban.

A fogyasztói piacra szánt IT-termékek bemutatására és értékesítésére pedig INFOmarket néven – a BNV-vel párhuzamosan, szeptember 13–19. között – a nagyközönséghez szóló vásár megrendezésével nyújt lehetőséget e sorok közzétételével egy időben.

Az INFOtrend nemzetközi informatikai és telekommunikációs konferencia és szakkiállítás kimondottan a szakmának szól, az elhangzó előadások az IT-piac jelenlegi helyzetének elemzésére és a közeljövő várható irányzatainak felvázolására vállalkoznak.

A rendezvény emellett a kiállítók igényeit jobban szolgáló, komplex szolgáltatáscsomagokat kínál, amelyek személyre szabottá teszik a kiállítási részvételt.

A szakmai szervezetek által választott témák megvitatása mellett a kiállítók termékbemutatóira is sor kerül olyan területekről, mint a biztonság, az internetes tartalomszolgáltató rendszerek, az e-CRM, az integrált vállalatirányítási és vezetői információs rendszerek, az online marketing, az e-learning, befektetői fórum, technológiai fórum vagy az e-banking, e-Europe, e-government és a mobil üzleti szolgáltatások.

- www.infotrend.hungexpo.hu

Nyílt forráskód Európában

Mindenekelőtt megbízhatósága miatt döntenek nyílt forráskódú szoftver használata mellett az európai vállalatok és közintézmények, de az ezzel járó alacsony árat és a kényszerpályát jelentő, bonyolult licencszerződésektől való függetlenséget ugyancsak méltányolják. Erre az eredményre jutott az Európai Bizottság megbízásából a berlini székhelyű Berlecon Research által készített felmérés.

Kis Endre

A piackutató cég az információs és kommunikációs technológiák gazdasági hatásainak elemzésére szakosodott. Az európai uniós IST (Information Society Technologies) program keretében finanszírozott munkájának eredményét a Free/Libre Open Source Software: Survey and Study (➪ www.berlecon.de/studien/floss/index.html) címmel tette közzé.

A felmérés során ez év februárja és májusa között 1452, száz főnél több alkalmazottat foglalkoztató angol, német és svéd vállalatot, illetve közintézményt kerestek meg, ezek közül 395 vállalkozott a részvételre. A választást az indokolta, hogy míg Nagy-Britannia és Németország az EU két legnagyobb piaca, addig Svédország az információtechnológia (IT) használata terén tartozik az élvonalba.

A telefoninterjúkat a szervezetek IT-döntéshozóival készítették. Németország és Svédország különösen érdekes terepnek ígérkezett, mert a legfrissebb (1999. áprilisi) internetes operációs rendszer számlálás (➪ http://leb.net/hzo/ioscount/) tanúsága szerint a német netkiszolgálók 43%-a Linuxon fut, míg ugyanez az arány a skandináv országban mindössze 17%. A válaszadó szervezeteket tevékenységi területük (köz-, illetve vállalati szféra), méretük (100–500, illetve ennél több alkalmazott), valamint a bevételhez viszonyított IT-költségvetésük (kicsi, közepes, nagy) alapján alcsoportokba sorolták, a begyűjtött adatokat pedig az összehasonlíthatóság végett megfelelően súlyozták, és csak a professzionális szoftverhasználatot vették figyelembe.

A felhasználás mértéke...

A nyílt forráskódú szoftverek felhasználásának mértékét a vállalatok és intézmények körében sokkal nehezebb megítélni, mint a kereskedelmi szoftverekét, amelyek jogszerű telepítéseiről legalábbis pontos képet ad a megvásárolt licencek száma. A nyílt forráskódú szoftverek viszont szabadon másolhatók, a hardvergyártók által előre telepített, a disztributorokon keresztül értékesített vagy az internetről letöltött szoftverek száma lényegesen kisebb lehet, mint a ténylegesen telepítetteké. A helyzet ennél is bonyolultabb: ez a fajta szoftver általában ingyenes – vagy nagyon barátságos áron szerezhető be –, ezért a felhasználó könnyebb szívvel válik meg tőle, ha nem nyerte meg a tetszését. Így a telepítések egy részét csakhamar törlés követi, de ezek arányát eddig senki sem próbálta megállapítani.

Mindezek következtében a nyílt forráskódú szoftverek elterjedtségét illetően a legnagyobb piackutató cégek adatai is számottevő eltéréseket mutatnak. A Gartner 2001 nyarán például arról számolt be, hogy az előző év harmadik negyedében eladott szerverek közel 9%-ára Linuxot telepítettek. Az IDC ugyanekkor azt állította, hogy a Linux már meghódította a szerverpiac mintegy egyharmadát, mert 2001 nyarán az egyesült államokbeli és európai vállalatok 40%-a már ilyen operációs rendszert használt tesztelés céljából vagy élesben.

A Berlecon felmérésének eredményei szerint a nyílt forráskódú szoftverek használatában lényeges eltérés mutatkozik a három vizsgált ország között. A német vállalatok és közintézmények 44%-a használ ilyen szoftvert (is), őket az angolok követik 31%-kal, míg a svéd szervezetek esetében mindössze 18% ez az arány. Németország és Svédország tekintetében a mostani adatok szinte megismétlik az említett 1999-es felmérés 43, illetve 17%-os eredményét. Nagy-Britannia is megőrizte helyezését, Linuxot futtató szervereinek aránya azonban akkor még 24% volt.

A részletesebb összehasonlítás arra is fényt derít, hogy az egyes alcsoportok egy-egy országon belül is nagyon eltérően teljesítettek. A nyílt forráskódú szoftverek használata a nagyobb szervezetek körében

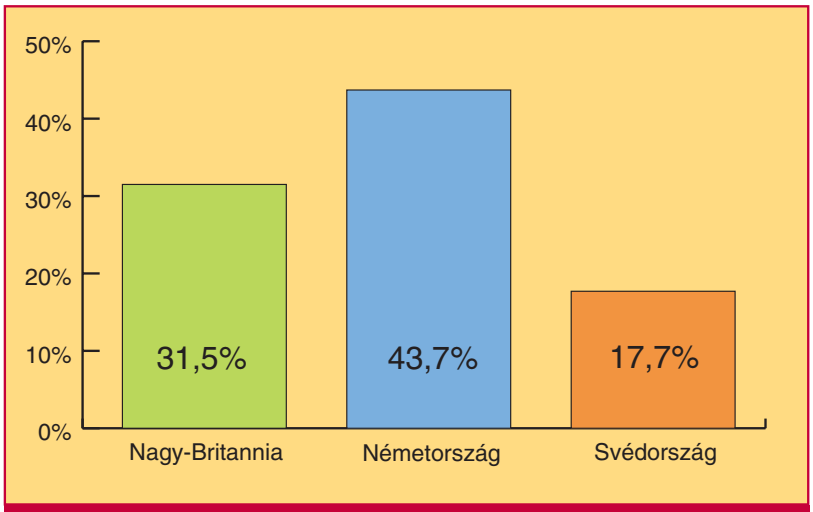

A nyílt forráskódú szoftverek használatának mértéke a vállalatok és közintézmények körében *(forrás: Berlecon Research 2002)*

jellemzőbb, ami érthető, hiszen IT-infrastruktúrájuk is jellemző módon sokrétűbb. A közszféra mindhárom országban az országos átlag felett teljesített, és az 500-nál több alkalmazottat foglalkoztató közintézmények mindenütt megelőzték a kisebbeket. Legnagyobb, 69%-os arányban a németek nagy közintézményei használnak nyílt forráskódú szoftvert. Ez az eredmény a közeljövőben tovább javulhat annak a megállapodásnak köszönhetően, amelyet Otto Schilly német szövetségi belügyminiszter és az IBM németországi cégvezetője, Erwin Staudt írt alá júniusban Berlinben.

A szerződés értelmében a német szövetségi állam, a tartományok, a városok, illetve a községek közigazgatási intézményei különösen kedvező feltételekkel juthatnak hozzá a Linux-alapú, nyílt forráskódú szoftverekhez. A tavaly szeptember 11-i terrortámadást követően a német belügyminiszter ugyanis felvette a kapcsolatot az IT ágazat számos képviselőjével, hogy a köz- és magánszféra üzleti kapcsolatában megtalálják a biztonsági szempontok jobb érvényesítésének módját, aminek elengedhetetlen feltétele a biztonságos rendszerek és szoftverek használata.

Az alcsoportok közül azok az angol nagyvállalatok használnak legnagyobb (74%-os) arányban nyílt forráskódú szoftvert, amelyek bevételeik több mint 4,1%-át fordítják IT-beruházásokra, azaz működésük jelentősen támaszkodik erre a technológiára. Érdekes módon ugyanez a vállalatcsoport érte el a legkisebb (13%-os) felhasználási arányt – svéd színekben. Nem érdemes tehát messzemenő általánosításokba bocsátkozni arról, melyik vállalat- és intézménytípusok hajlanak leginkább a nyílt forráskódú szoftverek használatára. Ugyanez érvényes az országok közötti összehasonlításokra.

Gyakran hangoztatott nézet, hogy a licencdíjaktól mentes szoftverek milyen nagy szerepet játszhatnak az elmaradottabb országok IT-infrastruktúrájának kiépítésében. A már hivatkozott, 1999-es IOSC-felmérés azonban arról tanúskodik, hogy ezekben a régiókban a kereskedelmi forgalomban kapható, licencdíjas operációs rendszerek használata a szervereken messze felülmúlja a Linuxét.

...és szempontjai

A felmérés tanúsága szerint a nyílt forráskódú szoftverek közül az operációs rendszerek a legnépszerűbbek a vállalatok és közintézmények körében. Összességében a szervezetek 16%-a futtat például Linuxot vagy Free/Open BSD-t szerverein, illetve a válaszadók szerint egy éven belül erre sort kerít. Országonkénti bontásban ismét nagy eltérések mutatkoznak: míg a német vállalatok és közintézmények 31%-a használ nyílt forráskódú szerver operációs rendszert, addig a svéd szervezeteknek a 10%-a, Nagy-Britanniában pedig mindössze 6% ez az arány.

A nyílt forráskódú szoftver felhasználási területeinek megoszlása (százalékban)

	Operációs rendszerként	Adatbázis-kezelőként	Web-szerverként	Asztali gépen
Nagy-Britannia	6,4	9,9	6,5	5.4
Németország	30,7	15,7	16,2	12,0
Svédország	10,1	7,6	7,8	3,3

A nyílt forráskódú szoftverek második leggyakoribb alkalmazási területe az adatbázis-kezelőké. Ilyen alkalmazásokat – MySQL, PostgreSQL, Interbase vagy SAP-DB – a vállalatok és közintézmények 11%-a futtat. Nyílt forráskódú adatbázis-kezelőt a német szervezetek 16%-a használ, őket az angolok követik 10%-kal, a svédek pedig 8%-kal kerültek a harmadik helyre, a mezőny ebben a tekintetben a legkiegyensúlyozottabb.

Webhelyek létrehozásában és működtetésében a felmérésben felölelt vállalatok és közintézmények mindössze 10%-a használ nyílt forráskódú szoftvert, de az alkalmazások palettája gazdag – a válaszadók olyanokat neveztek meg közülük, mint az Apache, a PHP, a Perl, a Python és a Squid. Ezen a téren is Németország jár élen a szervezetek 16%-ával, a svédek 8, az angolok 7%-ot értek el. Ezek a számok ugyancsak szerény arányokat tükröznek, ha az Apache mint webszerver népszerűségéhez viszonyítjuk őket. A felmérés eredményét ebben a tekintetben azonban jelentősen befolyásolhatta az a körülmény, hogy sok szervezet nem maga üzemelteti a honlapját.

Végül a vállalatok és közintézmények csekély 7%-a használ nyílt forráskódú szoftvert asztali gépeinek egy részén. A legjellemzőbb a Linux asztali operációs rendszer, a KDE és a Gnome kezelőfelület, továbbá az olyan alkalmazások, mint a Mozilla böngésző és a StarOffice/OpenOffice irodacsomag. Ebben a műfajban is nagy a szórás: ismét Németország végzett az első helyen 12%-kal, Nagy-Britannia 5, Svédország 3%-kal követi.

A négy felhasználási terület közül három esetében nem mutatható ki különösebb eltérés a kisebb és a nagyobb szervezetek gyakorlatában. Az eredmények tanúsága szerint csupán a nyílt forráskódú asztali operációs rendszerek használata gyakoribb a kisebb, mint a nagyobb vállalatok és közintézmények körében.

A felmérés azt is igyekezett feltérképezni, hogy a megkérdezett IT-döntéshozók milyen megfontolásból választottak nyílt forráskódú szoftvert, mennyire hangsúlyos irányvételről van szó a vállalat vagy közintézmény esetében, és milyen előnyökre számítanak a felhasználás következtében.

A válaszadók többsége a kérdőív erre vonatkozó részének azzal a kijelentésével értett egyet, miszerint a szervezet azért használ nyílt forráskódú szoftvert, hogy függetlenítse magát a nagy szoftvercégek ár- és licencpolitikájától.

Ezt sorrendben a nyílt forráskódú közösség támogatásának szándéka követi, amely kifejezésre juthat a felhasználás puszta tényében, de akár annak engedélyezésében is, hogy a vállalat vagy közintézmény IT-szakemberei munkaidejükben nyílt forráskódú fejlesztést végezzenek.

A motivációk skáláján azonban az üzleti érdek mindenképpen megelőzi az eszmei elkötelezettséget. A leghalványabb egyetértést az a kijelentés váltotta ki, hogy a nyílt forráskódú szoftverek használatát a megfelelő tudással rendelkező IT-szakemberek nagy kínálata indokolná.

Hasonló sorsra jutott az az állítás is, amely szerint a nyílt forráskódú szoftverek használata a vállalat vagy közintézmény egészére kiterjedő szabálynak, irányvételnek minősülne.

Ugyanakkor a szervezetek 10%-a az IT-infrastruktúra kiemelten fontos részének tartja a nyílt forráskódú szoftvereket, további 23%-uk nagyon, 21%-uk pedig közepesen fontosnak ítélte e szoftvertípus szerepét.

A nyílt forráskódú szoftverek használatából fakadó előnyök összegzésekor a válaszadók szembetűnő következetességet tanúsítottak, függetlenül attól, hogy szerverként vagy asztali operációs rendszerként, adatbázis-kezelőként, illetve webszerverként használnak ilyen szoftvert.

A megkérdezett IT-döntéshozók nagyon fontosnak minősítették a nagyobb stabilitást (48%), a jobb hozzáférés-védelmet (44%), az alacsony licencdíjakat (32%) és a nagyobb teljesítményt (32%), a jobb ár–teljesítmény arányt (30%) és funkcionalitást (30%).

A válaszadók további 30–47%-a ugyanezekben a kategóriákban fontos minősítést adott, amiből kitűnik, hogy a nyílt forráskódú szoftver használatának hat legfontosabb előnyét illetően szinte teljes az egyetértés az angol, német és svéd IT-szakemberek között.

Weisz Tamás

Kiképzés

A vonal két oldala

„Csak egyetlen veszélyesebb annál, ha valaki átlépi azt a bizonyos vonalat: ha rendőr lépi azt át."

Jake Hoyt, a kezdő rendőr élete nagy lehetősége küszöbén áll: bekerülhet a környék egyik legeredményesebb nyomozójának, Alonzo Harrisnek a csapatába.

De már az első nap sem egészen úgy alakul, ahogyan azt Jake, a rend eltökélt híve elképzelte: ez a kiképzés bizony keményebb minden elképzelhetőnél, főleg, hogy a mesternek nem tanítványra, hanem balekra van szüksége.

Ethan Hawk (Holt Költők Társasága, Szépremények) játssza a zöldfülű zsarut, akin keresztül Denzel Washington (Szükségállapot, A csontember) vezet be minket „Amerika sikátoraiba". Rajtuk kívül e hosszú nap történetét bemutató filmben olyan neves színészek és zenészek alakítanak kisebb-nagyobb szerepeket, mint Scott Glenn, Tom Berenger, Dr. Dre, Macy Gray vagy Snoop Doggy Dogg.

Mester és „rajongói" – avagy nem mindenki barát, aki tegez

A filmet – amelyért Denzel Washington Oscar-díjat és az MTV Movie Awards „legjobb gonosza" címet kapott – az eredeti angol mellett német és spanyol szinkronnal, valamint a fiatal színes bőrű rendező, Antoine Fuqua (Gyilkosok gyilkosa) kommentálásával is megnézhetjük. Emellett a DVD-n az extrák között találunk egy negyedórás werkfilmet *Keresztezni a vonalat* címmel, öt kihagyott jelenetet, egy az eredetinél kicsit hosszabb, alternatív befejezést, két, a film zenéjéhez készített videoklipet (Nelly: #1 és Pharoahe Monch: Got You) és a film eredeti mozis előzetesét.

Dolby Digital 5.1: angol, német, spanyol
Felirat: magyar, angol, cseh, dán, finn, francia, görög, héber, horvát, izlandi, lengyel, német, norvég, olasz, portugál, spanyol, svéd, török
Képarány: 16:9
Hossz: 117 perc
Kiadó: Warner Bros.
Ár (bruttó): 5300 Ft

Kép: ★★★★★ Hang: ★★★★★ Extra: ★★★★☆

Ocean's Eleven – Tripla vagy semmi

Danny hősei

Kirabolni egy Las Vegas-i kaszinót szinte lehetetlen. Kirabolni három Las Vegas-i kaszinót teljességgel lehetetlen. Kirabolni Terry Benedict három kaszinóját nemcsak őrültség, de kifejlett szuicid hajlamra utal.

Danny Ocean mégis ezt az őrült ötletet forgatja fejében, pedig csak egy napja szabadult New Jersey állami intézetéből. És őrületével nincs egyedül.

A várható 150 millió dolláros bevétel reményében tíz „szakember" csatlakozik hozzá, hogy megvalósítsák a lehetetlent.

Lewis Milestone 1960-ban készített azonos című „bulifilmje" remake-jének rendezését az Oscar-díjas Steven Soderbergh (Erin Brockovich, Traffic) vállalta el. És a (gonosz) hírek szerint nemcsak a film címe, hanem a forgatás körülményei is nagyban hasonlítottak a 40 évvel ezelőtthez. Ahogy akkoriban Frank Sinatrát, Dean Martint, Sammy Davis Jr-t és Angie Dickinsont, úgy ezúttal George Clooneyt, Matt Damont, Brad Pittet és a többieket volt igencsak nehéz kamera elé terelni a kaszinókból.

Élő közvetítés a 160 milliós rablásról

Ezekről a részletekről ugyan keveset, ám a „tényleges forgatásról" annál többet tudhatunk meg Matt Damon, Andy Garcia és Brad Pitt, illetve Steven Soderbergh rendező és Ted Griffin forgatókönyvíró audiokommentárjaiból, valamint a 15 perces werkfilmből. A *Tolvajdivat* című rövidfilmben pedig Jeffrey Kurland áradozik jelmezeiről.

A Warner ígérete szerint e DVD mérföldkő lesz a kiadó életében, mostantól minden „nagy" filmjük hasonlóan lesz magyarítva: Dolby Digital 5.1-es magyar szinkron, magyar nyelvű menü és feliratozott extrák.

Már csak az a kérdés: melyik filmek kapják meg a „nagy" jelzőt? Reméljük, minél több!

Dolby Digital 5.1: magyar, angol
Dolby Stereo: angol, török
Felirat: magyar, angol, bolgár, horvát, román, török
Képarány: 16:9
Hossz: 112 perc
Kiadó: Warner Bros.
Ár (bruttó): 5700 Ft

Kép: ★★★★★ Hang: ★★★★★ Extra: ★★★★★

Tom és Jerry: A varázsgyűrű

Se vele, se nélküle

Úgy gondolom, Tomot és Jerryt nem kell bemutatnom, hiszen ők az egyik legismertebb és legtöbbször látható párosa rajzfilmcsatornáknak és a tévék gyerekműsorainak.

Az igencsak termékeny páros, William Hanna és Joseph Barbera (többek között az ő nevükhöz kapcsolódik a Flintstone család vagy Scooby-Doo és csapata) 7 Oscar-díjat nyert hősei ismét „egész estés" moziban gyepálhatják egymást.

Ezúttal a probléma fő okozója – ha egyáltalán kell nekik ilyen – egy varázsgyűrű, amit gazdája Tomra bíz, amíg ő elugrik egy kis tejért – Kalkuttába.

A gyűrű rászorul Jerry fejére, és mire sikerül onnan leszedni, addig bizony alaposan felbolygatják a város életét.

Az idén elkészült (majdnem teljesen) hagyományos technikával készülő rajzfilmet – azért ebbe a műhelybe is betette lábát a számítástechnika – 5.0-s Dolby Digital magyar és angol hanggal nézhetjük meg (a cseh és a héber szinkron legfeljebb érdekesség lehet nálunk). A .1 csatorna hiánya elég érdekes, de ismerve a Tom és Jerry-filmek hangmagasságát, annyira azért nem hiányzik.

Valaki szedje már le a fejemről!

A lemezen a film mellett találunk két rövidebb – mondhatni szokásos hosszúságú – bónusz rajzfilmet, a *Repülő mágus* és a *Varázsló egér* címűt, a VHS- és DVD-kiadás reklámját, egy mindössze 5 és fél perces werkfilmet a Tom és Jerry-filmek történelméről, rajzolásáról és szinkronizálásáról, valamint másfél perces bemutatót arról, hogyan kell gyorsan Tomot és Jerryt rajzolni.

Dolby Digital 5.0: magyar, angol, cseh, héber
Felirat: angol, olasz
Képarány: 4:3
Hossz: 60 perc
Kiadó: Warner Bros.
Ár (bruttó): 6700 Ft

Kép: ★★★★☆ **Hang:** ★★★★☆ **Extra:** ★★★☆☆

A DVD-filmeket a NetPiac Kft. biztosította.
NetPiac Kft. ☎ 267-3547
www.netpiac.hu

Szörny Rt.

Ijedős szörnyek

Amikor leszáll az éj, és a szülők elköszönnek gyermekeiktől, a szekrények feketéllő mélyéről rémisztő alakok tűnnek fel, akik frászt hozzák a kicsikre.

Azt azonban eddig nem tudtuk, hogy ezek a szörnyek nem szórakozásból csinálják mindezt, hanem mert ez a munkájuk. Ráadásul ők legalább annyira félnek a gyerekektől, mint azok tőlük, de szükségük van a sikolyokra, mert az ő világukban ez a legfőbb energiaforrás.

A szörnyek élete azonban alapjaiban fordul fel, amikor James „Sulley" P. Sullivan, a legeredményesebb rémisztő egyszer véletlenül beenged világukba egy kislányt...

A Disney–Pixar együttműködés tavaly megjelent gyümölcse 2001 nagy slágere volt a mozikban, és várhatóan hasonlóan nagy siker lesz a DVD is.

Még úgy is, hogy hazánkban csak a film egylemezes változata jelent meg, így le kell mondanunk a werkfilmekről, a helyszínek bemutatóiról és a videoklipekről. Szerencsére így sem maradunk extrák nélkül.

A lemezre felkerült 2001 legjobb animációs rövidfilmje, a *Madárkák a dróton*, a VHS- és DVD-kiadásokhoz készített *Mike új kocsija* rövidfilm, a jövőre mozikba kerülő Disney–Pixar produkció, a *Finding Nemo* előzetese, a végefőcímben is látható bakik, néhány elvetett ötlet vázlata Lee Unkrich társrendező bevezetőjével és egy angol nyelvű játék Boo ajtaja címmel.

De a legfőbb extra maga a film, amit megnézhetünk 5.1-es magyar szinkronnal vagy az eredeti hanggal, amelyben olyan ismert színészek hangján szólalnak meg a szörnyek, mint John Goodman, Billy Crystal, Steve Buscemi, James Coburn vagy Frank Oz.

Bevetésre készen felsorakozott a rémisztők csapata

Dolby Digital 5.1: magyar, angol, cseh, lengyel, szlovák
Felirat: magyar, angol, cseh, horvát, lengyel, szlovák, szlovén
Képarány: 16:9
Hossz: 89 perc
Kiadó: Walt Disney
Ár (bruttó): 6500 Ft

Kép: ★★★★★ **Hang:** ★★★★★ **Extra:** ★★★★☆

Egy Korong mind fölött...

„Egy Gyűrű mind fölött, Egy Gyűrű kegyetlen, Egy a sötétbe zár, bilincs az Egyetlen...” Ez a kis versike szerepel azon az egyszerű aranykarikán, amit Zsákos Bilbó, a kalandvágyó hobbit talált meg egy elhagyatott törptárnában, miután a középföldi sárkánnyal való találkozása után éppen hazafelé tartott a Megyébe.

Tóth Tamás

A hobbitnak fogalma sem volt róla, milyen kincshez jutott, de sokáig mások sem tudták, hogy Szauron, a Sötétség Ura ismét Középföldé népeinek leigázására készül, és már csupán ez a kis apró tárgy hiányzik erejének kiteljesítéséhez.

J.R.R. Tolkien, az ősi nyelvek és mitológiák professzora nagy bajban volt, hogy milyen esti mesét mondjon otthon gyermekének, amit az még nem hallott, ezért inkább kitalált egy

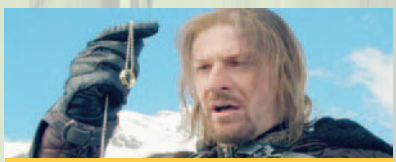

Ezért a bizsuért folyik a küzdelem

világot, amiben tündék, törpök, sárkányok, orkok, gonosz és jó teremtmények egyaránt szerepelnek. Ezt a világot aztán a hitelesség kedvéért kiegészítette az egyes népek történelmével és legendáival, sőt külön nyelveket is kreált, komplett nyelvtannal, szókinccsel, irodalmi művekkel együtt.

Aztán amikor a mű letisztázott változatának első kötete 1954-ben megjelent A Gyűrű Szövetsége címen, egyből a bestsellerlisták élére ugrott, és a London Sunday Times kritikusa elragadtatásában úgy fogalmazott, hogy a világ ezentúl két részre oszlik: akik már olvasták a regényt, és akik még csak ezután fogják olvasni.

Ez a szállóige ma is megállja a helyét, hiszen újabb és újabb nemzedékek izgulják végig Zsákos Frodó és barátai hőstetteit, ahogy megmentik Középföldét a pusztulástól.

Egy álom valóra válik

Peter Jackson rendező 18 éves kora óta rajongója a regénynek. Nehéz feladatot vállalt magára, amikor úgy döntött, megérett az idő a könyv megfilmesítésére. Egyszerre volt könnyű és nehéz dolga, hiszen Tolkien olyan aprólékosan dolgozta ki az egyes jeleneteket, írta le a tájat, hogy neki „csak” be kellett csuknia a szemét, maga elé képzelni a történetet, és megkeresni a megfelelő helyszínt és szereplőket a forgatáshoz. Szerencséjére a színészekkel nem volt gond: mindegyikük nagy megtiszteltetésnek vette, hogy szerepelhet a filmben, sőt néhányan annyira beleélték magukat, hogy még a forgatási szünetekben is tündéül beszélgettek egymással. Valószínűleg életre szóló élményt jelent nekik ilyen filmben játszani.

Lemeznyi extra

Bár maga a film is elég hosszú, a kiadó tudta: a rajongókat nem lehet lerázni egy-két rövidfilmmel, ezért úgy döntöttek, külön lemezt szentelnek a filmhez kapcsolódó háttéranyagoknak, trükköknek, dokumentumfilmeknek és előzeteseknek.

A magyar kiadást dicséri, hogy nem csupán a filmhez készítették el a szinkront és a

Összeállt a Gyűrű Szövetsége

magyar feliratot, hanem az összes extrához is. Pedig van belőlük bőven!

Három hosszabb kisfilm került a DVD-re. Az elsőben a könyv kiadója és szerkesztője mutatja be a regénnyel kapcsolatos új kiadványaikat, a második és a harmadik egy-egy werkfilm, amiből számos érdekességet tudhatunk meg. Például azt, hogy mennyire odafigyeltek a részletekre: a használati tárgyakat olyan aprólékosan tervezték meg, hogy egyetlen néző se mondhassa, „jé, ugyanilyenem van otthon”, mindegyik nevezetes fegyvert szakértők tervezték és formálták egyedire, végiggondolva a hozzá tartozó hős életét, a szereplőkkel pedig külön gyakoroltatták a szövegek megfelelő kiejtését, hogy a Tolkien által megálmodott dialektusban szóljanak egymáshoz.

Külön fejezetet szenteltek a lordoftherings.net honlapon is megtalálható 15 rövidfilm jó minőségű változatának. Ezekből ismerhetjük meg Hobbitfalva

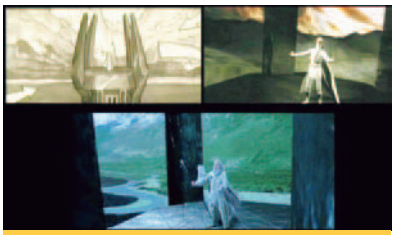

Ez nem varázslat! Szarumán egyszerre a storyboardon, a játékban és a filmen!

felépítésének igaz történetét, hogy kik is azok a tündék, a gyűrűlidércek, a mágusok, hogy a zeneszerző a film 30 perccel hosszabb rendezői változatához gyakorlatilag újrakomponálta a teljes zenét, valamint megtudhatjuk, a szereplőknek mi a véleménye a könyvről, a történetről és a rendezőről (egyöntetű a vélemény: ő egy szívós, makacs hobbit! :-).

Ráfért még a korongra az idén karácsonykor bemutatásra kerülő második részről készített kisfilm, az Electronic Arts által készített videojátékról szóló rövidfilm, valamint néhány előzetes mellett a hamarosan kapható négylemezes változat reklámja is.

info

➪ lordoftherings.net

Dolby Digital 5.1EX: angol
Dolby Digital 5.1: magyar
Feliratok: magyar, angol
Képarány: 16:9
Hossz: 171 perc
Kiadó: Warner
Ár (bruttó): 6490 Ft

Kép: ★★★★★
Hang: ★★★★★
Extra: ★★★★★

Alapítva: 1900-ban

Különös tisztelet övezi azokat a vállalkozásokat, melyek története évtizedes múltra tekint vissza. Az üzleti élet nagy kavalkádjából ezek a cégek rendíthetetlen hegycsúcsként magasodnak ki, bár a derűs színfalak mögött napi harc dúl az alaptőkére emelt roppant tömeg egyben tartásáért.

Lázi (lazi@freemail.hu)

A gazdasági szimulációk izgalmas világban játszódnak. Ezért méltán népszerű az Industry Giant, amelynek új darabjában ölünkbe hullik a teljes XX. század. A játék során bizonyíthatjuk: a folyamatosan változó gazdasági, politikai, időjárási körülmények ellenére képesek vagyunk létrehozni egy valódi ipari óriást.

A korábban már jelentős sikereket elért program második része JoWooD házi műhelyében készült el. Fejlesztői a külsőt és belsőt érintő kozmetikázáson kívül érdemi változásokat is eszközöltek a játékban, amelynek fő grafikai megoldásai bizony meglehetősen elavultak. A gazdasági stratégiát kedvelőket azonban nem a grafika olcsó csillogása szögezi hosszú órákra a monitorok elé, inkább a változó kihívások, a kitartást igénylő fejlesztési lehetőségek és az összetett játékmenet. Mindezek szerencsés együttese található ebben a játékban, amelynek fő erénye, hogy képes volt megőrizni egyszerűségét.

Népszerű termékek

A játék célja a pénz legális előteremtése, amelynek egyetlen forrását itt a zsúfolt belvárosi lakótömbök közé emelt áruházak jelentik. Mindegyik áruháztípus a termékeknek csak egyetlen csoportját árusítja, így a kenyér és a hűtőszekrény eladásához külön áruházat kell építeni. A több mint 120 féle terméket 11 üzlettípusban tudjuk forgalmazni.

A játékos fő feladata a termékek előállításának és szállításának megszervezése. Mindehhez nyersanyagokat kell kitermelnünk és eljuttatnunk a terméklánc elején álló üzemhez. Az előállított alapanyagok újabb gyárakba kerülnek, ahol végül késztermékké állnak össze. A végtermék ezután az áruházakba kerül, ahol számokban jól mérhető bevétellé változik. A termékké válás két fázisa között mindig található egy raktár, amelyet a szállítások megszervezésével megfelelően fel kell töltenünk. A sör előállításához például szükség lesz egy komlótermelő farmra, amelynek termése abba a raktárba kerül, ahova egy távoli üveggyár palackjait szállítjuk teherautókkal. A sörfőzde a hozzá közel álló raktárból a komló és a palack felhasználásával előállítja az üdítő nedűt, majd egy másik raktárba helyezi, ahonnan hajóval kerül elszállításra a tó túlpartján egyre növekvő város szomjazó lakosságának. E kép akkor teljes, ha megemlítjük az üveggyárnak kvarchomokot kitermelő bányát is.

A folyamat tehát összetett, ám az egyszerű kezelésnek köszönhetően jóformán csak az épületeket kell a megfelelő helyen felépíteni, amit a játékképernyőn megjelenő menüből vezérelhetünk.

Virtuális terepasztal

Más a helyzet a szállítással. Közúti, vasúti, vízi és légi szállítóeszközök állnak rendelkezésünkre, és az idő előrehaladtával folyamatosan fejlődnek. Hosszú és tanulságos út vezet a fatüzelésű gőzmozdonyoktól a sugárhajtású teherszállító repülőgépekig. A szállítási módok közös eleme, hogy a megállóhelyek (kikötő, reptér) között útvonalakat határozhatunk meg egyenként a vásárolt járműveknek.

Ez bizony le fog robbanni. Sajnos a csoda olajadalékot még nem találták fel

A be- és kirakodás a közlekedési csomóponthoz közeli raktárakból történik, olyan mennyiségben és összetételben, amit meghatározunk. Ha pedig egy időre mindent elrendeztünk, akkor kényelmesen hátradőlve figyelhetjük, hogyan kelnek életre városaink ezen a virtuális terepasztalon.

Ez kérem, alapszolgáltatás – kenyérre még egy metropolisnak is szüksége van

Számos 3D-s animáció tűnik fel játék közben. Ezek eredeti modellek segítségével bemutatják a kornak megfelelő szállító járműveket. Ezenfelül az egyes termékek történetéről is tájékozódhatunk a beépített „lexikonból", amelynek „Tudtad-e?" bekezdései kevésbé ismert érdekességeket tartalmaznak, legyen szó plüssmackóról, hajszárítóról vagy falinaptárról.

●

Az Industry Giant összetettségben és gazdasági szimulációs készségekben nem vetekszik a műfaj legprecízebb és ennek megfelelően legbonyolultabb darabjával, a Capitalism 2-vel. Mindazonáltal jól ötvözi a műfajt megteremtő Sid Meier felejthetetlen Railroad Tycoonjának hangulatát és a Sim City „építsd és figyeld" érzését a stratégiai játékok logikai igényével. Egyszerűségének, a jól kiegyensúlyozott küldetéseknek és a játékkörülmények alakíthatóságának köszönhetően minden építgetni vágyó játékosnak hosszú időre ígér kikapcsolódást.

info

- www.IndustryGiant2.com
- www.jowood.com

Száguldás két keréken

A Microprose-féle GP500 és az EA Sports Superbike sorozata óta bizony évek teltek el anélkül, hogy egyetlen valamirevaló gyorsasági motoros játék megjelent volna. A Climax Motorsports és a THQ felismerte ezt az űrt, és elkészítették a MotoGP-t.

Tasnádi Zoltán

A Microprose és az EA Sports kőkemény szimulátoraitól eltérően a MotoGP-ben inkább a könnyed játszhatóságra helyezték a hangsúlyt a fejlesztői. És annyit előrebocsáthatunk: ezt a játék minden összetevője a legmesszebbmenőkig teljesíti.

Melyiket válasszam?

A *Training* opcióban egy nagyon ötletes rendszer szerint saját motor fejlesztésébe foghatunk. A négy jellemzőt (*Cornering* – fordulékonyság, *Braking* – fékezhetőség, *Top speed* – csúcssebesség, *Acceleration* – gyorsulás) összesen 20 feladat során javíthatjuk, tetszés szerint elosztva a leckék teljesítéséért kapott kreditpontokat. A *Time Trial*ban értelemszerűen csak az óra az ellenfelünk, a mocink nem használódik vagy károsodik. Az általunk kifejlesztett motor mellett valódi versenyzők gépeivel is mehetünk az alapból elérhető három pálya (Suzuka, Jerez, Le Mans) valamelyikén. A *Quick Race* adottságai megegyeznek az időfutaméval (itt sem választhatjuk bármelyik pilótát és pályát), ám végre versenykörülmények között próbálhatjuk ki magunkat.

A legtöbb lezárt részt az *Arcade Championship* teljesítésével lehet kinyitni. A futamokon minél több pontot kell összegyűjtenünk, és ezzel az eredménnyel léphetünk tovább a következő pályára. Mindenért pont jár: előzés, helyezés, ugratás, egykerekezés, hiba nélküli vezetés stb. Az arcade bajnokság fő vonzereje abban rejlik, hogy sorra szabadíthatjuk fel a lezárt versenyzőket és pályákat. A legnagyobb kihívás a Grand Prix sorozat, ahol a 2001. évi szezont játszhatjuk végig. A versenyzők listája teljes, a pályákból viszont a valóságos 16 helyett csak 9-et találunk. Aggodalomra azért nincs ok, mert a motorosok között a legnagyobb kedveltségnek örvendők (Assen, Donington, Le Mans, Mugelló, Brno stb.) mind megvannak, és a pontosságukra sem lehet panasz, jó néhány szimulátor megirigyelhetné őket. A néhány ismeretlen pálya sem jelenthet akadályt, ugyanis remek segítőtársat kaphatunk egy nyíl formájában, ami mutatja a kanyar irányát, illetve erősségét, és fokozatosan pirosodik, ha a gép úgy ítéli meg, hogy most már ideje lenne lassítani. Ha a nyíl üres, még kanyarban is bátran húzhatjuk a gázt.

A versenyévad során most is lehetőségünk van a gépünk fejlesztésére, ennél fogva az eleinte nehezen irányítható motorunk futamról futamra válik egyre kezelhetőbbé, attól függően, hogy négy jellemzője közül melyiket részesítjük előnyben (egyébként a lezárt versenyzők és pályák ebben a játékmódban is feloldhatók). *Multiplayer*ben osztott képernyőn vagy hálózatba kötve játszhatunk – egymás ellen.

Ki nyer ma? Játék és szórakozás 45 percben

Csúcs ez az érzés!

A Grand Prix bajnokságtól azonban ne várjuk, hogy a játék egyszeriben átvált szimulátorba. Továbbra is a könnyű vezethetőség a fontos – nagyon nehéz elesni, az apróbb ütközéseket bukás nélkül megúszhatjuk, és teljesen lefektetett motor esetén is bátran fékezhetünk – de hát ettől arcade. A fizikai törvények azonban érvényesek a játékban, például a sebesség függvényében dönthetők a motorok, a többször emlegetett fejlesztési lehetőségnek köszönhetően mindegyik járgány más (persze Rossié a legjobb), külön lehet használni az első, illetve a hátsó féket (túl erős első fékezéssel orra is bukhatunk), szélárnyékban haladva jóval nagyobb tempóval motorozhatunk, az egyenesekben pedig érdemes a benzintankra hajolni, különben a nagyobb légellenállás miatt kevésbé gyorsul a moci, és kisebb lesz a végsebessége. Az irányítást pazarul sikerült megvalósítani, élvezet vezetni, csak meg kell találni a fékezési pontokat és kiválasztani a kanyarodás megkezdésének helyes pillanatát.

A játék a hangok és a látvány terén is átlagon felülit nyújt. A motorhangok teljesen élethűek, ami fantasztikus hangulatot ad a futamoknak. A grafika szintén remek. Részletes textúrák a pályáktól kezdve az esernyőt tartó lányokig, hihetetlenül jól megvalósított árnyékok, precíz kidolgozás minden téren. Az eső külön szám: a vizes aszfalton tükröződő tárgyakra lassan már fel sem kapjuk a fejünket, de a vízcseppekre érdemes odafigyelni. A motor plexijén jól meg-különböztethetjük a szemerkélő vagy zuhogó eső cseppjeit, és ezek a menetszél hatására szép lassan le is csorognak. Az előttünk haladó motor kerekeinek vízfüggönye annyira beborítja a kamera lencséjét, hogy alig látunk valamit.

Akiben van némi kompromisszumkészség (már ami a fizikát illeti), annak hosszú időre felejthetetlen szórakozást nyújthat a MotoGP.

info

➪ www.thq.com/motogp

A bábok világa

Pinokkió & Co.

Weisz Tamás

Az Internet Játékház enciklopédiasorozatának legifjabb tagja a bábok világába kalauzolja el az érdeklődő kicsiket és nagyokat.

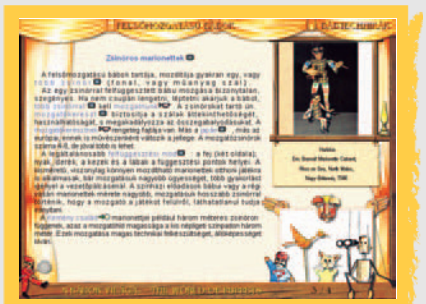

Amikor még a báb is bábozik

A CD-ROM részletesen ismerteti a különféle bábtechnikákat (alsó-, hátsó- és felsőmozgatású bábok), a bábszínházak típusait, az ezekben dolgozó művészeket az „előtérben” levő bábszínészektől az előadásokat megálmodókon és a bábok készítőin át egészen a közönségszervezőkig. A kiadvány külön fejezetet szentel a közönségnek és a műkedvelő játéknak csakúgy, mint a bábkészítés titkainak a tervezéstől a megvalósításig.

Természetesen nem maradhatott ki a bábok történelme sem, így megismerkedhetünk európai és ázsiai országok, valamint Magyarország bábjainak históriájával.

A CD 70 hivatalos, félhivatalos, „családi” és határainkon túli magyar bábtársulatot mutat be. Ezenkívül olvashatunk még rendszeres és alkalmi, hazai és külföldi bábfesztiválokról is. Azoknak pedig, akik szeretnének e témával még részletesebben foglalkozni – erre az előszó és a bevezető is ösztönöz –, nagy segítség a magyar és idegen nyelvű irodalomjegyzék és a bábos periodikák listája.

A nagyon ötletes kezelőfelületen olvasható 400 képernyőoldalnyi szöveget közel ezer kép és háromnegyed órányi videó színesíti.

Ár (bruttó): 7900 Ft

- Kiadó: Skicc Bt. – www.homoludens.hu

Tartalom: ★★★★★ **Tálalás:** ★★★★★

Egyetemes történelmi kronológia – A kezdetektől napjainkig

Milyen mély az idő kútja?

Tóth Tamás

A „Mi mikor történt?”, „Ki kivel élt egy korban?” történelmi kérdések mindig izgalomba hoztak, ezért kíváncsian tettem be a CD-olvasóba az Informania Kft. *Egyetemes történelmi kronológia* című korongját.

A telepítés és a program indítása után a kellemes háttéren három lehetőség közül választhatunk: tanulmányozhatjuk a történelem folyását a kronológia alapján, vagy célzottan kutathatunk bizonyos emberek, események után a keresővel.

Akiért a harang szól...

Ha pedig már eléggé jártasnak véljük magunkat a történelemben, akkor tesztekkel mérhetjük le tudásunkat.

A kronológiai részben virtuális könyvben lapozgathatunk előre és hátra az időben. A nagyobb időugrásokban az idővonal csúszkája segít, de azt is megtehetjük, hogy beírjuk a pontos dátumot, és a könyv egyből az adott év első eseményénél nyílik ki. Jobb oldalon olvasgathatjuk a roppant szűkszavú információkat az egyetemes és a magyar történelemről, bal oldalt pedig néha az eseményhez kapcsolódó ábra jelenik meg.

Több apróság fölöttébb zavaró a CD-n. Például az ő és ű betűk mindenütt elveszítették ékezetüket, a tesztben az őskorból csupán egyetlen kérdést tud feltenni a program, a kronológiában az 1956-os őszi eseményeknél pedig a dátumok éve és napja közül lemaradt a hónap megjelölése.

Ár (bruttó): 5000 Ft

- Kiadó: Informania Digitalmedia Kft. ☎ 06-20-363-6340
- www.informania.hu

Tartalom: ★★★☆☆ **Tálalás:** ★★★☆☆

Matematika – Felvételi és érettségi előkészítő

Ismeretlenek a homályban

Tóth Tamás

Sokan „fáznak” a matematikától az érettségin, hiszen olyan „rettenetesen ijesztő” egy szinuszokkal és logaritmusokkal teli egyenletrendszert megoldani. Ahhoz, hogy ezek a szörnyűségek ne okozzanak fejfájást jövő nyáron, nem árt már most elkezdeni a gyakorlást. Ebben nyújt segítséget a televízióból ismert Repeta és az Informania Kft. által közösen készített CD.

A korongon tíz témakörbe gyűjtötték össze az érettségihez és felvételihez nélkülözhetetlen tudást tartalmazó gyakorló feladatokat. Az elemi és összetett algebra, a számelmélet, a sorozatok, a trigonometria és a geometria tárgykörében 25-25 feladaton keresztül mélyedhetünk el. Először csak a feladat szövege látszik, amit a hagyományos módon kell megoldanunk. Ha készen vagyunk és stimmel az eredmény, Gerőcs tanár úr elismerően bólogat – hibás végeredmény esetén a *Megoldás* gombra kattintva nézhetjük meg, hol tévedtünk.

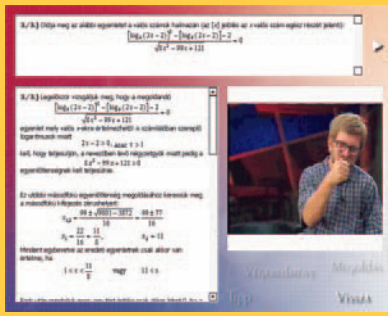

Gerőcs tanár úr is elismeri, ha helyesen oldod meg a feladatot!

Ha felkészültnek érezzük magunkat a megmérettetésre, 18 feladatsor 8-8 feladatán keresztül élhetjük át az érettségi izgalmait. Ha nem megy a megoldás, a *Tipp* gombra kattintva itt is kaphatunk némi segítséget.

Hasznos része a programnak az ötletbörze, ahol a feladatok megoldásához különféle hasznosnak tűnő tippeket ad a program, de nekünk kell eldönteni, melyik vezet a célba.

Ár (bruttó): 6000 Ft

- Kiadó: Informania Digitalmedia Kft. ☎ 06-20-363-6340
- www.informania.hu

Tartalom: ★★★★★ **Tálalás:** ★★★★★

Játszani muszáj

Játék: a magyar nyelvben kettős jelentésű: egyrészt olyan tevékenység, amelyet gyermekek és felnőttek kedvtelésből, szórakozásból, testi-szellemi erők foglalkoztatására folytatnak; másrészt eszköz (Magyar Nagylexikon 10. kötet). Ezt a szerteágazó tevékenységet és ezeket az eszközöket hozza még közelebb hozzánk a *Játékvilág Magyarországon* című CD-ROM.

Weisz Tamás

A kiadvány saját bevallása szerint sem törekszik a teljességre, mégis az egyik, ha nem *a* legátfogóbb mű ebben a témában. Aki telepíti számítógépére ezt a több mint 130 szakember által készített játékenciklopédiát, szinte mindent megtudhat a legkülönfélébb játékokról, hasznosságukról.

Játékok és játékosok

Például a *Játékos nevelés* részben érdekes írásokat olvashatunk a játékok (bábjátékok, drámajátékok, nyelvi

Nemzeti büszkeségünk: a Rubik-kocka

játékok stb.) oktató-nevelő munkában és különféle képességek fejlesztésében betöltött szerepéről, és kicsit közelebbről megismerhetünk két ismertebb pedagógust: Brunszvik Terézt és Kiss Áront.

A *Játék és művészet* fejezet a játékok és a különféle művészeti ágak „kölcsönhatását" mutatja be – sok helyütt interaktív módon. Néhány kiemelt játékcsoportnak külön részt szenteltek a készítők. A *Népi játékok* történelmi áttekintése és mai funkcióinak megismerése után megnézhetünk több eszközös, mozgásos, szellemi és párválasztó játékot, illetve néhány mondókát és kisorsolót-kiolvasót. Sőt ezek nagy részét meghallgathatjuk, illetve videókat is megnézhetünk róluk.

Három fejezetben – *Táblajátékok, Kártyajátékok, Fejtörők* – ismerkedhetünk meg hosszabban-rövidebben az egyes csoportokba tartozó játékokkal, szerepel itt többek között a go, a sakk, a hexasakk, a dáma, az ostábla vagy például az amőba, a pikk-pakk és így tovább... Ezekből a fejezetekből megismerhetjük az egyes játékok rajongóit tömörítő szövetségeket, egyesületeket, és jó pár érdekes feladvánnyal is szórakoztatnak minket.

Miután megismerkedtünk a papírhajtogatás több mint 2000 éves történelmével, valamint az ennél sokkal rövidebb magyarországi történetével, megpróbálkozhatunk magunk is az origamival. A 15 „legaktívabb magyar origamista" egy-egy hajtogatásának lépéseit nézhetjük meg a képernyőn, de ki is nyomtathatjuk (a CD \PDF könyvtárában találhatók az Acrobat formátumú file-ok). És ha valaki szeretne még ennél is alaposabban elmélyedni a papírhajtogatás művészetében, az kiválaszthatja a hét bemutatkozó origami kör közül a legszimpatikusabbat vagy a lakóhelyéhez legközelebbit.

A *Játék és szórakozás* fejezetben találjuk meg a modellezéssel (repülő, hajó, autó, vasút), a babákkal és a szerepjátékokkal foglalkozó részeket (ezek szövetségeinek, egyesületeinek és klubjainak bemutatóival egyetemben), sőt itt kapott helyet a magyar szerencsejátékok történetét és a magyar bűvészeket bemutató két hosszabb írás is. Természetesen egy ilyen CD-ről nem maradhat ki a hazai játékgyártás történetét bemutató cikk sem. A kutatást ebben a hatalmas, közel 800 képernyőoldalnyi anyagban nagyon

Minimális hardverigény
Processzor: Intel 486-os vagy újabb
Memória: 16 Mbyte
Merevlemez: 10 Mbyte
CD-olvasó: 4-szeres sebességű
Hangkártya: Windows-kompatibilis
Megjelenítő: 800x600 képpont, 32 ezer szín

További jellemzők
Operációs rendszer: Windows 9x/2000/NT4
Korosztály: diák, felnőtt
Ár (bruttó): 5900 Ft
Kiadó: Skicc Bt.
➪ www.homoludens.hu

Tartalom: ★★★★★
Tálalás: ★★★★★

részletes, közel százezer szóra indexelt kereső segíti.

Játék a gyakorlatban

A lemezen található mintegy 1000 képet külön galériában is megnézhetjük. Ezenkívül kikapcsolódásképpen – ha már játékokkal foglalkozó CD-ROM-ról van szó – játszhatunk klasszikus 15-ös játékot (3x3-as, 4x4-es vagy 5x5-ös méretben), 11 vagy 22 párt tartalmazó memóriajátékot öt különböző lapkészlettel (állatok, babák-bábuk, járművek, népi és polgári játékok), és a több mint kétszáz kérdést tartalmazó *Tudásteszt*ben lemérhetjük, mennyit tanultunk a játékokról.

Végül, de nem utolsósorban a CD-ROM \ART könyvtára két érdekes meglepetést tartogat a lemez vásárlóinak. Faa Balázs *Egy matematikai műtárgy* című programja a hétköznapi, avagy mezei dobókocka és a véletlen kapcsolatát mutatja be nagyon érdekesen, míg Hantos Károly *Elektronikus firkák* alkotása a random és a szabadkézi firkák esetle-gességeit vegyíti művészi alkotásokká. Biztosan nem véletlen, hogy pont ez a két rövid program került még fel e nagyszerű enciklopédia mellé.

Pintér Miklós

AutoCAD tankönyv és példatár – 2. Térbeli ábrázolás

Szinte elengedhetetlen szoftver a mérnökök számára az AutoCAD valamelyik változata. A szoftver legújabb, AutoCAD 2002-es verziója komoly térbeli tervezési lehetőségeket kínál, bemutatásuk külön könyvet igényel.

Míg az első kötet részletesen ismerteti a program használatához szükséges alapvető fogásokat, és segít a síkbeli rajzolás elsajátításában, addig ez a kötet kiteljesíti az AutoCAD használatát a térbeli ábrázolás részletes bemutatásával. A könyv felépítése hasonló az előző kötetéhez: a beállításokat és az egyszerűbb parancsokat is testmodellek elkészítésével, gyakorlati példákon keresztül sajátíthatjuk el, miáltal sokkal alaposabban és gyorsabban megismerhetjük a program rejtelmeit.

A könyv az alapismeretek leírása után a térbeli rajzelemek és testek létrehozásán keresztül eljut egészen a fotorealisztikus ábrázolás beállításának magyarázatáig. Külön hangsúlyt fektet a valósághű megjelenítésen belül a felületi anyagok kiválasztására, a fények és árnyékok megadására és a látvány fokozására alkalmas háttérelemek beillesztésének lehetőségére. Mindezeket olyan részletesen és jól érthetően írja le a szerző, hogy már az első olvasás után is kézenfekvőnek tűnik, mikor mire milyen parancsot kell és lehet használni. A megértést számos ábra, rajz és képernyőkép segíti.

A könyv végén összegyűjtve találhatók az AutoCAD 2002 parancsai, rövid leírással kiegészítve. E listának külön érdekessége, hogy több parancsnevet tartalmaz, mint az eredeti dokumentáció.

Tóth Tamás

ComputerBooks, Budapest 2002, 345 oldal, 4500 Ft

Nancy Ann Lynch

Osztott algoritmusok

Osztott algoritmusokon olyan számítási eljárásokat, programozási fogásokat értünk, amelyek elsődleges célja, hogy több processzort tartalmazó rendszereken, akár egymástól távoli és az internet révén összekapcsolt, különböző felépítésű számítógépeken futó programokat készíthessünk segítségükkel. Ilyen algoritmusokkal ma már a mindennapi élet számos területén oldanak meg feladatokat, például alkalmazzák időjárás-előrejelzéshez, repülőjegyfoglalási rendszerekhez, atomerőművek irányításához és tudományos kutatási számításokhoz.

A könyvet úgy építette fel szerzője, hogy ugyanúgy haszonnal forgathassák a szakemberek, mint a műkedvelők. Végső soron akár gyakorlati kézikönyvként is megállja helyét. A gyakorlatban előforduló problémákra (a megegyezés, a kommunikáció, az erőforrások kiosztása stb.) kész megoldásokkal szolgál, eleve feltételezve, hogy különböző rendszerek összekapcsolásával fognak működni. Ezeket az algoritmusokat az osztott rendszerek alapvető szabályai szerint csoportosították, például az időzítési modell után a folyamatok közötti kommunikáció mikéntje következik.

A benne tárgyalt terület nagy, folyamatosan és gyorsan fejlődik, ezért a könyv meg sem próbál minden témára kitérni, szabad teret biztosít az olvasó kreativitásának és intuíciójának is. Nem biztos, hogy mindegyik témában a leghatékonyabb megoldást tárja fel, de egyszerűségük és érthetőségük miatt a felsorakoztatott példák kiváló alapot adnak a további kutatáshoz, fejlesztéshez.

Siposs Zoltán

Kiskapu, 2002, 782 oldal, 7980 Ft

Móricz Attila

Windows-tippek újratelepítéshez

Amikor először megláttam Móricz Attila új könyvének a címét, igencsak meglepődtem. Őszintén megvallom, szkeptikusan vettem a kezembe, attól tartottam ugyanis, hogy újabb „1001 ötletet” találok benne, amiből 999 használhatatlan vagy magától értetődő lépéssorozat részletes leírása (sajnos nem egy ilyennel találkozhatunk könyv alakban, illetve egyéb kiadványokban). Szerencsére nagyon kellemesen csalódtam. Végre egy olyan könyv, amelyet nyugodt szívvel ajánlhatok kezdőknek és középhaladóknak, de még a profik (vagy a magukat annak tartók) is találnak benne nem egy elolvasásra és megfontolásra érdemes ötletet.

A szerző abból az alaphelyzetből indul ki, hogy számítógépünkön van egy „agyonhasznált” Windows, ami a sok program feltelepítése és eltávolítása miatt egyre nagyobb és instabilabb. Vagyis megérett az újratelepítésre. De ehhez nagyon alaposan fel kell mérnünk gépünket és saját igényeinket. Ennek lépéseit ismerteti a könyv első harmada. Ezt követi adataink és beállításaink biztonságba helyezése, a rendszer újratelepítése és „behangolása”, végül a tanultak gyakorlati hasznosítása az új munkakörnyezet kialakítása során.

A könyv túl azon, hogy megpróbálja közelebb vinni a felhasználókhoz a Windows család (98-tól az XP-ig) „lélektanát”, nagyon sok hasznos tanácsot ad arra, hogyan tudjuk kihozni gépünkből a maximumot, és dokumentumainkat, levelezésünket stb. úgy tárolni, hogy azok – viszonylagos – biztonságban legyenek.

Weisz Tamás

ComputerBooks, 2002, 248 oldal, 2900 Ft

Szerkesztőség

Szerkesztőségvezető:
Farkas István
Főszerkesztő: **Bérces László**
Főszerkesztő-helyettes:
Dervenkár István
Rovatvezetők:
Bata László
(Lemezszemle, Szoftver, Linux)
Csábi József (Hardver)
Kis Endre
(Hírek, Magazin, Szakma)
Weisz Tamás
(Korongok és kötetek)
Dudás Zoltán
(Kommunikáció,
Magyar PC Magazin Online)
Munkatársak:
Dvorák Bence, Győri Ferenc, Rixer György
Tesztlaborvezető:
Nagy Zoltán
Tervezőszerkesztő:
Pécsi Gábor
Tördelőszerkesztő:
Nagy Gyula
Korrektor:
Szabó Eszter
Szerkesztőségi asszisztens:
Csábi Marianna
Címlap és lapterv:
Solti Balázs

A szerkesztőség címe:
1139 Budapest, Hajdú u. 42–44., I. emelet. Levelezési cím: 1300 Budapest 3., Pf. 210,
Telefon: 350-8276
Fax: 350-8004

E-mail címünk:
pcmagazin@ipma.hu
Honlapunk:
www.pcmagazin.hu

Terjesztési adatok

Magazinunk e havi száma 30 000 példányban készült.

Kiadó

Kiadja a G.F.H. Kft.
A kiadásért felel:
a kiadó ügyvezetője
Készült az IPMA-Media Kft. közreműködésével.
Ügyvezető igazgató:
Ali Mehdi
Lapigazgató:
ifj. Ivanov Péter
Titkárság:
Horváth Mónika
Tel./fax: 350-8004

Hirdetésfelvétel

IPMA-Service Kft.
Üzletkötők:
Czétényi Zsolt, Czidor Rózsa, Kálnoki Kis Emese, Szabóné Véghelyi Anna
Levelezési cím:
1300 Budapest 3., Pf. 210
Telefon/fax: (36-1) 350-8041
Hirdetési marketing:
Oláh Gabriella
Tel./fax: 350-8004

A hirdetések körültekintő gondozását kötelességünknek érezzük, de tartalmukért felelősséget nem vállalunk.

Terjesztés

Terjeszti a Budapesti Hírlap-kereskedelmi Rt. és a Magyar Lapterjesztő Rt. regionális részvénytársaságai.
Terjesztési marketing:
Fehér Ildikó, Kerbolt Pál, Mura Eszter
Telefon: (36-1) 349-4768
E-mail: terjesztes@ipma.hu
Megjelenik havonta, ára 1190 Ft.
Előfizethető megrendelőlevélben: IPMA-Service Kft., Budapest. Levelezési cím: 1300 Budapest 3., Pf. 210
Telefon: (36-1) 349-4768
Előfizetési díj: 4998 Ft (6 szám), egész évre (12 szám) 9996 Ft (30% kedvezmény).
Előfizethető továbbá hírlapkézbesítőknél és a Hírlap-előfizetési Irodában (Bp. Lehel u. 10/A, levélcím: HELIR, Budapest 1900), átutalással a HELIR 11991102-02102799 pénzforgalmi jelzőszámra, ezenkívül Budapesten a Magyar Posta Rt. LHI kerületi ügyfélszolgálati irodáin, vidéken a postahivatalokban.
Előfizetési díj negyedévre: 2499 Ft (3 szám), fél évre: 4998 Ft (6 szám), egész évre: 9996 Ft (12 szám).

A tördelés a Magyar PC Magazin szerkesztőségében történik.
Montírozás és nyomás: Veszprémi Nyomda Rt.

A közölt cikkek fordítása, utánnyomása, sokszorosítása és adatrendszerekben való tárolása kizárólag a kiadó engedélyével történhet.
A megjelentetett cikkeket szabadalmi vagy más védettségre való tekintet nélkül használjuk fel.

HU ISSN 1588-9289

HIRDETŐINK

2F	51
2F Secure	96
Acomp	38-39
Advantech	15
Alpha Sonic	123
AMP	105
Basys Multimédia	145
Borland	89
CAD Art	78
Comser	129
Digitcam	69
DIT Digitáltechnika	145
D-Link	B/2
East Computer	55
Ex Malcolm Trade	157
Expert Computer	89
Folder Trade	141
Gamaxnet	141
Gemofis	157
HB Computer	78
Herta	17
Juventus Team	29
Kelly-Tech	9
Kelly-Tech	B/4
Keszo	141
Kim Soft	145
Komel	23
Kvint-R	49
Libertinus	141
Mediker	155
Mercury Impex	155
Média Ász	145
Minolta	101
MK Trading	151
Mycom	77
Napfény	81
Narba Hungária	133
Next Software	155
Notebook World	155
Oki	93
Olympus	139
P5	155
PAK	21
PAK	27
PAK	59
PAK	113
PAK	117
PAK	139
PAK	151
PAK	157
P-Sat Hungary	78
Pulsar Hungary	11
Pulsar Hungary	105
Pulsar Hungary	127
Qwerty	151
Rajzpályázat 2002	159
Ramiris	45
Samsung	127
Software Station	157
Sprint	121
Sved	33
Technotrade	83
Top Soft	161
Toshiba	43
Triton	25
Unitel City	53
UPC	57
Virus Buster	47
Vision	78
VTCD	B/3
Win Computer	93
Xerox	101

Következő számunk 2002. október 22-től kapható az újságárusoknál.

ELŐZETES

NOVEMBER

HARDVER

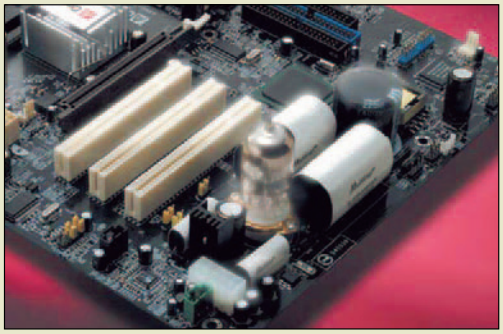

Audiofilek számítógépe

A távol-keleti fejlesztők egyik különleges tulajdonsága, hogy kifogyhatatlan a különleges ötleteik tárháza. Itt van például az AOpen egyik csemegéje: új különleges alaplapjára csöves erősítőt integráltak. Ha nem is lesz belőle tömegtermék, az ötletért mindenképpen érdemes szemügyre vennünk.

SZOFTVER

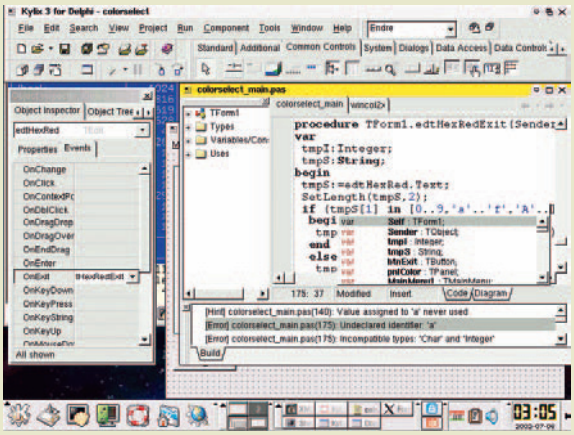

Delphi 7 és Kylix 3

A Borland tovább nyomul a gyors fejlesztőeszközök piacán. A Kylix 3-ban, a „Linuxos Delphi” alatt immáron C++-ban is lehet fejleszteni. Úgy tűnik, a hetes Delphi is tartogat meglepetéseket a programozók számára.

TESZT

Újabb sebességcsata

Az AMD a Thoroughbreddel riogatja az Intel vezérkarát. Hogy sikerrel-e? Méréseink valószínűleg bizonyítják majd, hiszen egy Thoroughbred magos Athlon XP 2200+ processzort mérünk össze egy 2200 MHz-es Pentium 4-gyel. A végső döntés most is a felhasználóké.

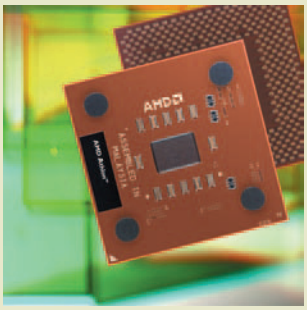

További témáink

Darabokból egészbe
Lemezeink tartalmának rendezése – töredezettségmentesítése – hosszabb-rövidebb időközönként elvégzendő feladat. A Windowsokban meg is van hozzá minden eszköz – vagy mégsem? A beépített Defrag sosem volt híres a gyorsaságáról...
Kis összeállításunkban a piacon kapható használhatóbb szoftvereket hasonlítjuk össze sebességük és kényelmi szolgáltatásaik alapján.

A látvány nagyágyúi
A számítógépes tervezéshez, kiadványszerkesztéshez, multimédia jellegű anyagok készítéséhez elengedhetetlen a professzionális megjelenítő. Mitől lesz profi egy nagy képátlójú megjelenítő? Tesztünkben ezt vizsgáljuk.

A digitalizált bakelit
Ma már csak az elszánt gyűjtők és a megszállott hifisták szaporítják nagy lelkesedéssel analóg hanglemezgyűjteményüket. Mások meg inkább túladnának meglévő lemezeiken is, csak előtte szeretnék digitális formában archiválni a barázdákban megbúvó, olykor kellemetlen sercegéssel „gazdagított” hangot. Cikkünkben nekik adunk útmutatót e nehéz munkához.

Videotömörítés zajos felvételekről
Korábban elsősorban videokazettára rögzíthettük a tévében látott érdekesebb műsorokat, filmeket. Mára már az egyszerűbb számítógépek is lehetőséget adnak arra, hogy a régebben rögzített videofelvételeket digitálissá alakítsuk, vagy eleve digitális formában rögzítsünk tévéadást. Ilyen munkában hasonlítottuk össze a DivX 3, a DivX 5 és az XviD kodeket.

Szkennerek diához
A szkennerek már évek óta nem számítanak különleges perifériának. Ehhez az is hozzájárult, hogy nyomtatóval párosítva akár otthoni fénymásoló összeállítás részeként is lehet őket használni.
Tesztünkben azt vizsgáljuk, milyen a hazai szkennerkínálat.

CorelDraw 11: kipakoltunk!
Folytatjuk az e számunkban megkezdett sorozatot, az eddig csak emlegetett komponenseket most ki is vesszük a csomagból. A következő nagy falat a Photo-Paint, de visszatérünk a vektoros rajzprogrammal szerzett stabilitási tapasztalatainkra is.

Az aktualitásokból eredő változtatások jogát a szerkesztőség fenntartja.